dele *dagheſch*, è ק, ſic etiam l.18. ex ש, ſimiliter l.3. à f. ex ש, l.4. à f. l. *ſucus*, l.pen. l. עֲבָר, l.ult. l. חָרָה, p.303. l. ult. & pen. pertinent ad 5. modum ſ. proſtheſin, p.304. l.8. l. כְּכִּיל, l.21. l. גְּלָח, l.22. l. הָעִיר, ib. l. רָכַב l.4. à f. בְּמָּה, l. antep. l. כְּלָפוֹת, ib. l. פֶּרַעשׁ.

In explic. Circul.

Litt. a 3. l.15. l. anteced. l.22. l. *ſolo*, l.28. poſt *Arab.* inſere *in*, l. ult. ante *Elif* præmitt. *Fatha*, a 4. l.6. l. *intranſit.* l.22. poſt *Pathach* inſere *apud*, litt. b 1 l.13. l. *illarum*, l. ult. l. *combinantur*, b 3. l.9. adde Lat. *mittere ſubabit, abſorpſit*. Tandem in genere nota, quòd in Æth. በ & ከ፡ ſæpè ſimilia videantur, quæ tamen è craſſitie debent ac poſſunt quodammodo diſtingui, & *Caf* inſuper inferiùs latiùs extenditur, quàm *Bet*. *Dſamma* quoq; *nunnatum* ſupra *Re* non ſemper ex voto expreſſum, & litt. apud Ar. non adeò benè connexæ, nec in Syr. vocales ſemper addi potuerunt ob typorum defectum, quæ facilè condonabis.

Pudet ſanè L. A. tanto agmine erratorum opuſculum aliàs incomtum, claudere: ſed ſatius ego eſſe duxi, errores fateri ac oſtendere, quàm eoſdem occultando linguarum minùs peritos ſeducere. Fave itaq; noſtro ſtudio, erranti da veniam, ac vale.

FINIS.

A01 1463776

Lomadh bis lege *Ae*, ac ſupra *Semkad* pone *Dſchopho*, p. 266. l. 3. l. הַשְׁכֵּב
l. 15. l. *anomala*, l. ult. è פ *dagheſch* exclude, p. 268. l. 4. litt. פ inprime *da-
gheſch*, ſic etiam ח ſub ח l. 12, l. 10. poſt *onerata* inſere *ut* :, l. 15. l. יִרְדוּ, l. 21. l.
שְׁתַּיִם, p. 269. in S l. 15. *p ectubb* l. *echthubb*, in A l. 18. l. *punctum*, p. 270.
l. 1. l. לֵבָב, דָּבָר, l. 2. l. שִׁכְּבוּ, l. 5. ante *chateph* pone coma, ac poſt idem
dele, l. 9. ſub ב loca *Segbol*, l. 10. ſub ס ſcr. *ſcheva*, l. 11. è כ excl. dagheſch,
l. 20. l. יְסַפֵּר, l. pen. l. *irregulariter*, in C, l. 11. *Eſdræ*, l. 14. l. *obſervatis*, p. 271.
in S. l. 9 ante *netſchun* p̃mitte *legit*, l. 13. l. *poſſit*, in A. p *Sad* pone *Mim*,
l. ult. l. *medianis*, p. 272. l. 6. poſt *omittitur* adde com̃a, ſic etiam l. 7. poſt
adhibetur, ib. l. *certam*, p. 273. in S. l. antep. poſt *omittunt* inſere *tamen*,
p. 274. l. 7. l. אֵפֹד, l. 11. litt. *Nun* bis imprime *dagheſch*, l. 13. l. *inſcribitur*,
ib. ſcr. ה, l. 16. l. *referendum*, l. ult. l. אֱלֹהִים, p. 275. in S. l. 3. l. *littera*, l. 6.
l. *ſubintelligitur*, p. 276. l. 1. l. *ſemicolon*, l. 8. l. *interrogationem*, & p̃mitte ;.
l. 19. l. *minio*, l. 21. l. *comma*, p. 277. l. 2. p *ſex* l. *novem*, l. 4. l. *pingentes*,
l. 10. l. *Excipe*, l. 15. l. *Jethib*, l. antep. l. וַיֵּלֶךְ, [illegible] l. 2. l. בָּפְרוּ, l. 3. l. וַיֹּאמְרוּ
ib. p כ ſcr. ך, p. 278. l. 11. & 21. l. *Tiphcha*, l. 4. â f. l. *commata*, p. 279. l. 21.
l. *Mercha*, p. 281. l. 18. l. *Tiphcha*, p. 282. l. 10. l. *methegh*, p. 283. in S. l. 8.
poſt *ego* inſere *i. e.*, l. 11. & 12. dictiones Syras tranſpone, in A. l. 12 litt. *He*
ſubſcribe *Kesra*, p. 284. l. 2. litt. ג imprime *dagheſch*, ib. leg. *meditabitur*,
l. 13 l. *differentia*, in C. l. 19 poſt *eſt* inſere *uſui*, p. 285. in A. l. 2. p *Ha* ſcr. *Cha*,
& poſt *ſinis* adde *ejus*, p. 286. in C. l. 17. *dagheſch* è ך exclude, l. 18. ſub ט po-
ne *Kametz*, & l. 9. â f. ſub כ *ſcheva*, p. 287. in Æ. l. 10. p *Re* ſcr. *Ze*, l. 4. â f.
l. *nunc*, p. 288 l. pen. bis p שׁ l. שׂ, in C. l. 7. â f. l. עֶזְרָא, l. 5. â f. dele ְ, l. pen.
l. 15. & dele punctũ poſt obſervat, p. 289. in A. l. 1. l. *inverſo*, p. 290. l. 5. l. *a-
nima*, l. 14. l. תְּמוּת, in C. l. 8. â f. l. *poſtponuntur*, p. 292. l. 7. l. זְקֵנִים, ib.
leg. *Sera*, l. 9. l. כֻּלְּ־ מְתוּ, in C. l. 6. muta שׁ in שׂ, p. 293. in Æ. l. 10. [illegible]
muta in [illegible], p. 294. l. 3. dele *dagheſch* in ל, l. 6. l. *transferes*, l. 16. l. הַחַיּוֹת
in C. l. 30. l. *ſcriptis*, l. 19. *nomine*, l. ult. *emphaſi*, p. 296. l. 6. â f. l. *Pſal. 9, 19.*
ib. l. תִּקְוַת עֲנִיִּים, l. antep. l. חָכְמָה, in C. l. 1. l. בֵּן, l. 5. ſub כ pone *ſche-
va*, l. 5. l. חַבֵּר, l. 4. â f. l. *Chaldaicis*, p. 297. in A. l. 13. l. *Loem*. p. 298. in
C l. 9 divide voces Ebr., p. 299. in S. l. 6 *Coph* muta in *Quoph*, in Æ. l. 6.
p [illegible] l. [illegible], l. 7. p [illegible] l. [illegible], p. 300. l. 13. l. שָׁכֵן, l. 15. l. *Latina*, ib. l. בָּרָא
l. 18. l. שִׁבֵּר, ib. l. זוּעַ, l. 20 l. חֵיל, l. 21. l. שָׁלֵף, p. 301. l. 7. ante *Ebr.* inſere
vel ex, l. 13. dele ſi p *Beth* in S. alterum punctum, p. 302. l. 6. l. שְׁבָבִם, l. 9.
dele

ܘ pro ܚ, l. 16. l. מִפְּנֵי, p. 234. l. 4. poſt *additum* pone coma, l. 14. l. אֶרֶץ p. 235. in Æ. l. 4. à f. l. *ſuccurrit*, p. 236. l. 16. l. קָרוֹב, l. 17. p שׁ ſcr. שׂ, l. 21. l. *Eadem*, ib. dele in l. ult. imprime *dagheſch* litt. שׁ, p. 237. in Æ. l. 2. poſt *mutatio* adde coma, poſt *Ebræos* punctum, in A. l. 4. l. *immutabilia*, l. 7. *Te* muta in *Nun*, ſic etiam *Phe* ab initio l. 10. p. 238. ſub כ pone *Kametz*, l. 13. l. הָעִיר, ib. poſt מ addе *ſive*, p. 239. in A. l. 1. l. *articulum*, in S. l. 6. *Mim* muta in *Coph*, l. 5. à f. l. *proſtant*, in Æ. l. 5. à f. l. *p. praced.* p. 240. l. 9. & 10. p שׂ pone שׁ, ac l. 10. *&* muta in *à*, ib. dele vocalem ante ה, l. 19. l. הַשָּׁמַיִם l. 22. poſt *gutturali* adde *ut*:, in C. l. ult. l. *tranſeat*, p. 241. in S. l. 15. l. *quòd*, l. 5. à f. poſt *&* inſere *in*, & l. 4. à f. ante *cum* idem tolle, p. 242. l. 9. pro *Kametz* ſcr. *Chirek*, l. pen. l. *filium*, l. ult. l. אֲשֶׁר, in C. l. 6. dele comma, p. 243. in S. p *brevis* l. *verbis*, in A. l. 4. à f. l. *articulo*, p. 244. l. 3. l. *particulam*, l. 12. l. מוּסָר, l. 20. l. צַדִּיק, l. antep. l. הֶבֶל, p. 245. in S. l. 17. poſt *dictum* pone punctum, in A. l. 16. *Lam* adſice *Kesra nunnato*. in Æ. l. 13. p [illegible] p. 246. l. 6. extrude *dageſch* è *Kuph*, imprime verò idem litt. פ, l. 11. nec non l. 5. à f. litt. ה, l. 12. l. *mel*, l. 16. l. *finiti*, l. 18. p *nominum* l. *nominum*, in C. l. 7. ante *etiam* dele coma, & illi poſtpone, l. 9. l. *exhibent*, l. 11. l. *imago*, l. 21. l. Nota, l. 5. à f. l. *requiratur*, l. antep. ante *aliàs*, pone colon, p. 247. in S. l. 5. dele coma ante *vocalem*, & eidem poſtpone, in A. l. 11. l. *Muhammedani*, p. 248. l. 4. à f. l. רֶגֶל, l. antep. l. *Tzere*, l. ult. l. *voluptas*, p. 249. in A. l. antep: dele *non*, in Æ. l. 9. l. τῷ pro τὸ, p. 250. l. 1. l. *redeunt*, l. 10. l. שֵׁכָר, in C. l. 5. à f. dele *Pathach* ſub ה, p. 251. l. pen. l. *illam*, p. 252. l. 10. dele *duo*, l. ult. l. הַכָּמַיִ; in C. l. 7. à f. l. לֵאלֹהַי, p. 253. in S. l. 8. *Dſchezmo* ſupra *Lamadh* muta in *Ptocho*, l. 14. l. *ſcheva*, p. 254. l. 1. l. חֳלִי, l. 5. à f. l. אֲרָחֵם, p. 255. in S. l. pen. l. *inter*, in Æ. l. antep. *gerere*, p. 257. in Æ. l. 5. à f. l. *hac ipſa*, p. 258 l. 7. ח mutà in ה, l. 10. poſt *Saghol* pone coma & poſt *modum* dele, l. 18. l. יְשָׁרִים, in C. l. 8. l. *mutatur*, l. antep. *formam*, p. 259. in S. l. 8. & 12. Latina Syriacis præmitte, l. 21. l. *habeat*, in Æ. l. 2. l. *quæcunq;*, l. 17. l. *conſtructum*, p. 260. l. 1. leg. כְּפִתָּה, l. 4. à f. l. יַצְמִיחַ, l. antep. dele coma poſt *caderet*, in C. l. 13. poſt *quoq;* inſere *pro*, p. 261. in S. l. 22. dele *non*, in A. l. 5. l. *immutabilia*, p 262. l. 7. litt. ה imprime *Mappik*, in C l. 10. l. *quandoq;*, p. 263. in A. l. 10. l. *imitatur*, in Æ. l. 4 & 3. à f p ܡ ſcr. ܡ, p. 264. in C. l. 6. l. *adhibent*, l. 12. l. עֶרַע, l. 5. à f. l. *habitavit*, l. pen. poſt *ſit* pone coma, p. 265. in S. l. 8. pro *Lamadh* [illegible]

in C. l. pen. l. *in* א &c. p. 193. in Æ. l. 9. l. ሃቀሀ, l. antep. ꝑ ሕ l. ሕ, in A. l. 5. á f. l. *quod*, l. pen. *Infinitivi*, p. 194. l. 4. l. חָזִינוּ, l. 7. imprime ſub כ *dagheſch*, l. 12. ת imprime *dagheſch*, l. 5. á f. l. *κακοφωνία*, in C. l. 9. pone *Chirek* ſub א loco *Pathach*, p. 195. l. 1. adde lateri *Reg*. 83. in Æ. l. 13. poſt ሀ dele comma, l. antep. ꝑ ሶ ſcr. ሶ, p. 196. l. 7. ꝑ גָּלָה l. גָּלָה, l. 13. bis ꝑ ሕ ſcr. ሕ, l. 16. l. וַיַּרְא, l. antep. l. *Sic & aug* p. 198. l. antep. l. כָּשָׁה, l. ult. ꝑ *ne* l. *Tripliciter*, in C. l. 1. l. *ædificavit*, p. 199. (ita corr. 177.) poſt *Gjezma* pone coma, l. 11. duo puncta ſupra *He* tolle, l. antep. l. *dupliciter*, p. 200. l. 7. l. *ſerviles*, l. 15. l. *comprehenſa*, l. 16. poſt *ſunt* adde coma, l. 17. l. מְשַׁלְּיבוֹן, l. 18. מֹשֶׁה, l. 4. á f. ꝑ *quò* l. *quòd*, p. 202. l. 16. l. 23. ꝑ 13., l. 17. l. *excluditur euphonia*, l. 19. adde *in regimine*. in C. l. 8. l. *terrà*, l. ult. l. דְּיִטַב, ib. l. *dictum*, p. 203. in A. l. 4. & 8. inſere *li* ante *ter*, l. 9. l. *Sin*, l. 12. l. *ſignificat*, p. 204. l. 10. l. *impij*, l. 5. á f. l. *gluma*, in C. l. 12. l. 59. ſic etiam, p. 205. in S. l. 9., in A. l. 10. poſt *poteſt* adde: *quibus He emphaticum apud Ebræos*. in Æ. l. 13. l. *adhiberi poteſt*, p. 206. l. 11. l. הַבַּת, p. 207. in A. l. 5. l. *adſcit*, *quod* &c. p. 208. l. 1. l. בְּיַעַר, l. 18. & 22. omiſſus eſt accentus *athnach*, p. 209. in A. l. 6. á f. l. *quando verò*, p. 210. l. 5. l. וַיִּשְׁלַח, l. 12. coma ante *retinet* eidem poſtpone l. antep. l. *inſeparabilium*, p. 212. l. 2. l. נָהּ, ibid. וחו; l. 10. l. ጎ ſ. ጎ, p. 213. l. 7. *ſubſterne Keph* fœm. Keſra, p. 214. l. 7. l. בְּאַמְתָּךְ, l. 15. l. *annunciabit*, p. 215. i. Æ. l. pen. l. *adhæret*, p. 216. l. 3. l. סִפְרָיךְ, l. 12. l. בָּךְ, in C. l. 9. á f. ꝑ *in* l. *niſi*, l. pen. ante *inſertum* præmitte *olim*, p. 217. in A. l. 11. l. *Hamza*, in Æ. l. 2. l. ጎ ꝑ ጎ, l. 7. pro ሶ ſcr. ሶ, p. 218. l. 2. l. יַשְׁבִּיעֶךָ, in C. l. 2. dele coma ante *cum*, l. 3. l. *vir tuus*, ibid. l. סִפְרְכִי, p. 219. in S. l. 11. l. *obſervationem*, in Æ. l. 1. dele *id*, p. 220. l. 8. dele coma poſt *eſt*, ib. poſt כי adde *quod*, p. 221. in Æ. l. 7. l. ሰሰ፤ l. 12. l. ን, ꝑ ን, p. 222. l. 5. á f. dele coma poſt *poſteriora*, p. 223. in S. l. 10. l. *diphthongeſcit*, in Æ. l. 14. *adſiguntur*, l. 4. á f. l. *Ebræos*, l. ult. l. *ſimplicibus*, p. 226. l. 4. l. *cedit*, in C. l. 5. á f. ꝑ *enim* l. *verò*, l. ult. dele coma, p. 228. l. 11. ם bis muta in ה, l. 17. l. פְּקַדְתָּךְ, p. 229. in S. l. antep. l. *quieſcunt*, in A. l. 1. dictioni A. pmitte *ex*, l. 31. l. *addunt*, in Æ. l. penult. ሰ muta in ሰ; p. 230. l. 4. dict. פ imprime *dagheſch*, l. 11. l. יְשַׁבְּחוּנָהּ, l. ult. l. בֵּינֵיהֶם, p. 231. in S. l. 14. l. *quod*, in Æ. l. 14. l. *paragogico*, p. 232. l. 13. poſt *illi* adde *nobis*, l. 17. ꝑ *ego* l. *tu* V, l. 19. l. *Paragoge*. in C. l. 4. l. *proinde*, l. 6. *ſimilitudinem*, p. 233. in S. l. ult. l. *hæc*, in Æ. l. 5. l. *eum*, l. 19. l. ሰ pro ሰ

l. 14. dele *ipſum*, l. 16. & 17. ꝓ שׁ֗ l. שׁ, l. pen. litt. ב poſt ט ter imprime dagesch, ſic etiam p. 174. l. 5. bis & l. 6. ſemel ante ו, l. ult. ꝓ הַכֹּבוֹ l. תְּסֹבּוֹ in C. l. 11. è *Jodh* dageſch ejice, p. 173. in S. l. 1. 2. & ult. ꝓ *Coph* ſcr. *Quoph*, & l. pen. idem ád ſce *Ptecho*, in A. l. ult. *Dſámma* quod ſupra *Wau* eſt rejice ad præced. *Dal* loco *Fatha*, in Æ. l. 3. l. *quæſiviſti*, l. 4. *tacuiſti*, l. 10. l. ሰሊሬቱ፡ p. 174. l. 1. l. אֶסְבַּב, l. 10. poſt י adde ; *aut ſecunda eſt* ו *vel* י, in C. l. 8. l. אַרְבַּת, p. 175. in S. l. 4 & 5. adde litteræ *Dolath* punctum eſſentiale, in A. l. 6. dele *Dſamma* ſuper *Wau*, p. 176. l. 3. dele *ac Pluralem Maſculinam*, l. 8. l. אָבָה, l. 5. à f. ꝓ *eum* l. *ceu*, l. ult. אִירַשׁ, l. 18. in C. dele *qui*, l. antep. רַב, p. 177. in Æ. l. 2. ꝓ ቀ ſcr. ቁ, l. antep. l. *ſcire*, p. 178. l. 5. l. תִּכְּבֵר & adde : *qua tamen forma etiam occurrit ſicuti hoc ipſum ita legitur Ezech. 26, 20.* l. 9. l. אֶכֹל ꝓ אֵבֹל, l. 15. ꝓ *Hi* l. *Ibi*, l. 16. l. *vocalis*, l. 18. l. יָשַׁב, in C. l. ult. ꝓ *dicere* l. *ſedere*, p. 179. in S. l. 5. ꝓ *in* l. *ut*, l. 6. l. *diſcere, diſcite*, l. 12. l. *in tribus*, l. 14. ꝓ *Lomadh* l. *Ain*, in A. l. 3. *Sin* adfice *Kesrâ*, *Re Dſamma nunnato*, l. antep. l. عُـلـمٌ, p. 180. l. 2. ante & poſt *quieſcens* pone comma, l. 9. l. אִיסֵר, in C. l. 5. l. *analogicum*, p. 181. in S. l. 7. l. *habeat*, in Æ. l. 6. dele coma ante *quieſcentia*, l. 14. & 15. ꝓ ሰ l. ሰ, p. 182. l. 6. l. מִצֵּב, l. 18. l. קָאֵם, in C. l. 11. l. אֵיתַּב, l. 17. ת imprime daghéſch, poſt l. 15. infere *Ain Vau vel Jodh*, l. 19. ꝓ *ad* l. *ab*, l. ult. l. קִיּמִם, p. 183. in A. l. 9. dele *Teſdid* ſuper *Te*, l. 10. ſup *Re* pone *Dſamma nunnatum*, in Æ. l. 12. ꝓ ሊ ſcr. ሏ, l. 4. à f. l. *quædam*, l. penult. comma quod ante *occultent*, eidem poſtpone, p. 184. l. 3. l. *erexit*, l. 8. l. הֵסֵר, l. 14. l. זוֹת, l. pen. l. *ſchurek*, in C. l. 3. l. קָיֵם, p. 185. in A. l. 10. l. *adſimilatur*, l. 17. litt. *Kaph* adfice *Kasrâ*, l. 20. l. *conveniunt enim*, in Æ. l. 2. l. *imitantur*, l. 5. & 7. pro ሰ ſcr. ሰ, p. 186. l. 3. l. *diſcrepant*, l. 13. l. *ſyllabicum*, l. 14. l. הֲקִימוֹת, l. 17. l. *defectivis*, l. 20. l. *adpareant*, p. 187. in S. l. ult. ſub *Quoph* ꝓ *Revozo* pone *Chevozo*, in Æ. l. 6. l. *compenſetur*, l. 7. ꝓ በ ſcr. ቡ, in A. l. 5. à fin. *Dſamma* ſupra *Wau* tolle idemq; τῷ *Dal* loco *Fatha* impone, p. 188. l. 1. l. סִיבַּבְתָּ, l. 3. l. מְסַבִּים, l. 4. bis ſub ק pone *Chirek*, l. 10. l. *Pual*, l. 16. l. אַמְצָא, in C. l. 19. l. חֲרִי, l. 20. l. בְּרִי, p. 189. l. 6. l. *tam*, in A. l. 5. dele coma poſt *utuntur*, p. 190. l. 13. l. *exeunt*, l. 18. l. מְצוֹאֲנָה, l. antep. l. מוֹצָאת p. 191. in A. l. 14. l. *flectuntur*, l. 6. à f. l. *perfecta*, & l. pen. dele coma poſt *Je*, in Æ. l. 5. ꝓ ተ ſcr. ቴ, l. 7. ꝓ በ ſcr. ቡ, p. 192. l. 11. l. *deſinunt*, in

nomina tranſpone; l. 9. in Conj. 6. *Kaph* adfice *Fatha*, ſic etiam *Phe* in Conj. 7. *Te* in Conj 8. *Kaph* in Conj. 9. Conj. 10 l. مُتَقَاتِلٌ Conj. 11. تُقُوتِلَ, l. antep. ꝓ *Dſal* ſcr. *Dal*, l. ult ante (ن) 3. pſ. M. pl. ꝓmitte *Wau*, p. 144 l. 13 l. אִתְבַּקַּר, l 14. ꝓ ח pone ה, p. 145 in A. in C. 8. tráſpone *Te* & *Phe*, C. 11. *Dal*, priùs inſigni *Kesra* ſic etiã *Kaph* poſterius in C. 12. *Wau* in C. 13. in C. 7. l. إِنْقَتَلَ, p 146. l. 24. 25 & 27. ejice *dageſch* ex פ, imprime verò in idem p. ult. & in C. l. 5. â f. ib. l. 2. l. *Infinitivus*, l. 5. l. מְפַקַּר l. 7. l. אִתְפַּקְּרָא, l. 6. â f. l. כַּפְּקָר, p. 147. in Conj. 8. Ar. τῷ *Dal* impone *Fatha nunnatum*, & l. 3. â fine dele *Revozo* ſub *Mim*, p. 148. l. 4. â f. l. τῷ S. in C. l. ult. ꝓ ח ſcr. ט, p. 149. l. 7. l. regione & poſt ſc. adde 148. in Æ. l ult. l. *characteriſticum*, p. 150 l. ult. l. *quibus*, p. 151. in S. l. 4. l. *incipias*, in Æ. l. 3. l. *quarum*, p. 152. l. 4. & 5. ꝓ ס priori ſcribe ט, & l. 7. l. *intranſitivam*, in C. l. 12. l. *diceris*, l. penult. poſt *ipſum* adde *tamen*, p. 153. in S l. 7. ꝓ *Lomadh* ſcr. *Tau*, ib. dele *Ezozo*, ſupra *Wau* ult. ſic etiam, p. 161. l. 7. in A. l. 15. ꝓ *Jambi* l. *Dſamma*, in Æ. l. 12 & 18. ex *d* fac *t*, quod ipſum etiam facias, ꝓ 157. in Æ. l. penult. p. 159. l. 1. p. 189. in S. l. penult. p. 177. l. 10. p. 179. l. 3. p. 195. in A. l 2. p. 268. l. 12. p. 290. l. ult. & p. 294 l. 16. quemadmodum è contra ex *t* facias *d*, p. 157. l. 7. â fine bis nec non p. 208. in C. l. 6. â f. p. 155. in S. l. 2. ꝓ *Revozo* ſupra *Dſain* loca *Dſekopho*, p. 156. l. 22. poſt *unam* adde *aut*, p. 157. in A. l. 2. l. *futuri*, & l. 3. *terminatione*, l. 21. l. *p. 140.* l. 22. l. *reg. 50.* in Æ. l. 18. dele *ſcheva*, p. 158. l. 11. l. *Jodh*, l. 15. poſt ו adde *aut* י, l. 17. l. פְּעַל, p. 159. l. 5. 7. & 8. ſuprà *Schin* pone *Ptocho*, & l. 7. dele punctum ſuper *Doladh*; p. 161. in Æ. l. 1. l. *planè*, l. 16. *Pahala*, l. antepenult. l. ሠ ꝓ ሠ, in A. l. 4. â f. l. *abjiciantur*, & l. ult. *occultentur*, p. 162. l. 4. l. חֲנִיחַ, l. 5. נְצַב, in C. l. 5. l. *dicitur*, p. 163. in S. l. 8. ꝓ ! pone punctum, in Æ. l. 14. ꝓ ሕ l. ሖ, ꝓ ሕ ſcr. ሕ, p. 164. in C. l. 19. l. *habeat*, p. 165. in S. l. pen. ꝓ *Coph* ſcr. *Pe*, in A. l. 3. l. *adſolias*; p. 166. l. 20. l. כְּלִי in C. l. antep. l. קָיץ *exſcindit*; p. 167. in A. l. 5. l. *contingit*, in Æ. l. 10. l. *affixo*, l. 19. l. *expuliſti*, l. 20. *fraudavit*, p. 168. l. 5. l. הֵחֵל, in C. l. 20. & 21. è *Mem* exclude *dageſch*, & ꝓ מה l. מו; p. 169. l. ult. in S. dele comma poſt *retinetur*, in Æ. l. 9. l. *præterquam*; p. 170. in C. l. 8. l. אַרֵק, l. 12. l. אַרְקַת p. 171. in S. l. 12. l. *ſubſtratâ*, in Æ. l. 4. poſt *amittatur* pone comma, l. 17. l. ሰ፡ l. 18. ꝓ ሰ l. ሰ; p. 172. l. 4. comā ante *radicalis* eidem poſtpone, l. 14

Xx

pag. 122. l. 4. l. מִגְּבָרִים, p. 123. in S. l. 6. l. *in ſap.*, in A. l. 12. 13. 14. ſupra *Gjim* pro *fatha* pone *dſamma*, l. 14. τῷ *Lam* inſere *Elif*, & l. ult. adde: *Dativo tamen & Accuſat. quandoq; Lam inſeparabile præmittitur, ſicuti Vocativo ſepar.* ل بـا *& Ablat. præpoſitiones variæ.* p. 124. l. 4. l. לְבָב, l. 6. עֲצָלִים, l. 7. מַלְכֵי, l. 9. קָרְשִׁים, l. 14. שְׁנֵי, l. 17. ꝑ שׁ quater שׂ, l. 15. מִקְנֶה, p. 125. & 126. in A. poſt verba: *Convenit cum ſimpl. vel abſoluta*, ſemper ſubintellige; *obſervatâ ſaltim Apocope τοῦ Nun caſualis, de quâ reg. 45. & 46.* in S. l. 12. ſub *Coph* dele vocalem, p. 128. l. 27. l. נִלְחַם, l. penult. poſt *contendit* adde *activa eſt*, p. 129. in A. l. 11. 14. 20. & penult. ꝑ *Nun* ſcr. *Phe*, l. ult. l. *tranſitiva*, p. 130. l. 9. l. *contrariè*, l. 13. poſt *dat* adde coma, in C. lin. penult. l. פִּקַּדְתָּ, l. ult. פִּקֶּדֶת, p. 131. in S. l. 4. l. *activam*, l. pen. ſub *Koph* ꝑ *Revozo* pone *Ptocho*, p. 132. (ita ſc. ꝑ 116.) l. 3. l. פְּקַדְתֶּם, l. 9. l. *F. 3.*, l. 19. l. *Infinitivus*, in C. l. 8. l. תִּפְקְדִי F, l. 20. l. מִפְקַד, p. 133. in S. l. 2. & 3. litteræ *Dolath* in F. impone duo puncta, pluralem indicantes, l. 8. in F. 2. dele ſuper illam ſuperſcripta puncta, l. 10. & 11. transpone, in A. l. 4. ſuper *Te* in F. exprime *Dſamma* & ſup *Je*, l. 14. *fatha*, in *Æ.* l. 4. l. 2. M. S. ጸቀደ'ስ፡ l. 5. 1. C ጸቀደ'ኒ፡ p. 134. l. 4. l. *duobus*, p. 134. in S. l. 15. ꝑ *Olaph* ſcr. *Nun*, in A. l. 15. l. *Infinitivus*, & l. 16. litteræ *Dal fatha nunnatum* impone, p. 136. l. 20. coma ante *ſit*, eidem poſtpone, l. 21. l. *in ſingulis*, poſt l. 26. omiſſum eſt verbum שָׁמַר שָׁמְרָה, p. 137. l. 8. poſt *quidam* dele colon, & ib. l. *quidem omittant*, l. pen. l. ጸቀደት፡ & l. ult. l. ገበረት፡ a ſcil. breve in ſecunda rad., p. 138. l. 17. l. קְרַת, l. 18. ꝑ אִתְּפֵּ אֶתְפַּ, l. 20. l. אַפְּ, ib. l. קְרוּ † קְרוּ l. 21. ꝑ קרא l. קְרָא, l. 22. ꝑ קְרֵתֶן l. קְרֵתִין, l. 23. pro קְרֵתִין קְרֵתֶן l. קְרֵתֶן † קְרֵתִין, in C. l. 6. l. *denotent*, l. 14. ꝑ *notat* l *nota* ¶ p. 139. l. 4. priva litteram *Quoph Ptocho*, & l. 5. *Dolath* puncto ſuperfluo, ſic etiam idem *Dolath* nudè lege l. 8. 10. *11.* & 12. l. 9. puncta ſuper *Dolath* æqualiter pone & *Quoph* poſterius tum hic tum l. *11.* adfice *Revozo*, prius verò l. *11.* *Ptocho*, l. *10.* poſt p. adde *145.* l. 9 poſt *Aphel* ſubjunge †, l. 4. â fine ſupra *Phe* pone *fatha*, p. 140. in *Æ.* l. 10. l. ኂ, l. *11.* ኄ, in A. l. 7. ſuper *Elif* ſcr. *Dſamma*, & l. 10. ſuper *Phe Fatha*, ibid. l. *activa*, l. 18 l. פַּקֵּד, l. 19. פְּקַד, p. 141. l. 6. ante Conj. 12. pone hoc ſignum §. ante 13. hoc ¶, l. 11. l. *accedit*, l. 17. l *poſtmodum*, l. 19. dele coma, p. 142. l. 4. ꝑ *Dſal* l. *Dal*, è regione Fut. Æth. adde: *Secunda perſona Fut. Sing. Fœm. ap. Æth. deſinit in i longum, 2. & 3 plur Maſc. in u longum, F. in a longum.* p 143. l. 2 prono-

leg. *bera*, l 26. *currus*, l. ult. מֶמְשֶׁלֶת, p. 89. l. 9. in Æ. l. *tympanizantes*, p. 90 l. 3. l. הַלְבֵּשָׁה, l. 9. ante *in* præmitte *etiam*, l. pen. l. נָבַר, in C. l. 8. l. מַפְקְנוּת, l. 14. אֲצְוָחִית, p. 91. l. 3. in S. ſupra *Beth* pone *Ptocho*, ſimiliter etiam l. 8. & 9. ſuper *Coph*, l. 4. verò ſupra *Judh Dſekocho*, in Æ. l. 13. pro ף l. ዖ, in A. l. 18. & 19. pro *Re* pone *Ze*, p. 93 in S. l. 23. l. *purgavit*, in A. l. 12. ſupra *Ain* pone *Dſamma*, l. 14. ꝑ ܥܒܕ l ܥܒܕ, l. 15. ꝑ *Ain* ſcr. *Gain*, in Æ. l. 7. l. ጠገገ፥ l. 12. ጠሬ፥ p. 94. l. 24. l. occultant, in C. l. 13. ante *revelatus* inſere *in Ithpeel*, p. 95. in S. l. 11. poſt *dedit* adde *in Aphel*, ܐܣܘܗ *ſed inuſitat.*, in A. l. 5. poſt *Je* pone *comma*, l. 16 ſupra *Je* loca *Teſdid*, l. ult dele *fatha* ſupra *Wau*, in Æ. l. 8. l. ጠየቦ፥ p. 96. l. 9. l. בִּצָּה, l. 15. הָרָה, l. 22. חֲרִי, in C. l. 1. poſt *modo* adde *ſe habent*, p. 97. in Æ. l. 18. l. ተመቅሉ፥ p. 98. l. 3. ꝑ *ira* l. *brevis*, in C. l. 16. poſt *in* ſcr. ו, p. 99. in S. l. 10. poſt fœminina adde: *ſicuti etiam exemplum ipſum modò adductum, ex ſententiâ plurimorum.* in A. l. 6. poſt Wau adde *quieſcens*, p. 100. l. 5. ꝑ צ bis ſcr. ו, p. 101. in A. l. 3. dele *ſuaviloquium*, l. 15. ſupra *Dal* l. *Gjezma*, l. 19. ſupra *Je Hamza*, l. 21. & 22. ſupra *Sin Dſamma nunnatum*, p. 102. l. 17. l. שְׂרֵמָה, l. 21. טוֹבָה *bona*, p. 103. in S. l. 20. ꝑ *Ptocho* l. *Dſekopho*, p. 104. l. 8. ante *in* pone comma, p. 105. in S l. 7. l *finit*, l. 10. ſub *Lomadh* pone *Chevozo*, in A l. 14. ꝑ *Dſamma nunnato* l. *ſimplex*, l. 15. & 24. ꝑ *Ze* l. *Re*, in Æ. l. 7. ꝑ ዎ l. ው l. 7. à f. ቶ muta in ቱ, & l. pen. ዘ in ዙ, p. 106. l. 1. l. מַלְכָּה, l. 19. l. *lumbi*, p. 107. in A. l. 21. ꝑ *Dſamma nunnato* l *ſimplex*, in Æ. l, 6. l. *ego*, p. 108. l. antep. l. חַיִּים, p. 109. in Æ. l. 8. ꝑ ዐ l. ዑ, p. 110. in C. l. 1. ꝑ *ſeu* l. *ſing.* ſic etiã l. 5. pro *plur.*, l. 9. l. חַיִּין & חַיֵּי, l. 15. & 16. nec non, p. 112. l. 6. & 8 ſub ח dele *chatepb*, p. 112. l. 1. l. בְּאֵיוֹת l. 2. שְׁנִיוֹת l. 5. פִּתִּים, p. 113. in S. l. 17. poſt *Lomadh* inſere *Coph*, p. 114. l. 2. l. שְׁמוֹת l. 7. חָצֵר, in C. l. 7. רוּחַ, p. 115. in S. l. 20. & ult. ſub *Chet* pone *Revozo*, in Æ. l. antep. ꝑ ቶ l. ቱ, p. 116. l. 4. l. דְּבַר יְהוָה, l. antep. אַחֲרֵי in C. l. 15. גַּבְרִין, p. 117. in S. l. 2. ſub *Chet* pone *Revozo*, & l. 4. à f. ſub *Riſch Chevozo*, p. 118. l. 4. l. הַתּוֹלְדוֹת, p. 119. in A. l. 17. ſupra *Ain* pone *fatha*, & hoc etiam ante *Elif* l. 9., p. 120. l. 17. l. *Druſium & Amamam*, l. 22. l. הַמֶּלֶךְ, l. ult. l *noteris*, p. 121. (ita pro 105.) in A. l. 8. τῷ *Elif* præmitte *fatha*, l. 14. poſt *terminationem* claude parentheſin, l. 22. l. حسن

pag.

p. 20. in C. l. 7. l. בִּהּ, p. 21. in A. l. 2. l. מְשִׁיחָ, & l. 3. ܡܫܝܚܐ p. 26. l 2. l. כְּתוּמָה, p. 27. l. 2. l. *ambaron*, p. 28. l. 23. ante *illud* adde *nomen*, p. 29. in S. l. 9. poſt ו insere *Eac*, in A. l. 14. pro *illi* ſubſtitue *Perſæ ac Turca*, p. 30 l. 20. ſub ׳ pone Chirek parvum, p. 31. l. 8. poſt *Mim* inſere *Riſch*, ibid. in S. l 14. ꝓ *Chet* pone *Coph*, ibid. l. penult. l. *dagolutbo*, in A. l. 15. litteræ *Sad* impone *tesdid* ac l. *tanaſſara*, l. 19. dele *Gjezma* ſupra *Je* ac l. *Ila*, p. 32. l. 2. l. מֹשֶׁה, p. 34. l. 12. l. *ſalamon*, l. 15 l. *vocalis*, l. 18. *Olaph* initiali ſubduc *lineolam occult*. ac l. *noſcho*, l. 19. ꝓ ሰ ſcr. ሰ ac l. *ſab*, p. 35. l. 12. l. *gher*, l. 15. *dbelábbrib*, l. ult. *dbalólam*, p. 37. l. 3. ſupra *Nun* pone *Tesdid*, l. 7. dele idem ſupra *Lam*, l. 11. ꝓ *Gain* pone *Ain*, p. 39. l. 3. l. *chodsh*, p. 43. l. 10. in A. l. *complent*, p. 47. l. 4. ꝓ 27. l. 17., p. 48. l. 18. l. *præmiſſa*, l. antep l. מוֹשִׁיעַ & l. penult. de הוֹשִׁיעַ, p. 49. l. 18. l. *profitemur*, l. ult *ſeparatas* p. 50. l. 6. pro 42000. l. *aliquot millia*, l. 19. pro *Cha* pone *Ha*, p. 51. l. 15. l. *mobilis*, p. 57. in S. l. 16. protrahe *Olaph* p. 62. l. 22. l. *metaph. adſuefecit*, p. 64. l. 11. l. *Germaniâ*, p. 65. l. penult. l. *videndos*, p. 66. l. 7. in C. l. בְּסִיעֲתָא, l. 13. poſt ſcribendi inſere *modum*, l. antep. ꝓ *de* l. *i. e.* p. 67. in S. l. 15. & 17. ante *Mim* præmitte *Lomadh*, p. 69. l. 22. l. مَحَا نَاقَةُ اللّٰهِ p. 70. l. 24. l. *utrobiq;*, p. 71. l. 17. & 18. in C. pro ס ſcribe ש, p. 72. in S. l. ult. poſt *Chet* inſere *Judh*, in Æ. l. ult. & penult. ꝓ ጥ ſubſtitue ጥ, p. 74. in C. l. pen. l. יִבֵּשׁ, p. 75. l. 9. in A. l. *Sub*, p. 76. in C. l. 11. l. מָרוֹד, p. 77. in A. l. 24. pro *Dſal* ſcribe *Dal*, & l. ult. ſupra *Lam* pone *fatha*, p. 78. in E. l. 15. ꝓ ٧ l. ע, p. 79. in A. l. 23. comma ante *eſt* poſtpone, p. 80. in S. l. 6. l. *amicus*, in A. l. 7. & 8. ſupra *Je* pone *Hamza* & l. 8. ꝓ *Dſal* ſcr. *Dal*, lin. 19. l. *adſumant*, in Æ. l. penult. l. *fulcimentum*, p. 82. in C. l. 3. poſt חֲמָא adde: *in Aphel*, l. 11. l. תַּנְפִּיק, l. 13. תֻשְׁבַּחְא l. 14. הַקְדָּךְ, p. 83. in A. l. 19. ſub *Gim* pone *Kesre*, p. 84. in C. l. 5. l. נִרְבַּךְ l. antep. קָרְבָּן, in E. l. pen. גְרָזֶן, p. 85. in S. l. 17. ante *abundavit* præmitte *in Ethpaal*, ib. l. 18 poſt *pauciſſima* pone punctum, l. 20. l. חֲלַף; in A. l. 5. ꝓ. *Te* pone *Tbſe*, l. 8. l. زَحْفَ, l. 15. ꝓ *Ain* ſcr. *Gain*, p. 86. ante יָדַע præmitte *à*, in C. l. 15. l. בְּסוֹרָא, p. 87. in A. l. ult. ſupra *Ain* pone *Dſamma*, in Æ. l. 19. ꝓ ר pone רֹ, p. 88. l. 2. l. בְּשׂוֹרָה, l. 8. l. חֶרְפָּה, l. 15. leg.

Lectori Amico, benivolo Candido.

A*Gam Tecum candidè, & quid ſentiam, verè dicam & ex animo. Optarem ego, ſi absq; ingenti Bibliopolæ, Viri integerrimi ac ſtudiis Tuis-meis unicè faventis damno fieri id poſſet, æternis opuſculum hoc tenebris mancipare me poſſe, & Vulcano potiùs, quàm TIBI tradere. Quæris cauſam? adeò ſcatet mendis typographicis, (meas lubenter etiam agnoſco) ut ſine ſummâ impatientiâ ac dolore juſtiſſimo adſpicere ipſe poſſim nunquam. Has tamen abſit, ut imputem typothetæ, qui* C. T., *homo non minùs diligens, quàm ingenioſus & acutus & ob hoc bonorum favore digniſſimus, quin potiùs fortunæ adſcribo ludibrio: hæc enim cùm ante ſemeſtre & quod excurris optatam oſtenderet occaſionem, ſtudia mea Theologica feliciter in inclutâ hâc* Leucoreâ, *tractandi, nolebam hanc præterlabi, ſed* ἀμφοῖν, *quod dici ſolet, eandem arripiebam. Meorum quidem ſtudiorum commodo non pœnitendo, ſed præſentis opuſculi incommodo longè maximo. Vix enim quarta ejusdem pars prelo erat ſubmiſſa, migrabam huc, & difficillimum maximumq; quod reſtabat aliena cura committebam ac diligentia: immò negligentia & penè dixerim incuria. Perſuadere enim mihi nondum queo, typothetæ culpâ hæc & ſimilia irrepſiſſe, uti p.153. in Æ. l.12.* redinet, *& l.18.* pecceedis, *it. p. 177. l.10.* confidebor, *&c. immò potiùs jurare fermè auſim, hujusmodi talia â correctore aliquo egregiè nobis noſtræq; exiſtimationi malè volente typothetæ Latinæ Linguæ non ſatis gnaro fuiſſe obtruſa, quanquam & hoc dolendum, plurimos quaterniones planè non correcturam expertos, prelo fuiſſe à typothetâ traditos. Sed factum infectum reddi neutiquam poteſt. Tu igitur L. B. mecum dole, & quam jam exhibemus mendorum farraginem in tuo exemplari haut gravatim tolle. Scias tamen C. notare Chald., S. Syr., A. Arab., Æ. Æthiopica.*

Pag. 1. lin. 8. comma poſt *haut* transpone, p. 4. l. 3. p. ܒ pone [illegible] & l. 7. ܢ decurta, p 5. l. 8. leg. ך, l. 9. ד, l. 15. *Dad*, l. 16. *Ta*, l. 17. *Da*, l. 20. *Phe* p. 7. l. 5. in Æ. *decurtata*, p. 8. l. 7. l. *Se*, p. 9. l. penult. in S. *b* poſt *d*. in priori voce tolle & poſteriori adde, p. 13. in Æ. l. 5. l. *ſexti*, l. 24. adde: *ſi de impropriâ quiete ſermo eſt.* p. 15. l. 2. in S. l. *Dſekopho*, p. 17. l. 8. in Æ. littera ሰ eſt inverſa, l. antep. l *conſonis*, p. 18. l. penult. l. בשׁבּ, ult. *pitthuach*, p. 20.

Verbum quadratum. 156.157
Vocales quot? 16.17
carum figura & poteſtas. 18
conſonis Æthiopes adfricant. 17
Arabum geminatæ valent on, in, an.
Inter longas & breves nullum Syri habent diſcrimen. 19
Vocalis Æthiopum VI. quomodo exprimenda? 21.23
ſub gutturalibus? 53.55
non eandem cum ſcheva Ebræorum habet naturam. 19
Vocalium correptio. 234—247
productio. 19.248—259
permutatio. 260--266
Vocativus. 120.121.207
Vocis שְׁתַּיִם lectio quænam rectior? 22

W.

WAu Syrorum quando quieſcat? 45
quando Arabum? 45
converſivo carent Chaldæi, Syri, Arabes ac Æthiopes. 197.210
Wau & Je hamza onerata pro Elif mobili ſunt poſita. 51
Wau Arabum ſequente Gjezma excidit. 45

FINIS.

Subſtantivi cum Adjectivo conſtructio. 286 287
cum Subſtantivo Conſtru. ibid.
Subſtantivo verbo varia oſtenduntur tempora. 134.136
Superlativus. 105
Syncope. 305
Syntaxeωs convenientia. 284.285
Syntaxis verb adfectuum. 290.291
Syri perſonam alloquentes, verbum in ſecunda perſona locandum, in tertia ponunt. 293
Syri & Arabes lineæ complendæ cauſa lineam inter duas litter. ligabil. inſerunt. 43

T.

TEmporum ſignificationes 134
Teſdid quid? 9
quibus litteris & quando? 271---274
Tonus. 30.33
Tria אָב, אָח, חָם cum ſuffixis peculiare quid habeant. 226.227

V.

VAu coverſivum. 196.210
Vau & Jodh apud Chaldæos non ſemper vocalem efficiunt longam. 22
Verba dupliciter imperfecta. 198
199
Verbi infectio. 126.127
Verborũ mutatio ob affixa. 228.229
cum nomine conſtructio. 288.289

Lecto-

Rhythmi nota 276
Ruchoch quid? 9
quibus litteris? 9

S.

SAmaritani vocalium figuras non agnoſcunt. 8
Scheva impropria eſt vocalis. 18
variè à Græc. exprimitur. 18
hinc apud Arabes gjezma reſpondet. 19
quotuplex? 18
ſimplicis motus. 20. 21
ejusdem quies. 22
quomodo apud Chaldæos & Syros? 21. 22. 24
ſoli Caph finali caſſo inſeritur. 56
ſimplicis figura Syrica rent. 19
præfixorum ſæpe mutatur. 208
compoſitum ſub aliis quã gutturalib' invenitur. 52
hoc Syri, Arabes ac Æthiopes ignorant. 19
pro eo Syri vel ſimplex vel petocho aut revozo ſub guttur. 19
Scriptura Arab *Siulſi* reliqs ſcriptionis modis pauld eſt major. 41
Semicoon. 276
Singularis pro plurali. 292
multis unum plurale reſpondet. 292 293
Soph paſuk. 284

Pro מְשִׁיחַ Arabes مسيح Æth. መሲሕ ſcribunt 21
Pronomen ipſe, ipſa, Arabes per dictionem animam cum cæteris Orient. exprimunt. 293
Pronominum inſeparabilium diſcrimen & ſignificata. 211—213
quot & quomodo ſuffigantur? 212—225
Proſthesis. 305
Puncta διακριτικὰ quid? 8
Punctum apud Syros diſtinguit litteras. 9
notat vocales. 25—29
diſcernit voces ſimiles. 29
quid ſupra He Syrorũ? 275
infra litter. Æthiopum quid?. 272
Duo ſupra He Arabum quid? 272

Q.

QUæ terminata affixa ſimpliciter amittunt? 228. 229
Quid ſit קְרִי & כְּתִיב ? 26
Quodnam horum melius? 26

R.

RAdicis inveſtigatio. 298. 299
Regimen Fœmin. ſing. 114. 115
plur. Maſcul. 116. 117
pro Abſoluto. 286
Regulæ Arabum de natura & permutatione quieſc. 45. 47. 49
Regulæ generales in lectione LL. Orient. 34. 36
Relativ[illegible] 202. 203

Penacuta quæ? 30—34
Perfectum pro Præſenti. 136
Imperfecto. ib.
Plusquamperfecto. ib.
Futuro. ib.
Periodus. 276 277. 284. 285
Peſica. 284
Pleonasmus præfixorum. 294. 295
Pluralis Maſc. formatio. 108. 109
quotuplex Chaldæis & Syris? 108. 109
Fœmininorum. 110. 111
Eorum anomalia. 112. 113
pro ſingulari. 292
pro Duali Syri & Æth. 107
Polyſyndeton. 294. 295
Poſitivorum forma Arab. 105
Poteſtas numeralis. 56—60
Præfixa מֹשֶׁה וְכָלֵב quomodo vocibus cohæreant? 202—207
Præpoſitio מִן apud Syros & Arabes non truncatur. 203
in Syntaxi verborum interdum omittitur. 297
vel redundat. 295
Præſens. 136
Præteritum verbi Subſtantivi pro Imperfecto. 295
Præteritum pro Futuro. 134 292 294. 295
compendioſum. 138—140
Pro יֵשׁוּעַ Arabes عِيسَى dicunt: At Æthiopes efferunt per ኢ.የ.ሱ.ስ፡ 21
Pro

Nominis ܝܫܘܥ optima lectio. 21
Nominativi cum verbo conſtructio. 288. 289
Numeralium conſtructio. 291
Numerorum nomina & figuræ. 56—61
Numeri ſing. formatio. 57—105
Dualis. 106. 107
Pluralis. 108—111
ſing. pro plurali. 290. 291
Nun Epentheticum. 230. 231
Nun giezmatum ante nonnullas litteras valorem ſuum genuinum amittit. 25

O.

Olaf Syri interdum inſtar Judh pronunciant. 13
Origo linguarum Orientalium unde? 300

P.

Pakadh norma eſt verborũ. 136
Paragogicæ litt. quæ? 232. 235
Parentheſis. 276
Participia compendioſa. 146. 149
Participium pro Præſenti. 136
pro Imperfecto. 136
pro Futuro. 136
pro Infinitivo. 295
Particularum ob ſuffixa ratio. 230
Patach genuſa à vulgari differt. 20
quomodo Septuag. Interpp. exprimant? 20
Paul participia quandoq; & Activè ſumantur. 136

Medda quid? 283
quibus litteris? 283
Mehaghjono quid? 283. 285
quibus nam litteris? 285
Mem in medio clauſum in fine apertum quid notet? 26. 42
Metatheſis. 148. 149. 303
Milhel quæ? 30—34
Milra quæ? 30. 32. 34
Motio quotuplex? 102

N.

Neutrum terminationis ratione non habent. 100
Nomen unde? 70. 71
Adjectivum. 79. 81
Auctum ab initio. 80
fine. 84. 85
utrinq;. 88. 89
Antepenacutum, 31
Fœmininum. 98. 99
unde? 102
Grave. 74. 75
Imperfectum. 90. 91
Leve. 72. 73
Maſculinum. 96—98
verbale. 294. 295
Nominum mutatio propter affixa. 224—227
Nomē እምላክ፡ Æthiopum cū ſuo adjectivo tribus SS. Trinitatis perſonis in ſing. reſpondet, 293
Nomen יהוה quomodo efferendum? 28
quomodo olim Græci? 30
Nomi-

— myſticas Syri reſpuunt. 41
quædam pro punctis ſuis [illegible] adhibĕt lineolam curvā impoſitam. 29
vel ſæghol. ibid.
Quieſcentes quæ? 12. 15
quot? & quando? 12—15
pro vocalibus adhibentur. 12
ſæpe permutantur. 12
quomodo Arabes? 45—49
Æthiopes ignorant. 13
quæ æquialtæ? 38—41
majuſculæ & minuſculæ. 40
Radicales quæ? 200
ſerviles quæ? 200
ſuccedaneæ. 204
ש eſſe irreptitiam pro ס nonnulli putant. 30

M.

Mai Æthiopū voculæ እም፡ amittitur ſequente alio Mai. 203
Makkaph quid? 280
Mappik quid? 274
quibus litt.? 274
Marthono. 285
Maſora quid? 46
ejus Auctores qui? 46
Magna & parva. 48
Maſorethica cenſura quid? 24
Maſculina quæ? 96
Maſculinorum Regula generalis. 98

Infinitivus pro nomine vel Gerundio. 154. 294
Infinitivi Compendioſi. 146. 147
Intranſitivorum verborum Syntaxis. 288. 289
Judæi ᵃ ʸ in ſcriptura Ebræo Germanica per litteram quieſcentem ſeu vocalem exprimunt. 14

K.

KAmetzchatuph ante ſcheva punctis privandum. 52
quomodo à chatephkametz dignoſcenda? 52. 56
Kuſchoi quid? 9
quibus litteris? 9. 271
quando? 271. 272. 274

L.

LAm converſivum. 211
Legarmie. 284
Lineola occultans quid? 31
Litteræ quorſum legendæ? 2. 3
ligabiles & illigabiles. 3
figura, nomen, poteſtas. 2. 4. 5. 62. 63. 64
Dilatabiles quæ? 40. 42
Diſtributio reſpectu pronunciationis. 6. 7
Permutatio. 6. 7
Solares quæ? 6. 7
Lunares quæ? 7
Epiglottica. 7
finales quot? 42. 43
Ebræorum hodiernæ unde? 14

F.

FAtha articuli Arabum quando amittatur? 205
Finiti verbi conſtructio. 288
Fœmininum quod? 98
unde formetur? 102
Futurum pro præſenti. 134
compendioſum. 140. 143

G.

GAja. 284
Gematria. 60
Genitivus. 118. 119
Genus quotuplex? 96—102
Gerundia quomodo exprimantur? 134
Gerundiorum conſtructio. 290. 291
Gjezma ſuper Wau & Je diphthongum efficit. 55
cum ſcheva Ebræorum quieſcenti idem gerit officium. 25
Litteris quieſcentibus minus benè imponitur. 25

H.

HAmza eſt indicium τῦ Elif mobilis. 51
He Emphaticum. 204
Interrogativum. 206
Finale apud Arabes vocalem ſemper habet vel duo puncta, & tum ut ⁿ effertur. 13
Imperativus in Ling. Orient. ſolas ſecundas habet perſonas. 134
compendioſi. 144. 145
Imperfectum præterito vel Participio exprimitur. 134. 136

mysticas

quotuplex? 272
ſæpe in Nun reſolvitur. 10.11
Dativus. 120.121
Declinatio. 118–123
Demonſtrativum. 204.205
Dictiones Milrá & Milhel ſunt Chaldaicæ. 32
Dictiones Wesla notatæ accentu continuato proferuntur. 35
Dilatabiles litteras Syri, Arabes ac Æthiopes ignorant. 41
Diphthongus. 14–17.47
Diviſionis nota. 43
Diſſyllaba quædam gemino Syri adficiunt accentu. 33
Doladh & Riſch ſolo puncti ſitu diſcernitur. 9
Dſekopho quomodo ſcribatur. 45
Dualis formatio. 106.107

E.

Eliſab Hamza in medio & fine interdum abjicitur. 49
Ephraimitæ litteram שׁ proferre non valuerunt, ſed ejus loco שׂ adhibuerunt. 50
Ellipſis verbi adjectivi. 297
Subſtantivi. 298.299
Adverbij. 296
Præfixorum. 296
Exemplum lectionis Ebrææ. 38
Syriacæ. 35
Arabicæ. 37
Æthiopicæ. 37

Articuli vis. 204.205
Aſyndeton. 296

C.

Cabbala. 60
Caſuum formatio. 118–123
Cenſura Maſorethica quid? 14
Chatephkametz tantum ſub Gutturalibus eſt. 56
Cholem quomodo ſcribatur? 44
à contiguo puncto שׁ abſorbetur. 48
Circellus notat diverſam apud Ebræos & Arabes lectionem. 24.25
Colon. 276
Conjugationis numerus & ſignificatio cujusvis Linguæ. 128–131
variatio propter ſibilum & Gutturales. 148–155
perfecta. 130
imperfecta. 158
Conjunctivi futura futuro Indicativi indicantur. 134
Conſonantes quid? 2.3
quot? 2.3
figura. 4.5
Conſonantium diviſio. 6.7
Conſtructionis convenientia. 284

D.

Dagheſch lene quid? 8
quibus litteris? 8.10.266
quando? 168
Forte quid? 10
quibus litteris? 270
quando? 270–274

F. Fatha

INDEX III.
Rerum Grammaticam ſpectantium.

quæ Ebræorum, Chaldæorum ac Æthiopum? 212
quæ Arabum? 213
quomodo ſuffigentur. 212--224
quænam gravia? 222. 223
Anomalia verborum Defectivorum Pe Nun quæ? 160. 161. 162
Lamedh Nun & Tau quæ? 162. 163
Geminatorum quæ? 164--172. horum typus. 172. 173
Quieſcentium Pe Aleph quæ? 174---176
Pe Jodh quæ? 176---182
ejuſmodi typus. 182. 183
Ajin Vav & jodh quæ? 182---186
harum cum geminatis comparatio. 186--189
Lamedh Aleph quæ? 188--191
Lamedh Wau Arabum. 189
Lamedh He & Jodh. 188. 192--195
typus. 196. 197
Antepenacuta quæ? 31
Aphæreſis. 303
Apocope. 196. 197
hujus cauſa. 199
Arti-

A.

Abbreviatura. 66--69
Accentus. 276
diſtinctivi & retracti producant vocales. 256
Euphonicus. 30
Muſici. 277
Reges quid? 277
quot? 278
Principes ſeu reges Judæorum, minores quid? & quot? 278. 279
Miniſtri quid? 280
quot? 280
Tonicus. 30
Accentus & Puncta antiquitus non fuerunt addita. 42
Æthiopes in manuſcriptis primam libri lineam ſolent rubro plerumq; colore pingere. 41
voces cum Occidentalibus divellunt. 43
nullas agnoſcunt finales literas. 43
ſignum pronunciationis tardioris reſpuunt. 283
Affixa loco pronominum ſeparatorum adhibentur. 210
quæ Syrorum? 211

Unus. E.262
E.S.A.Æ.303
A.287
S.69
Æ.67.105
Unxit. S.223
Vocavit. A.97
Voluit. E.92.32
176.194
C.94
S.271
Volvit. E.94
Volumen. E.92
Voluptas. E.248
Vosmet. Æ.11
Vox. E.C.112
Urbs. E.238
290
Urtica. E.72
Usq;. E.220
Ut. E.38
S.35
A.55
Æ.295
quid. E.202
Vulpes. C.72
Uxor. E.244
Regis. E.104

Z.

Zebolun. S.47
Zelus. E.38
Zion. Æ.297

Viri. E.C.122
S.A.123
celebres. E.100
nobiles. E.120
Viriliter egit. S.131
Viride. C.76
Virtus. E.44
260
S.73
Viſio. C.94
286
Viſitans. E.104
S.51
Viſitatio. A.95
Viſitavit. E.22.146
C.228
S.235
259
Æ.199
Vita. E.180
C.110
S.35.111
Æ.97
Vitis. E.294
Vitulus. E.242
Vivus. Æ.97
Vixit. Æ 97
Umbra. C.96
Una. A.101
Unguis. E.250
Unicus. S.35
Univerſus. E.38

Viaticum. E.92
Vicinus. E.72
124
246
C.72
Vicit. Æ.93
Vidit. E.194
C.94
S.155
Vidua. E.C.A.S.303
C.296
Æ.127
Vigilia. E.90
Viginti. E.102
Vilis. E.302
Viluit. C.166
Vindicta. S.201
Vinea. E.248
Vinum. A.101
E.110
Vir. E.102
118
156
C.116
218
S.73
119
117
221
A.245
Virginitas. E.108
Vira. E.102

E.116
C.120
114
S.33
115
Verecundia. A.283
Veritas. E.55
78
208
226
Æ.39
Vermis. E.88
Vero inſtitit. C.96
Verſus. E.220
Verſus eſt. E.270
Verum. C.96
Veſpera. Æ.99
Veſperaſcit. Æ.99
Veſter. O.222
223
Veſtiit. E.222
Veſtis. E.88
218
Veſtitus. E.90
Veteravit. E.96
Vetus. E.96
Vexavit. Æ.195
Via. E.100
240
248
268
277
A.91
Æ.205

Valdè. E.44
craſſus fuit. A.17
Vallis. E.110
Vanitas. E.78.244
S.251
Vas. E.208
14.248
muſicum. E.304
Vaſtatus eſt. E.168
Velum. C.296
Venatio. C.288
Venatus. C.288
Vendidit. E.220
Veniens. E.190
Venit. E.296
297
Venter. E.100
256
304
Ventilabrum. E.96
Ventilavit. E.96
Ventus. S.93
Verba. E.108
226
Verberatio. A.295
Verberatus. S.109
Verberavit. A.134
217
219
291
Verbum. E.14
32
E.C.268
288
77

Tranquillus fuit. E.194
Transfixit. E.258
Tranſivit. C.156
S.157
C.150
Transtulit. E.294
Tres. A.37
Tribulatio. Æ.101
Tribuuus. E.236
266
Triginta. E.236
Tritica. E.108
Tu. E.274
C.10
S.11
Æ.11
O.211
212.213
Tuber. E.300
Tugurium. E.92
Tulit. E.302
Tumbi. E.106
Tumet. Æ.11
Tunc. E.294
C.252
Æ.263
Tunica. E.88
126
Tuus. O.216
217
Tympanizans. Æ.89

V.

Vagina. A.99
Vagivit. E.304

Terra arida. Æ.97
continens. Æ.97
Tertius. E.266
C.124
Teſta. Æ.261
Teſtatus eſt. E.304
Tetigit. E.156
Texit. E.42
156
170
272
A.259
Theca. A.50
Theſaurus. E.80
216
270
Thronus. S.97
Æ.91
Thuribulum. Æ.91
Tibi. E.C.232
Timor. E.60
S.121
A.69
283
Timuit. E.282
S.157
Æ.221
Toga. E.116
Tondens. C.166
Torcular. E.112
Totus. E.C.292
S.13
Traditio. E.46
Tradidit. E.46
Æ.211

T.

Taberna. E.110
Tabernaculum. E.54
Tabula. E.112
Tacuit. Æ.171.272
Talentum. E.272
TALITHA. S.18
Tandem. E.38
Tantum. E.230
S.9.33
TARSIS. Æ.117
Tecum. E.234
Æ.233
Tegens. E.192
Tegit. A.27
Tegumentum. E.92
Tempeſtas. C.84
Templum. E.114
Tempus. E.8
S.73
Æ 221
erectionis. A.85
eundi. A.83
Tenebræ. E.C.96
Tenus. E.220
Terminus. E.24
A.237
Terra. E.38
100
304
C.202
254
S.101.287
A.37.101

Subverſio. E.88
Succidit. C.172
Sulphur. E.88
Sumen. E 300
Sumſit. Æ.161 163
Super. E.38
290
230
C.268
S.231
A.17.49
297
Æ.39
209
233
Superbia. A.85
Superfuit. E.282
Suppoſuit. Æ.185
Supputatio. S.97
Supputavit. E.96
Supra. C.32
Æ.33.233
Supremus. A.67
Surdus. E.76
Surgens. E.C.184
Surgere fecit. E.186
Surrexit. E.38.234
C.182.266
A.45.49
Æ.161
de ſomno. Æ.193
Suſpenſus. E.14.192
Suſtentavit. E.156
Sylva. E.114
208

Splendidus. E.86
C.208
Splendor ſolis. A.97
Spoliavit. E.302
Sprevit. Æ.97
Stannum. E.210
Stans. S.13.27
Στᾶς. S 85
Statuit. E.162
Stella. E 44.238
C.90
Stércus. E.110
C.88
Stetit. E.128
S.185
Σβλά. S.85
Stoliditas. E.88.98
Stravit. E.162
Structura. E.96
Studium. A.89
Stultitia. E.250
Stultus. E.72.74
C.246
A.239
Stupore correptus eſt.
E.172
Stylus. E.304
Suaviloquium. A.101
Suavis. S.31
Subjecit. S.159
Subſannatio. C.82
Subſannavit. Æ.291
Subſtantia. Æ.119
121
Subſtravit. E.162
Sub-

Socia. S.117
Societas. A.91
Socius. E.260
SODOMA. E.18
Sol. E.100.103
A.89.101
Solitarius. Æ.97
125
Sollicitus fuit. Æ.195
Solvit. Æ.264
Solutio. S.75
Somnium. C.250
Somnus. S.29
A.243
Sopor. E.90
Soror. E.32.110
Sors. E.72
Sparſit. E.302
C.198
Spelta. E 74
Speravit. E.300
Spes. E.44
296
Sphæra numeranda.
E.304
Spica. E.88
Spina. Æ.95.111
Spiratio. S.101
Spiritualis. S.81
Spiritus. E.100.112
C.114
S.81
103
Æ.83
287

Servivit. E.44
270
A.73
Servulus. A.73
87
Servus. E.114.206
252.256
S.29
A.19
31
87
Sevit. E.300
Sex. E.8
Si. A.199.211
Æ 263
Sic. Æ 299
Siccus. C.286
Sicera. E.72
Sicut. E.232.204
C.206.296
S.209
Sidonij. E.108
Signavit. E.96
C.96
Signum. E.C.96
Sizo. E.60
Similis fuit. E.18
86
Similitudo. E.86
Simulacrum. E.302
Sinus. Æ.75
Sitiens. E.190
Socer. E.C.A.226
227
A.117

Sedes. E.48
92
C.92
Æ.31.91
Sedit. E.C.176
182
S.182
C.92.296
E.178
Æ.31.91
161.247
Seditio. S.85
Seduxit. E.192
Selectiſſima. E.94
Sella equi. A.305
Sellæ. E.106
Semen. C.208
Semita. E.262
Senectus. E.108
C.238
Senes. E.C.292
Senex. E.104
236
302
Senſilis. R.86
Separavit. E.94
Sepes. S.25
Septimana. E.236
Sera. E.88
Sermo. E.96
114
Servavit. E.180
S.153.303
Servire fecit. S.303
Servitus. Æ.99
Ser-

Scandit. E.302
Scaturiit. Æ.91
Scientia. E.92
C.10.92
A.75
Scientificus. R.86
Scivit. E.234
284
294
C.92
S.95
A.75
211
Æ.177
Scripſit. E.136
C.96
S.269
Scriptio. E.26
Scriptura. E.C.72
Scopis mundatum. S.167
Scortator. Æ.87
Scortatus eſt. Æ.87
Sculptura. C.18
Scutum. E.92
124
244
Seculum. E.44
C.72
S.245
Secunda. E.110
Securis. E.84
C.90
Sed. S.35
Æ.235

Salus ſaluberrima. E.234
Salvus. E.300
Sanavit. S.259
Sanctitas. E.78
124
44
240
C.30
78
S.79
Æ.245
297
Sanctus. C.74
S.75
Æ.287
Sanguis. E.8
Sapientia. E.12.54
88.118
288.296
C.110
116.114
S.115.89
A.69
Sapiens. E.80
252
286
S.11
A.27
fuit. E.54
Sara. E.C.292
Sathan. E.S.50
Satiavit. E.218
Saul. E.244
Scala. E.74

250
242
258
C. 258
A. 259
Roma. Æ. 87
Romanus. E. 86
Æ. 87
Rotunda. E. 62
Rubra. A. 89
Rubrum. C. 76
Rugitus. E. 32
Rupes. E. Æ. 305

S.

SAbbathum. E. 272
294
S. 69
Æ. 11
111
Saccus. O. 50
E. 300
Sacerdos. S. 73
Sacrificavit. S. 83
Sacrificium. A. 53
E. C. 84
Sævit. E. 300
Salitus eſt. 266
Saltus. E. 262
Salvator. E. 20
Æ. 83
Salvavit. E. 224
Salus. E. 78
208
298
C. 88

Reſiduum. E. 88
126
Reſiſtentia. A. 95
Reſpexit. E. 192
198
Reſpondit. E. 92
228
Reſponſum. E. 96
Retribuit. Æ. 229
Revelatus. S. 125.
fuit. C. 94
Revelavit. C. S. 194
S. 97
189
Æ. 165
Reverſus eſt. E. 184
Rex. O. 36
E. 56. 70
104. 248
C. S. A. 71. 124
C. 222
286. 226
S. 125. 225
29 33. 89
31. 215. 245
A. 25. 103
79. 241
Æ. 125
79. 217
259. 297
Ritus. E. 62
Rivus in pelagum fluens. E. 304
Robur. E. 92
124

Redemtor. E. C. 222
Redemtus eſt. E. 192
Rediit. C. 184
Reduntans. E. 44
Refecit. Æ. 13
Referta. Æ. 89
Regina. C. 124
226
S. A. Æ. 125
E. 106
A. 105
141
Regnavit. E. C. A. S. 70
Æ. 91
Regnum. E. 38
88
110
244
C. 126
98
104
112
S. 15
113
127
Æ. 91
Rejectus. C. 84
Reliquit. S. 18
Remiſſio peccatorum Æ. 117
Remotus eſt. E. 184
Reperiit. E. 230
Repertus eſt. E. 188
Repletus eſt. Æ. 191

Salus

E. C. S. Æ. 201. 203
Qu a. E. 38
201
302
Quicquid. A. 199
199
Quicunq;. A. 199
Qu n. E. 280
Quinq;. E 291
Quinquaginta. E. 102
292
Quisq;. S. 35
Quòd. A. 37
ſic. E. 202
Quoniam. E. 8
Æ. 39
Quum. A. 199

R.

RAdix. E. 244
Rapuit. S. 155
Ratio. C. 246
S. 97
REBECCA. Æ 73
Rebellavit. E. 192
Rebellis. C. 76
84
Recedens. E. 184
Recordatio. A. 87
99
Recreatus fuit. E 305
Rectitudo. E. 238
Æ. 101
Rectum. E. C. 288
Rectus. E. 104. 258
C. 236
Re-

Pugnavit. E. 128
Pugnus. E. 82
Pulcer. E. 108
102
280
Pulcra. S. 223
Pulex. E. 304
Pullus. E. 218
Pulſavit. E. 94
S 161
Pulvis. Æ 263
Purgatio. S. 77
Purgavit. S. 165
Purificavit. E. 194
Purus E. 302
fuit. E. 42
Puteus. E. 100
A. 101
Putrefecit. E. 305

Q.

QUadraginta. Æ. 231
Quadratus. E 62
Quæſivit. Æ. 171
173
Quæſò. E. 282
Quartus. S. 87
A. 37
Quaſſavit. C 84
Quatuor. E. 102
Quercus. E. 114
Qui. E. 32
284
A. 27

Propinquus. E. 236
Propitiatorium. E. 88
Propoſitum. A. 97
Propter. S. 65
Propterea. E 268
Proſtratus eſt. E. 266
Protexit. E. 290
Æ 163
165
185
2 5
229
Prudentia. A. 101
Pruina. Æ. 91
Pſallit. E. 280
Pſalmus. E. 118
C. 74
Pſaltes. C 74
Puella. E. 252
S. 103
237
Puer. E. 78
224
252
294
S. 119
105
237
A. 107
113
115
Pueritia. E. 108
Pugillus. E 106
C. 78
Pugnator. Æ. 75

Prædicavit. S.295
Præfectus. C.286
Præfuit. A.47
Prægnans. E.138
Præluxit. C.234
Præparavit ſe. E 148
Præſepe. E.72
Præter. E 116
Prævaluit. E.178
Prævidit. C.94
Precatio. A.97
Precatus eſt benedictionem. E.304
Preces. A.97
Prima. Æ 89
Primitius. Æ.97
Primitivus. Æ.97
Princeps. C.112
A.71
Æ.81
Principium. O.36
E.12
88
268
C.88
Probrum. E.88
Prodiit. C.214
A.153
Productio. C.90
Projecit. A.195
Projectus eſt. E.266
Promiſit. A.93
Promiſſio. A.45
93
Propenſus fuit. C.94
Pro-

Porta. E.218.262
Æ.11
Portavit. A.213
Poſſedit. E.176
C.154
Poſſeſſio. E.244
124
Poſſidens. E.192
Poſt. E.116
290
232
C.230
S.231
Poſtis. E.302
Poſuit. E.S.Æ.50
E.162
184
268
C.180
186
S.50
Potavit. Æ.19
Potentia. E.88
C.86
Poteſtas. E.84
Potuit. E.32
178
A.297
Æ.181
Præ. O.202.203
Præcepit. C.216
224
250
S.33
134

Petitio. E.226
260
A.85
95
Petra. C.92
E.Æ.305
Phariſæi. S.29
Piger. E.124
fuit. E.300
Pignus. A.97
Pigritia. C.86
A.245
Pinguedo. E.208
denſa. E.304
Piſcator. E.74
Piſcis. E.72
Pius. E.C.260
fuit. A.199
Planta. S.101
Plantans. E.264
Plantatus. E.26
Plantavit. E.156
Plena. Æ.89
105
Plenitudo. S.13
Plenus. Æ.103
Pluma. E.204
Pluvia maturans fruges. E.304
Pollicitus eſt. A.183
Pollutus eſt. E.190
Pomum. C.76
Pondus. C.80
Populus. E.282
Æ.39.217

Pecus. E. 8
100
300
Pellex. E. 302
Peperit. E. 300
S. 15
Per. E. 206
207
Perditio. C. 88
Perdidit. E. 128
Peregrinus. E. 92
Perfecit. E. 166
Perfectio. E. 94
Perfectus. A. 125
Perfida. E. 88
Perfodit. C. 166
Perforavit. C. 164
A. 163
Peritus. E. 86
Periit. E. 176
128
277
296
S. 35
Pernoctavit. E. 304
Perpendiculum. E. 90
Perſecutus eſt. E. 218
Perſtrepuit. E. 192
Perſuaſio. S. 95
Pervenit. S. 129
Pes. E. Æ. 305
E. 78
14
S. 73

E. C. A. 226
227
B. 244
282
206
O. 301
C. 296
94
112
S. 113
A. 117
Æ. 209
Patruus. A. 243
PAULUS. S. 14
Pavo. A. 49
Pauper. E. 296
C. 94
Pax. S. 65
A. 33
O. 34
Æ. 9
293
ad Peccandum induxit. E. 188
Peccata expiavit. E. 130
Peccata. A. 215
Peccator. Æ. 209
Peccatum. E. 78
Æ. 89
Peccavit. E. 130
Æ. 153
303
Pectus. E. 236
Peculium. E. 88

S. 163
Ornus. E. 300
Os. E. 8
226
244
S. 29
Oſculatus eſt. E. 160
288
S. 229
Æ. 293
Oſculum. E. 188
Oſtium. E. 262
Æ. 239

P.

Pagus. A. 82
Palatium. E. 110
Pallium. C. 96
Palpebræ. Æ. 225
Paludamentum. E. 88
Panis. E. 244
C. 286
Æ. 223
Paratus eſt. E. 186
Parere fecit. C. 182
Pars. E. 110
124
C. 90
218
A. 225
Paſcha. A. 53
Paſſer. E. 76
100
Pater. E. 8
92
296

Opacus fuit. E. 96
Onus. E. 76
Operiens. E. 24
Operimentum. E. 218
Operuit. E. 224
10
Æ. 215
305
Opifex. C. 76
Oportet. S. 45
Oppugnavit. E. 100
A. 15
189
95
Optionem dedit. A 95
Opus. E. 102
252
286
S. 29
287
Oratio. E. 92
A. 77
97
Orbis. E. 72
94
Ordo. E. 302
C. 84
Organum. E. 72
S. 45
A. 11
Æ. 227
229
Ornamentum. C. 82
Ornatus. E. 90
Ornavit. E. 254
S. 163
Nutavit. E. 300

O.

Obiit. E. 96
Oblatio. E. 52
S. A. Æ. 53
A. S. 87
Obſtupuit. E. 172
C. 164
Obtexit. Æ. 165
Obtrectator. E. 72
Obumbravit. E. 168
Æ. 93
Occaſio. C. 82
Occaſus. Æ. 83
Occidit. E. 20
206
270
Æ 73
Occiſio. Æ. 73
Occiſus. E. 152
Occluſit. E. 224
Occultavit. C. 82
Oculus. E. 116
216
Odit. E. S. 50
Oliva. E. 124
Omnis. O. 301
E. 52
242
S. 53
A. Æ. S. 36
A. 55
Æ. 37
39
Oneravit ſe. E. 148
S. 43
113
249
275
A. 9
Non. E. 284
296
S. 35
A. 27
37
55
297
Æ. 299
305
Nondum. A. 199
Nos. S. A. Æ. 303
Noſter. O. 222
223
Notum. E. 180
Novacula. C. 112
Novit. E. 282
A. 37
Novus. Æ. 75
Nox. E. 32
112
O. 301
296
A. Æ. 259
Nubes. E. 92
204
262
Num. E. C. 206
Numerus. E. 96
Nuncium. E. 88
C. 86

Mutavit. S.31
Mutus. E.74
Myrias. E.260
S.97

N.

Nardus. E.22
300
Narravit. Æ.163
Natus. Æ.219
Nati. E.220
Natus eſt. E.110
294
S.253
Æ.181
Naves. Æ.117
Navigium. C 88
Navis. E.52
Nè. A.55
199
Nebula. Æ.95
Necavit. E.300
Nidus. E.92
Niſi. S.253
A.37
Nitidus. S.85
Nix. Æ.91
Noa. E.20
Noctua. E.94
Nocuit. C.96
Nobis. E.C.232
Nobiſcum. E.232
Nomen. E.C.112
E.A.50
305
44.

124
258
A.Æ.259
79
Æ.97
Mortuus. C.96
eſt, E.C.290
S 291
E.292
C.96
S.185
Æ.99
Moses. E.8.32
A.117
Moriones. E.20
Motus. E.300
Muhammedanus.
A.247
Mulctatus eſt. E.152
Mulier. A.91
Multiplicavit. E.166
Æ.267
Multitudo. A.243
Multus. E.298
Munda. S.105
Æ.111
240
Mundus. C.72
S.105
A.287
Munus, S.87
A.93
Muſtum. E.110
Mutatio. S.85
A.77

Miſericors. S.81
A.15
33
Miſertus eſt. E.52
170
242
254
C.166
S.53
83
Miſit. E.156
210
264
C.214
216
218
S.265
Mixtura. A.287
Mixtus. E.81
Modulatio. E.94
Mohammed. A.109
209
Mollities. S.31
Mollis. E.8
Momordit. E.218
Monedula. E.94
Mons. E.262
Æ.297
Monuit. A.211
Morbus. E.96
256
Mores. E.62
Mors. C.E.78
96

S.43

Meminit. E.214
294
Memor. S.27
Memoria. E.66
Mendacium. C.74
Menſa. A.81
Menſalis. A.81
Menſis. E.240
Menſuratus eſt. E.108
Menſus eſt. E 302
Menſtruum. C.150
Merſit. E.302
MESSIAS. E 20
C 261
Meſſis. E.72
204
Metatus eſt. Æ 97
Meus. O 214
25
Mihi. E.132
Miles. Æ 75
Militàvit. E.190
Millia duo. E.106
Miniſterium. E.286
Minutus. E 61
MIRIAM. E.112
Miſcuit. C.158
A.153
Miſerator A.35
Miſericordia. E 248
S 81
A 87
Æ.39
Miſericordiam conſecutus eſt. S 165
Miſe-

MANOA. E.20
Manſit. S.297
Æ.39
Manſuetus. E.92
Manus. E 8
14
100
C.106
214
S 305
287
252
A.47
Maritus. E.220
Martyrij locus publ. A.83
Maſſa. C.22
Mater. E.112
206
274
296
A.275
Maxima. A.101
117
Maximus. A.105
Medicus C.112
Medietas. C.88
Meditatus eſt. E.150
284
96
Medium. E.268
C.88
Mel. E.110
246
268

Lupus lævus. E.304
Luſit aleis. A.181

M.

MActatio. E.260
C.288
Macula. E.42
S.43
Mæror. A 93
Magiſter. E.66
Magna. E.44
Magnates terræ. E.116
Magnificavit. E 32
Magnificus. E.74
116
Magnus. E.72
S.93
289
fuit. C.92
Major. A.105
Maledictio. Æ.101
Maledictus. E.166
Malleus. E.304
Malus fuit. C.303
Mandatum. Æ.253
289
edidit. A.71
Mandavit. Æ.289
Manè. A.23
Manere juſſit. C.180
Manica. A.93
Manifeſtavit. C.190
S.191
Manifeſtum. S.97
Manifeſtus. C.94

Liber generationis. E.118
Libertas. E.304
Lignum. E.208
Æ 209
Limus. Æ 83
Lingua. E.32
100
E.C.224
Linxit. E.168
Liquefecit. E.192
Litera. E.12
210
Locutus eſt. E.210
281
Æ.167
173
275
295
Locus. E.92
112
A.247
confeſſus. A.91
erectionis. A.85
publ. martyrij. A.83
eundi. A.83
Locuſtæ. E.108
Longinquus. E.236
Lucerna. Æ.91
Lumen. E.92
Luminare. E.238
Luna. E.304
Lupus. E.72
A.67

S.115
Latravit. C.274
Latus. E.242
268
Lavacrum. S.45
Laudavit. E.22
24
230
260
O.301
Æ.37
39
217
Laus. C.82
A.69
Læa. Æ.73
Lectio. E.26
Leo. C.112
Levis fuit. E.166
Lex. Æ.119
221
245
Libellus repudij. E.98
Liber. E.78
E.C.216
240
C.78
262
S.79
97
A.117
Æ.215
Liberatio. E.90
Liberavit. E.130
222

Juravit. E.128
Juſſit. S.251
Juſtitia. E 78
124
226
238
C.30
Æ.97
79
293
Juſtus. E.C.108
244
S.Æ.109
A.271
S.75
fuit. Æ.99
Juvit. A.13
31
73
Æ.189

L.

LAc. E.244
Æ.217
Lactavit. S.183
Æ.75
Læta. A.113
Lætatus eſt. E.32
260
288
Lætitia. E.88
288
Lagena. E.94
Lapidavit. C.248
Lapis. E.100
Later. E.114

Irritavit.	Æ. 171	Integri.	E. 110	Inanitas.	E. 14
Israel.	E. 30	Integritas.	E. 8. 92		A. 73
	C. 24	Intellexit.	E. 294	Incaluit.	E. 168
Isaac.	C. 120		Æ. 223	Incepit.	E. 172
	Æ. 235	Intelligens.	E. 80		163
Israel.	E. 294	Intelligentia.	E. 92	Inceſſit.	A. 177
Ita.	S. 35	Intendit.	Æ. 291	Inclinavit.	E. 198
Iteratus eſt.	S. 35	Inter.	E. 230	Increpatio.	E. 92
Jubilavit.	Æ. 179	Interdictum.	C. 208	Incola.	C. 92
Judæa.	E. 248	Interfecit.	C. 264	Incubuit.	E. 128
	S. 105	Intermiſſio.	E. 88	Incurvavit ſe.	S. 169
	253	Interrogavit.	Æ. 167	Indicavit.	E. 220
Judæus.	E. 86	Intra.	C. 296	Indigena.	E. 82
	108	Intravit.	S. 73	Indignatio.	E. 38
	S. 105	Introduxit.	E. 214	Inferior.	E. 104
Judex.	E. 74	Invenit.	E. 188	Influentia.	C. 90
	A. 111		190	Infra.	C. 32
Judicatus eſt.	Æ 167		230	Infudit.	E. 162
Judicavit.	Æ. 167		C. 22	Ingenium.	E. 78
Judicio contendit.		Inventus eſt.	E. 188	Inimicus.	Æ. 115
	E. 128	Invidia.	C. 96	Iniquus fuit.	Æ. 155
Judicium.	E. 72	Invidit.	E. 188	Initium.	A. 69
	80		C. 96.	Innovavit.	Æ. 75
	268	Invitavit.	A. 97	Inopem fecit.	Æ. 149
	C. 18	Ipſe.	C. 204	Inquilinus.	E. 48
	240	Ira.	E. 38	Inquiſivit.	E. 296
Ivit.	E. 178		98	Inquit.	E. 38
	296		C. 252	Inſidiatus eſt.	E. 207
	150		S. 25	Inſtitit vero.	C. 96
	Æ. 265		75	Inſtituit.	E. 62
	295		Æ. 83	Inſtrumentum, quo	
	297		93	Medici indagitant	
Jumentum.	E. 88		219	vulneris profundi-	
Juniperus.	E. 240	Iracundus.	C. 238	tatem.	A. 85
Juratus.	E. 236	Iraſcibilis.	E. 286	Inſulæ.	E. 108

JERICHO. E.112
JERUSALEM. E.296
JESUS. C.34
S. A. Æ.21
Ignis. E.38
C.74
A.101
Illa. O.210
211
Ille. O.211
212
213
218
219
A.37
Imago. C.246
250
Immiſit. S.173
Immolatus eſt. S.199
Immundicies. E.88
Immundus. C.74
Impegit. E S.303
Imperium. E.244
Impius. Æ.109
299
Implevit. E.228
Æ.189
191
Implicat ſe. A.27
Impulſio. E.96
In. O.206
207
232
233
A.37

E.252
238
S.31
245
283
A.81
99
205
Æ.101
Horror. E.90
Hortus. E.8
268
Hoſpes. E.48
Hoſpitium. A.91
Hoſtis. E.8
50
Humanus. R.86
A.81
Humerus. E.100
114
240
Humiliavit. E.220
Hyſſopus. E.71

I.

IAcuit. E.264
Ideò. E.38
Idolum. S.51
Jecit. E.198
A.13
49
193
JEHOVA. E.28
Jejunium. Æ.95
JEREMIAS. E.110

Glorificavit. Æ.229
259
Gramen. E.262
Graſſatus eſt. E.302
Gratia. E.72
S.103
Grex. E. C 292
Gula. E.302
Guſtavit. E.152
Guttur. E.224

H.

HAbitaculum.
E.72
Habitatio. C.80
A.45
Æ.237
Habitatus fuit. C.180
Habitavit. E.32
162
C.264
Habuit. S.35
Hæc. Æ.105
Hædus. E.124
Hæreditas. Æ.93
Hæreditavit. Æ.93
HAMAN. E.30
Hera. E.104
Herus. E.104
Heterogenea. E.106
Hic. Æ.105
Hic. A.209
Hieroſolymitanus.
E.86
S.87
Homo. O.34

Inani-

Fumus. E.72
Æ.95
Fundamentum. Æ.83
Fundavit. Æ.173
Fur. E.C.74
Furor. E.38
98
Furnus. E.76

G.

GAlli caſtrati. R.76
Gaudium. S.289
Gaviſus eſt. E.302
C.188
S.153
289
A.289
Germinavit. E.260
Genitor. E.96
Genitus eſt. S.181
Gens. E.38
Æ.39
E.14
Genu. E.100
C.82
Genuit. O.303
E.180
S.181
Gladiū ſtrinxit. A.165
Gladius anceps. E.100
Gleba. E.88
Glomus. E.300
Gloria. E.136
C.22
S.67
S.89
A.227
117
Fraterculus. S.89
Fraudavit. Æ.167
S.275
Fregit. E.10
S.11
Fructificavit. C.94
Fructum edidit. E.92
Fructus. E.92
14
240
256
C.90
94
Æ.219
221
fœtidus. R.303
Fruſtum. E.112
Fucus E.302
Fuit. E.22
198
272
S.45
135
A.135
37
Æ.247
267
Fulcimentum. Æ 81
Fulgor. C.74
Fulſit. C.264
131
Fumigavit. Æ.95
S.303
A.285
Finitus fuit. C.92
Firmamentum. E.268
Fiſus eſt. E.304
Flava. A.105
107
Flavit. E.94
S.93
Flavus. A.85
Flevit. C.290
Flos. E.42
Fluere fecit. Æ.181
Fluxit. C.90
Æ.93.181
Fœcundavit. E.196
Fœtuit. E.303
Folium. E.220
C.214
Fons. A.85
E.110
Æ.91
Forma. E.180
Formica. E.114
Fornax. C.76
Fortis fuit. S.131
Æ.185
Forum. E.108
Foſſus eſt. E.192
Frater. E.244
262
226
O.301
C.268
226

Glo-

Felix.	Æ.109	Exulcavit.	E.186.290	Execratio.	E 238
Femoralia.	E.106	Exundans.	S.83	Exercitus.	E.112
Femur.	E.100	F.			244
Ferrum.	E.22	Faber.	E.76	Exhauſit.	E.94
	110	Facies.	E.286	Exivit.	E.256
Ferus.	E.302		32		C.160
Feſtum.	E.8		108		S 91
	305	Facilis.	S.167		Æ.93
	S.305	eſt.	E.294		183
	A.77	Facinus.	E.92	Exilium.	E.92
celebravit.	A.77	Factor mali.	E.286	Exire fecit.	C.162
Fidelis.	E.284	Factũ heroicum.	A.83	Exitium.	E.88
Filia.	Æ.105	Factus eſt.	E.129	Exitus.	Æ.93
	E.206		96		95
	A.91		C.260	Expectans.	E 14
Filius.	E.8	Fæmina illuſtris.		Expectavit.	E.38
	42		E 104		200
	92	Fallax.	E.82		Æ 217
	208	Falſitas.	S.31	Expoliit.	Æ.167
	242	Familia.	E.88	Expulit.	E.230
	246	Familiaris.	S.95	Expurgavit.	E.94
	286	Faſcinavit.	E.302	Exſcidit.	C.166
	C.268	Fatigatus eſt labore.		Exſultavit.	E 254
	S.35		E 304	Extendit.	A.167
	283	Fecit.	E.194		169
	A.119		224		171
	287		228		173
	305		270		187
	Æ.105		C.150		Æ.173
	111		154	Extenſus.	E.42
	215		S.265	Exterſus eſt.	E.254
Filum.	E.201		Æ.129	Extinxit.	Æ.305
Firmus.	C.88	Fefellit.	A.159	Extraneus.	E.84
Finis.	E.8	Fel.	Æ.93		S.87
	C.10	Feliciter.	I.116	Extulit.	E.194

S.303.

Eripiens.	E.162	Edit.	E.174		Æ.23
Eripuit.	E.32		S 175		37
	130	Eductus fuit.	E.130		39
	222	Educavit.	Æ.75		73
Eruditi.	Æ 117	Eductio.	S 91		105
	119	Effudit.	E.38		245
Eruditus eſt.	E.180	Ego.	O.305		261
Erudivit.	A.77		E.256		291
Erupit.	S.83		C.212		293
Eſca.	E 140		258	Domus.	E.238
Eſt.	E.38		S.211		286
	A.13		283		202
Eſurivit.	S.249		297		C.202
Et.	O.206		A.69		220
	207		213		256
Etiam.	A.67		Æ 31		S.297
Evangeliſta.	S 77	Egreſſus.	Æ 83		Æ.259
Evangelium.	C.86	eſt.	Æ.95		260
Evangelizavit.	S.77		A.199		297
Evaſit.	E 90	Eguit.	Æ.149	Donavit.	C.166
Evigilavit.	E.178	Ejulavit.	E.182	Donum.	C.90
Eunuchus.	E.76		304		S 55
	238	Electus.	S 73	Dormivit.	E.178
Evulſit.	E 302	Elegit.	Æ.223	Duo.	E.268
Ex.	O.202.203	Elevatus eſt.	Æ 161		S.5
	Æ.263	Elevavit.	Æ.161		107
Exaltatio.	Æ.83	Enarravit.	Æ.229	calcei	E.106
Exaltavit.	E.166	Enim.	S.35	millia.	E.106
Exarſit.	A.151	Eò quod.	A.31	Duplicavit.	E.C.303
	Æ.91	ἱερεὺς.	S.47		C.252
Excelſum.	E.304	Ephippium.	A.305	Duxit.	E.62
Excelſus.	C.96	Equitavit.	S.91		254
	98	Equus.	C.112	E.	
	A.67	Erectus.	E. 81	Ebræus.	E.86
Excidium.	S.121	Erexit.	E.184	Ecce.	E.230.232.
Exe-					

Doctor. Æ.119
Doctrina. E.C.82
A.77
Æ.91
111
Doctus. A.27
fuit. Æ.91
Docuit. E.130
Æ.91
225
Dolabra. C.90
Dolor. E.80
216
272
Domina. E.104
105
Dominatus eſt. E.192
A.71
Æ.99
Dominium. E.88
Dominus. E.14
38
44
102
206
268
286
288
292
242
C.92
298
S.61
115
121

Diruit. S.157
Diſciplina. C.82
210
Diſcipulus. E.82
S.71
Diſſolvit. E.305
Diverſorium. E.124
A.91
Divertit. A.91
Dives. E.298
A.179
fuit. A.179
Diviſio. Æ.81
Diviſit. E.C.S. A.301
Divinus. R.86
Dixit. E.176
178
214
242
252
277
288
C.178
288
252
260
S.9
283
289
A.183
185
187
287
297
Æ.287

A.37
69
13
283
Æ.73
67
241
249
289
Devoratus eſt. E.38
Dictitavit. E.130
Dictio. R.66
Didicit. E.22
82
130
S.177
179
Æ.91
Dies. E.38
106
108
246
C.114
268
A.49
Æ.111
Diffuſus fuit. C.148
Digitus. E.C.82
E.100
C.80
Dij. Æ.109
Dilatavit. E.56
Dilexit. E.216
S.35.169
Diluvium. E.90

Depreſſit. C.198
Depulit. E.96
Deriſio. E.92
Deriſor. E.296
Deſcendit. E.176
178
Deſcendere fecit. E.182
Deſertum. S.89
Deſeruit. E.32
Deſiderium. E.224
Deſipuit. E.100
Deſpectus. Æ.97
Deſolatæ. E.108
Deſtitit. E.254
Deſtruxit. C.218
A.165
Determinavit. C.96
Deteſtatus eſt. A.259
Detenſus. C.166
Deus. E.20
202
244
236
256
262
274
252
O.214
215
C.252
260
298
S.31
35
S.Æ.119
121
Æ.31
287
Declinavit. C.184
Decretum. E.38
Decurſus aquæ. Æ.83
93
Dedit. E.22
160
162
164
234
C.10
90
164
274
S.35
55
179
299
A.95
Æ.179
223
Deficiens. E.44
Dejecit. E.160
A.265
Delectatio. Æ.115
Delevit. Æ.305
Delitiæ. C.82
Delituit. Æ.189
Dens. E.124
S.243
Dentes Æ.225
Deportavit. C.182
Credens. E.152
Credidit. S.35
A.47
Cribrum. E.302
Crocum. E.300
Cubuit. E.156
Cucumerarium. E.102
Cucurrit. E.294
Cupiditas. A.89
Cupivit. A.205
Curam habuit. S.153
Currus. C.90
S.91
Æ.227
305
Curſores. E.108
Curſus. E.88
Cuſtodia. E.90
Cuſtoditus eſt à ſeipſo. E.128
Cuſtodivit. E.32
128
160
210
246
250
C.96

D

DAADO. A.113
Dæmon. E.304
Damnum. C.96
Datum fuit. C.180
DAVID. E.C.118
120
122

A.377

Conturbatus eſt. Æ.305
Convertus. A.37
Converſatus eſt. E.22
Convivium. S.82
Convocavit. C.264
Cooperator. S.293
Copula. E.302
Coquus. E.96
Cor. E.114
124
242
270
238
304
S.101
115
A.25
239
291
305
Coram. E.250
Cornu. E.248
300
Corona. S.9
Coronati. E.94
Corrupit. E.C.162
Corruptus. S.165
Coxit. E.96
176
304
Craſſus. E.262
Creavit E.188.218
C.188.222
Æ.13

Congregavit. E.38
254
270
S.219
221
Conjecit. S.297
Conſeſſus. A.97
91
Conſideravit. S.149
Conſilium. E.92
124
234
C.92
dedit. S.71
Conſolatio. E.90
Conſolator. S.91
Conſolatus eſt. S.91
Conſortium. A.91
Conſtituit. A.91
Æ.9
297
Conſtitutus eſt. E.162
S.185
Conſuetudo. E.62
C.94
Conſuevit. C.94
Conſuluit. C.92
Conſummatio. A.85
Conſumtus. E.106
Contabuit. E.170
Contentus eſt. A.263
Contra. E.305
S.213
305
Æ.215

Coluit. Æ.71
Columba. E.114
Columna. A.221
Cœleſtis. A.79
A.87
Cœlum. E.106.
238.50
C.106
A.50.33
37.40.51
Æ.9.79
87.107
Comedit. E.176
Commemoratus eſt.
C.150
Commercium habuit cum aliquo. A.153
Comminuit. E.C 170
S 169
Comminutus eſt.
C.172
Commixtus. E.82
Compedes. S.239
Compoſuit. E.210
Comprehendit. Æ.153
Comprehenſus. E.154
Computatio. C.96
Confidit. E.194
Confirmatus eſt. Æ.39
Confodit. A.165
Confortavit. S.183
Confregit. E.264
Confuſio. C.78
Confuſus eſt. E.250
Congregatrix. E.288

Rr

Cre-

	Æ.95
Cella.	E.110
Certus fuit.	A.155
Ceſſavit.	A.73
Chordæ.	C.208
Chriſtus.	E.20
	A.Æ.21
Chytropus.	E.106
Cibavit.	C.176
Cibus.	E.72
Cinxit.	E.162
Circumdat9 eſt.	E.164
Circumdedit.	E.274
	C.224
Circumivit.	E.C.186
Civit.	E.300
Civitates.	A.107
Clamavit.	E.32
	154
	Æ.99
Clamor.	C.90
	Æ.97
Clauſit.	E.190
Clauſum.	E 42
	26
Clavus.	C.80
Coctum.	E.96
Cognovit.	A.75
Cohabitator.	C.72
Collegit.	E.38
	S.215
Collocavit.	E.C.180
Collum.	E.14
	A.219
Coloravit.	A.77
Coluit	
Camelus.	E.100
	302
Campus.	E.124
Canis.	O.301
	S.239
Canticum.	E.92
	Æ.95
Capilli.	Æ.119
Capra.	E.256
Caprea.	E.240
Captivus.	S.297
Captus eſt.	E.194
Caput.	E.44
	246
	C.286
	S.297
	Æ.119
Caro.	S.51
Carus.	E.302
Caſtigatio.	E.244
Caſtus.	E.304
Cataractæ.	E.44
Catena.	E.279
Cavit.	E.256
ſibi.	E.130
Cæpit.	S.295
Cæſar.	S.299
Cecidit.	E.90
	256
	277
	Æ.181
Cecinit.	E.54
	270
	294
	A.271
Biduum.	E.106
Biennium.	E.106
Bilances.	E.106
Bona.	S.287
Bonum.	E.242
	A.95
Bonus.	E.102
	C.92.104
	S.29
	31
	89
	103
	A.103
fuit.	C.94
Bos.	E.242
Botrus.	E.82
	C.80
Brachium.	C.82
Brevis.	E.286
Buccina.	C.72
C.	
Cacabus.	E.90
Cadaver.	Æ.267
Calcavit.	E.184
Calcei duo.	E.106
Calefactus fuit.	S.92
Calendæ.	E.262
Calidus.	E.92
	242
Caligavit.	C.96
Callidè egit.	E.S.129
Calvaria.	E.S.305
Calumnia.	E.300
Calumniat9 eſt.	Æ.193
	229

Barba. E. 100. 216
BATHSABEA. E. 30
BAZALEL. E. 60
Beatè. E. 116
Beatus. Æ. 209
Bellum. E. 88
98
244
Benè. E. 116
Benedictio. E. 66. 86
208
C. 86
S. 23
Æ. 89
217
Benedictionem precatus eſt. E. 305
Benedictus. E 66
C. 208
S. 105
209
fuit. E. 130
Benedixit. E. 156
234
260
C. 264
Benefecit. E 184
Benignus. E. C 260
Beſtia. E 234
BETHLEHEM. E 30
Bibit. E. C. 194
Æ 196
S 83
A. 263
Æ 191

Aruit. Æ. 97
179
Aſina. E. 100
Aſinus. E. 74
Aſſavit. E. 192
Atrium. E. 114
Æ 97
Attendit. A. 37
Attenuatus eſt. E. 168
Attraxit. A. 305
Attulit vide adtulit.
Auditus. Æ. 83
Audivit. E. 70
258
C. 234
262
Avis. E. 44
Aula. E. 302
Auris. E. 70
100
A 71
Aurum. E. 110
C. 72
Auſcultare fecit. A. 71
Autem. Æ. 235
Auxilium. C. 248
Æ. 101

B.

BAculus. E. 74
80
244
Bajulus. E. 302
Balbus. E 246
Baltheus. E 82
Baptizatus eſt. S. 9

Ante. C. 52
Antevertit. S. 167
Anus. E. 104
Anxius fuit. Æ. 92
Apertum. E. 26
Aperuit. E. 246
Æ 165
Apoſtema. E. 88
Apparuit. E. 196
S. 155
Apprehendit vide adprehendit.
Apud. Æ. 233
Aqua. E. 286
106
Æ. 107
Aratrum. A. 85
Arbor. E. 268
Arca. C. 82
Æ. 239
245
Arcus. E. 248
Area. E. 250
Argentum. E. 110
202
C. 202
Æ. 97
Argilla. C 252
Arida. E. 88
terra. Æ. 97
Aridus. C. 74
Armilla. E. 90
Arſit. Æ. 91
Artes. E. 110
C. 112

Biduum

E. C. 152
Amicus. E. 298
S. 81
Amita. A 217
243
Amor. A. 287
An. E. C. 206
A. 207
Ancilla. E. 124
248
Angelus. Æ. 81
109
Anima. E. 100
248
288
290
S. 81
103
113
223
A. 237
101
Æ. 79
85
101
241
Animalis. S. 81
Animantia. E. 294
Annon. A. 37
Annunciavit. E. 32
214
Annus. E. 106
S. 29
Æ 291
292
Ante

Æternitas. E. 78
Æternum. E. 296
Æ 39
Æternus. S 35
R. 86
Aſſlictio vide ſupra adflictio.
Ager. E. 234
236
226
S. 253
303
Ager ſatus. E. 102
Aggeſſit. E. 300
Agnellus. S 99
Agnus. E. 256
Agricola. E. 74. 272
Album. E. 302
Aleis luſit. A. 181
Alienus. C. 84
S. 87
Alij. E. 108
Altare. E. 112
S. 83
Altitudo. E. 12. 78
Altum. A. 55
Aluit. Æ. 225
Amaritudo. E. 270
Amarus. E. 286
302
Amavit. C. 214
Æ. 177
Ambivit. E. 162
Ambulans. E. 282
Ambulavit. E. 56. 176

Adjuvans. A. 109
Adjuvit. A. 111
235
Admonuit. A. 199
Adoleſcentia. E. 112
Adprehendit. E. 152
32. 176.
C. 290
Adſcendit. C. 98
S. 173. 187
Adſpexit. E. 152
Adſuefecit. E. 62
Adtulit. A. 67
Æ. 221
Adverſus. Æ. 233
Ædificans. E. 304
Ædificatus eſt. S. 55
Ædificavit. E. 92
96
194
196
C. 198
Ædificium. E. 92
Ægrotavit. E. 96
Ægyptius. E. 86
102
C. 104
Ægyptus. E. 18
294
Æqualis fuit. E. 18
Aër. S. 13
Æs. E. 88
Æſtus. E. 302
S. 93
Ætas. E. 112

INDEX II.
VOCUM LATINARUM
In omnibus hiſce quinq; Linguis Orient:.
Contentarum locupletus,
qui
inſtar LEXICI adhiberi poteſt.
ubi obſevetur:

1. *Quæ in Ebraicis extent, quærendæve ſint, per litteram* E: *quæ in Chaldaicis, per litteram* C: *quæ in Syriacis, per litteram* S: *quæ in Arabicis, per litteram* A: *quæ in Æthiopicis, per litteram* Æ: *quæ in hiſce junctim, per litt.* O: *quæ interdum in Rabbinicis, per litt.* R *demonſtratum eſſe:*
2. *Nomina propria litteris majuſculis eſſe expreſſa.*

Ad. E. 230 S. 45 A. 231
Addens. E. 180
Addidit. E. 277 S. 179
Additus fuit. S. 179
Adduxit. A. 305
Adflatus. Æ. 83
Adflictio. E. 52. 214. 252
Adflictus. E. 92 C. 94
Adflictus eſt. E. 152
fuit. C. 94
Adhæſit. E. 290 A. 291

Abundans. E. 46
Abundantia. S. 85
Abundavit. S. 85
Abyſſus. E. 72. 74 Æ. 101
Accenſus eſt. S. 167 Æ. 91
Accepit. E. 20. 214. 230. 260
Acceptavit. C. 194
Acervi. E. 108
Acervus theſaurarius. E. 304
Acies. A. 229
Actio matutina. A. 97
Acuit. C. 254
Acumina. A. 227
Acus. A. 73

A B A O. 202. 203. A. 231. Æ. 233.
ABIGAIL E. 30
Abiit S. 161
ABIMELECH E. 30
Abiſſus Æ. 87
Abominatio E. 76 C. 78
Abominatus eſt. E. 305
ABRAHAM. E. C. 292
Abreptus eſt. S. 155
Abſcondidit. C. 82
Abſcondit ſe. Æ. 189
Abſorpſit. Æ. 169
Abſtraxit. E. 94
Abſtulit. A. 67 Æ. 153

Cap.	Vers.	Pag.
5	34	295
7	4	299
12	17	299
13	37	295
LUCÆ.		
2	9	289
4	37	29
7	37	29
10	37	295
22	32	55
JOHANNIS.		
3	16	35
	29	289
15	4	299
ACTORUM.		
7	41	287
20	7	293
ROMANO.		
9	6	291
16	3	293
	21	292
		293
I. CORINTH.		
16	2	293
COLOSSEN.		
3	2	297

Cap.	Vers.	Pag.
AMOS.		
1	13	238
HABACUC.		
3	6	164
NAHUM.		
2	4	220
SOPHONI.		
3	8	38
ZACHARIÆ.		
4	2	26
MATTHÆI.		
1	16	253
2	10	289
6	13	297
13	8	287
	17	289
	44	55
14	3	297
	10	297
15	4	291
16	9	27
18	13	297
19	16	29
20	6.7	27
25	35	249
28	1	293
MARCI.		
4	13	297

Cap.	Vers.	Pag.
EZECHIELIS.		
3	18	214
9	6	270
16	4	20
		266
17	10	156
31	10	194
32	32	266
42	16	26
DANIELIS.		
2	10	120
	14	286
	16	164
		10
2	21	10
3	13.14	252
4	12	244
	14	164
	16	164
	22	164
	29	164
5	10	296
6	26	244
7	14	244
8	11	266
JOELIS.		
1	2	206

Cap.	Vers.	Pag.	Cap.	Vers.	Pag.	Cap.	Vers.	Pag.
PROVERB.			31	3	133	*ESTHER.*		
1	1	270	32	19	225	9	9	24
	7	69	33	4	288	*JOBI.*		
4	13	290	34	6.22	254	3	26	194
5	7	234	37	10	244	12	18	264
14	10	270		23	278	18	2	10
17	1	286	39	17	119		12	46
27	27	244	40	1	291	24	26	166
ECCLESIAS.			46	4	227		23	210
1	2	244	47	7	80	25	3	210
3	2	156	60	8	164	33	21	10
	18	201	63	2	185	*PSALMI.*		
CANT. CANTICO-			68	18	169	1	3	209.299
RUM.			70	26	185		4	203
1	3	216	77	4	192		5	299
	4	214	84	2	229		6	205
	7	202	89	6	179	2	4	291
ESAIÆ.			95	5	228	3	2	207
9	6	294	102	10	191		4	203
	7	26	104	14	21		ult.	217
		42	107	4	48	5	6	167
28	12	234	111	10	60			173
33	8	172	117	1	37		12	181
34	9	270	118	9	295	7	4	229
40	29	66		10	173	9	9	296
53	4.5	294		17	295		13	171
54	6	216		135	209		21	119
JEREMIÆ.			119	4	289	13	18	179
10	3	166		65	256	14	5	229
	5	234		117	192	18	1	177
20	7	178	132	11	256	23	6	179
22	10	290	139	20	234	25	5	214
30	6	270	147	8	10	27	10	177
						29	14	171

INDEX I.

Continens loca Sacræ Scripturæ, quæ allegantur in Harum Lingg Harmonia.

Cap.	Vers.	Pag.
I. SAMUELIS.		
4	13	26
	19	270
6	20	292
15	6	296
20	9	214
21	2	180
25	4	166
II. SAMUEL.		
22	4	26
I. REGUM.		
9	3	194
17	1	48
	21	164
21	19	166
II. REGUM.		
18	27	26
II. PARALIP.		
24	11	270
ESDRÆ.		
4	24	285
7	20	164
8	18	10
NEHEMIÆ.		
2	13	26
7	3	26

Cap.	Vers.	Pag.
43	16	288
	25	12
49	10	60
	11	18
EXODI.		
4	15	22[illegible]
15	9	296
20	2.4.5	298
	13	20
21	3	244
LEVITICI.		
9	2	110
17	9	176
23	17	10
NUMERORUM.		
11	1	26
	4	26
DEUTERONO.		
5	17	20
6	4	24
11	12	24
29	21	238
JOSUÆ.		
10	24	234
JUDICUM.		
5	27	296
14	16	216

Cap.	Vers.	Pag.
GENESIS.		
1.	4.	298
	11	296
	12	220
	14	238
	21	210
	24	234
	25	210
	28	258
	29	240
2.	4	24
		298
	15	246
4	2	20
5	4	182
6	4	120
9	6	56
12	3	260
	15	260
14	13	202
16	4	166
19	19	178
24	9	292
	33	176
27	3	288
38	11	296
	25	226

ESTHER

5. *Protheſi* ſive litteræ in fronte additione, ita Arab. قلب *cor*, cum Ebr. לב, إسم *nomen*, ex Ebr. שם, it. إبن ex Ebr. בן *filius*. Syr. ܐܝܕܐ ex Ebr. יד *manus*. huc refer ܐܥܐܕܐ *feſtum*, ex Ebr. יעד, ܠܘܩܒܠ *contra*, ab Ebr. קבל, ita Æthiop. ደምሰሰ፡ *extinxit, delevit*, videtur deduci ex Ebr. מסס *diſſolvit, putrefecit*. Sic etiam ደንገፀ፡ *conturbatus eſt*, ex Ebr. נגע.

6. *Syncope* ſ. litt. è medio ablatione, ut ܓܓܠܬܐ *calvaria*, ex Ebr. גלגלת. Ita & Ebr. רטפש *recreatus fuit* R. *Salomoni* compoſitum videtur ex רטב & פש excluſâ litterâ ב.

7. *Epentheſi* ſeu litteræ in medio inſertione, huc referri poſſunt illa, quibus ob excluſum dagheſch *Nun* in medio additum, vid. reg. 6. it. quæ litteras radicales geminant ſive repetunt, ut ገልበበ፡ *operuit*, ex Arab. جلب *adduxit, attraxit*. ita & ሰቀረረ፡ in Aph. አሰቀረረ፡ *abominatus eſt*, ortum videtur ex Chald. שקץ mutatis inſuper ץ & ረ utpote litteris homogeneis.

8. *Apocope*, h. e. litteræ in calce ablatione, ut ኢ፡ Æthiop. *non*, ex Ebr. אין. እግር፡ Æthiop., *pes*, ex Ebr. רגל. Sic አዝኅ፡ Æthiop. *rupes*, ex Arab. ضلضخ *rupes, petra*. ita ab אני *ego* (ubi Chald. Syr. & Arab. pro י adſumunt א) Æthiop. per Apoc. dicunt አነ፡

9. *Paragoge* ſive litteræ in fine additione. Sic Æthiop. ሰረገለት፡ *currus*, ortum videtur ex Arab. سرج quod *equi ſellam* ſive *ephippium* notat.

10. Deniq; frequenti ר&ז; ש&ת, מ&ב, א&ע, י&ק, ק&ט inter ſe permutatione, id quod jampridem ab aliis oſtenſum.

F I N I S.

הֵילִיל *ejulare*, heulen/ בָּעַל buhlen/ שָׁעָה ſchauen/ רָעַשׁ rauſchen/ לָיָה leyhen/ כָּתַשׁ quetſchen/ חָנַן günnen/ מָזַג miſchen/ לָעַג verlachen/ לָבִיא Löw/ הוֹחַ Haack/ בָּעַר Feuer/ אַצִּיל Achſel.

Quando mixtim plura ejusmodi ſimul contingunt.

Tunc originis ratio eſt obſcurior; ideò nolim omnia pro certis venditare, ut גּוֹרָל *κλῆρος*, גִּיל *ἀγαλλιάομαι*, שָׁגַל *ἀσελγής*, כְּסִיל *σκολιὸς*, לְבָנָה *luna*, בֶּטֶן *venter*, בָּכָה *vagio*, בָּטַח *fido*, קָדוֹשׁ *caſtus*, תֵּבֵל & חֶלֶד Welt/ קֶבֶר Grab/ כַּרְפַּס Carmaſin/ &c.

Licet etiam veriſimiliter talia fingere.

Modò memoriæ ſic conſulatur, cui tota hæc tractatio inſervit: quia in hoc ſterili vocabulorum ſtudio præſertim apud adultiores, hebetior eſt, niſi ejusmodi conceptis imaginationibus acuatur. Præibo diſcipulis hîc viam; ſed pacto non ridendi, ſi quid abſurdiusculè commentus fuero. Quid enim nunc intereſt, an verum ſit, modò utile? בָּנָה *πονέω*, *ædificans*, כְּלִי *χέλυς*, *vas muſicum*, מָטָר *pluvia maturans fruges*, סֵפֶר *ſphæra numeranda*, אוֹצָר *acervus theſaurarius*, בֵּרֵךְ *precor benedictionem*, דֶּשֶׁן *denſa pinguedo*. זְאֵב *ſævus lupus*, חֶרֶט *ſtylus, quo in charta, ſcribitur*. פֶּלֶג *rivus in pelagum fluens*, לִין *pernoctare apud lenonem*, קֶלַח *gelu ſenectutis*, גִּלַּח *raſit ad calvitiem*. יָגַע *fatigari labore*, jagen/ הֵעִיר *teſtari* mit dem Eyd/ לֵבָב & לֵב *cor*, das lebet/ אֵשׁ *ignis relinquẽs*, äſchen. בּוּס *conculcare* mit dem Fuß, חוֹפֶשׁ hübſche, *libertas*, אָפָה *coxit* im Ofen/ אֶרֶץ *terra* darinnen viel Ertz. בָּמָה *excelſum* wie ein Baum. כֵּלַפּוֹת *mallei* damit man klopffet/ פַּרְעשׁ *pulex* hüpffet wie ein Froſch/ שֵׁד *dæmon* thut ſchaden. Ignoſcant tetrici Catones, quòd commodo tyronum ſic ineptio.

ut قَتَلَ *interfecit* à קְטַל ubi *Linguales* in medio commutantur. Sic Palat. ab initio in קְפַל Chald. *duplicavit* ex Ebr. כָּפַל. ita & liquidæ inter ſe permutantur, ut ܐܪܡܠܬܐ Syr. أَرْمَلَة Arab. ארמלתא Chald. *vidua* ex Ebr. אַלְמָנָה, litteras quoq; *quieſcentes* ſæpiſſimè permutari, negabit nemo: ſic ab initio in وَلَدَ Arab. ወለደ: Æth. *genuit* ex Ebr. יָלַד, à quo Chald. ילד, & Syr. ܝܠܕ *Jodh* retento. Sic & Æthiopes ipſi litteras homogeneas commutant. Vid. Wem. Gr. Æthiop. de mut. litt. in verbis. it. litteras ሐ & ሀ, ut idem tradit l.c. lit. D. 3. b.

3. *Metatheſi* ſive tranſpoſitione litterarum, ut ܚܩܠܐ vel ܚܩܠ in ſtatu emph. *ager* ex Ebr. חֵלֶק, ſic ܬܩܠ (ubi quoq; ת cum ש, כ cum ק permutantur) *impegit* ex Ebr. כָּשַׁל, it ኣበሰ: Æth. *peccavit* ortum videtur ex Ebr. בָּאַשׁ *fatuit*, Chald. בְּאֵשׁ *malus fuit*. Rabb. quoq; ab ead. rad. Ebr. formant עָבֵשׁ *fractus fœtidus*. Sic cum Syr. ܚܢܢ *nos* convenit Æthiop. ንሕነ: & Arab. نَحْنُ.

4. *Aphæreſi*, ſive litteræ ab initio detractione, ut חַד Chald. ܚܕ Syr. *unus*. ab Ebr. אֶחָד à quo perfectè formant Arab. أَحَد & Æthiop. አሐዱ: ܚܪܬܐ ܚܪܬ *finis* ex אַחֲרִית. إِبْن Arab. *filius* ex Ebr. בֵּן, ܥܒܕ Syr. *ſervire fecit*, ex Ebr. עָבַד.

5. Proſt-

Aliquando tranſponitur:

Aut prorſus Retrogradè, ut אַנַּף πνέω, כַּף poſtis, לוֹעַ gula, נָשַׁק küſſen/ בָּהַג gehen/ עֶרֶב Bürg/ שָׁלַף evulſit, זָרַם merſit. Aut Arbitrariè נָגַשׁ ἐγγύς, עָתַר ἐρωτάω, זָקֵן ſenex. פָּזַר ſparſit, נָכַף ſcando. שָׁכַף faſcino, כְּבָרָה cribrum, סַבָּל bajulus, טוּר ordo, קָצַר kurtz/ בָּצָל Zwiebel/ כֶּשֶׂב & כֶּבֶשׂ Schaf/ שֵׁבֶט Stab/ עֵדֶר Herd/ כֹּבֶר fram.

Sæpè una tollitur.

Ut צַדִּיק δίκαιος, חָבַר μαθέω, אַשָּׁף σοφός, בָּתַר τηρέω, חָבֵר ὁ ἑρῶν, נָטַל λέγειν, אֵבֶל χιλός, אָנַשׁ νοσέω. הֶבֶל vilis, נָקַב cavo, לָשׁוֹן tulit, יָקָר carus, חָלָל hol/ לָקַק lecken/ אֵפֶר Aſchen/ אָטַם dammen/ נָפַל fallen/ חָרַם reiſſen/ חָפַר poren/ חָגַר gürten/ אָחַר harren.

Aut aſſumitur nova.

Quæ vel præmittitur, ut בָּאָה ὁράω, מַר amarus, לָבָן album. אֱנוֹשׁ Menſch: vel inſeritur, ut אָנַח ἄγχω. שָׁלַל ſpolio, זָרַק ſpargo, זֶרֶם Strom/ טוּחַ tünchen/ זָרָה ſtreuen; vel poſtponitur, ut תָּפַף τύπτω, קָרָא κράζω, אִישׁ ἰσχύς. צֶמֶר ſimulacrum, אֵשׁ æſtus, כִּיס Kiſt.

Vel mutatur in cognatam.

Quæ aut eſt ejusdem organi, ut כָּלָה πάλαι, קוֹל καλέω, כָּוָה καίω, רָיָה ῥέω, דָּרַךְ τρέχω, מָשַׁל βασιλεύω, עָגַב ἀγαπάω, שְׁחַקְקָה σύριγξ, אֹהֶל αὐλή, aula, פֶּרֶא ferus, גָּמָל camelus, בַּר purus, בֹּרֵר melior, פּוּךְ fucus, כֶּבֶל copula, גָּבִישׁ Glaß/ גָּדֵר Gatter/ שָׁאַב ſieben/ שָׁבַר ſchiffern/ הָדַר hudlen/ עָבָה dick/ עָבַר über/ שֶׁבַע & שָׁאַף ſchöpffen/ בִּצָּה Pfütz. Aut cognati ſoni, ut חָלַק κολακεύω, חָרַב κάρφω, גָּרַשׁ graſſari, פִּלֶגֶשׁ pellex, חָדָה gaudeo, כִּי quia, הֵילִיל

collaterales illis, quas ex adverſo indigitamus) 4. quæ litteræ deſiderentur in verbis defectivis & quieſcentibus (& hoc omne ſiſtunt canones ſingulis locis indicati, paginâ huic reſpondente.

DE ORIGINUM HARMONIA.

ORIGO cœterarum linguarum Orientalium Ebrææ vel ex ſe invicem ſit 1. nudâ litterarum ſibi reſpondentium permutatione, ut פְּרַק Chald. ܦܪܰܩ Syr. فَرَقَ Ar. *diviſit*, ex Ebr. פָּרַק idem ſignificante: ſic כֹּל Ch. ܟܽܠ Syr. كُلّ Arab. ኵሉ Æth. *omnis*, ex Ebr. כֹּל, ita כַּלְבָּא Ch. ܟܰܠܒܳܐ Syr. كَلْبٌ Arab. ከልብ Æth. *canis*, ex Ebr. כֶּלֶב, ſic שַׁבַּח Chald. ܫܰܒܰܚ Syr. سَبَّحَ Ar. ሰብሐ Æth. *laudavit*, ex Ebr. שִׁבַּח in Piel ſic לֵילְיָא Chald. ܠܺܠܝܳܐ Syr. لَيْلٌ Ar. ሌሊት Æthiop. *nox*, ex Ebr. לַיִל ſic Chald. אַב Syr. ܐܰܒܳܐ Arab. أَبٌ Æthiop. አብ ex Ebr. אָב *Pater*, ita Chald. אַח Syr. ܐܰܚܳܐ Arab. أَخٌ Æth. እኁ ex Ebr. אָח *Frater*.

2. Litterarum quarundam ejuſdem inſtrumenti utpote labialium, gutturalium &c, quo & liquidas ac quieſcentes referre placet, unius pro alterâ adſumptione,

Adde { initio imperfectorum verborum, א, י & נ reg. 61. 62. 72. & ſeqq.
medio { quieſcentium ו & י reg. 77. & 78. geminatorum alteram ſimilem reg. 66. & ſ.
fini anomalorum ה, י & ת reg. 64. 84. & 85. }

DE ORIGINUM HARMONIA.

Non dubium eſt, quin linguæ omnes ex Ebræâ ſint ortæ: quod manifeſta congruentia in multis prodit. In aliquibus tamen origo eſt obſcurior. Ut igitur memoriæ ſubſidia pares, ad hæc attende.

Interdum manet litterarum ordo.

Exempla Græca: שָׁכַן *σκηνόω*, שָׁקַף *σκοπέω*, פָּתָה *πείθω*, יָדַע *εἰδέω*, חָרַת *χαράττω*, כָּלָא *κλείω*, עֵדֶן *ἡδονή*, סִימָן *σημεῖον*.

Latini אָגַר *aggero*, בָּרָא *paro*, גֹּלֶם *glomus*, אֹרֶן *ornus*, פִּגֵּר *piger fuit*, נָכָה *neco*, נוּט *nuto*, מוֹט *motus*, קֶרֶן *cornu*, שֶׁמֶן *ſumen*, כְּלִמָּה *calumnia*, נֵרְדְּ *nardus*, כַּרְכֹּם *crocum*, טַבּוּר *tuber*, פְּקָרִים *pecora*, שִׂבֵּר *ſpero*, שָׁלֵו *ſalvus*, זָעַף *ſævijt*, זוּעַ *cieo*, זָרַע *ſerit*.

Germanica אֵם Amm/ מָסַךְ miſchen/ רֵיחַ riechen/ הֵיל hail/ הָרַג verhergen/ שָׁלַף ſchelffen/ חָנַק hencken/ סָבָא ſauffen/ סָרִין Seiden/ שַׁלִּיט Schuldheiß/ צוּק zwicken/ שָׁאַב ſchöpffen/ כָּנַע knyen. Sola vox שַׂק *ſaccus* in omnibus linguis manſit invariata: quod mirum eſt & memorabile.

Ali-

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
Linguâ Æthiopicâ non parum me debere, hîc grato ani- (vid. ※		n vobis, ſcilicet maneb*o*, Joh. 15, 4. quandoq; & aliæ dictiones ſubaudiendæ. Vide Marc. 7, 4.
Reg. 173. Eadem.	Eadem.	Eadem.
Ut ኢኮ፡ ከመ ዝ፡ ኃጥአን፡ *non ſic impij*, ſcilicet *ſunt*, Pſ. 1, 5. haut rarò tamen vicem hujus ſubit futurum, ut ex dicti Pſalmi v 3. videre eſt.	Vide Adagia Ar. ex edit. *Erpeni* n. 1. 2. 25 30 3. 6 41 &c ſupplet tamen hujus defectum aliquando verbum ſubſtantivum in Fut. Vid *Adag. Ar.* p 45. n. 56.	Ut ܕܩܶܣܰܪ ܗܰܘ ܠܩܶܣܰܪ *quæ Cæſaris* (ſunt;) *date Cæſari*, Marc. 12, 17. hunc defectum, in primis hîc, ſæpè *Pronomina* reſarciunt vid. *Dieu* p. 133. & ſeqq.

※ pro litteris ſervilibus, ut & ſuffixis Ebræorum ſubſtituantur Chaldæorum ſerviles litteræ & ſuffixa, quæ regulæ ſuperiùs traditæ exhibent.

Eadem in cæteris Linguis Orientalibus, quæ apud Ebræos, radicis inveſtigandæ ratio eſt: ſi modò obſervetur, 1. quæ in qualibet linguâ ſerviles ſint litteræ (quod oſtendunt illa, quæ regulâ 87. præmiſimus) 2. quæ terminationes nominum, verborum ac ſuffixorum (id docent regulæ, illis reſpondentes, quæ è regione in Ebræorum allegatæ) 3. quæ verborum augmenta (exhibent hæc ſimiliter regulæ colla-

CHALDAICA.

particulam *negandi* verbum ſubaud-tur.

Eadem.

Exempla vide Gen. 1, 4. it Gen. 2, v. 4. it. Exod. 20, v. 2, 4. ſic v. 5. אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ *ego* (ſum) *Dominus Deus tuus.*

Eadem ap. Chaldæos ferè eſt inveſtigandi radicem ratio, quæ apud Ebræos, ſi modò (vid. *

ꝫ mo profiteor.) ſed cùm ex præcedentibus, niſi è v. 13 repeti negativa illa particula nequeat, puto, loco illo eſſe mendum typograph.

Ellipſis verbi ſubſtantivi præſentis eſt perpetua. Reg. 173.

Ut אֹהֲבֵי עָשִׁיר רַבִּים *Amici divitis* (ſunt) *multi.* Hunc defectum plerumq; compenſant Pronomina, ut יְשֻׁעָתֵךְ אָנִי *Salus tua* (ſum) *ego.*

DE RADICIS *Inveſtigatione.*

Non novis indiget præceptionibus; nam qui componere novit, ſcit etiam reſolvere. Ut tamen manuducaris, ad ſequentes adtende regulas.

Abjice
- initiò
  - formativas derivatorū הָאֶמַנְתִּי vid. R. 34 & ſeqq.
  - præfixa משֶׁה וְכָלֵב vid. reg. 87. & ſeqq.
  - verborū augmenta
    - Conjug. הִ, הַ & הָ v. reg. 47.
    - Futur. א, י, נ & ת v. reg 50.
    - Participiorum מת & מ vid. (reg. 53.
- medio expletivas vocalium ו & י paſſim.
- fine
  - nominum ה, ים, י, ה, ת reg. 59. & ſeqq.
  - verborum ו, י, ה, נוּ, תֶן, תֶם, תִּי, תָ reg. 49.
  - ſuffixa ם, ן, י, נִי, ו, הוּ, כֶם, כֶן, ךָ, ךְ, ו, הֶם, הֶן, הָ, reg. 97. 98 99. & ſeqq.

Adde

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
ጽዮን፡ *Conſtitui ſuper illos regem in Zion (in) monte Sanctitatis,* i. *Sancto.* Sic & ወ aliquoties redundat.	*num, ut eas etiam nō ſequente Nomine exigant.* ut لَا أَقْدِرُ عَلَى أَنْ أَقُولَ *non poſſum ſuper ut dicam,* i. e. *nequeo dicere.*	ones. Sic *Wau* aliquoties redundat, vid. Matt.6,13. c.14, 3. Col. 3,2. Referendus huc locus Marc. 4, 13. ubi ܗܘܐ abundat, prout obſervavit *Dieu* p. 414.
Reg. 171. Eadem. Illis quoq; cumprimis in locis, quibus apud Arab. ut: ቤተከ፡ እበውእ፡ *Domum tuam ibo*, i. *in domum tuam.*	Eadem. Inprimis *veniend* verbis hoc competit, ut: أَتَاهُ *venit eum*, i. e. *ad eum. Fab. Loem.* p. 9 l. penult.	Eadem. Vt ܐܪܡܝܗ ܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ *conjecerat domum captivorum*, pro *in carcerem.* Matth. 14, v. 3. Conf. v. 10. it. c. 18, 13.
Reg. 172. Non opus. Occurrit quidem in Pſalterio Æthiopico exemplum, ubi ሉ deſideratur, nimir. Pſ. 10, 15. (ut obſervavit CL. Juvenis *Hiobus Ludolphus*, Amicus meus Singularis, cuiq; in Ling.	Eadem, quæ apud Syros. Exemplum quoque idem in paraphr. N. T. Arabicâ legitur loco in Syriacis allegato.	Verbum ex membro præced. aliquando ſubaudiendū. Vt ܩܘܘ ܒܝ ܘܐܢܐ ܒܟܘܢ *manete in me & ego in*

CHALDAICA.

בַּהּ בְּלֵילְיָא *in eâ in nocte*, h. e. *in eâ ipſa nocte*, Dan. 5, 30. ſic etiam ל, ut: לְמִבַּר לְפָרוֹכְתָּא *& ad ab intra velum*, h. e. *intra velum*. Huc refer dictionem כְּדִבְקַדְמִין *ſicut in principio*.

Lev. Job. Jud. Sam. Reg. &c. atq; ab eodem omnes verſus libelli *Ruth*, tantùm 8. exceptis. In ſpecie ſitavis eſt pleonaſmus præfixi *Lamedh*, poſt verba quædam intranſitiva, ut לֵךְ לְךָ *ito tibi.*

Eadem.

Ut תִּבִי אַרְמְלָא בֵית אֲבוּךְ *ſede vidua in domo patris tui*, Gen. 38, 11. aſyndeta paſſim occurrunt. Vide Thargum *Onk.* Gen. 1, 11.

Contra deficiunt aliquando. Reg. 171.

Ut וַיָּבוֹא יְרוּשָׁלַיִם *& venit (in vel ad) Jeruſalem*. Huc etiam pertinent aſyndeta, ut אַב אֵם *pater* (&) *mater*. Elegantiſſima aſyndet. exempla vide Exod. 15, 9. Jud. 5, 27. & 1. Sam. 15, 6.

Non opus.

Nulla enim ellipſeos hujus exempla in *Daniele, Edra* aliiſque ſcriptis Chaldaicisq; occurrunt. Nec reperiuntur quoq; exempla, ubi poſt par-

Adverbium negandi ſubauditur interdum. Reg. 172.

E membro præcedente repetendum, ut Pſal. 9, 9. תִּקְוַת עֲנִיִּים תֹּאבַד לָעַד *ſpes pauperum* (non) *peribit in æternum*. Contra poſt adverbia *negand.* verbum pulcrè reticetur, ut בִּקֶּשׁ לֵץ חָכְמָה וָאַיִן *Inquirit deriſor ſapientiam, & non*, ſcilicet *invenit eam*.

Ellipſis

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
tum pro Futuro poſitum & contra, ſic ሖረ፡ *ivit*, aliquando in Futuri, & እሖውር፡ in Præteriti Significatione occurrunt: ſed hoc non ob eam ſit rationem, quam regula poſtulat.	pheticis ſcriptis peculiare, quæ Ebraicâ linguâ concepta. ⊙ nulli exſtent libri Proph., Chaldaico Idiomate exarati; inde certè ſequitur, quod præter iſtos libros reg. hæc in Chald. non valeat.	eſſe Syris, uti Præterito pro Futuro. Notat verò idem, in ſolo verbo *Subſtantivo* Præteritum pro Imperf. frequenter adhiberi, præſertim in ſecundâ perſonâ, ut Luc. 10, 37. Marc. 5. v. 34. c. 13, 37.
Reg. 169. Eadem.	Verbale nomen crebrò pro Infinitivo adhibetur.	Participium pro Infinitivo aliquando ſumitur.
Ut ነቢብከ፡ *loqui tuum*, i. e. *ſermones tui*, Pſal. 118. v. 9. & 17. aliquando pro *Infinitivo* adhibetur *ſubjunct.* cum ከመ፡ *ut.*	Ut أُرِيدُ ضَرْبًا *cupio verberationem*, i. e. *verberare.*	Ut ܫܪܝ ܡܟܪܙ: *cœpit prædicans*, i. e. *prædicare.*
Reg. 170. Eadem.	Eadem.	Eadem.
Ut: ተሠየምኩ፡ ንጉሠ፡ ለዐሌሆሙ፡ በጽዮን፡ በደብረ፡ መቅደሱ	*Verba enim quædam*, ait Erpen. G. A. p. 167. & *seq. adeò tenacia ſunt Præpoſitionum*	Hinc tot polyſyndeta & variæ præfixorum cum ſuffixis compoſitiones

Frequens id in Prophetis, quoniam apud DEUM non eſt tempus, ut יֶלֶד יֻלַּד־לָנוּ *Puer natus eſt nobis*; pro *naſcetur*. Contra reperitur etiam *Futurum* pro *Præterito*, ut גֶּפֶן מִמִּצְרַיִם תַּסִּיעַ *vitem transfers ex Ægypto* pro *transtuliſti*. In rebus autem contingentibus indifferēter vel præteritum vel futurum ponitur pro præſenti, quo Ebræi carent; ut אָז יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל *tunc canebat Iſrael.*

CHALDAICA.

pro *Futuro* duplici ſaltim ratione: (ut obſerv. *Dn. D. Glasſius* Gr. Syr. p. 351.) 1. in verbis præteritis cū *Vav* converſivo & hoc Chaldæi ignorant; 2. in Propheticis ſcripticis, quæ rem Futuram verbis Præteriti temporis, ob evidentiam & certitudinem ſummam proponunt, ut ex Eſa. 9, 6. c. 53, 4. 5. &c. conſtat. cùm verò præter *Danielem* & *Esdram* (vid. ☉ ap. Ar.

Infinitivus crebrò nominaſcit. Reg. 169.

Ut דַּעַת לְהָבִין נָקֵל *ſcire intelligendi facile eſt*, h. e. *ſcientia*. Interdum etiam pro verbo finito ponitur, præſertim in narrationibus & mandatis, ut הַחַיּוֹת רָצוֹא *animantia currere*, h. e. *currebant*. זָכוֹר אֶת־הַשַּׁבָּת *meminiſſe Sabbati*, h. e. *memento.*

Non opus.

Si enim non, prorſus non, certè rariſſimè apud Chaldæos *Infinitivus* pro *nomen* occurrit.

Præfixa multoties redundant. Reg. 170.

Hinc tot polyſyndeta & variæ particularum compoſitiones. Imò toti libri â ſuperfluo *Vav* incipiunt, ut *Exodus*, *Lev.*

Eadem.

Inprimis verò ב & ל multoties non tamē ſine emphaſin redundant, ut בכד

ÆTHIOPICA.

dici quoq; poſſit, ቁመት፡ Plur. eſſe numeri, cùm in eodē quoq; pro ቁመ ት፡ contractè inveniatur ቁመት፡

ARABICA.

la conſtructio apud Arabes, quâ numerus cardinalis Subſtantivum imitatur, ac numeratum in Genitivo regit. Vide omninò *Erpen.* Gr. Ar. p. 166.

SYRIACA.

apud Syros pro *Ordinali* aliquando ſumatur, ut Matth. 28, 1. *unus* pro *primus*. Confer Actor. 20, 7. 1. Cor. 16, 2.

Reg. 166.

Eadem.

Inprimis verbū, ut ጽድቅ፡ ወሰላም፡ ተሳዐሙ፡ *juſtitia & pax oſculatæ ſunt, ſc. ſe invicem.*

Eadem.

Sic Rom. ult. v. 21. nominibus *Luci*, *Jaſonis* ac *Soſipatri* reſpondet Plural. (انسباي).

Eadem.

Sic Rom. 16, 3 dictionibus *Priſcillæ* & *Aquilæ* ſubjungitur Pl. ܥܕܪ̈ܝ *cooperatores.*

Reg. 167.

Non opus.

Notari tamen poteſt, quòd nomen አምላክ፡ unà cum ſuo adjectivo reſpondeat tribus Trinitatis perſonis, in Singulari numero.

Non opus.

Ne verò ſpacium hîc relinquatur, obiter notamus, Ar. more reliquorum Orientalium pronomē *ipſe, ipſa,* &c exprimere per dictionem, *animam* denotantem, alij ſubſtantivo adpoſitam cum ſuffixo. Vide *Erpen.* Gr. Ar. p. 165 *Fab. Locm.* p. 9.

Non opus.

Obſervare autē hoc loco placet Syriaſmum, quo perſonam Syri alloquentes, verbū in ſecundâ perſonâ locandum, in tertiâ ponunt. Exempla exhibet *Dieu* Gr. Harm. p. 4.6. & 417.

Reg. 168.

Non opus.

Reperitur quidē interdum præteritum

Non opus.

Eſt enim id prophe

Non opus.

Teſtatur enim CL. *Dieu*, inſolens eſſe

CHALDAICA

רֵאשִׁין *quatuor capita*, אַרְבְּעִין רֵאשׁ *quadraginta caput*, h. e. *capita*.

Eadem.

Ut אַבְרָהָם וְשָׂרָה קַשִּׁישִׁין *Abraham & Sara ſenes*. Quandoq;' & ſing. coll. ut וִימוּתוּן כָּל עָנָא *& morientur totus grex*.

Non valet.

Rariſſimè enim hoc fit in Linguâ Chaldæâ, ut rectè notat *Buxtorf*. Gr. Chald. Syr. p. 223. exceptâ dictione אלהים, quæ cum Sing. conſtruitur, 1. Sam. 6, 20.

Non opus.

Adhibent enim Ebræi *Præteritum* pro

Numeros hîc accipio, non Grammaticè, ſed Arithmeticè, ut חָמֵשׁ שָׁנִים *quinq. anni*, חֲמִשִּׁים שָׁנָה *quinquaginta annus*, h. e. *anni*.

Multis ſingularibus reſpondet unum plurale. Reg. 166.

Ut אַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים *Abraham & Sara ſenes.* Interdum & ſingulari collectivo, ut מֵתוּ כָּל־הַצֹּאן *mortui ſunt totus grex*.

Etiam honoris cauſa uſurpatur Pluralis pro Singulari. Reg. 167.

Ut אַבְרָהָם אֲדֹנָיו *Abraham Domini ejus*, h. e. *Dominus*, Gen. 24, 9. Huc refertur vox אֱלֹהִים, quæ cum ſingulari conſtruitur: quod myſterio non prorſus caret.

In re certò eventura ſæpè ponitur præteritum pro Futuro. Reg. 168.

Frequens

	ÆTHIOPICA	ARABICA.	SYRIACA.
Reg. 163.	Eadem. Ut እግዚአብሔር፡ ይሠለቅ፡ ላዕሌሆሙ፡ *Dominus ſubſannabit*, ſive ſubſannat (*ſuper*) *eos*, Pſal. 2, 4.	Eadem. Ut عَلِقَ يَتَعَلَّقُ بِكَ *adhærent in corde tuo* pro *cordi tuo*. Et hujus generis reperiuntur quamplurima, quæ ad Lexicon referenda.	Eadem. Non verò certâ aliquâ regulâ hæ conſtr. comprehendi poſſunt, ſed uſu obſervandæ. Inprimis verbum ܐܝܬ in habendi ſignificatione eleganter conſtr. per *Lomadh*. Vid. *Dieu* p. 418.
Reg. 164.	Eadem. Ut ፀኒሖ፡ ፀነሖክዎ፡ *intendendo intendo ipſum*, Pſal. 40, 1. id eſt, vehementer ſummoq; ſtudio intendo.	Eadem. Ut ضَرَبَ ضَرْبًا *verberavit verberando*. Vide etiam in N. T. Arab. loca in Syriacis ſub hâc reg. allegata.	Eadem. Non verò ſtrictè obſervant Syri, an præponant Infinitivum, an poſtponant, ut ܡܡܬ ܢܡܘܬ *moriendo morietur*, Matth. 15, 4. Confer Rom. 9, 6.
Reg. 165.	Eadem. Ut አርብዐ፡ ዐመተ፡ *quadraginta annus*. Quanquam [illegible] dic	Non opus. Notari tamē hic poteſt ſingularis il[illegible] lá	Non opus. Obſervari igitur hîc poteſt, quòd *cardinalis numerus*, [illegible] apud

Adfectuum verba certas trahunt præpoſitiones. Reg. 163.

Quas conſtructiones uſu diſcernere, & ad Lexicon notari oportet, ut דָּבְקָה נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ *adhæſit amnima mea poſt te*, h. e. *tibi*, גַּנּוֹתִי עַל הָעִיר *protexi ſuper urbem.* In Latino vox *ſuper ingratè* redundat, quæ tam elegans eſt in Ebræo.

CHALDAICA

Eadem.

Hæ conſtructiones ſimiliter uſu diſcēdæ & ad Lex. referendæ. Collegit quasdam *Buxt.* Gr. Syro-Chaldæo p.250. qui evolvendus: talis conſtructio eſt Prov. 4, 13. אִתְחַזַּק בְּמַרְדּוּתָא *adprehende in diſciplinâ*, i. e. *diſciplinam.*

Infinitivi Emphaticè cum proprio ſuo finito conſtruuntur. Reg. 164.

Præterito & Futuro ſæpiùs præponuntur, illisq; ſignificationem augent, ut מוֹת תָּמוּת *moriendo morieris*, hoc eſt *certiſſimè.* Imperativis ferè poſtponuntur; tunc continuationem notant, ut גִּילוּ גִּיל *exultate exultando*, i. *adſiduè.*

Eadem.

Eædem etiã obſervationes, quæ apud Ebræos, ut מֵימַת תְּמוּת *moriendo morieris*, h. e. indubitatò certiſſimèq;. Imp.& hic poſtponitur, ut: בְּכוֹ מִבְכָּא *flete flendo*, i. *adſiduè, indeſinenterq*, Jer. 22, 10.

II. FIGURATA.

Numeri Singulares junguntur Pluralibus: & contrà. Reg. 165.

Eadem.

Intelligendo de numeris Arithmeticis, ut אַרְבְּעָא רֵאשִׁין

Numeros

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
dit, ut አሐዱ፡ አምላክ፡ *Deum unum*.	ne in verſo, cùm frequenter verbū ſubſtantivum Ar. exprimant.	quando duo ſubſtantiva ad illud pertinent, ut ex cod. Cap. v. 17. videre eſt.
Reg. 161. Eadem. ut ነበበት፡ ብእሲት፡ *dixit mulier*. Minùs convenienter autem: ነበበ፡ ብእሲት፡	Eadem. Eadem enim hîc ratio, quæ Ebræis. Minùs rectè igitur dico: امرءة قالت , ſed قالت امرءة *mulier dixit*.	Eadem. Eadem quoque obſervatio. Rectè hinc dic. ܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ *mulier dixit*, minùs verò benè ܐܡܪ ܐܢܬܬܐ.
Reg. 162. Eadem. ut አዘዝከ፡ ትእዛዘ፡ *mandaſti mandatum tuum*, vel ትእዛዛቲከ፡ *mandata tua*, Pſal. 119, 4.	Eadem. ut يفرح فرحا *gaudet gaudio*, Joh. 3, 29. Conf. Matth. 2, 10.	Eadem. ut ܚܕܝܢ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ *gaudio magno gaudeo*, Joh. 3, 29. Conf. Luc. 2, 9.
Ea-	Ea-	Ea-

CHALDAICA

cedit, ſubintelligendum verbum ſubſtantivum, ut; תקין פתגמא דיהוה Pſ. 33, 4. *rectum* (eſt) *verbum Domini.* Idq; ob rationem eandem, quam auctor reddit in Ebr.

Eadem.

Eſt enim hoc Orientalibus commune, quòd in verbis etiam ſexum diſtinguant, Conf. reg. 47. hinc dico אמרת אנתתא *dixit mulier*, non verò אמר אנתתא

Eadem.

Hujusmodi ſunt צוד לי צידא *venare mihi venationem*, Gen. 27, 3. יכוס נכסתא *macta mactationem*, Gen. 43, 16. prout obſervat. *Buxtorff.*

Ea-

vel *ſunt*, ſubintelligitur, adjectivum præcedit, ut ישר דבר יהוה *Rectum eſt verbum Domini.* Quia Ebræi prædicato plerumq; poſtponunt ſubjectum, quod in proverbiis & breviter dictis probè notandum.

Verbum nomini in Nominativo poſito, convenit etiam genere. Reg. 161.

Non numerô tantum & perſonâ, ut in cœteris linguis, quia Ebræi ſexum in verbis quoq; diſcernunt, vid. reg. 47. ut אמרה אשה *dixit mulier.* Itaq; ſi diſcrepant, aliud commodè ſubintelligendum eſt, ut אמר קהלת *dixit congregatrix* ſcilicet נפש או חכמה *anima* vel *ſapientia.*

Verba intranſitiva eleganter regunt nomen homogeneum. Reg. 162.

Hoc eſt ejusdem originis, & ab eâdem radice derivatum, quod Emphaſin auget: ut שמח שמחה *lætatus eſt lætitiâ,* ישקני מנשיקות *oſculetur me oſculo.*

Ad-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.

genere ac numero, ſimiliter, quòd præpoſitiones certos quoſdam regant caſus &c.

Reg. 159.

ÆTHIOPICA. Eadem.

Rectum manet immutatum, *regens* verò aliquam mutationem ſubit, de quâ reg. 45. 46. & 123., niſi recto nota Genit. ዘ præponatur, ut እም ቤተ፡ ዳዊት፡ *in domo Davidis*, cum ዘ verò manet forma abſ. ut እምቤት፡ ዘዳዊት፡

ARABICA. Eadem.

De mutatione nominis regentis ſive in regimine poſiti ſuprà dictum: addimus jã exempla: حُبُّ الدُّنْيَا *amor mundi* اختلاط الناس *mixtura hominum.*

SYRIACA. Eadem.

De cujus mutatione ſuprà reg. 45. 46. & 123. dictum. Exemplum conſtructionis hujus eſt: ܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܗܘܢ *opus manuum ſuarum*, Act. 7. ✝. 41. ex ܥܒܕܐ in ſtatu emph. Notandum tamen, quòd regimine Syri rariùs utantur, (ut nim. *regens* mutetur) ſed quòd utrumq; ſubſtantivum relinquant in ſtatu emph., præmittendo nomini recto præfixum *Doladh.*

Reg. 160.

ÆTHIOPICA. Eadem.

Ut መንፈስ፡ ቅዱስ፡ *Spiritus Sanctus*: Raro nec niſi ferè in numer. adjectivum præcedit

ARABICA. Eadem.

Ut ابن واحد *filius unius.* Rariſſimè immò penè nunquam, ſi *numeralia* excipias, ordine

SYRIACA. Eadem.

Ut ܐܪܥܐ ܛܒܬܐ *terra bona*, Matth. 13, 8. Aliquando tamen adjectivum præcedit, inprimis quan-

CHALDAICA.

ſupponens non prolixus ero, ſed obiter tantùm, ubi nonnihil deflectant, indicabo.

I. SIMPLEX.

Subſtantivum cum ſubſtantivo parit regimen. Reg. 159.

De cujus mutatione ſupra reg 45. 46. 117. & 123. Quamvis autem proprium ſit ſubſtantivorum tamen Adjectivis interdum competit, ut קְצַר אַפַּיִם *brevis facierum*, h.e. *iraſcibilis*: quod frequens eſt in *Participiis* Nominaliter acceptis, ut עֹשֵׂה רָע *faciens*, h.e. *factor mali.* Aliquando plura concatenantur, ut מַעֲשֵׂה עֲבוֹדַת בֵּית יְהוָה *opus miniſterij domûs Domini*. Reperitur etiam Regimen pro Abſoluto, ut מֵי הַמָּרִים *aquæ amaræ*.

Eadem.

De mutatione, quæ propter regimen fit, videatur ſimiliter reg. 45. ſic dico חֶזְוֵי רֵאשׁ *viſiones capitis*. An verò & Adjectivis cum ſubſtantivis poſitis hujusmodi conſtructio competat, videant alij. Id verò notandũ, quòd frequẽtiſſimè duo ſubſtantiva maneant, in ſtatu abſol. præmiſſâ ſaltim poſteriori partic. דִּי, ut דִּי־מַלְכָּא *præfectus regis*, Dan. 2, 14. interdum & plura concatenantur, ut Esdræ 4, 24. שַׁלִּיטִין.

Subſtantivum cum Adjectivo junctum ſemper præcedit. Reg. 160.

Prorſus contra ſeriem Germanicam, ut בֵּן חָכָם *filius ſapiens*, ein weiſer Sohn. Quando verò verbum ſubſtantivum *eſt*

Eadem.

Ut לַחְמָא שְׁרִיבְתָּא *panis ſiccus*, Prov. 17, v. 1. dürre Brodt. Et hîc ſimiliter quando adjectivũ præcedit

vel

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
	Hamza non ſequitur, ut وَأَجْرٌ *& finis.*	tate legendam, ut ܡܩܪ̈ܒܢܐ מַקְרְבָנֵא quæ di-

ctio aliàs, ſi lineola litteræ *Koph* ſuper impoſita eſſet, legeretur מַקְרְבָנֵא. Solet verò ut iidem docent, *Mehaghjono* vim habere vel *Pto. ho* vel *Revozo*. Addit *Amira; ſe exiſtimare, in carmine pro metri neceſſitate priori quieſcentium ſubdi interdum Mehaghjono, interdum adponi Marthono:* (ita vocat lineam ſupra litt.) *in ſolutâ verò oratione, niſi difficilis admodùm ac gravis obſtet prolatio, ei ferè adponi marthono, ac curſim legi.*

Reg. 157. Quatuor pūcta claudunt omnes verſus ſeu periodos, duo verò ſingulas dictiones. In manuſcripto Æthiopico, quem poſſideo, precatiōnū libello periodi immò & aliquando ſingulares quædam dictiunculæ *novem* clauduntur punctis.	Sign. (۞ vel abbreviatè ۥ) claudit omnes verſus. In *carminibus* ſc. Aliàs enim in oratione proſâ variæ adhibentur punctorum formæ, quas ſiſtit reg. 147.	Punctum unicum ſeu ſolitarium claudit omnes verſus. In fine totius capitis & alibi quoq; interdum pro eo adhibentur *quatuor* puncta, aliter quidem in antiqua, aliter verò in recentiori ſcriptura locata.
Reg. 158. Eadem.	Eadem.	Eadem.

Nim. quòd nomen verbo præpoſitum numero cum eodem conveniat, item quòd adjectivum cum ſubſtantivo

 genere

fidelis. Immò interdum, etſi mutilata fuerit, ut יֶהְגּוּ *meditabuntur.* 4. Sæpè irregulariter. Tunc ſitu differtá *Siluk:* quod ſemper finale eſt in verſu. Quando initiali ſcheva præponitur, vocant id â mugitu Gaia, ut דְּעוּ *ſcitote;* cùm verò duabus vocibus interponitur, adpellant Pesica, h. e. *pauſam*, ut אֲשֶׁר לֹא *qui non:* niſi ſtipetur utrumq; ſervo *munach;* tunc enim Legarme dicitur.

CHALDAICA.

in quibus ſcriptis eadem retinaculi hujus *Methegh* ratio, quæ ap. Ebræos, ſi modò obſervetur, quòd cùm Chaldæi, ו converſivo careant.& pro ה emphat. formam emphaticam adhibeant, i. Auctoris obſervationem quoad hæc in Chaldaicis non valere, nec opus eâ eſſe.

SOPH-PASUK claudit omnes verſus. Reg. 157.

Notaturq; duobus punctis craſſioribus: quibus & ego Horas XII. occluſi; nunc verò ſequens auctuarium adjungo.

Eadem.

Eodem etiam notatur ſigno: ejus in *Daniele* & *Esdra* nec non Targhum *Onkeloſi* frequens eſt, rarior in cœteris paraphraſibus Bibliorum Chaldaicis.

Appendiculæ quædam non pœnitendæ.

DE SYNTAXI.

Conſtructio in plerisq; congruit cum Latina vel Græca. Reg. 158.

Ideò hæc omnia tanquam nota præſup-

Eadem.

ÆTHIOPICA.

lis ordinis ſexti: (quam per *o* breve efferendam eſſe autumant) ne igitur exinde κακοφωνία enaſcatur, perhibent, *Æthiopes raptiſſimè linguam ſuam efferre.* Sed celerrimæ hujus pronunciationis non adeſt in ſcript. indicium: ponunt ta (vid. *

Reg. 156. Non opus.

Nullum enim tardioris pronunciationis vidi hactenus ſignum: niſi forſan *a* longum, quod duplex, ſicut cœteras vocales, ſi ad hanc vocalem conferantur, unicum duntaxat, habere tempus, putat *Reatinus.*

ARABICA

Indicium eſt quietis τῦ *Elif*, notatq; conſonam ſubſequentem cum vocali præcedentis vocis ultimâ debere connecti. Efferuntur tum duæ pluresve dictiones, ſi ſingulæ ab initio vinculum hoc poſſideant, ſono continuato, ut: مَخَافَةُ ٱللّٰهِ *machaphato-llahi, timor DEI.*

Medda (ٓ) adponitur Elif quieſcenti ante Hamza, illudque producit.

Ut ٱلْحَيَآءُ *alhajáo* verecundia: reperitur tamē etiam *Medda* τῦ *Elif* ſuperſcriptum, ubi *Ham-*

SYRIACA

dant ſive longæ. Convenit in eo cum Ebr. *Makkaph*, quòd indicet duas dictiones ſono continuato adinſtar unius eſſe efferendas, ut ܐܡ̣ܪ ܐ̱ܢܐ *omarno dicens ego: dico* ܒܪ ܐ̱ܢܫܐ *bar noſcho filius hominis i. homo,* ܗ̱ܘ ܠܘܩܒܠܝ *lukbalu contra me eſt.*

Mehaghjono ſubſcribitur litteris quibuſdam in dictionis medio.

Eſt linea recta infra easdem, notatq;, ut Grammatici nonnulli, *Amirâ* teſte, tradunt, litteram, cui ſupponitur, cum meditatione ac tarditate

CHALDAICA.

chum, quod ad formam Ebr. accentibus ornatum) at ſi de reliquis ſcriptis Chald. utpote Targum *Jonathanis*, *Hieroſolymitano* &c. Sermo ſit, non opus hâc regulâ, nullibi enim in iis vinculum hoc conſpicitur.

Eadem.

Non quidem in paraphraſibus Bibliorum Chaldaicis, exceptâ *Onkeloſi*, in his enim ſicuti reliquorum accentuum, ita & hujus nullum adparet ſignum vel nota. Sed in Chaldaismo ſacro, qui in *Daniele* & *Esdrâ* cernitur, nec non Thargum *Onkelos* in

Nunquam duo verba copulat, ſed cætera quæq;. Privat præcedentem accentu Muſico (niſi fortè quispiam *Methego* ſucceſſerit) & corripit ultimas longas in analogas breves, ut כָּל־הָעָם *omnis populus*, דַּבֶּר־נָא *loquere quæſo*.

* men illi *duo* iſta *puncta*, de quibus reg. 147. Sed an hoc probent, alij videant.

Retinaculum METHECH adjungitur tardis prioribus ante contiguas celeriores. Reg. 156.

Eſt retardatæ pronunciationis nota, quod officium præcedenti contrarium. Subſcribitur prioribus litteris vocis polyſyllabicæ, 1. poſt præfixa ה, מ & ו converſ. Fut., ut הַהֹלֵךְ *ambulans*, מֵאָבִינוּ *à patre noſtro*, וָאִוָּתֵר *& ſuperfui*. 2. Poſt longas ante ſcheva mobile, ut יָדְעוּ *noverunt*. Quâ ratione & defectivè ſcripta dignoſcuntur, ut יִרְאוּ lege *jirĕu*, *timebunt*, non *jiru*, *videbunt*. 3. Poſt breves ante ſimilem chatephatam, ut נֶאֱמָן *fidelis*

unde bini accentus uni voci adnaſcuntur: præſertim in metro, ubi rarior eſt *Methegi* uſus. Imitantur id quoq; excludendi Principes, *Tiphcha* & *Sarka*, ſed tunc ſervilem induunt naturam.

Reg. 154. Singuli peculiares habent melodias.

Quas pagellarum anguſtia non capit, dudum autem in tabulis meis expoſui: unde plenius cognoſcat, qui volet.

Ad Accentus referuntur.

Beniomo ſive *lunula falcata* ֨ pigerrimus ſervorum ſoli Karne-parah miniſtrat, & hoc quoq; rarenter facit. De his octo miniſtris obſerva, quòd excludantur, ubi ſpacium deeſt, nec remotiores tantùm illorũ Heroum, qui famulitio abundant, ſed & proximus quisq; ac familiariſſimus, ubi locus eſt anguſtus. Quidam tamen in voces polyſyllabicas vi ſe intrudunt, & *Methegi* locum occupant: faciunt hoc *Munach*, *Kadma*, *Mercha*, ante *Refia*, *Sakephk.*, *Gereſch*, *Tipſcha*: unde

ÆTHIOPICA.

Reg. 155. Non opus.

Sunt quidem aliqui in illâ opinione, ac ſi apud Æthiopes *raptiſſima celer. mag. ſit pronuntiatio.* Hujusq; cauſſam ponunt in creberrimo uſu vocalis

ARABICA

Vinculum Wesla (ˆ) adhibetur in dictionis initio, vel poſt ſervilem ſupra Elif.

In

SYRIACA.

Lineola recta infra litteras initiales, easdem facit quieſcere.

Sive parvæ dictiones vocum præcedant

ſervit ſoli *Paſchta:* ſed in metro etiam aliis & aliquando ſupernè locatur, ſic א֣. 3. MERCHA ſimplex inſervit regibus *Tiphcha* & *Silluk*, ad quos etiam inclinatur, ſic א֥. 4. Cum duplicatur, quod rariuſculè fit, dicitur *Mercha* KEPHULA א֦. 5. DARGA א֧ plerumq; *Teſirum* antecedit: rarius & mediatè *Reſiam.* 6. KADMA א֨ ponitur tantum initio vocum, & ſervit quatuor prioribus Principibus. 7. Cui TELISCHA parvum א֩ plerumq; præit. 8. JAREACH-BE-

Octo *Miniſtri* explent reliquam orationem: nec quicquam diſtinguunt. Reg. 113.

1. Primus eſt MUNACH, omnium officioſiſſimus, qui plurimis ſervit dominis, & in longiori ſententia ſæpè ſepties usq; repetitur. Sic pingitur א֣ in omni metro etiam ſupernè, ſic א. Aliquando mutat nomen cum ſono in voce Milra, dictus *Hillui:* in Milel verò *Mekarbel.* 2. MAHBACH א֤ ſer-

CHALDAICA

Eadem.

Eædem etiam obſervationes. Si ſacrum Chaldaiſmū, h. e. quatenus in *Daniele* & *Eſdrâ* occurrit, ſpecto (nec non *Targum Onkeloſ* in pentateuchum,

Signa Euphonica.

Vinculum MAKKAPH adhibetur ante, vel poſt dictiones parvulas. Reg. 114.

Ut וְאַף־גַּם־הוּא *quin etiam ipſe.* Item quoties tonorum colliſio metuitur, ut יְפַה־תֹאַר *pulcer formâ.* Pronunciantur enim tunc plures ſic connexæ voces, ſono continuato inſtar unius. Nun-

gnum admittit ſolum *Munache*: Sed, ubi ſpatium id patitur, aliquoties repetitum דְּגָדָא. 6. Karnepharah Kuhhorn/ hos comites habet דְּגָבָא. 7. Pazer hunc ſolum דָא ſæpè tamen recurrentem. 8 Tiphcha omnium frequentiſſimus Princeps, antè ſingula ferè *Athnach* & *Silluck* locatus, utitur uno ſervo *Merkha*, בָא. In metro ſæpè initialis eſt, tunc ei ſervit *Munach* דָא. 9. Geraschaim aliquandò nullum, præſente monoſyllabica voce, unum habet דָא. 10. Schalschæleth; hoc eſt catena, א principum paupertimus miniſtro caret, quia ſemper initialis in verſu. Unde & in publicum rarò prodit.

Octo locantur inter Reges ſtationibus cæteris, & diſtinguunt curioſiùs, quàm in ullâ linguâ fieri ſolet: ſæpè tamen prorſus nihil. Nunc enumerabo ſingulos, unà cum ſuis famulitiis. 1. Pasta habet communem figuram cum ſervo *Kadma*, ſed differt ab eo ſitu. Is enim (quod etymon prodit) ſemper initialis eſt; hoc verò ſemper finale: quâ etiam de cauſâ in penacutis geminatur. Sic autem cum Miniſtris incedit וְהִרְגִּבְבָא. 2. Sarca cum famulis ſic ingreditur בָא דְרָג In metro tamen ipſemet aliquando ſervit ſuis conſervis, Marchâ & Mapacho. 3. Tebir duos proximiores miniſtros habet ambiguos, ulteriores certos. Sic דְּרָגְבָבָא. 4. Geresh Spitzgert hoſce amat דְגָבָא. 5. Telisch magnum

rumq; *Gereſch*, & ſæpiſſimè in eadem dictione, ſic א.
4. Sakephkaton vel minor, anteambulones habet, ſervum *Munach* (rarò *Kadma*) & Principem *Paſta* (rarius putativum regem *Jetiſ*) hac ſerie גבא.
5. Sakephgadol, major quidem nomine, ſed reipſâ pauperrimus regum, famulitio caret, imò ipſemet interdum ſervit, neq; tunc diſtinguit. Sic pingitur א.
6. Sægholta, quem antecedit officioſiſſimus *Munach*, & veneratur Princeps *Sarka*, taliter גבא.

Reg. 152. Decem Principes tenent loca ſecundaria & diſtinguunt minutiùs.

Voco Principes, quos Judæi Reges minores appellant, ut unâ voce nominem compendioſius. Hi lo-

Ideò producunt vocales, ut pridem dixi. Sunt autem in ſpecie hi ſex: 1. Silluk, regum maximus, qui *periodos* diſtinguit, & in fine omnium verſuum reperitur licet oratio interdum ſit incompleta. Habet ante ſe proxime miniſtrum *Mercha*, & gaudet vicino Principe *Tiphcha* (niſi ab anguſtia loci excludantur) unde talis conſecutio ſpectatur: גבא. 2. Athnach locatur in medietate plerorumq; verſuum (ratione ſenſus, non ſyllabarum æſtimata) & diſtinguit in *colon*. Ei miniſtrat ſervus *Munach*, nec procul abeſt Pr. *Tiphcha*: unde iſta ſeries גבא. Aliquando diſtinguẽdi vim amittit, Pſ. 37, 23. aut prorſus abeſt. 3. Refia & ſequentes, occupant ſtationes intermedias, & diſtinguunt in *commata*. Illi ſervit proximè *Munach*, conſequenter *Darga*, hoc ordine גבא. In metro ple-

rumq;

finitis, quando in pauſas cadunt, ut נָפָלוּ *ceciderunt*, יֹאבֵדוּ *peribunt*, דַּרְכֶּךָ *via tua*; in quibus ideò penultima producitur. Econtra, propter *Vav converſivum præteriti*, trajicitur Accentus ex penultima in ultimam, ut וְאָמַרְתִּי *& dicam*.]

Reg. 150. Muſici accentus habent certam inter ſe conſecutionem.

Quæ non arbitraria eſt, ſed certis legibus adſtricta: prout dicetur. Alia tamen eſt ratio metri, ubi ob brevitatem verſuum multi Accentus, vel coacervantur, vel prorſus excluduntur.

Reg. 151. Sex Reges occupant ſtationes præcipuas & diſtinguunt maximè.

Ideò periodum ſive ſententiam ſex, h. m. ※ uſurpare gaudeant, alia rubro, alia verò nigro colore pigentes.

Iiq; occupant ſyllabas tono adfectas. Reg. 148.

Hoc eſt, in voce Milel penultimam, ultimam in Milrâ. Excipè 1. *Præpoſitivi* Accentus ſunt, *Teliſcha magnum* ſemper; *Tiphcha* & *Mahpach* interdum in Metro, tunc illud Meaicla, hoc *Jethit* dicitur. 2. *Poſtpoſitivi Teliſcha parvum, ſarka, ſegholta, & paſchta*: quod propterea in penacutis geminatur.

Sed retrahuntur ob Vav converſivum Futuri. Reg. 149.

Nempè ex ultima (propter hoc ipſum corripiendâ) in penultimam, ut וַיֹּסֶף *& addidit*. Quod idem accidit vocibus in ה, י, ו, ך fini-

2. De *Syris*, quòd *ſemi colon* exprimant duobus punctis ſiniſtrorſum inflexis ; ; *colon* modo contrario ·. ; *Parentheſin* duobus ſolitariis, uno â ſententiæ principio, altero in ejusdem fine interrigationem punctis tribus adinſtar Kübburz Ebr. *clauſulam* verò totius periodi in ſcripturâ minori h. m. ⁖, in majori ita ⁖.

3. De *Arabibus*, quòd extra *Alcoranum* diſtinctionum notas præter *punctum* (quod his figuris ۞, *⁎*, ⁖, ℰ &c. ſiſtunt) vix adhibeant: in Alcorano verò, م mini voci supernè adſcripto *periodi* finem aut *colon*; ج *hypocolon*; ق *cotna* ſive unionis notam; ئ & ع *rhythmum* ſignare obſervavit Arabicæ Linguæ phoſphorus *Erpenius*.

4. De *Æthiopibus*, quòd poſt dictiones ſingulas duo puncta ፡ poſt integram verò

CAP. XII

DE ACCENTIBUS.

Singulæ voces Singulos habent Accentus. Reg. 147.

Excipe ante Maccaph eſt nullus; contra ſæpè bini adſunt in libris metricis, quando miniſtri loco Methegh ſuccedunt. Item Paſta in vocibus Milel geminatur, ut מַמְלְכֹת. Deniq; in Decalogo ſunt duplices.

Hac regulâ & ſequentibus usq; ad reg. 154. Cœteri Orientales non admodùm opus habent: ſi hoc tantùm obſervetur

1. De *Chald.* quòd in Daniele, Esdhrâ & Targhum Onkeloſi ad formam Ebr. ſint accentus textui Chald. additi, in reliquis verò Targumim iidem præter ſophpaſuk deſiderentur.

2. De

	ÆTHIOPICA	ARABICA.	SYRIACA.
Reg. 145.	Non opus. Carent enim *da gheſch forti* Æthiopes: hinc & in verbis geminatis (in quibus tamen utplurimum ſimiles manent) alterius ſimilium extruſæ nullum conſpicitur indicium, ut እለ፡ ይነቡ፡ *qui loquuntur* à ነበበ፡	Eadem. Nec opus hîc accentuatione, quã Arabes non agnoſcunt. Vocales quoq; haut mutãt, cùm non diſtinguant illas in longas & breves, quod Ebr. faciunt, ut أُمٌّ *mater*, أُمَّهَاتٌ *matres*.	Eadem. Sed neceſſe eſt, ut littera *Beghadkephath* ſequatur, in reliquis enim tantùm ſubintelliguntur *Kuſchoi*. Non verò curant Syri, an longa vocalis præcedat, multò minùs, an accentuata, cùm neutrum horum agnoſcant, ut ܢܶܬܟܰܠܶܐ *tecum fraudabitur* è ܢܟܰܠ *nechal*.
Reg. 146.	Punctum infra litteram ſeparabile notat litterám per ſcheva quieſcens efferri. Reperitur in Pſalterio Æthiopico: non verò in aliis libris.	Duo puncta He tantùm in fine imponuntur. Et quidem in nominibus tantum ad *Fœmininum* vel *Pl. numerum* denotandum.	Punctum ſupra He admittunt ſuffixa Fœm. Singul. numeri. Ut ܫܡܳܗ̇ *nomen ejus Eliſabetha*, &c. Luc. 1, 5.

Deficientis litteræ abſen- Reg. 145.
tia, poſt longas quoq; , ſed accentuatas, per Dagheſch notatur.

Ideò Defectiva, ſi poſſunt, longas ſuas in incremento corripiunt: ut אֵ *mater*, אִמִּי, ſin minus, Dagheſch etiam longis poſtponitur, ut סֹבּוּ *circumdate*, quod & locum habet poſt longas pro brevibus poſitas, ut אַתָּה *tu*. Item poſt breve Sæghol ſuffixorum ־ֶנּוּ & ־ֶנָּה, tunc eſt *forte* compenſativum.

CHALDAICA

Eadem.

Nam & Chaldæi Dagheſch compenſativum agnoſcunt, immò poſt longas quoq; , abſente accentu, ut מִיתַּן pró מִנְתַּן *dare*, לְמִיבַּח *latrare*, pro לְמִנְבַּח. Quando ִ in his adeſt, tum in ב & ת eſt dagheſch *lene*, quando abeſt ִ,

Mappik inſcribitur ſoli הּ finali mobili. Reg. 146.

Nec eſt Dagheſch propriè, ſed tamen huc reverendum. Olim ſubſcribebatur ſic ה, nunc inſcribitur: & monet, *He ſuum eſſe immutabile*, olim quoq; ad illud indicandum adhibitum fuiſſe א tradit *Canin*. Uſurpatur in ſuffixo Fœminino הּ, atq; paucis verbis *Lamed-He* perfectis, horumq́; derivatis. Et expirat rurſus in vocis incremento, quandó finale eſſe deſiit, ut אֱלֹהַּ *Deus*, אֱלֹהִים.

Eadem.

Eadem quoque obſervatio. Eſt verò הּ præcedente *Kametz*. Fœm. generis ſuffixũ; præcedente *Tzere* Maſculini, ut ex reg. 100. & ſeqq. conſtat.

ÆTHIOPICA.

gravia (propriè ita loquendo, nam Pahlá à non nullis Conjug. Pael Chaldæorum, quæ gravis eſt, reſpondere creditur) ut ſupra reg. 6. & 32. indicatum.

† ratio de lin. *Makkaph* locum hic non invenit, ſicuti etiam de inhabilibus.

Reg. 144. Non opus.

Ob illa, quæ regulâ antecedente dicta. Nota inſuper, quòd, ſi Æthiopes dagheſch forte admitterent, illud in Pahla, licet media ſchevata ſit ſeu *e* brevi adfecta, locum habere poſſet, quia ſcheva ibi originale eſſet.

Non

ARABICA.

inſcribitur, ſed initialibus quoq;, nimirum litteris لَيوْ مِينر imediate ante ſe *Nun* (tum expreſſum, tum in vocali nunnatâ occultatum) habentibus. it. litteris omnibus aliis, exceptis gutturalibus, poſt ſui ſimilem *Gjezma* gerentem, locatis. immò & finalibus.

Sed litteræ Gjezmatæ Teſdid repudiant.

Ratio eſt, quia Arabes carent *ſcheva mobili*: jam verò neceſſe eſt, ut ſi duo ſchevajim concurrerent in medio, alterum ſit mobile.

Ea

SYRIACA.

forte Ebræorum adhiberi ſolet: in qua re probandâ eruditè laboravit CL. *Lud. de Dieu* Gramm. Harm. pag. 29. & ſeqq. ubi etiam oſtendit, quod triplex *Kuſchoi* (immò quadruplex, nam & *dagheſch lene* valet ad modum Ebr. dagheſch fortis Syri agnoſcant: ſed tantùm in litteris *Begbadbcephat*. Obſer- (v. †

Eadem.

Obſervant enim Syri easdem leges in addendo vel omittendo ſuo *Kuſchoi* litteris *Begbadbcephat*, quas Ebr. notatas volunt in ſuo dagheſch forti. Licet igitur *Kuſchoi* apud Syros non excludatur à *Judh* futuri (quod apud Syros non eſt ſchevatum, nec etiam ob *Vav converſivum*, quo deſtituuntur iidem, omittunt illi idem aliis in locis, niſi originale fuerit ſcheva vel characteriſticum.

Ea-

CHALDAICA.

Aliàs tamen utplurimùm ejus abſentiam, productione vocalium compenſant, ut ſuprà dictum. Notandum, quòd triplex detur Dagheſch forte, ut ſupra quoq; p. 10, indicatum, *characteriſticum*, quod in mediâ dictionis litterâ, niſi gutturalis fuerit (hac enim præſente omittitur vocali præcedente brevi in longam mutatâ) adhibetur & certum tum verbi, tum nominis inde derivati formam indicat, & de illo agunt reg. 32. & 65. *compenſativum*, quod antecedentem litteram excluſam repræſentat, de hoc intelligendæ reg. 62. 64. 69. 71. 87. & ſeqq cum addit. it. reg. 145. deniq; *euphonicum*, quod ſolius emphaſeos vel elegantiæ gratiâ adhibetur, hujuſmodi Dagheſch eſt in כִּכָּר *talentum*, שַׁבָּת *Sabbathum*, אִכָּר *agricola, &c.*

Sed litt. ſchevatæ Dagheſch non recipiunt, niſi fuerit originale vel characteriſticum. Reg. 144.

Præſertim verò *ſchevatum Jodh* futuri, & *Mem* participiale. Item literæ duplicatæ, id ſimpliciter reſpuunt, poſt ה præfixum, & *Vav converſivum*, ut וַיְהִי *& fuit*, הַמְּכַסֶּה *tegens*, לַמְנַצֵּחַ pro לַמְּנַצֵּחַ. Ubi autem ante correptionem aderat, ibi manet, ut עִצְּבוֹן *dolor*, ex עִצָּבוֹן.

Eadem.

Conſpicitur hoc non quidem in *Jodh* Futuri vel *Mem* participiali: (reſpuunt enim Chaldæi ה emphaticum, quod per dagheſch cum Pathach præmitti ſolet, & per hoc etiã litteræ כַלְבָּ) Sed aliis in locis nim. in Conjug. Pael & Ethpaal verborum quieſc. mediâ Jodh, quando Jodh ſcheva obtinet.

Ea- Defi-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
	ſignoDagheſch le	ſchoi adfectæ cre-

ni Ebræorum æquipollente, Arabes deſtituantur, quid opus regulâ, de ſigni illius poſitu?

duntur h. e. duriter efferuntur, ſi poſt ſcheva quieſcens locatæ: ſive illud originale ſit, vel è longâ (quas tamen vocales Syri non habent â brevibus accuratè diſtinctas) ortum, hinc *Dieu* vocem ܢܶܬܣܒܽܘܢ *nets-bun*, non *netsbbun*, licet ſcheva è *Dſekopho* enatum. Ubi verò ſcheva quieſcens ſit, vel mobile ex Ebraicis cognoſci poteſt: eadem enim ratio lectionis τῶ ſcheva, quæ apud Ebr. ſi modò obſervetur, quod poſt longam h. e. poſt omnes pene vocales potuit quieſcere.

Reg. 143. Non opus.

Nullum in totâ linguâ Æthiopica reperitur ſignum, litteris inſcriptum ſive impoſitum, quòd τῶ *Dagheſch forti* Ebræorum æquipolleat: & hinc nullæ quoq; apud Æthiopes dantur *Conjugationes graves* nec *nomina* quoq; gra-

Teſdid omnibus imponi poteſt litteris excepto Eliph, poſt vocales omnes.

Ut أَتزكّيو *atz-tzadiko*, *juſtus*, ܙܡܰܪ *cecinit*. Nec onediapis tantùm in-

Kuſchoi competit litt. Beghadhcephath poſt vocales quaſcunq;.

Non geminat quidem prædictas litteras, ſed tantum indurat, competitq; illis omnibus propè locis, ubi aliàs *Dagheſch forte*:

CHALDAICA.

ræ eædem communiter cenſentur, ita quoq; in literarum Beghadhcephath indurati one Chaldæi cum Ebræis ferè conveniunt prorſus, ſicuti ex lectione Danielis & Eſdhræ planè liquidum eſt.

עֲבֹד לְבָרְבַר; בִּלְבַב *in corde,* עִבְדוּ *ſervite,* ex עֲבֹד לְבָרְבַר; ſic quoq; שִׁכְבוּ *cubate*, quamvis ſit ex שְׁכַב quia *Pathach* pro *Cholem* poſitum erat. Huc refertur *ſcheva* poſt *chateph* ſeu vocalem parvam *chateph*, ob ſubſequens ſcheva deſtitutam, ut נֶאֶרְבָה *inſidiemur*, Prov. 1, 1. pro נֶאֱרְבָה, vel נֶאֶרְבָה, תַּהַרְגוּ *occidetis*, Ezech. 9, 6. pro תַּהֲרְגוּ, vel נֶהֶפְכוּ תַּחַרְגוּ *verſi ſunt*, 1. Sam. 4, 19. Eſa. 34, 9. Jer. 30, 6. וַיַּאַסְפוּ *& congregaverunt*, 2. Par. 24, 11. Item *Caph* ſuff. ךָ כֶן כֶם, ut אוֹצַרְכֶם *theſaurus veſter*. Olim aſpiratis ejusmodi literis imponebatur lineola RAPHE, at, quoniam ex abſentia *Daghe(ch* agnoſcuntur, hodiè meritò exolevit.

Eadem.

Obſervatis ſaltim iis, quæ ſuprà ad reg. 6. p. 10. fuêre adducta.

Dagheſch Forte inſcribitur omnibus litteris, præterquam gutturalibus & Reſch, quando præcedit eas brevis vocalis, tono caſſa. Reg. 141.

Ut צַדִּיק *juſtus*, זִמֵּר *cecinit*. Intelligitur hinc, cur medianis tantùm inſcribatur; quia np. initiales nihil præcedit, finales verò tono afficiuntur. Excipe 1. imprimitur etiam initialibus, poſt *He* cum *Pathach*, *Saghol*, vel *Kametz* notatum, per *Makkaph* præmiſſum, מַה־יַּעֲשֶׂה־לָּנוּ *quid faciet nobis?* 2. Reperitur etiam inhabilibus regulariter alicubi inſcriptum, ut Proverb. 14, 10. מָרַּת *amaritudinem*.

Aliàs

CHALDAICA

omnia verba. Intelligitur & hîc ſcheva ſub omni litt. finali mobili, vocali aliâ deſtitutâ, ut עַל־בְּנִין *ſuper filios.* Omittitur itaq; & hîc Daghesch poſt quieſcentes, ut יוֹמָא דְאָחוּךְ *dies fratris tui.* Quod accendum diſtinctivum attinet, illo Chaldæi carent in *Dan.* verò & *Esdrá* nec non *Targ. Onk.* ex uſu Ebr. adhibetur. ה verò Mappikatum daghesch ſequenti litt. Beghadhk. imprimit. τὸ Scheva ſimiliter hîc reſpondet *Pathach genuſa.*

Eadem.

Sicuti enim hodie Ebræorum & Chaldæorum littera

tiæ : itemq; poſt ſcheva mutum, vel ejusdem, vel diverſæ dictionis.

Ut בְּרֵאשִׁית *in principio*, Gen. 1,1. מִשְׁפָּט *judicium*, דֶּרֶךְ גַּנָּה *via horti. Intelligitur autem ſcheva mutum ſub omni finali littera mobili*, ut עַל־כֵּן *propterea.* Omittitur ergò Daghesch poſt quieſcentes, ut לֹא כֵן *non ſic:* Niſi accentu diſtinctivo ſint onerata, וְהָיָה כְּעֵץ *eritq́ ſicut arbor*, Pſ 1. vel *He* puncto Mappik notatum, ut בְּצִדָּהּ תָּשִׂים *in ejus latere pones*, vel etiam niſi ſequens dictio â duplici litterâ Beghadhcephath vel unâ geminatá incipiat, ut: וּרְדוּ בִּדְגַת Gen. 1,28. Et nomen Dei per *Adonai* lectum, ſemper imprimit Daghesch, ut יְהוָה בָּרָא *Dominus creavit.* Præterea ipſi ſcheva æquiparatur ejus Vicarium *Pathach genuſa*, ut רָקִיעַ בְּתוֹךְ *firmamentum in medio.* Sola vox שְׁתַּיִם *duæ*, videtur Daghesch poſt mobile ſcheva ſuſcepiſſe: cum tamen reverà mutum ſit.

Niſi Scheva illud fuerit Reg.
primitivum, vel è longa Cor- 148.
reptum.

Ut לִדְבַשׁ *melli*, כִּדְבַר *juxta verbum*, כִּלְבָב.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA
littera commutetur, aures potiùs, ut equidem puto, quàm canones aliqui conſulendæ.	it. quòd ſuffixa tertiæ perſonæ præcedente *Kesra* vel *Je* vocal. deſtituto, *Dſamma* in *Kesre* convertant.	obtinet, vid. *Dieu* p. 187. in Imp. & Fut. ejusdem Conjug. permutantur interdum *Ezozo* & *Revozo*. Idem p. 201. & 103. *Ezozo* verò cum *Ptocho* etiam permutari oſtendit idem p. 242. 243.

Reg. 140.

Eadem.	Eadem.	Eadem.
Sic *obſtatum naſabaticum* (qui nomini competit, quando â verbo activo ſine præfixo regitur) vocalis claſſis VI. ſive *e* breve in *a* breve tranſit in ultimâ dictionis litterâ, ut ፆ በዝኃ ፡ አበድንት ፡ *multiplicavit cadavera*, ex ſtatu abſ. አበድንት ፡ Activa verba hîc imitatur verbum ſubſtantivum ኮነ ፡ *fuit*, quod ſemper in Naſab. formâ nomen requirit.	In primis verò propter litt. quieſcentes, â regulis fit deflexio, qualia irregularitatis exempla ſive ad reg. adnotare, (id enim, quò minùs â nobis præſtitum, Compendi hujus ratio obſtitit) ſive Lexicis inſerere quilibet poterit.	Sic nomina quædam pro duplici ſenſu duplicē quoque admittunt pluralem, quæ exhibet CL. *Dieu* Gr. Harm. p. 120. Ita paſſim multa irregularia occurrunt, quæ quilibet pro lubitu vel reg. ſubjicere, vel ad Lexica referre poteſt: chartæ enim anguſtia vix Univerſalia & uſitatiora huic Compēdio inſerere nobis permiſit.

Reg. 141.

Non opus.	Non opus.	Eadem.
Eandem enim lit-	Ca-	*Kuſchoi* enim, quod

CHALDAICA.

eodem modo & in eodem caſu, quo apud Ebr. in *Kûbbutz* mutatur, ut יְקֻמוּן *ſurgent*, pro יְקוּמוּן.

Eadem.

Singulas fermè anomalias, quæ tum in nominum, tum verborum formatione apud Chald. occurrunt, ſingulari diligentiâ collegerūt Cl. Phil. *Dieu* & *Buxt.* è quibus, ſi quædā in Compendioſâ hâc Harm. deſiderātur, quod ultrò largimur, Lect. Philologus, tutò petere poteſt. Singula enim huc adferre Compendij ratio prohibuit.

Eadem.

Ut כָּל דִּבְרַיָּא *omnia*

migrat, ut הָשְׁלַךְ & הֻשְׁלַךְ *projectus eſt*, Dan. 8, 11. הָשְׁכַּב *proſtratus fuit*, Ezech. 32, v. 32. pro הָמְלַחַתְּ, הֻשְׁכַּב *ſalita fuiſti*, Ezech. 16, 4.

Tandem differentiæ cauſa recedunt quædam à regulis. Reg. 140.

Ut שָׁלִישׁ *tribunus*, שָׁלִישִׁים retinet ſuum *Kametz* contra reg. 116. ne confundatur cum שְׁלִישִׁים *tertij*. Sic & alibi paſſim ſuperſunt irregularia quædam, quæ rectiùs uſu, quàm præceptis diſcuntur; & quia *particularium non eſt regula* vel ſcientia, potiùs in ſedes ſuas ad Lexicon, quàm huc, ſunt referenda. Omnia tamen anomalia accuratè collegit *Sixt. ab Amama* Gramm. Martinio-Buxt. cui adjungantur, quæ Magnus *Glaſſius* Inſtit. Ebr. ſubjecit.

CAP. XI.

DE DAGHESCH ET PUNCTO MAPPIK.

Dagheſch lene imprimitur litteris בגדכפת ab initio ſententiæ Reg. 141.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.

Reg. 138.

ÆTHIOPICA. Non opus. Nulla enim in verbis propter *gutturales* vel *Res* contingit vocalium mutatio, dico enim ሖረ፡ *ivit*, non ሐረ፡

ARABICA. Non opus. Manet enim *Dſamma* & *Kesre* ſupra ultimam verbi, ubi ſcilicet analogia ac Conjugatio hoc requirit, licet iſta gutturalis ſit.

SYRIACA. Revozo verborũ propter ultimas gutturales mutatur in Ptocho. Ut ܡܫܰܕܰܪ *mittens*, pro ܡܫܰܕܪ.

Gutturalibus & hic *Riſch* æquiparatur, ut ܥܳܒܶܕ pro ܥܳܒܶܕ *faciens*. Propter *intranſitivam* Signif. *Ezozo* in Imper. & Fut. *Peal* in *Ptocho* mutari, notat *Dieu* p. 200. aliquando *Revozo* & *Ezozo* manent.

Reg. 139.

ÆTHIOPICA. Eadem. Refert huc *Reatinus* quamplurima, utpote mutationem *é* brevis in *a* breve ob regimen, & ſuffixum, it. ejusdem productionem in Plurali numero ob ſuffixa in *i* longum: ac ſubjungit: *Hæc ex frequenti lectione ex teipſo notare poteris: nam in quam claſſem lit-*

ARABICA. Deniq; ſimplicis euphoniæ cauſa aliquãdo vocales permutantur. Quo imprimis referendum, quòd *Je* finale poſt *Dſamma*, id in *Kesram* mutet, ut يُرْمِي pro يُرْمُي *deiiciat*. It

SYRIACA. Deniq; ſimplicis euphoniæ cauſa permutantur aliquãdo Ptocho & Revozo, Ezozo cũ Revozo, & illud rurſus cũ Ptocho. In Præt. *Peal* ſecunda rad. *Ptocho* & *Revozo* aliquãdo ob-

Tzere & Cholem verborum propter ultimas gutturales, mutantur in Pathach. Reg. 138.

Ut נֹטֵעַ *plantans*, יִשְׁלַח *mittet*. Item propter *Reſch*, quod ſæpè gutturalibus æquiparatur, ut שִׁבַּר *confregit*. Præcipuè verò propter ſignificationem intranſitivam, ut יִשְׁכַּב *jacebit*. Aliquando tamen *Tzere* & *Cholem* manent, adſumto *Pathach genuſa* juxta reg. 135. ſi verbum deſinat in ח vel ע, ut פְּתַח *ſolvit*, Job 12,18.

CHALDAICA.

Eadem.

Notandum verò, quòd, ſicuti Chald. in verbis loco *Cholem* adhibeant *Kübbutz*, ita quoq; hoc ad modum Ebr. in *Pathach* mutetur, ut תִּקֳּרַח *perforabis*, עֲרַע *convocavit*, in Pael pro תִּקְרַח, עָרַע. Guttur. hîc quoq; æquiparatur ר, ut זַהַר Pael â זְהַר *fulsit*. Sic etiam propter Signif. intranſitivam.

Deniq; ſimplicis Euphoniæ gratiâ, permutantur aliquando Tzere cum Chirek: Schurek cum Kübbutz: & hoc cum Kametzchatuph. Reg. 139.

1. In Hiphil indifferenter dicimus הִפְקִיד & הִפְקֵד. Sed illud per *Chirek* frequentiùs cum præfixis & ſuffixis, hoc per *Tzere* crebriùs cum *Vav* converſivo. 2. *Schurek* potiſſimum ante aliud Schurek in Kübbutz tranſit: ut יְקֻמוּ *ſurgent*. 3. Et *Kametz chatuph* conjugationis Hophal ſimiliter ſæpè in Kübbutz migrat.

Eadem.

Sic cùm olim ſcriberetur Pael פַּקֵּיד inſerta litterâ י poſt mediam rad. inde factum, ut deinceps terminatio in *Chirek* in Pael adhiberetur, ut שַׁכִּין *habitat*, קַטִּל *interfecit*, בָּרֵךְ *benedixit*. Idem quoque in Part. Præſ. fit vid. *Dieu* p. 196. *Schurek* co-

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
ወሬቅ፡ *teſta pulveris.* Sed tali in caſu non tantum in guttur. ſed in omnibus omninò litteris *e* breve in *a* breve mutatur.	ut قَنِعَ *contentus eſto.*	ſimplex ſubintelligunt.
Reg. 136. Non opus. Retinent enim Æthiopes *a* breve ante gutturalem, quamcunq; etiam hæc vocalem obtineat. Tranſit tamen aliquando *a* breve in *e* longum ♃	Dſamma mediæ litteræ radicalis Futuri ob guttur. mutatur in Fatha. Vid. *Erpen.* Gr. Arab. p. 50. idem & *Re* imitantur, ©	Non opus. Ignorant enim Syri *Seghol vicarium τοῦ Pathach*, ac proinde *Ptocho* ante gutturale, quascunq; etiam illæ vocales habeant, immutatum relinquunt.
Reg. 137. Non opus. Ignorum enim Æthiopib⁹ Pathach vicarium. ♃ ob ſuffixa quædam cum particulis nōnullis, ſed non ob litt. gutt., ut ሶቤሃ፡ *ſi*, ex ሶበ፡ *tunc*, እምነ፡ *á ex*, cum ſuff. እምኔነ፡ እምኔየ፡ *ex nobis, á me.*	Non opus. Ratio regulâ 135. dicta. ⊙ ut يَشْرَبُ *bibet.* Haut rarò tamen *Dſamma*, licet gutt. adſit, manet. Vid. *Erpen.* l. c.	Non opus. Ratio præcedente regulâ indicata. Licet enim nomina in guttur. finita plerumq; in *Ptocho* terminētur, id ipſū tamen non guttur. adſcribēdum, cùm & alia nomina in non-gutt. deſinentia Procho habeāt.

Non | Non | Re-

hoc *Pathach* furtivum in incremento vocis, ut אֱלָהּ *Deus*, Plur. אֱלֹהִים. Obiter hîc notandum, quòd ſub qualibet litterâ finali mobili ſcheva ſit, quod tamen non exprimitur, niſi in ךְ & aliquando ſub litt. בגדכפת.

Pathach ante ה ח ע gutturales Kametzatas, mutatur in Sæghol vicarium. Reg. 136.

Ut אַחִים *fratres*, אָחִיו *frater ejus*, בֶּעָנָן *in nube*, כֶּחָצִיר *ſicut gramen*. Huc referri aliquo videntur modo הֶהָרָה *in montem*, בֶּחֳדָשִׁים *in calendis*, בֶּחֳרָשִׁים *in ſaltibus*, אֶחָר pro אַחַר.

Viciſſim Sæghol ante ultimas, item ſub & ante penultimas ה ח ע mutatur in Pathach vicarium. Reg. 137.

Ut פֶּתַח *oſtium*, אֹרַח *ſemita*, שַׁעַר *porta*. Excipe לֶחֶם *panis*. NB. Et hoc Patha deinceps ubiq; prorſus ut ipſum Sæghol mutatur: quia *omnis vicariæ vocalis eadem eſt ratio, quæ ſuæ principalis.*

CHALDAICA.

præcedat, ut שָׁמַע *audiens*, (pro אֱלָהּ tamen in Dan. legitur אֱלָהּ) מְשִׁיחַ *Meſſias*.

Non opus.

Deſtituūtur Chaldæi *Sæghol vicario τῷ Pathach*, & ſi quando in Daniele occurrat ex Ebraiſmo id fieri, tenendum eſt.

Non opus.

Ratio in promtu eſt: privantur enim, quod ſæpè monitum, Chaldæi formâ nominum *Milel*, ac pro forma סֵפֶר adhibent form. סְפַר ubi *Pathach* in fine non eſſe vicarium τῷ *Sæghol* inde conſtat quia etiam illis locis adhibetur, ubi non locus Pathach vicario.

Ea- Tzere

ÆTHIOPICA	ARABICA.	SYRIACA.
tamen, vel augmenta, nòn aliam, quàm cœtera nomina ſubire videntur mutationem.	nomina accedentibus ſuffixis, quoad primam ſyllabam manent immutabiles.	illa, quæ *Chevozo* habent in *Judh* quieſc., illud in *Procho* cum *Judh* diphthongeſcés convertant, quâ ſolo fine augentur, ut ſuprà reg. 124. indicatum.
Reg. 134. Non opus.	Non opus.	Non opus.
Manet enim, quòd jamtum dictum, ſcheva mobile ſub gutturali quoque ſimplex, cùm compoſitum Æth. neſciant, ut እግዚአብሔር፡ *Dominus* quâ dictionem *Dieu* exprimit ita אגזיאבחיר	Carent enim Arabes prorſus ſcheva mobili, tam ſimplici, quàm compoſito, ut ſæpè dictum. Aliàs τὸ *Gjezma* gutturales quoq; apud eos dem capaces ſunt.	Manet enim ſcheva ſimplex mobile ſub gutturalibus, ſi ſolum excipiamus *Olaph*, quod pro ſcheva *Itobo* vel *Revozo* adſumit ab initio, ſæpè etiam *lineolam occultantem.*
Reg. 135. Non opus.	Non opus.	Non opus.
Manet enim *e* breve ſub ultimis gutturalibus immutatum, niſi in regimine ubi in *a* breve tranſit, ut ግብዕ፡ *teſtis* in ſtatu conſtr. ገብዐ፡ ወሬ	Neſciunt enim Arabes *Pathach genuſa* Ebræorum: hinc ſub ultimis gutturalibus nec *Gjezma* reſpuunt, ut	Cauſſa allata regulâ 12. Syri enim non ignorant *Pathach genuſa*, i. e. *furtivum* Ebræorum, & ſub allegatis litteris (*Heth*, *Ee* & *He* ſcheva ſim-

bus, ut חֵילָה *virtus*, בַּיְתָה, לַיְלָה. In Pl. quædam variant, de quibus *Buxt. ƒ.* Theſaur. Gramm. lib. 1. c. 9.

II. PERMUTATIO.

Præcipuè ob gutturales.

Scheva mobile ſub gutturali mutatur in chatephpathach. Reg. 134.

Ut חֲסִידִים *pij*, רֵעֲךָ *ſocius tuus*, שָׁחֲטוּ *maƈtârunt*. Excipe interdum ex origine *Tzere* convertitur in *Chatheph-ſæghol*, ut שְׁאֱלָתִי *petitio mea*. Rarò eſt *chateph-pathach* ſub *non-gutturali*, ut רִבֲבוֹת *myriades*, וַיְהַלְלוּ *& laudaverunt*, Gen. 12, 15. וַאֲבָרְכָה *& benedicam*, Gen. 12, 3.

Scheva mutum ſub ultimis חהע intellectum mutatur in Pathach genuſa. Reg. 135.

Neceſſe autem eſt, ut una ex quatuor longis ◌ָ ◌ֵ ◌ִי ◌ו præcedat, ut שַׂמֵּחַ *lætare*, יַצְמִיחַ *germinabit*, כֹּחַ *virtus*, נָטוּעַ *plantatus*. Idem fit, quando caderet, ſcheva mutum ſub eaſdem penultimas, ut לָקַחַתְּ *accepiſti f.* Evaneſcit verò iterùm hoc

CHALDAICA.

in ſtatu abſ. dicunt חֵיל & in emphat. חֵילָא. In Pl. & hic quædam variāt dico enim בָּתִּין pro בֵּיתִין.

Eadem.

Ut חֲסִידִין *benigni*, ex חֲסִיר *benignus*, אֱלָהֲהוֹן *Deus eorum*, pro אֱלָהֲהוֹן, יִתְעֲבֵר *fiat* pro יִתְעבר & hîc quoq; *chateph-pathach* aliquando eſt *chatephſæghol*, licet non fuerit *ſcheva* ex orig. *Tzere*, ut אֱמַר *dic*, pro אֵמַר.

Eadem.

Nota ſaltim, quòd ה præcedente *Tzere Pathach* illud reſpuat, ut ſupra etiam ad reg. 12. notatum. Aliàs & hic neceſſe eſt, ut vocalis longa Pathach genuſ. præ-

	ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
Reg. 132.	Terminalis vocalis quicũque cum ſuffixo ሙ producitur in *o* longum. ut ነገሥቶሙ: *reges eorum*, ዘየሰብሖሙ: *qui glorificat eos.*	Non opus. Simpliciter enim ac ſine ullâ vocalis ultimæ mutatione ſuffixa verbis apud Arabes accedunt, ut يَمْقُتُكَ *deteſtatur te*, كَتَمْتَهُ *tegeres eum.*	Non opus. Si modò reg. 124. cum additionibus obſervetur, ubi dictum, quòd *Pthocho* verbi ob ſuff. levia in *ſcheva* mutetur, ut ܦܩܕܗ̇ è ܦܩܕ *viſitavit eam*. Idem quoq; *Revozo* patitur, ut ܐܫܠܡܝܗ̇ ex ܐܫܠܡܗ̇ *ſanavit eum.*
Reg. 133.	Non opus. Quæ enim nominibus Ebræorũ *Milel*, contractionem ſuſtinentibus, reſpondent extra ſtatum coſtructum hìc ſæpiſſimè contracta ſunt, ut ሞት: *mors*, ቤት: *domus*, ሌሊት: *nox*, &c. vel ſi talia non ſunt,) ob regimen ta-	Non opus. Arabes enim nomina, formæ Ebræorum *Milel* reſpondentia, etiam extra ſtatum conſtructum ſineq; incremento, habent cõtracta, ut مَوْتٌ *mors*, لَيْلٌ *nox*, قُوَّةٌ *robur*, quæ no-	Non opus. Sæpè enim dictum,, quòd Syri iſtiuſmodi nominum formam, quæ aliquid præ cœteris peculiare habent, ut Ebr. *Shelel*, non agnoſcant: hinc & nomina quieſc. formæ Ebr. *Mael* reſpondentia, nihil hìc peculiare habent, niſi quòd illa

CHALDAICA

Terminale Pathach cum ſuffixis corripitur in ſcheva.

Obſervatione verò priori non opus, ſed poſteriori ſaltim: mutetur verò poſtmodum prius *ſcheva* in *Pathach*, ut פְּקַד ex פִּקְדָר, פִּקְדָה

Terminale Pathach cum ſuffixis producitur in Kametz. Reg. 132.

Verbum autem debet eſſe finitum (nam Infinitivorum *Pathach* corripitur) & ſuffixa levia, ut שְׁמַע *audi*, שְׁמָעֵנִי. Idem accidit vocali ſcheva inde oriundo, ut דְּקָרוּ *transfixerunt*, דְּקָרוּהִי. Intelligenda hæc regula tantùm de *Pathach* verbi: nam Pathach nominum, quod plerumq; vicarium τῦ Sæghol ad modum, etiam *Sæghol* ſecundùm reg. 119. in *ſcheva* mutatur.

Loquitur verò & hîc reg. de *Pathach* verbi, non nominis.

Eadem.

Sed ex uſu tantùm Ebræo. Chaldæi enim, ut alibi quoties dictum, formam nominũ *Milel* aliàs reſpuũt: hinc & pro formâ מָוֶת etiam extra regimen ſineq; incremento adhibẽt form. מוֹת, & in ſtatu emph. מוֹתָא. ſic etiam pro חַיִל in

Diſſyllaba Milel quieſcentia, contrahuntur in unam longam. Reg. 134.

1. *Kametz* & *Sæghol*, præſente *Vav* in *Cholem*: ut מוֹת יְשָׁרִים *mors rectorum*, ex מָוֶת. 2. *Pathach* & *Chirek* parvum præſente *Jodl* in *Tzere*; ut חֵילִי *robur meum*, ex חַיִל. Fit hoc utrumq; in Incremento vocis & regimine. Aliquando tamen (quando ſcilicet accentus non ſimul cum incremento ad ult. tranſit) *Chirek* parvum itemq; *Sæghol* in *ſcheva* tranſeunt, *Pathach* & *Kametz* manentibus

	ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
Reg. 130.	Non opus. Adhibent quidem Æthiop. poſt dictiones ſingulas, etiam minutiſſimas, duo puncta, quibus unam ab alterâ diſtinguunt: ſed hæc ne tantillum in vocalibus mutationis cauſant.	Non opus. Licet enim in Alcorano particulares quædam diſtinctionum notæ, (quas infrà reg.147. indicabimus) reperiantur, illæ ipſæ tamen in vocibus quoad vocales nullam cauſant mutationem.	Non opus. Deſtituuntur nāque Syri cùm accentibus diſtinctivis, qui ſcilicet aliquam vocaliū mutationem cauſent, tum reliquis minutioribus, qui nim propter *melodiam* in Ebr. adhibentur, omnibus.
Reg. 131.	Non opus. Cùm enim præter *duo* iſta puncta, quibus ſingulas dictiones, & *novem quattuorve*, quibus periodos diſtinguunt Æth., nullas agnoſcant diſtinctiones alias ſeu accentus, hi ipſi verò nihil in vocibꝰ mutent, liquidum eſt nullum hujus reg. in Æth. eſſe uſum.	Non opus. Ratio nota ex illis, quæ ad reg. præced. dicta. Solent inſuper plerumq; Arabes ſuffixa non per *Gjezma* (quod Ebr. ſcheva quieſc. reſpondere videtur) adnectere, ſed per vocales alias.	Non opus. Quamvis enim Syri aliquas diſtinctionum notas, quæ infra reg.147. enumerabuntur, agnoſcant, illæ tamen ne *γρυ* quidem in vocibus, quas ſequuntur, mutant.
	Ter-	Non	Non

CHALDAICA.

Non opus.

Carent enim Chaldæi accentuum notis, ubi verò iſtæ in *Daniele, Eſdrâ* ac Targû *Onkeloſi* additæ, juxta Ebræorum regulas factum; ſecundùm quas etiam vocalium mutatio tum ob accentus inſtituta.

Non opus.

Similem ob rationem, quæ reg. præc. adducta. In *Daniele* tamen & *Eſdra* nec non Targû *Onkeloſi* è conſuetudine Ebr. vocales ob accentus retractionẽ mutatæ: nihil igitur hîc ab Ebraiſmo diverſi, cû omnis accentuatio in *Daniele* & *Eſdra* ſecundùm illum inſtituta. Ter-

Accentus diſtinctivi producunt Pathach & Sæghol in Kametz. Reg. 130.

Ut אֱלֹהָי *Deus meus*, גָּבֶר *vir*. Et in ſpecie nomen אָרֶץ *terra*, cum præfixis ſemper Kametz habet etiam extra pauſam. Vav quoq; vicino accentu, per ָ præfigitur, niſi ſenſus ſit incompletus, ut וְכֶשֶׂב וָעֵז *& agnus & capra*. Multa verò immutabile retinent, ut צֶדֶק מֶלֶךְ &c. quæ *Michol* recenſet pag. 205. a. Confer omninò *Buxt*. Theſaur. Gr. lib. II. c. 23. pag. 277.

Retracti verò accentus, ſcheva verbi in Kametz, & ſuffixi in Sæghol producunt. Reg. 131.

Ut יָצָאוּ *exiverunt*, ut עַבְדֶּךָ *ſervus tuus*. Huc referuntur formæ אָנִי *ego*, & פֶּרִי *fructus*. Excipiuntur autem, quæ propter originem *Tzere* vel *Cholem* poſtulant, ut הִשָּׁמֵרוּ *cavete*, יִפּוֹלוּ *cadent*, חֹלִי *morbus*. Nec non quæ *ſcheva* retinẽt, ut בִּטְנְךָ *ventris tui*, Pſ. 132, 11. עַבְדְּךָ *ſervo tuo*, Pſ. 119, 65. Item ſerviles voculæ לָךְ בָּךְ quæ vocales in pauſis transponunt, quod etiam fit in אוֹתָךְ & מִמָּךְ pro אוֹתְךָ & מִמְּךָ.

Ter-

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
plex ſub gutturali non aliter ac ſub litterâ aliâ qualibet ſedem ſuam inveniat.	tum, Arabes *ſcheva compoſitum* neſciant, patet quoque, non opus eſſe hiſce, quæ de illo agunt, regulis.	ſcheva compoſito, proq; ſeo ſub guttur., excepto *Olaph*, ſimplici quoque utuntur, quod ſequente a- *tio ſcheva producitur juxta reg. 125.

* tio hîc uſitatiſſima eſt pro אֶעֱבַר enim ſæpiùs legitur אֶעְבִּיר. Vid. *Buxt.* Gr. Syr. p. 00,

Reg. 129.

Non opus.	Non opus.	Non opus.
Deſtituuntur enim Æthiop. daghesch, ſive etiam notâ huic reſpondente, & hinc non guttur. tantùm litteræ, ſed & aliæ omninò omnes daghesch excludunt, ſine tamen compenſatione. niſi aliquando per ኀ, ubi ſc. dictiones ab Ebraic dageſchatis derivatæ dageſch gerere debent. ut ſupra ad reg. 6. monitum.	Nulla enim Arab. cogit neceſſitas, ut *Tesdid* excludant, cùm & gutturales litteræ apud eosdem iſtius ſint capaces, ut notum. Solum *Elif Tesdid* reſpuit, ubi igitur hoc recipere debet, in *Wau* mutatur ſive potiùs *Wau* pro *Elif* poſitum, redit, ac illud adſumit, quod ex verbis *quieſc. ayn.* liquet.	Carent enim Syri *daghesch forti*, & licet *Kuſchoi* aliquando, nim. in litteris *Beghadhcephat* aliquam cũ dagheſch forte habeat ſimilitudinem, illud ipſũ tamen ex hiſce excludi non neceſſe eſt: reliquæ verò litt. in Conj. quæ Ebr. gravibus reſpondent, id non agnoſcunt: nec datur quoq; ap. Syros diſcrimẽ accuratũ inter vocales longas & breves.
Non	Non	Non.

CHALDAICA.

quod reliquæ contr. non adeò ſint ap. Chald. frequentes, utpote qui pro compoſito ſcheva ſub gutt. ſæpè ſimplex adhibent. Ultima verò obſerva. (vid. *

Eadem.

Fit etiam productio apud Chald. propter eandem cauſam: ſic à חֲרַף *acuere*, in Pael dico חָרֵף, ab אַרְעָא *terra*, cum præf. מֵאַרְעָא *à terra*. *Tzere* ſub מ pro *Chirek* & dagheſch ſeq. impreſſo. Similiter quoq; hîc ut apud Ebr. & quidem frequentiùs compenſatio τῷ dagheſch per vocalem longam negligitur.

Non

יֶאֱסֹף *congregabit*; Plur. יֶאֶסְפוּ item חֳלִי *morbus*, חָלְיוֹ. NB. Aliàs ſæpè euphoniæ gratiâ, brevi abjectâ, remanet ſolum chateph, ut יַעֲלֹז & יַעְלֹז *exſultabit*, יֶחְפְּרוּ יַחְפְּרוּ יֶאְשְׁמוּ Pſal. 34. v. 6. & 22. Sic & אַחְדְּלָה *deſiſtam* pro אֶחְדְּלָה.

Excluſum dagheſch producit breves - . . in analogas longas - .. ׳ Reg. 129.

Accidit propter litteras gutturales & caninam, hoc eſt, has quinq; אהחער, quæ à puncto Dagheſch abhorrent, & pro illo præcedentem vocalem producunt: ut אֲפָאֵר *ornabo*, יֵעָשֶׂה *fiet*, טֹרַק *exterſus eſt*. Sæpè tamen cum aſpirationibus hæc compenſatio negligitur, ut אֲרַחֵם *miſerebor*, תְּנַהֵג *duces*. Hinc *Buxt.* quoq; Theſ. Gr. lib. 1. c. 14. ſcribit, *quòd in Conjug. Piel dagheſch ob guttur. excidens quandoq; per vocalem longam compenſetur, quandoq; non.*

Accentus

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Reg. 117. Non opus.	Non opus.	Scheva mobile ante Olaph, adſumit ejus vocalem.

Reg. 117.

ÆTHIOPICA. Non opus.

Præter ſimplex enim *e* breve, quod τῷ *ſcheva* Ebræorum reſpondere creditur, nullum agnoſcunt Æthiopes *ſcheva chatephatum*, hinc & ſervilis ſive formativa littera ante gutturalem, *e* brevi adfectam, ſive, ut ita loquar, ſchevatam, *e* breve retinet, ut ትእዛዛት፡ *mandata.* Plerumq; tamen litteræ ſerviles ſive præfixa ex natura ſuâ *a* breve obtinent, ut ſuprà indicatum, & hinc contractio vocalium locum hîc non invenit.

ARABICA. Non opus.

Carent enim Arabes notâ, τῷ ſcheva mobili reſpondente: nec gutturales litteræ apud Arabes *Gjezma* (quod aliàs ſcheva ſimplici quieſcenti Ebr. reſpondet) reſpuunt, ut notiſſimum eſt. Quod adtinet *contractionem vocalium*, ſimile] quid admittunt Arabes, dum *Elif Unionis*, niſi initio fuerit ſententiæ, vocali privant. Vid. *Erpen.* Gr. Arab. p. 24.

SYRIACA. Scheva mobile ante Olaph, adſumit ejus vocalem.

Ut ܥܡ ܐܠܗܐ *cum Deo*, ܐܠܐ *niſi*, ܒܐܝܕܐ *per manum*, ܠܚܩܠܐ *in agrum.* Excipe quando *Ezozo* habet, tum enim *ſcheva* mobile ante illud manet. *Olaph* imitari videtur *Judh*, quando *Sheva* vel *Chevozo* habet, ut ܒܝܗܘܕ *in Judæa*, ܐܬܝܠܕ *natus eſt*, Matth. 1, 16.

Reg. 118.

ÆTHIOPICA. Non opus.

Carent enim Æthiop. ſcheva compoſito, cum & ſimplex

ARABICA. Non opus.

Cùm enim, quod aliquoties monitum

SYRIACA. Non opus.

Carent enim Syri, quod aliquoties jam monitum, ſche-

CHALDAICA

Eadem.

Ut כֶּאֱלָהּ *ſicut Deus*, וַחֲמָא *& ira*. De *chateph-kametz* vix occurrunt exempla. In medio verò *ſcheva* poſt *Pathach* in ſimile chatephatum mutatur, ut פַּחֲוָתָא *Duces*. Specialis contractio octo punctorum in duo apud Chald. quoq; habet locum. nam Dan. 3, 13. legitur בֵּאדַיִן *in tunc*, pro בְּאֱדַיִן & v. 14. לֵאלָהַ pro לֶאֱלָהַי.

Scheva mobile antechatephatam producitur in ſimilem mediocrem. Reg. 127.

Ut כֶּאֱנוֹשׁ *ſicut homo*, בָּעֳנִי *in afflictione*, לַעֲבָדִים *ſervis*. NB. Viciſſim ſub media gutturali, poſt mediocrem convertitur in ſimilem chatephatam: ut נַעַר *puer*, נַעֲרָה *puella*, פֹּעַל *opus*, פָּעָלְךָ *opus tuum*.

Specialis eſt contractio ̣ ̤ octo punctor, ad duo ̤ duo in לֵאמֹר *dicendo* & בֵּאלֹהִים *cum Deo*. Item ̣ ̤ ad ̣ in לַאדֹנָי *Dominus*. Quod etiam uſuvenit in nomine tetragrammato, quia ab antiquo per אֲדֹנָי lectum fuit, ut לַיהוָה בַּיהוָה. Vide, ſi placet, quæ de diverſâ nominis hujus lectione ſuprà p. 28. adducta. Qui lectionem per Jehova defendunt, putant nomen hoc â reg. 125. excipi deberi, ſicuti & aliæ excipiuntur dictiones.

Eadem.

Eadem quoque reg. expoſitio, ut חֲסַף ex חַסְפָּא *argilla*. Sciendum tamen, quod

Chatephata verò anteſcheva producitur, abjecto Chateph. Reg. 128.

Hoc eſt, tres compoſitæ ̣ ̤ amittunt ſua duo puncta, ſi alia ſequantur: ut חֲכָמִים *ſapientes*, in regimine חַכְמֵי ſic

יאסף

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
protſus eandem eſſe rationem τῶ ſcheva Ebræorum & e brevis Æthiopum: (quod quidam putār) cùm duo ſchevajim ſimplicia ab initio dictionis apud Ebr. ſtare nequeant, multò minùs integra dictio illis conſtare, quorum tamen utrũq; cum e brevi ſive claſſis 6. vocali evenire in Æthiopicis videmus.	poſſet, ſi chartæ anguſtia concederet.	nibus, illis inprimis, quæ in form. abſ. in Revozo finiunt conſonâ mobili ſequente, ut ܗܒܠ, ܗܒܠܐ vanitas. Gutturales verò hîc nihil peculiare habent. Litteræ Ætban verò licet ferè ſemper Revozo obtineant, interdum tamen & Chevozo admittunt. Vid. Dieu p. 206. Judh ſchevatum cum præfixis quieſcit in Chevozo. Conf. quæ reg. 117. add. Plura adferre cupiens, ſpacij anguſtiâ excludor.
Reg. 126. Non opus. Quid enim in Æthiopicis frequẽtiùs, quàm duo e brevia in vocum fine immutabiliter concurrere, immò tempora quædam concurſum hunc requirunt, utpote Futurum Pahala in toto ferè ſingulari.	Non opus. Quia nunquam, ut duo Gjezma ſub finem concurrant, neceſſe eſt.	Eadem. Nempe ex Ptorho ortum, in idem redit, ut ܦܩܝܕܗ ex ܦܩܝܕ. Sæpè tamen duo ſchévajim ſub finem manent, ut ܡܠܟܘܬ ex ܡܠܟܘ. Sic etiam ܝܗܒܬܗ jubbith illi f. ex ܐܗܒܬ.

Non | Non | Sche-

non-gutturali ex *Seghol* orta, redeunt in primigeniũ *Seghol*, ut נֶגֶד *coram*, נֶגְדָּךְ *coram te*, ſic לֶכֶת *ire*, לֶכְתְּךָ *ire te*. Idem accidit נָע *ſcheva* ſub litteris איתן, ob naturam gutturalium, quamvis non ſit ex *Tzere*, ut אֶשְׁמוֹר *cuſtodiam*, יֶחְפְּרוּ *confundentur*. 3. Si fuerit ex *Cholem* nominis, vel ante *Cholem* verbi, producitur in *kametzchatuph*, ut גֹּרֶן *area*, גָּרְנִי *area mea*, ſic שְׁמֹר *cuſtodi*, שָׁמְרָה

CHALDAICA.

verò quando ex *Tzere* ortum, ut חֶלְמָא ex חֵלֶם *ſomnium*. Imitantur priorem productionem alia quamplurima, licet non adſit gutt., ut מַלְכָּא ex מֶלֶךְ, צַלְמָנָא ex צֶלֶם *imago*. *Cholem* in nominibus apud Chaldæos rarò occurrit, utuntur enim pro eo *Kametz*, quod ferè ſub guttur. manet, ut עָלְמָא ex עָלַם. In verbis *Cholem* penè incognitum eſt.

At ſub finem concurrentium, prius producitur ad analogiam originis. Reg. 116.

Nempe 1. ex *Seghol*, ortum vertitur in *Pathach*, ut אִוֶּלֶת *ſtultitia*, אִוַּלְתּוֹ *ſtultitia illius*. 2. Ex *Tzere* in *Seghol*, ut אֲזַמֵּר *pſallam*, אֲזַמְּרָךְ *pſallam tibi*. 3. Ex *Cholem* in *kametzchatuph*, ut צִפֹּרֶן *unguis*, צָפָּרְנֶיהָ *ungues illius*. Sic עָצְמִי *robur meum*, ex עֹצֶם *robur*. Ubi *kametzchatuph* punctis privatur, juxta reg. 24.

Eadem.

Fit verò productio plerumq; in *Pathach*, ut פַּקְּדַתְּכוֹן *præcepi vobis*, ex פַּקְּדֵת *præcepi*. Sæpè tamen prorſus negligitur, utroq; ſcheva manente, ut לְוִסְתְּהֵין *menſtruo ipſarum*, ex וֶסֶת *menſtruum*. Ubi tamen .. in .. quoq; mutari conſpicitur. Ea-

Scheva

ÆTHIOPICA.

multis hoc exemplis oſtendi poſſet. vid. reg. 132.

ARABICA

lis ult. maneat aliquando.

SYRIACA

ponunt, quæ in *Chevozo* cum *Judh* terminantur, mutant illud in *Ptocho*, cum *Judh* diphthongeſcens. Exempla, quæ chartæ anguſtia prohibet addere, paſſim exhibet Dieu Gr. Harm. inprimis p. 79. & ſeqq. it. p. 186. 196. 203. 360. & ſeqq.

Reg. 125.

Non opus.

Non enim tantùm *duo*, ſed tria quoq; immò & plura *e* brevia (& hæc τῷ *Scheva* Ebræorum reſpondere quodammodo videntur) à vocum initio concurrere poſſunt ſine mutatione, ſicuti quoq; evenit, ut in totâ dictione nulla alia præter hanc vocalis occurrat, ut እምዐል ክቶ፡ *Dy*, ንጽሕት፡ *munda*. Et hinc quoq; patet, non pror-

Non opus.

Nunquam enim *duo Gjezma* ab initio vocis apud Arabes concurrunt. Ratio eſt, quia vocales in antepenultima ferè manent immutabiles, præfixa etiam (illa ſcilicet quæ unâ conſtant litterâ) nunquam per *Gjezma* præfiguntur. Nec reliquis etiam obſervationibus hîc non opus, quod per ſingula membra demonſtrari pos-

Duorũ ſchevajim ab initio vocis concurrentium, prius producitur in Ptocho.

Ut ܒܫܡܐ *in nomine*, ex ܫܡܐ *nomen*. Sæpè tamen, inprimis in verbis, prius ſcheva in *Revozo* producitur, ut ܟܦܢܬ *eſurivi*, Matth. 25, 35. è ܟܦܢ *eſurivit*. Sic etiam in nominibus

CHALDAICA.

tamen rurſus excip. *Tzere* cum augm. א, ו & י in 3. Pl. Præt. & Imp. ubi in *Chirek* mutatur) 2. augmentum debeat eſſe leve.

Eadem.

Eædem etiam obſervationes: nam ſequente *Jodh* ſimiliter in *Chirek* magnum fit productio, ut בִּיסוֹד *in fundamento.* Eodē etiam modo prius redit, quando poſterius ob cauſas alias mutatur, ut רְגָמְתָךְ *lapidavit te*, f. ex רְגַמ *lapidavit.* *Scheva* quoq; ſub & ante guttur. plerumque in *Pathach* producitur, ut סַעֲדָא *auxilium*, ex סְעַד; In *Saghol* verò

CAP. X.

DE PRODUCTIONE VOCALIUM.

I. PRODUCTIO.

Duorum Schevajim initio vocis concurrentium, prius producitur in Chirek. Reg. 125.

Hoc *Chirek* regulariter eſt parvum, ut כִּכְלִי *in vaſe.* At ubi *Jodh* ſequitur, ejecto *Scheva*, fit magnum, ut בִּיהוּדָה *in Judæa.* Et quando per alias cauſas poſterius ſcheva mutatur, redit prius poſtliminiò, ut שִׁפְחָה *ancilla*, Plur. שְׁפָחוֹת. Excipe 1. ſi prius ſcheva ortum fuerit ex *Saghol* (vel *Pathach* vicario) tunc ſub & ante gutturalem producitur in *Pathach*, ut חֶסֶר *miſericordia*, חַסְדוֹ. Quod idem fit in aliis XXX. vocibus, è quibus communiores ſunt, מֶלֶךְ *Rex*, דֶּרֶךְ *via*, נֶפֶשׁ *anima*, רֶגֶל *pes*, קֶרֶן *cornu*, כֶּרֶם *vinea*, קֶשֶׁת *arcus*, &c. 2. Ex *Tzere* oriundum, ſub gutturali elevatur in *Saghol*, ut חֵפֶץ *voluptas*, חֶפְצוֹ *voluptas ejus*, Sic & pauca ſub non-

ÆTHIOPICA

Reg. 124. Finale *a* breve verbi ob incrementum in *e* breve ſive ſcheva corripitur.

Ut ነበርከ፡ *ſediſti*, â ነበረ፡ *ſedit*. Intelligimus verò hîc per incrementum non ſuffixa, ſed terminationes perſonarum cum ſuffixis enim manet *a* breve, ut ኮነኒ፡ *fuit mihi*, è ኮነኒ፡ *fuit*, immò ſi *e* breve ſuffixum ኒ præcedit in *a* breve mutatur, ſin verò *a* breve vel *e* breve ſuffixum ሙ præcedit, in *o* longum producuntur; ut mul-

ARABICA.

Nun caſuale quodcunq; ob incrementum abjicitur, vocalis quoq; ult. verbi in perſonis derivatis in Gjezma corripitur.

Ut مُحَمَّدُونَ *Muhanmedani* â مُحَمَّدٌ, مَقْتَلُكَ â مَقْتَلٌ *locus*

In verbis etiam neceſſe eſt, ut augmentum conſonans ſit, vel à conſonante incipiat: quanquam etiam in hoc caſu vocalis

SYRIACA.

Eadem.

Nota tamen, 1. quòd per *Cholem* hîc illam intelligamus, vocalem quæ pro *Cholem* Ebræorum verbis apud Syros adhibetur, nimir. *Ezozo*. 2. Quòd propter litt. quieſc. itemq; ſuffixa gravia, quo etiam termin. 2. Præter. Sing. & Suff. Plur. Præt. itemq; *Ezozo* verb. quieſc. mediâ radicali referenda, prædictæ vocales non mutentur. 3. Quòd non *Revoz a* ſaltim, ſed *Ptocho* quoq; in nominibus ob *Oluph* emph. in *ſcheva* mutetur: quæ in *Ezozo* finiunt, ob prædictam formam illud transpo-

Finale Tzere quodcunque: item Cholem & Pathach verbi, ob incrementum corripiuntur in ſcheva. Reg. 154.

Oporter autem accentum unà promoveri,(aliàs enim manet, ex פָּקַד enim dico פָּקְדָה in præterito tamen in Pathach mutatur, ut פָּקַדְתִּי etiam cum ſuffix. gravibus) ut עִלֵּג *balbus*, Pl. עִלְּגִים. Sic ex אֶשְׁמֹר fit אֶשְׁמְרֵהוּ *cuſtodiam illum*. Et Infinit. פְּתֹחַ fit כְּפִתְחִי *dum aperirem ego*. Huc refer formam דְּבַשׁ *me*. Excipe *Tzere* manet, poſt *Kametz*, vel *Schev.*, ut שָׁכֵן *vicinus*, שְׁכֵנִים: זְאֵב *lupus*, זְאֵבִים, & in quibusdam monoſyllabis. At בֵּן *filius*, facit בָּנִים. 2. *Pathach* verbi finit, cum ſuff. Lev. in *Kametz* produci, mox dicetur infra reg. 132. 3. *Cholem* monimur ראש *caput*, & יום *dies*, Pluraliter tranſit in *Kametz*, ut רָאשִׁים, יָמִים. 3. Propter ſuffixa gravia *Pathach* & *Tzere* non mutatur, licet accentus transferatur, dico enim פְּקַדְתֶּם. 4. *Cholem* Infinit. in Kal in *kametz chatuph* tranſit, quod poſtmodum ad primam & illius vocalis ad ſecundam ſyllabam reducitur. Exemplum vid, Gen. 2, 15.

CHALDAICA.

Eadem.

Nec in verbis tantum *Pathach* ob incrementum in ſcheva mutatur ap. Chald. ſed in nominibus, etiam cujus rei exemplum exhibet paſſim formæ emphat. ſic ex צְלֵם *imagi*, dico in Sing. Emph. צַלְמָא, & inde in Pl. צַלְמִין, ex טְעֵם *ratio* fit Sing. emph. טַעֲמָא & Pl. ſimpl. טַעֲמִין ſic ex טִפֵּשׁ *ſtultus*, טִפְשָׁא. Exceptio de *Tzere* poſt *Kametz* vel *ſcheva* hîc locum non habet. Nata tamen de verbis, quòd ſimpliciter 1. hîc requiritur, ut accentus unà promoveatur aliàs enim manent vocales, ut פִּקְדָא. (ubi ta-

CAP.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
* verbum quieſc. נ״ך. 3. ut augm. Fut. non ſit א.	*Somni*, pro كَرَةٌ. Amittit enim hæc vox accentum ſuum & ad ſequentem transfert.	ܕܠܐ [ܝܕܥܬ] *ul neſcio.*

Reg. 123. Terminatio Regim *e* breve, mutatur in *a* breve.

Ut ሕገ፡ እግዚአብሔር፡ *Lex Domini.* ታቦት፡ መቅደስ፡ *arca ſanctitatis*, à ሕግ፡ & ታቦት፡ Manet tamen terminatio formæ abſolutæ, quando nomini recto præfixum H, quod Genitivi nota, præponitur.

Terminationes Regiminis abjiciunt Nun caſuale.

Vocale quidem in triptotis & diptotis Plur. Fœmin perfectis. *Conſonans* verò in diptotis dualibus ac Plur. Maſc. perfectis, ut كَسَلُ الرَّجُلِ *Pigritia viri.* Aliàs vocales manẽt immutabiles, ut notum. Dictiones quædam ob abjectum *Nun* quieſcentem adſumunt, de quibus *Erpen.* Gr. Arab. p. 140.

Non opus.

Prout enim apud Syros nomina ſeſe habent in ſtatu abſoluto in Singulari ſcilicet Maſc., eodem quoq; ſe prorſus habẽt modo in ſtatu conſtructo, ut ܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ *Rex ſeculi.* Fœm. enim ob regimen in Sing. mutantur, ut ſupra reg. 145. dictum in Plur. verò tantum *Olaph* emphat. abjiciunt. Plerumq; tamen nomini recto *Doladh* præmittitur, & tunc formâ emphat. manet.

Retrahitur accentus 1. ob alium vicinum, 2. ob diſtinctionem, 3. ob Vav. converſivum Futuri & Part. אַל Fut. præpoſitam. Ut verò Vav converſ. Futuri accentum retrahat, neceſſe eſt, 1. ut accentus non diſtinctivus ſit, 2. ut non ſit (v. *ap. Æth.

Terminationes regiminis Kametz & Tzere, corripiuntur in Pathach. Reg. 123.

Ut מוּסַר אֱלֹהִים *caſtigatio Dei*, מִשְׁעַן לֶחֶם *baculus panis*, ex מוּסָר & מִשְׁעָן. Inde eſt, quod & Fœm. ה ָ tunc in ת ַ convertitur, ut ſupra dictum. Excipe *Tzere* aliquando manet, ut מָגֵן שָׁאוּל *ſcutum Saulis*, præſertim in Monoſyllabis. Et אָב *Pater*, אָח *frater*, Jodh aſſumunt. At in ה ֶ finita faciunt ה ֵ ut מִקְנֵה צֹאן *poſſeſſio pecudis*. Excipe פֶּה, quod in regimine mutat ה ֶ in י ִ, ut פִּי צַדִּיק *os juſti*, Pſ. 37, 10. quæ in א finiunt, *Kametz* præcedens retinent in regim. ut צְבָא מִלְחָמָה *exercitus belli*. Duo quoq; dictiones חֲלֵב *lac*, & הֲבֵל *vanitas*, ſpeciali anomalia in regimine *Tzere* habent. Vide Prov. 27, 27. & Eccl. 1, 2.

Finale

CHALDAICA.

plerique cenſent. Hinc & in cæteris paraphraſibus, nec non alijs ſcriptis Chald. hi non adparent.

Eadem.

Ut עִקַּר שָׁרְשׁוֹהִי *radix radicum ejus*, Dan. 4, 12. Sæpiſſimè tamē hoc non obſervatur, maximè quando nomen in *Tzere* finit, ut בְּעֵל אִתְּתָא *Dominium uxoris*, Exod. 21, 3. Sic etiam Kametz, ut שָׁלְטָן מַלְכוּתִי *imperium regni mei*, Dan. VI, 26. cum dicendum fuiſſet שָׁלְטַן ut habetur, Dan. 7, 14.

Ea

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.

Reg. 121.

ÆTHIOPICA

Non opus.

Licet enim Æth agnoſcant diſcrimen inter vocales longas & breves, illæ tamen ob incrementum in defectivis in has non mutantur: cùm nomina à geminatis orta ſimiles ferè ſemper retineant.

ARABICA

Non opus.

Ratio eſt, quia non ponunt differentiam inter vocales longas & breves. hinc ab عَمٌّ *patruus*, dico vocali invariatâ عَمَّةٌ *amita.*

SYRIACA.

Non opus.

Si enim monoſyllabica fuerint, nomina è brevis defect. orta, ob incrementum prorſus non mutatur, ut ܫܶܢܳܐ *dens*, ex ܫܢܢ quod eſt è ܫܢܢ Si verò diſſyllabica, præter perfecta, de quibus reg. 123. & 124., nullam agnoſcunt mutationem peculiarem.

Reg. 122.

ÆTHIOPICA

Non opus.

Retinet apud Æthiopes quælibet vox ſuum accentum, & licet iſte ob vocis incrementum ex penult. ad antepenult vel contra feratur, nulla tamen fit vocalium mutatio.

ARABICA

Propter accentum ablatum Nun vocale abjicitur.

Aufertur verò accentus, quando vox ab articulo الْ, *Elif* tamen *Weslâ* notato, incipit, ut كَثْرَةُ ٱلنَّوْمِ *multitudo Somni*

SYRIACA.

Non opus.

Carent enim, ut notiſſimum Syri accentuum notis, ſicuti etiam *Vav converſivo.* Quod *lineolam occultantem* adtinet, quæ cum *makkaph* aliquatenus convenit, illa in dictione præcedente nihil quoque mutat, ut ܟܽܠ

Creſcentium defectivorum longæ corripiuntur in analogas breves. Reg. 121.

Scilicet *Kametz* in *Pathach*, ut חָם *calidus*, חַמִּים; *Tzere* in *Chirek*, ut לֵב *cor*, לִבִּי; *Cholem* in *kametzchatuph*, ut חֹן *miſerere*, חָנֵּנִי; Frequentiùs tamen in *Kibbutz*, ut עֹז *robur*, עֻזִּי. Deniq; quorundam *Pathach* in *Kametz*, ut צַר *latus*, צָרִים. Et ſolus articulus אֵת differentiæ cauſâ facit אוֹת. Ratio Regulæ eſt, qui defectus litteræ in vocis incremento per dagheſch compenſari debent, jam verò, ut ſupra dictum, dagheſch non niſi poſt breves vocales ferè locum invenit, in has igitur longæ mutandæ.

CHALDAICA

Eadem.

Scilicet Kametz in Pathach, Tzere in Chirek, &c. Sæpè tamen à Chaldæis, hoc non obſervatur, qui haut rarò ſuffixa vel alia incrementa defectivis addunt, ſine impreſſione τῦ dagheſch ac vocalis mutatione.

Propter accentum retractum vel ablatum term. longæ corripiuntur in cognatas breves. Reg. 122.

Quando in *pauſâ*, vel cum *Vav converſivo* tonus ad præcedentem rejicitur, aut accentus propter vinculū *Makkaph*, prorſus aufertur, tunc ex *Kametz* fit *Pathach*, ut מַה־טּוֹב *quàm bonum?* ex *Tzere*, *Seghol*, ut וַיֹּאמֶר *& dixit*, אֶת־בֶּן־בָּקָר *filius bovis*, hoc eſt *vitulum*: ex *Cholem*, *kametzchatuph*, ut כָּל־אֲשֶׁר *omne bonum*.

Non opus.

Quamvis enim in *Daniele* ac *Esdrâ*, nec non paraphraſi *Onkeloſi* (cui recenter accentus additi) accentus conſpiciantur, id ipſum tamen non ex Chaldaiſmo, qui accentus non agnoſcit, ſed ex Ebraiſmo eſſe, pleriq;

Re-

ÆTHIOPICA.

mæ nominum Ebræorum *Milel* reſpondent, vocalis ſi adeſt tam in ultimâ, quàm penultima ſyllabâ, nec in *e* breve mutatur, quin potius *e* breve aliquando in *a* longum, voce creſcente convertitur, ut አምላክየ፡ *Deus meus*, ab አምላክ፡ *Deus*, ነፍሳት፡ *animæ*, *

Reg. 120. Non opus.

Ob rationem regulâ præcedente adductam.

* à ነፍስ፡ *animæ*, aliquando tamen vocales, *a* & *e* breve præced. transponuntur, ut አማልክት፡ *Dij*.

Non

ARABICA.

mas diverſas, quæ nihil habent peculiare, licet nomen creſcat, ut مَلِكٌ *Rex*, reſpondens Ebr. מֶלֶךְ in F. مَلِكَةٌ *Regina*, cum ſuffixo مَلِكُكُمْ *Rex veſter*.

Non opus.

Licet enim varias nominũ formas, quas exhibet Erpenius Gr. Ar. p. 122. & ſeqq. Arabes agnoſcant, nullam tamen peculiarem habent, quæ Ebr. *Milel* reſpondeat, quæq; præ aliis quid habeat Singularis.

Non

SYRIACA.

mâ in ſtatu abſoluto: in ſtatu verò conſtr. licet dentur nomina plurima, quæ accentum in penult. habent, illa ipſa tamen ob incrementum non mutantur aliter, quàm quòd in locum τῦ Olaph cum vocali abjecti, ſuccedat terminatio Pl. numeri vel Suffixi, quòd alibi oſtenſum.

Non opus.

Ob illa, quæ reg. præc. allata. Id tamen h. l. obſervari poteſt, quòd forma Syr., quæ formæ nominũ *Milel* ap. Ebr reſp. & *Ezozo* finit, illud in cũ præc. *ſcheva* commuter, ob augmẽtum.

Non

imitantur, quæ *Pathach vicarium* pro *Sæghol* habent. Quo etiam *Sæghol* formæ שְׁכֶם & *Chirek* formæ פְּרִי referuntur, quando ſuffixa levia accedunt, ut שִׁכְמוֹ *humerus ejus*, פִּרְיוֹ *fructus ejus*. Excipe, *Sæghol* finale Plural. in *Kametz* tranſit, ut דְּרָכִים *viæ*, ex דֶּרֶךְ, ſic צְבָיִים *capreæ*, ex צְבִי. Quod etiam *ſcheva* fœmininorum inde oriundum æmulatur, ut כִּבְשׂוֹרת quod ipſum eſt & Maſc. כֶּבֶשׂ. At in ת finita priùs illud abjiciunt, ut penultimum fiat finale, veluti עֲטֶרֶת Pl. עֲטָרוֹת. Nomina *Milel* ſequuntur etiam hic quæ ſub primâ radicali Sæghol vel Chirek habent, ſequente ſcheva quieſcente, ut שְׁפָחוֹרת ex שִׁפְחָה.

Etiam præcedens Tzere vel Cholem ſic corripitur. Reg. 120.

Ut סְפָרִים *libri*, רְתָמִים *juniperi*, ex סֵפֶר & רֹתֶם. Sed ex origine Cholem, cognationis cauſâ ſæpius fit *chateph-kametz*, præſertim ſub gutturali, חֹדֶשׁ *menſis*, Pl. חֳדָשִׁים. Rariùs ſub alia, ut קֳדָשִׁים *ſanctitates*, vel etiam *kametz-chatuph*, ut לְאָכְלָה *in eſcam*, Gen. 1, 29.

CHALDAICA

niſi ex Ebraismo occurrant, horum tamen naturam imitantur, quæ in *Pathach* vel *Tzere* (talem enim formam pro forma Milel Ebr. adhibent Chaldæi) finiunt, ut סִפְרִי ex סְפַר *liber*, טַעֲמִין ex טְעֵם *judicium*. Referuntur quoque huc nomina form. פְּרִי poſterius tamē ſcheva non tranſit in *Kametz* ut patet.

Non opus.

Dictum enim jā antea, formam nominum כְּפַר Chaldæis inuſitatā eſſe: *Cholem* verò ſæpiſſimè immutatum relinquitur quamvis aliquando in *kametz-chatuph* vel *Kübbutz* etiam trāſeant.

Ea-

Creſcen-

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
quoq; in regimine conſtanter ſervare gaudet, hincà ታቦት‡ *arca*, in ſtatu conſtruct. dicitur ታቦተ‡ ſic ex ኆኅት‡ *oſtium in regim.* dicitur ኆኅተ‡	articulus & Nun nationem abjiciant, hinc dico: قَلْبٌ قَلْبُ ٱلْأَحْمَقِ *cor ſtulti* ex قَلْبٌ vel cum art. اَلْقَلْبُ *cor.*	Plur. poſſidet, ut ܟܒ̈ܠܐ *compedes*, in ſtat. conſtruct. ܟܒ̈ܠܝ ſic à ܟܠܒܐ dico ܟܠ̈ܒܐ *canes.*
Reg. 118. Eadem.	Eadem.	Eadem.
Ratio fluit ex hactenus dictis, ſi enim vocales longæ in prioribus ſyllab. propter regimen vel etiam propter vocis incrementũ nunquam ferè in breves mutantur, quis dubitabit majori jure impuras manere, immuta vid.† p. ſc.	Licet fermè non opus hác reg ob illa quæ hactenus dicta: ſi enim puræ vocales apud Ar. in prioribus ſyll. non mutantur, quanto magis impuræ hoc obtinebunt. Imp. quoq; hîc dici poſſunt, quæ Teſdid, vel quieſcentem includunt.	Si enim aliàs plerumq; *Ptocho* & reliquæ vocales non mutantur ſub primâ ſyllabâ ob regimen, nec ſub antepenult. ob incrementum, quanto magis impuræ manebunt immutabiles. Exempla paſſim præſtant.
Reg. 119. Non opus.	Non opus.	Non opus.
Manet enim in nominibus, quæ apud Æthiopes formæ	Pro formâ enim Ebræorũ *Milel* adhibent Arabes formas	Deſtituuntur enim Syri hujusmodi nominum formâ

CHALDAICA.

ſimplici tenet, in quolibet numero, ut עָלַם *ſeculum*, in Pl. עָלְמַיָּא ex עָלְמִין ſic כָּהֵן & כָּהֲנֵי ex כָּהֲנִין *ſacerdos.*

Eadem.

Quamvis exiguus hujus canonis uſus: rariſſimè enim contingit, ut nomina ſub prima *Kametz* habeāt: *Tzere* verò nunquā, niſi ex Ebraismo, vel in quieſcentibus, in quibus tamen manet, ut חֵמְתָנָא *iracundus*, ex חֵמְתָן ſic & סֵיבוּתָא *ſenectus*, ex סֵיבוּת.

Eadem.

Licet enim nomina hujus formæ apud Chald. non niſi

ſtella cælorum, לְבַב אֱנוֹשׁ *cor hominis*, ex abſolutis כְּבוֹר, כּוֹכָבִים, לֵבָב. Duæ excipiuntur dictiones, quæ in primis pro *ſcheva composito Kametz* retinent, nimirum הָרוֹת *pregnantes*, Amos 1, 13. אָלוֹת *execrationes*. Deut. 29, 21.

Sed impuræ manent immutabiles. Reg. 118.

Hoc eſt, quæcunq; Dagheſch, vel quieſcentem includunt, ſive exprimatur ea, ſeu ſubintelligatur tantum, ut סָרִיסִים *eunuchi*, מֵישָׁרִים *rectitudines*, בָּתֵּי חָעִיר *domus urbis.* Huc refer מָ Kametz ſub *Mem* defectivorum, ut מָגִנִּי *ſcutum meum.* Notanter dicitur *Defectivorum*, quia Kametz ſub מ quieſcentium juxta reg. 116. & 117. mutatur in *ſcheva*, ut מְאֹרוֹת *luminaria*, Gen. 1, 14.

† biles. Impuræ verò hîc ſunt, quæ quieſcentem includunt.

Omne ſægol vocis Milhel creſcentis, corripitur in ſcheva. Reg. 119.

Ut צִדְקוֹ *juſtitia ejus*, ex צֶדֶק. Ut aliàs ferè ſemper, ſic & hîc nomina *Milel* imi-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
eſſet vocalium mutatio qualis apud Ebræos in primâ enim ſyllaba Arabes, licet vox à fine creſcat vel nomen in regim. ponatur, nunquam vocalem in *Gjezma* convertunt, nec Æthiopes vocales ſub primâ facilè mutant, ſed eo duntaxat, quod ſub ultimâ potiſſimum, vocales mutentur, ut ex dicendis patebit.		modis, vocal. mutantur: cùm Syri ferè non agnoſcāt differentiam inter vocales longas & breves.

Reg. 116.

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
Non opus.	Non opus.	Non opus.
Pauciſſimæ enim dictiones apud Æthiopes ab *a* longo vel *e* longo incipiunt, & licet aliquando tales inveniantur, manent tamen in illis vocales longæ, non obſtante incremento, ut ማኅደረከ፡ *habitatio tua*, ex ማኅደረ፡	Manent enim *fatha* & *kesra* ſub primâ imutabilia, licet vox in fine augeatur, ut: نَفْسُكَ *anima tua*, حُدُودُهُ *terminos ejus*, ex نَفْسٌ *anima*, حَدٌّ *terminus*.	Licet enim *Ptocho* aliquando in *ſcheva* corripiatur, maximè in formatione Fœmin. ut ܛܠܝܬܐ *puella* ex ܛܠܝܐ *puer*, id ipſum tamē rariſs. eſt. Hinc ܛܠܝܗܘܢ *puer eorum*.

Reg. 117.

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
Non opus.	Non opus.	Non opus.
Quam enim vocalem obtinet prima vocis ac nominis littera extra regimen, eandem quoq;	Arabes enim ob ſtatum conſtructū nihil in nominibus mutant, niſi quod ar-	Manent enim vocales in prioribus regiminis ſyllabis eædem, quas extra regimen vox in Plur.

CHALDAICA.

dicitur: vel viciſſim hæ in illas, quæ vocatur elevatio: vel etiam ejuſdem quantitatis inter ſe mutuò permutantur. Quod præcipuum eſt hujus linguæ artificium, quamvis vulgò ferè neglectum.

cùm nomina apud Chald. rarò *Kametz* ſub primâ habeant ſicuti & verba illud ignorant.

Antepenultimæ longæ, Kametz & Tzere corripiuntur in ſcheva. Reg. 116.

Quando ſcilicet, propter incrementum vocis, locum ſortiuntur retrò tertium ab accentu: ſive id fiat in formatione pluralis, aut fœminini, ſeu additione ſuffixi, ut זְקֵנִים *ſenes*, רְחוֹקָה *longinqua*, קְרוֹבִי *propinquus meus*, ex זָקֵן רָחוֹק קָרוֹב. Manet tamen aliquando *Kametz* immutabile, licet vox creſcat, ut שָׂדְךָ *ager tuus*, חֲזוֹתוֹ *pectus ejus*, ex חָזֶה, שָׂדֶה. Huc refer dictionem שָׁלִישִׁים a שָׁלִישׁ *tribunus*, ad differ. nominis שְׁלֹשִׁים *i. triginta.* it. שָׁבֻעִים & שָׁבֻעוֹת *ſeptimanæ*, ad differentiam שְׁבֻעִים *jurati*.

Non opus.

Ob rationem dictam, & licet aliquando ſub prima *Kametz* vel *Tzere* occurrat, illa ipſa tamen ob incrementum non mutantur, ſic à כָּשֵׁר dico in f. כַּשְׁרָא.

Eadem longæ, & in in prioribus ſyllabis regiminis, corripiuntur in ſcheva. Reg. 117.

Oporret autem vocis tonum *Milra* fuiſſe, ut כְּבוֹד אֵל *gloria Dei*, כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם *ſtellæ*

Non opus.

Manent enim apud Chald. in regimine illæ vocales, quas extra regimen vox in ſtatu ſim-

ÆTHIOPICA

Æthiopes ኝ paragogico, ſicuti & ሁ parag. niſi quis dicere velit, ኚ poſt ሁ. in ſuffixis gravibus eſſe paragogicum, cûm ሁ. tantam teneat poteſtatem, licet ኚ abſit, quod de ሃኚ፡ quoq; ſtatuendum, vel ኚ፡ quod à *Reat*. per *autem* exponitur, paragogicum eſſe, ut ወይስሐቅ ኚ፡ *ſed & Iſaac*, vel: *& etiam Iſaac*, ut exponit *Reatinus*, Matth. 1. quod reddi etiam poteſt: *Et Iſaac*. De ሁ jam nihil ſuccurrit.

ARABICA

emphaſin infert, ac Futuro ſaltim accidit, *cum rem futuram* (ut loquitur *Erpenius*) *quodammodo petit; ut fit interrogando, imperando vel optando*, ut هَلْ تَنْصُرَنَّ *an adjuvabis?*

Notandum verò de paragogico hoc *Nun* 1. quòd duplex ſit, *grave*, quod cum *fatha* ac *teſdid* ſuffigitur, ut in allato exemplo; *leve*, quod *Gjezmatum* eſt & nonniſi in Singul. ac Maſc. & Comm. Plur. adhibetur. 2. quòd *dſamma* tertiæ radi- ـُ ap. Ch.

SYRIACA

tertiæ perſonæ Pl. utriusque generis Præteriti & tum *Wau* & *Judh* redduntur mobilia, cùm ſine hâc paragoge quieſcant, ut ܦܩܕܘܢ & ܦܩܕܝܢ pro ܦܩܕܘ, ܦܩܕܝ Vid. *Ludov. de Dieu* Gram. Harm. p. 192. 194. 195. & 310. manetq; hoc *Nun* paragogicum accedentibus Suff. pronominibus, ut ܦܩܕܘܢܟ ܓܒܪܐ *viſitarunt te Viri*, pro quo ſine parag. dicit. ܦܩܕܘܟ ܓܒܪܐ ſic in Fœm. ܦܩܕܝܢܟܝ *viſitarunt F. te*, pro quo ſine parag. eſt ܦܩܕܝܟܝ.

Eadem.

Reg. 15. Non tamen tali ſenſu, quaſi tanta eſſet

Eadem.

Eadem.

Non tot quidem, quot apud Ebræos mo-

CHALDAICA.

In paraphraſibus quidem Chaldaicis paragoge hæc accidit Futuro ac Imperativo, imò & tertiis Plural Fœminini: ut שְׁמַעֶין *audite*, Prov. 5. v. 7. אַנְבָרִין *ipraluce* F. At Babylonicè in Futuro tantùm, ut habet *Caninius*, idq; in ſecundâ & tertiâ plural. utriusq; generis, it. in ſecunda Singulari Fœmininâ.

[illegible] calis in *fatha* mutet, ac *Wau* & *Je* ſerviles extrudat, prout oſtendit hoc *Erpen*. Gr. Ar. p. 55.

Eadem.

Non quidem adeò frequenter, cùm

ber eſt in metro: præſertim verò imperativis (accentu manente) & Futuris ſæpè adhæret ה, ut קוּמָה *ſurge*, אֲבָרְכָה *benedicam*. Nominibus additum ſignificationem auget, tunc ordinarium *He* propter Euphoniam in *Tau* mutatur, ut יְשׁוּעָתָה *ſaluberrima ſalus*. Elicitur aliquando è *Kametz* finali, quod ſemper intellectum *He* poſt ſe trahit, ut נָתַתָּה *dediſti*, עִמְּכָה *tecum*. *Nun* jungitur verbis in *Chirek mag.* vel *Schurek* finitis, ut יָדְעוּן *ſciverunt*. Rarius etiam *JOD* & *VAV* per paragogen redundant, ut חַיְתוֹ־אֶרֶץ *beſtiæ agri*, Gen. 1, 24. Rarò א quoq; paragog. Plurali 3. perſ. adjungitur, ut Joſ. 10, 24. Eſ. 28, 12. Jer. 10, 5. Pſ. 139, 20. idq;, ut videtur, ex *Arabiſmo*, qui *Wau* terminationi 3. Pl. noſtri Præt. addit *Elif* otioſum, prout è tab. Conj. patet.

CAP. IX.
DE CORREPTIONE VOCALIUM.

Omnes vocales variè mutantur. Reg. 115.

Vel longæ in breves, quæ allevatio dici

ÆTHIOPICA.

gum accedant, ut ምስሌክ፡ tecum, ላዕሌክ፡ *ſupra te,* ſic etiam የ, ut ላዕሌየ፡ *ſuper me ſive adverſus me.* ኀቤሁ፡ *ad eum.*

ARABICA.

ab illa, عَلَيَّ *cum quibus,* &c.

SYRIACA.

ſupra te, ܥܠܝܗ̇ *ſupra eam.* Vide *Dieu* Gr Harm. p. 404.

Reg. 113. **ÆTHIOPICA.** Eadem.

Uſitatiores cum ብ ſunt ብከ፡ *in te,* ቦቱ፡ *in eo;* cum ለ, ላቲ፡ *ipſa ſibi,* ለዘ፡ *apud quem;* cum እም፡ እምኔከ፡ *â te,* እምኔየ፡ *â me,* እምኔሁ፡ *ab illo.*

ARABICA. Eadem.

Frequentiores ſunt, cum *Be,* بِهِ *in illo,* بِهَا *in ea,* بِكَ *in te,* &c. Cum Lam, لَهُ *ſibi,* لَكَ *tibi,* لَهُمَا *illis duobus,* لَكُمْ *vobis,* لَهُمْ *illis.*

SYRIACA. Eadem.

Frequentiores ſunt, cum ܒ, ܒܗ *in eo,* ܒܝ *in me,* ܒܗܘܢ *in illis,* ܒܟ *in te,* ܒܢ *in nobis.* ܒ non eſt Syris in uſu pro præfixo, ܥܡ ſemper ſeparabile eſt, niſi in paucis particulis, de quibus Dieu, p. 402. *Lomadh* formativa eſt pronominum communiter in Dativ. & Accuſat.

*

tu F. *ſicut vos* V. *vos* F. *ſicut ille, illa.* Et *Mem* ferè reduplicatur, ut מִמֶּנִּי *à me,* מִמֶּנּוּ *a nobis,* & ab illo, ut מִמְּךָ *â te* V. מִמֵּךְ *â te* F. Quæ cūcta in Lexico fruſtra quæſiveris.

Reg. 114. **ÆTHIOPICA.** Non opus.

Deſtituuntur enim, ut jam tum reg. 111. monitum, Æthi

ARABICA. Eadem, quæ apud Chald.

Nudam quoque em-

SYRIACA. Eadem, quæ apud Chald.

Accidit verò paragoge hoc τὸ *Nun* ter-

אֱלָךְ *ad te*, אֲחָרָךְ *poſt te.* Pauciores VERBA imitantur, ut הִנְנִי *ecce ego*, אֵינֶנּוּ *non ille*, עִמָּנוּ *nobiscum*, אִתָּנוּ *nobiscum.* Quæ varietas uſu diſcernenda eſt.

CHALDAICA

Verba ſuffixa eodem penè accipiunt, quo nomina, modô, pro inde hîc nihil peculiare in ſuff. cum particulis conſtitui poteſt quoad ſim. cum verbis.

Ex præfixorum cum Suffixis coalitu, voces quædam ſerviles oriuntur. Reg. 113.

Quæ ad nullam radicem referri poſſunt, quia ex meris ſervilibus litteris conſtant, ut בִּי *in me*, בְּךָ *in te*, בּוֹ *in illo*, בָּנוּ *in nobis*, בָּכֶם *in vobis*, בָּהֶם & בָּם *in illis.* [Sic לִי לְךָ לוֹ לָנוּ לָכֶן לָכֶם: *Mihi, tibi, illi, nobis* V. & *vobis* F. Et in pauſa בָּךְ לָךְ vocalibus transpoſitis. *Caph* tunc מוֹ aſſumit, ut כָּמוֹנִי *ſicut ego:* ità quoq; כָּמוֹךָ, כָּמוֹנוּ, כְּמוֹכֶן, כְּמוֹכֶם, כָּמוֹךְ, כָּמוֹהָ, כָּמוֹהוּ, &c. *Sicut ego, ſicut nos, ſicut tu* V. (vid.* p.ſeq.)

Eadem.

Frequentiores ſunt cum ב, בִּי *in me*, בָּךְ *in te*, בֵּיהּ *in eo*, בְּהוֹן *in illis*, בְּכוֹן *in vobis*; cum ל, לָךְ *tibi*, לֵיהּ *illi*, לָן & לָנָא *nobis*. Plura uſus & Paraphraſium Chald. lectio ſuppeditabit.

PAROGE.

Suffixis æquiparantur litteræ ה & ן paragogicæ. Reg. 114.

Quæ nudam emphaſin inducunt, nilq; aliud ſignificant. Uſus earum creber

Suffixis æquiparatur ן paragogicum.

In

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
Idem faciũt, quæ in *a* long. finiunt, excepto tantum, quando ſuff ሙ & ሁ accedunt, quæ *o* longum flagitant. Vid. quæ reg. 101. & 103. addita.	*Elif* cum *fatha* quieſcens finiunt, etiam ſimpliciter ſuffixa recipiũt, ut أَكْرِمُوهُ *honorate Vos D. illum,* in *Je* inſtar *Elif* quieſc. terminata pro lubitu id retinent, vel in *Elif* quieſcens mutant.	rò per *Chevozo*, ut ܢܫܩܘ *oſculati ſunt*, cum ſuff. ܢܫܩܘܗܝ *oſculati ſunt eum*. ܢܫܩܘܢܝܗܝ & ܢܫܩܘܢ.
Reg. 111. Non opus.	Non opus.	Eadem.
Carent enim, quantum mihi quidem conſtat, Æthiopes tum *Nun* paragogcio, (quod reliqui tamen Orientales agnoſcunt omnes) tum epenthetico.	Licet enim Futuris, quando rem Futuram petunt, ut fit imperando, vel optando, paragoge τὸ *Nun* contingat (vid. *Erpen.* Gr. Ar. p. 56.) illud ipſum tamen *Nun* accedentibus ſuffixis, ſi non prorſus, certè plerumq; omittitur.	Vide *Lud. de Dieu* Gr. Harm. pag. 387. qui & p. 385. d. Gr. notat, *Juch etiam aliquando per epentheſin inſeri*, quòd ob chartæ anguſtiam hîc præterire cogimur.
Reg. 112. Non opus.	Non opus.	Eadem.
Parùm enim diſcrepat ſuffixio Pl. & Sing. num. Notandũ verò, quod Suffixa Particulis plerumq; per *e* longum	Adhærent enim Suffixa Particulis ſimpl., ut إِلَيْكَ *ad Te*, عَنْهُ *ab*	Sing. imitantur ܒܳܬܪܝ *poſt me*, ܒܳܬܪܶܗ *poſt eum*; Plural. ܠܥܶܠ ܡܶܢ *ſupra*

gulis derogat, ut מָּצָאתִי *inveni*, מְצָאתִים *inveni eos* גָּרְשׁוּ *expulerunt*, גְּרַשׁוּהוּ *expulerunt illum.* Eadem eſt ratio *Kübbutz* Euphonici, ut יִקָּחֻהוּ *accipient eum.* Referenda ad hanc reg. nomina formæ פְּרִי, quando accedunt ſuffixa gravia הֶם, הֶן, כֶן, כֶם.

CHALDAICA

Euphon. hîc non valet. Quid de nominibus formæ פְּרִי hîc ſtatuendum ſit, ex iis, quæ ad reg 107. & 108. notata, patet.

Inſeritur aliquando Nun inter vocem & ſuffixum. Reg. III.

Quod ideò Epentheticum appellavimus, ut יְשַׁבְּחוּנְךָ *laudabunt te,* יְמַצְאֻנְנִי *reperient me.* Frequentiſſima eſt hæc litteræ נ epentheſis apud Rabbinos, inſerunt enim illam inter verbum & ſuff. ך it. inter verbum & ſuff. הו ſimiliter inter verbum & ſuff. נָא prout egregiè hoc monſtravit CL. *Hackſpan.* Gramm. Rabbin. Cap. 6.

Eadem.

Accidit epentheſis hæc cumprimis in Futuro primo & ſecundo, ſicuti & τῷ *Jodh*, ut פְּקַר *viſita*, פְּקֻדֵיהּ *viſita eum*, יִפְקַר *viſitabit*, יִפְקְדִנֵּהּ *viſitabit eam.*

Quædam particulæ Singularium aliæ Pluralium more ſuffixa ſuſcipiunt. Reg. IIII.

SING. ut הִנְּךָ *ecce tu!* לְבַדּוֹ *tantum ipſe.* PLUR. inſerto *Jodh*, ut אֵלֵינוּ *ad nos,* עֲלֵיכֶם *ſuper vos,* בֵּינֵיהֶם *inter illos,* אֵלַי *ad me,* אחריך

Eadem.

Sing. morem ſequuntur בָּתְרָךְ *poſt te,* חֲלוּפִי *propter me.* Plur. בָּתְרַי *poſt me,* בָּתְרֵיהוֹן *poſt eos.*

Ver-

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
ex አንዚሪ፡ *organum.*	[illegible] *duæ acies.*	
Reg. 109. Non opus. Videmus enim, quòd ſuffixa in verbis accedant ſimpliciter, niſi quòd ሙ፡ & ኒ፡ per *o* longum adhæreſcant: ut ይፈደዩኒ፡ *retribuunt mihi*, Pſ. 7, 4. ዘይሴብሕሙ፡ *qui glorificat eos*, Pſ. 14, 5. ከደንከኒ፡ *protexiſti me*, Pſ. 84, 2. Confer tamen etiam quæ ad reg. 101, & 103. notata.	Non opus. Nihil enim ſuffixa in verbis mutant, niſi quòd *Eliſ* otioſum poſt *Wau* ſervile in 3. Pl. M. abjiciant & terminationi 2. Pl. Maſc. و addunt, ut ضربونا *verberarunt nos*, ضربتموه *verberaſtis eum*. Aliàs adhærent ſimpliciter.	Eadem, quæ apud Chald. Quando terminatio iſtiusmodi occurrit. Pro ܢܝ enim Syri habēt ܝ, quod ſimpliciter ſuffixa admittit. 2. F. Sing. *Judh* poſſidet, hinc ſuffixio fit juxta regul. 110. Dico igitur ܢܫܩܬܝ *oſculata eſt*, cum ſuff. ܢܫܩܬܝܗ, &c.
Reg. 110. Eadem. Ut. ወኢይትዐ ገሉኒ፡ *nec calumnientur me*, in Tapah: ab ዐገሉኒ ነገርከ ኒ፡ *enarraſti mihi* E. Idem	Eadem. *Eliph* ſaltim otioſum poſt *Wau* abjicitur, ut reg. præc. monitum, quæ in *Eliph*	Nota tamen, quòd *Wau* & *Judh*, quæ apud Syros aliàs hîc quieſcent, tum mobilia fiant, *Wau* quidem per *Ezozo*, *Judh* verò

CHALDAICA

conſona amittitur, ut מַלְכֵיהוֹן *Reges ipſorum.*

Verba Præt. mutant תַ in ת, תְּ 2. Fœm: in תִּי, תְ in תִ, נָא abjicit א, Imperf. ſuum א quoq; amittunt.

Ut פַּקְדַּת *viſitavit*, פַּקְדַתְנִי *viſitavit me*, פְּקַדְתְּ *viſitaſti*, פַּקְדְתִּיהִי *viſitaſti eum*, פַּקְדְנָא *viſitavimus*, פַּקְדְנָךְ *viſitavimus te.*

Eadem.

Ut פַּקְּדִי *viſita f.* פַּקְּדִיהָא *viſita f. eam.* פַּקְּדוּנִי *viſita V:* פַּקְּדוּ *viſita V. me.* Obſervatio de *Kübbutz* euph.

veniunt י, ו, הָ, םָ & ן, ſed ם & ן; Fœmin. Pl. quoq; addi poſſunt: Plur. competunt י, ו, הֶם, הֶן, הָ. Utriq; numero ſimul: נִי, כֶם, כֶן, ךָ & ךְ.

Verba Præterita mutant terminationes ה in תָ, תָ in ת, תְּ in תְּ, Reg. 109.
תֶּם, תֶּן & תֶּם in תְּ; Futura נָה in ו,
Imperfecta ſuum ה quoq; amittunt.

Ut מִלֵּאתָ *implevisti*, מִלֵּאתַנִי *implevisti me*, עָנָה *reſpondit*, עָנָנִי *reſpondit mihi*, עָשָׂהוּ *fecit illud*, Pſ. 95, 5. NB. Habent etiam perſonæ 3. Fœm. præteritorum alias anomalias plures, quas ob raritatem nunc omitto. Ob aug. ſc. aſyllabica *Patach* ante ת producitur in *Kametz* juxta reg. 132. ut פְּקָדָתְךָ ex פָּקְדָה. Sic etiam *Kübbutz* ſub ת in *Schurek*, producitur, ut גְּלִיתוּהוּ pro גְּלִיתֻהוּ.

In Chirek magnum, vel Reg. 110.
Schurek terminata, ſuffixa ſimpliciter admittunt.

Nec indigent alio glutine, vel intercedente vocali, quod ſuperioribus regulis

	ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
	ex እንዚራ፡ *organum.*	صفّ — صفوف *duæ acies.*	
Reg. 109.	**Non opus.** Videmus enim, quòd ſuffixa in verbis accedant ſimpliciter, niſi quòd ሙ፡ & ኒ፡ per *o* longum adhæreſcant: ut ይዕስዮኒ፡ *retribuunt mihi*, Pſ. 7, 4. ዘይሴብሕዎሙ፡ *qui glorificat eos*, Pſ. 14, 5. ከደንከኒ፡ *protexiſti me*, Pſ. 84, 2. Confer tamen etiam quæ ad reg. 101, & 103. notata.	**Non opus.** Nihil enim ſuffixa in verbis mutant, niſi quòd *Eliph* otioſum poſt *Wau* ſervile in 3. Pl. M. abjiciant & terminationi 2. Pl. Maſc. و addunt, ut ضَرَبُونَا *verberarunt nos*, ضَرَبْتُمُوهُ *verberaſtis eum.* Aliàs adhærent ſimpliciter.	**Eadem, quæ apud Chald.** Quando terminatio iſtiusmodi occurrit. Pro ܢܳܐ enim Syri habet ܝ, quod ſimpliciter ſuffixa admittit. 2. F. Sing. *Judh* poſſidet, hinc ſuffixio fit juxta regul. 110. Dico igitur ܢܫܩܬܝ *osculata eſt*, cum ſuff. ܢܫܩܬܝܗ, &c.
Reg. 110.	**Eadem.** Ut ወኢይትዐገሉኒ፡ *nec calumnientur me*, in Tapah; ab ዐገሉኒ ነገርከኒ፡ *enarraſti mihi* F. Idem	**Eadem.** *Eliph* ſaltim otioſum poſt *Wau* abjicitur, ut reg. præc. monitum, quæ in *Eliph*	**Eadem.** Nota tamen, quòd *Wau* & *Judh*, quæ apud Syros aliàs hic quieſcent, tum mobilia fiant, *Wau* quidem per *Ezozo*, *Judh* verò

CHALDAICA

conſona amittitur, ut מַלְכֵיהוֹן *Reges ipſorum.*

Verba Præt. mutant תַ in תְ, תִּי 2. Fœm. in תָּ, תְ in נָא, abjicit א, Imperf. ſuum א quoq; amittunt.

Ut פַּקְדַת *viſitavit*, פַּקְדַתְנִי *viſitavit me*, פַּקֵּדְתְּ *viſitaſti*, פַּקֵּדְתִּיהִי *viſitaſti eum*, פַּקֵּדְנָא *viſitavimus*, פַּקֵּדְנָךְ *viſitavimus te.*

Eadem.

Ut פַּקְּדִי *viſita f.* פַּקְּדִיהָא *viſita f. eam.* פַּקְּדוּנִי *viſita V.* פַּקְּדוּ *viſita V. me.* Obſervatio de *Kübbutz* euph.

veniunt ִי, ִו, ֵה, ֵם & ֵן, ſed ֵם & ֵן; Fœmin. Pl. quoq; addi poſſunt: Plur. competunt ַי, ָו, הֵם, הֶן, הָ. Utriq; numero ſimul: ִי, כֶם, כֶן, ךָ & ךְ.

Verba Præterita mutant terminationes ָה in ַת, תָּ in תְ, תְּ in תִּ & תֶם, תֶן in תוּ; Futura נָה in ו, Imperfecta ſuum ה quoq; amittunt. Reg. 109.

Ut מִלֵּאתָ *impleviſti*, מִלֵּאתַנִי *impleviſti me*, עָנָה *reſpondit*, עָנָנִי *reſpondit mihi*, עָשָׂהוּ *fecit illud*, Pſ. 95, 5. NB. Habent etiam perſonæ 3. Fœm. præteritorum alias anomalias plures, quas ob raritatem nunc omitto. Ob aug. ſc. aſyllabica *Patach* ante ת producitur in *Kametz* juxta reg. 132. ut פְּקָדָתְךָ ex פָּקְדָה. Sic etiam *Kübbutz* ſub ת in *Schurek*, producitur, ut גְּלִיתֻהוּ pro גְּלִיתָהוּ.

In Chirek magnum, vel Schurek terminata, ſuffixa ſimpliciter admittunt. Reg. 110.

Nec indigent alio glutine, vel intercedente vocali, quod ſuperioribus regulis

ÆTHIOPICA.

eſſe ſuffixū, & non vocalem illius tantum, quod Reatinus vult, illudq; abjicere ቲ nominis. Reatinus enim, ut modò dictum, cenſet vocalem tantum in ቱ h. e. *u* eſſe ſuffixum, ac mutare vocalem, quæ antea erat in ቲ, in hanc nim. *u*.) Vid. quæ ad reg. 100. notata.

Reg. 108. Maſculina Plur. ን ſequente ን tollunt; Fœmin. interdum *i* adſumunt.

Ut ሠረገላቲሁ፡ *currus ejus*, ex ሠረገለት፡ እንዚራቲነ፡ *organa noſtra*, ex

ARABICA.

vocale finita, illud tollunt.

Dictum de hâc apocope jam ſupra reg. 98. De mutatione quoq; ةً ةٌ Fœmin. in ـًا ſuprà etiam quædam adtulimus. Nomina verò أَخٌ, أَبٌ & حَمٌ *Nun* ob ſuffixum abjicientia, illius loco adſumunt quieſcētem, ſuis vocalibus reſpondentem.

Pluralia Maſculina perfecta itemq; Dualia diptota Nun caſuale auferunt.

Ut قَرْنَاهُ *acumina ejus duo*, ab قَرْنٌ

SYRIACA.

Ut ܡܰܠܟܳܐ *Rex*, cum ſuff. ܡܰܠܟܝ *Rex meus*, ܡܰܠܟܰܢ *Rex noſter*, &c. Nota, quòd illa, quæ in formâ ſimplic. in *Olaph* finiunt, iſtud in *Judh* mutent, quando ſuffixum Judh accedit. De tribus vocibus, quæ apud Ebr. â regul. excipiuntur, conſtat, quòd apud Syr. quoq; idem faciunt.

Non opus.

Ob rationem, in Chaldaicis è regione allatam. Sive enim pluralia ſuffixa per formam emphat. ſive conſtructam adſumere dicamus, regulâ hâc non indigemus.

Ea-

Ut שָׂדֶה *ager*, שָׂדִי *ager meus*, שְׁאֵלָה *petitio*, שְׁאֵלָתִי *petitio mea*, אֱמֻנָתְךָ *veritas tua*. Excipe פֶּה *os*, *He* in *Jodh* convertit, quod ante ſuffixum *Jodh* cadit viciſſim, ut עִם־פִּיךָ וְעִם־פִּיהוּ *cum ore tuo & cum ore ejus*, Exod. 4, 15. Quam formam quoq; אָב *pater*, אָח *frater*, חָם *ſocer*, aſſumto *Jodh* æmulantur, ut אָבִיךָ *pater tuus*, אָבִי *pater meus*, אָחִיו *frater ejus*, חָמִיהָ *ſocer ejus*, Geneſ. 38, 25.

Pluralia Maſculina ם abjiciunt: Fœminina Jodh adſumunt. Reg. 108.

Ut דְּבָרִים *verba*, דְּבָרֶיךָ *verba tua*, צְדָקוֹת *juſtitiæ*, צִדְקוֹתָיו *juſtitiæ ejus*. [Sic & dualia; עֵינַיִם *oculi*, עֵינֵינוּ *oculi noſtri*. Excipe *Jodh* cum ם & ן omittitur, ut אוֹצְרוֹתָם *theſauri ipſorum*, imitantur hoc & alia. Notandum inſuper ſive potiùs repetendum ex antea dictis in genere, quòd ſuffixa quædam Sing. quædam Plur. numerò tantùm conveniant, Singul. tantum conveniunt

CHALDAICA

Ut מַלְכָּא *Rex*, מַלְכִּי *Rex meus*, מַלְכַי *Reges mei*, מַלְכְּתִי *Regina mea*. Pl מַלְכָתִי *Reginæ meæ*. Nota, quod illa, quorum tertia radic. א vel ה eſt, pro iſta ſæpè י recipiant. אַב quoque אַח & חַם hic â regulis recedunt, ut אֲבוּנָא *pater noſter*.

Non opus.

Adfiguntur enim ſive ſuffiguntur augment. plerumq; nominibus in ſtatu emph. poſitis, qui ſemper eſt א, quod juxta præcedentē regulam abjicitur. Gravia enim ſuffixa adhærent nominibus in ſtatu conſtructo poſitis, ubi ſimiliter nulla, con

	ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA
	ስነኒሆሙ፡ *dentes eorum*, ሙጸሐ ፋንሙ፡ *liber veſter*, ቀረንብቲሁ ኒ፡ *palpebræ ejus*. Nota tamen, quod illa ſuffixa, de quibus reg. ſeq., his ſint frequentiora.	præcedente immediatè *Kesre* vel *ſe* vocali orbato, *Dſamma* in *Kesre* mutent, ut شِقْهِمَا *partis illorum duorum*.	Abjicitur verò *Olaph* formæ empha'. proq; eo accedit adfixum,ut ܡܠܟܟܘܢ *Rex veſter*, ܡܠܟܟܝܢ *Rex veſter* Fœmin. ܡܠܟܗܘܢ *Rex illorum*.
Reg. 106.	ሙ & ን adhærent per o longum. Eandem cum Ebr. ם & ן obtinent ſignificationem, ut: የሶኑሶ የሙ፡ *aluit eos*, Pſal. 32, 19. ዘያ ምህሮን፡ *qui docet eas*.	Non opus. Nunquam ſeparatim occurrit *Mim* vel *Nun* pro ſuffixo, ſed ſemper illa integra, de quibus regula præcedente.	ܟ adhæreſcit per Ptocho. Significatione convenit cum Ebræorum כֶ raphato, de quô reg. præced. 104. ubi etiam vide.
		⊙ nec ſemper Pluralem notet; Sed pro ratione textus utrumq;. Vid. Dn. *D. Well.* Spic. Qq. Ebr. Syr. II. quæſt. 3.	
Reg. 107.	Non opus. Niſi quis dicere velit, integrum ቱ &	Nomina omnia, in Nun vo-	Eadem, quæ apud Chald. Ut

h. e. ut in Regimine ſolent, mutatis, ut עֲצַתְכֶם *conſilium veſtrum*, חֶפְצֵיהֶם *deſiderium illorum*. Verba Singularium rationes ſequuntur, ut עֲצָרְכֶם *occluſit vos*. Formata verò ſunt Suff. כֶם & כֶן ex integris pronominibus ſaparab. אַתֶּם & אַתֶּן i. e. *Vos V.* & *Vos F.* mutato ת in כ. הֶם verò & הֶן ſunt ex integr. pronominibus הֵם & הֵן *illi, illæ*.

ם & ן adhærescunt per Kametz, ſolis Futuris per Tzere. Reg.

Significant idem, quoq; præcedentia, ut הֶם הֶן ſed junguntur ferè tantum vocibus, in mobilem finitis, ut לְשׁוֹנָם *linguarum*, גְּרוֹנָן *guttur illarum*, הֱבִיאָם *ferit eos*, יוֹשִׁיעֵם *ſalvabit ipſos*. NB. *Mem* in metricis libris ſæpè Vavcholem paragogicum aſſumit, ut כִּסָּמוֹ *operuit eos*. Per *Futura* intelligit auctor tam Futura *prima* (h. e. Imperat.) quàm *ſecunda*. Deniq; probè obſervandum, quòd ſuffixum hoc מו nec ſemper Singularem, (vid. ſign. ⊙

Nomina Singularia Maſculina ה tollunt; Fœminina verò id in ת convertunt. Reg.

Ut

CHALDAICA

[illegible]

Adhæreſcit per Kametz.

[illegible] verò [illegible] ab [illegible] & ן [illegible] eſt per de[illegible] ex [illegible] ſignifica[illegible] [illegible]

Nomina utriusq; numeri [illegible] emph. tollunt. Ut

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
Ut ይሌብዋ፡ *intelligit eam*, ex ለበወ፡ *intellexit*.	Idem enim quod nomen, verbum agnoſcit ſuffixum Fœminini generis,	Ejusdem eſt ſignificationis cum Ebræo הּ, ut ܢܫܩܗ̇ *anget eam*.
quod eodem etiam modo adnectitur, obſervatâ ſaltim notâ illâ generali.		
Reg. 104. ኒ Simpliciter adhæret.	نا Adhæret ſimpliciter.	ܝ Poſtulat Ptocho, quod in Plur. Maſc. Nominum cū Judh diphth.
Ut ህበኒ፡ ሲሲዮኒ፡ *da nobis panem noſtrum*, in Or. Domin. ተኃርየኒ፡ *elegit nos*, Pſ. 46, 4.	Ut تَحْمِلُنَا *portat nos*, Fœm. ex يَحْمِلُ *portavit* uve *portat*.	Ut ܢܦܫ̈ܢ *animæ noſtræ*, ܫܦܝܪ̈ܬܢ *pulcra noſtra*.
Reg. 105. Gravia ከሙ፡ ሆሙ፡ ሆኑ፡ & ሃኑ፡ ſimiliter affigitur ſimpliciter.	Gravia كُمْ, كُمَا, هُمْ, هُمَا, كُنَّ, & هُنَّ copulantur ſimpliciter.	Gravia ܟܘܢ ܟܝܢ ܗܘܢ ܗܝܢ adfigitur Sing. in emphat. forma poſitis per ſcheva; Pl. M. per Ptocho, cū Judh diphth.
Significatio priorum eadem eſt, quæ apud Ebros, poſteriorum convenit cum ſimplicitati ሁ & ሃ, ut ሆኑ	Nota modò generalem obſervationem, nec non quòd tria ultima gr.	Signatione eâdem, quâ Ebr. ſuff. graviæ. Au-

CHALDAICA.

[illegible] ה Fœm. [illegible] nominibus, [illegible] verbis com[illegible] [illegible] eodem [illegible] modo [illegible].

[illegible] & [illegible] postu[illegible] Kametz.

ut [illegible] מַלְכֵּנָא Rex [illegible], [illegible] redem[illegible] [illegible], בְּרִיתָנָא [illegible].

Gravia כּוֹן, כּי [illegible] copulant. Sing. per ſche[va], Plural. per Tzere.

ut: מַלְכְּכוֹן Rex [illegible], מַלְכְּהוֹן Rex [illegible], מַלְכְּכֵן Rex [illegible], מַלְכְּהֵן Rex [illegible]. Verba Sing

---

Significat idem, quod præcedens ה, niſi quod verbis peculiariter competit, ut יְלַבְּשֶׁנָּה veſtietеam. Notandum hîc, quod pronomen hoc, ſicuti & alia quoq;, non omnibus indifferenter adnectatur, nam præterito ſubjungi nequit. Sed potiſſimum Futuro adhæret.

נו Raphatum poſtulat Tzere; ſed in Præteritis Kametz. Reg. 104.

Significat *nos, nobis, NOSTER, noſtra noſtrum,* (in quo differt ab altero נּוּ dagheſchato tertiæ perſon. Sing. Futur. quod requirit ֵ & ſignificat *EUM*, ut יַצִּילֵנּוּ *eripiet eum,*) ut גּוֹאֲלֵנוּ *redemptor noſter,* הִצִּילָנוּ *liberavit nos.*

Gravia כֶּם, כֶּן, הֶם, הֶן copulantur conſtructis; Singularibus per ſcheva, Pluralibus per Tzere. Reg. 105.

Priora כֶּם כֶּן ſignificant *vos, vobis, VESTER, ſtra, ſtrum*; illud in Maſcul. hoc in Fœm. gen. at poſteriora. הֶם הֶן *ILLORUM, illis, illos, ILLARUM, illis, illas*: Hæc quatuor vocantur Gravia (ad differentiam reliquorum, quæ Levia ſunt) & junguntur formis conſtructis, h. e.

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Æthiopes ሂ paragogico, ſicuti & ሁ parag. niſi quis dicere velit, ኒ poſt ሁ in ſuffixis gravibus eſſe paragogicum, cûm ሁ tantam teneat poteſtatem, licet ኒ abſit, quod de ሂኒ፡ quoq; ſtatuendum, vel ኒ፡ quod à *Reat.* per *autem* exponitur, paragogicum eſſe, ut ወይስሐቅ ኒ፡ *ſed & Iſaac*, vel: *& etiam Iſaac*, ut exponit *Reatinus*, Matth. 1. quod redi etiam poteſt: *Et Iſaac.* De ሁ jam nihil ſuccurrit.	emphaſin infert, ac Futuro ſaltim accidit, *cum rem futuram* (ut loquitur *Erpenius*) *quodammodo petit; ut fit interrogando, imperando vel optando*, ut هَلْ تَنْصُرَنَّ *an adjuvabis?* Notandum verò de paragogico hoc *Nun* 1. quòd duplex ſit, *grave*, quod cum *fatha* ac *teſdid* ſuffigitur, ut in allato exemplo; *leve*, quod *Gjezmatum* eſt & nonniſi in Singul. ac Maſc. & Comm. Plur. adhibetur. 2. quòd *dſamma* tertiæ radi. ﺿ ap. Ch.	tertiæ perſonæ Pl. utriusque generis Præteriti & tum *Wau* & *Judh* redduntur mobilia, cùm ſine hâc paragoge quieſcant, ut ܦܩܕܘܢ & ܦܩܕܝܢ pro ܦܩܕܘ, ܦܩܕܝ Vid. *Ludov. de Dieu* Gram. Harm. p. 192. 194. 195. & 310. maneтq; hoc *Nun* paragogicum accedentibus Suff. pronominibus, ut ܦܩܕܘܢܟ *viſitarunt te* Viri, pro quo ſine parag. dicit. ܦܩܕܘܟ ſic in Fœm. ܦܩܕܝܢܟܝ *viſitarunt* F. *te*, ꝑ quo ſine parag. eſt ܦܩܕܝܟܝ.

Eadem.	Eadem.	Eadem.
Reg. 15. Non tamen tali ſenſu, quaſi tanta eſſet		Non tot quidem, quot apud Ebræos mo-

CHALDAICA.

In paraphraſibus quidem Chaldaicis paragoge hæc accidit Futuro ac Imperativo, imò & tertiis Plural Fœminini: ut שְׁמַעִין *audite*, Prov. 5. v. 7. אַנְהַרִין *ipraluce* F. At Babylonicè in Futuro tantùm, ut habet *Caninius*, idq; in ſecundâ & tertiâ plural. utriusq; generis, it. in ſecunda Singulari Fœmininâ.

ـَ calis in *fatha* mutet, ac *Wau* & *Je* ſerviles extrudat, prout oſtendit hoc *Erpen.* Gr. Ar. p. 55.

Eadem.

Non quidem adeò frequenter, cùm ber eſt in metro: præſertim verò imperativis (accentu manente) & Futuris ſæpè adhæret ה, ut קוּמָה *ſurge*, אֲבָרְכָה *benedicam*. Nominibus additum ſignificationem auget, tunc ordinarium *He* propter Euphoniam in *Tau* mutatur, ut יְשׁוּעָתָה *ſaluberrima ſalus*. Elicitur aliquando è *Kametz* finali, quod ſemper intellectum *He* poſt ſe trahit, ut נָתַתָּה *dediſti*, עִמְּכָה *tecum*. *Nun* jungitur verbis in *Chirek mag.* vel *Schurek* finitis, ut יָדְעוּן *ſciverunt*. Rarius etiam *JOD* & *VAV* per paragogen redundant, ut חַיְתוֹ־אֶרֶץ *beſtiæ agri*, Gen. 1, 24. Rarò א quoq; paragog. Plurali 3. perſ. adjungitur, ut Joſ. 10, 24. Eſ. 28, 12. Jer. 10, 5. Pſ. 139, 20. idq; , ut videtur, ex *Arabiſmo*, qui *Wau* terminationi 3. Pl. noſtri Præt. addit *Elif* otioſum, prout è tab. Conj. patet.

CAP. IX.
DE CORREPTIONE VOCALIUM.

Omnes vocales variè mutantur. Reg. 115.

Vel longæ in breves, quæ allevatio dici

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
gum accedant, ut ምስሌከ፡ tecum, ላዕሌከ፡ ſupra te, ſic etiam የ, ut ላዕሌየ፡ ſuper me ſive adverſus me. ኀቤሁ፡ ad eum.	ab illa, عَلَي cum quibus, &c.	ſupra te, ܥܠܝܗ̇ ſupra eam. Vide Dieu Gr Harm. p. 404.
Reg. 113. Eadem. Uſitatiores cum ብ ſunt ብከ፡ in te, ቦቱ፡ in eo; cum ለ, ላቲ፡ ipſa ſibi, ለዘ፡ apud quem; cum እ ምን፡ እምኔከ፡ â te, እምኔየ፡ â me, እምኔሁ፡ ab illo.	Eadem. Frequeutiores ſunt, cum Be, بِهِ in illo, بِهَا in ea, بِكَ in te, &c. Cum Lam, لَهُ ſibi, لَكَ tibi, لَهُمَا illis duobus, لَكُمْ vobis, لَهُمْ illis.	Eadem. Frequentiores ſunt, cum ܒ, ܒܗ in eo, ܒܝ in me, ܒܗܘܢ in illis, ܒܟ in te, ܒܢ in nobis. ܒ non eſt Syris in uſu pro præfixo, ܥܡ ſemper ſeparabile eſt, niſi in paucis particulis, de quibus Dieu, p. 402. Lomadh formativa eſt pronominum communiter in Dativ. & Accuſat.
Reg. 114. Non opus. Deſtituuntur enim, ut jam tum reg. 111. monitum, Æthi-	Eadem, quæ apud Chald. Nudam quoque em-	Eadem, quæ apud Chald. Accidit verò paragoge hoc τῷ Nun ter-

* tu F. ſicut vos V. vos F. ſicut ille, illa. Et Mem ferè reduplicatur, ut מִמֶּנִּי à me, מִמֶּנּוּ a nobis, & ab illo, ut מִמְּךָ â te V. מִמֵּךְ â te F. Quæ cūcta in Lexico fruſtra quæſiveris.

CHALDAICA

Verba ſuffixa eodem penè accipiunt, quo nomina, modô, pro inde hîc nihil peculiare in ſuff. cum particulis conſtitui poteſt quoad ſim. cum verbis.

אֵלֶיךָ *ad te*, אַחֲרֶיךָ *poſt te*. Pauciores VERBA imitantur, ut הִנֵּנִי *ecce ego*, אֵינֶנּוּ *non ille*, עִמָּנוּ *nobiſcum*, אִתָּנוּ *nobiſcum*. Quæ varietas uſu diſcernenda eſt.

Eadem.

Frequentiores ſunt cum ב, בִּי *in me*, בָּךְ *in te*, בֵּיהּ *in eo*, בְּהוֹן *in illis*, בְּכוֹן *in vobis*; cum ל, לָךְ *tibi*, לֵיהּ *illi*, לַנָא & לָנָא *nobis*. Plura uſus & Paraphraſium Chald. lectio ſuppeditabit.

Ex præfixorum cum Suffixis coalitu, voces quædam ſerviles oriuntur. Reg. 113.

Quæ ad nullam radicem referri poſſunt, quia ex meris ſervilibus litteris conſtant, ut בִּי *in me*, בְּךָ *in te*, בּוֹ *in illo*, בָּנוּ *in nobis*, בָּכֶם *in vobis*, בָּהֶם & בָּם *in illis*. Sic לִי לְךָ לוֹ לָנוּ לָכֶן לָכֶם: *Mihi, tibi, illi, nobis* V. & *vobis* F. Et in pauſa בָּךְ לָךְ vocalibus transpoſitis. *Caph* tunc מוֹ aſſumit, ut כָּמוֹנִי *ſicut ego*: ità quoq; כָּמוֹךָ, כָּמוֹנוּ, כְּמוֹכֶן, כְּמוֹכֶם, כָּמֹךְ, כָּמוֹהָ, כָּמֹהוּ, &c. *Sicut ego, ſicut nos, ſicut tu* V. (vid.* p. ſeq.)

PAROGE.

Suffixis æquiparatur ך paragogicum.

Suffixis æquiparantur litteræ ה & ך paragogicæ. Reg. 114.

Quæ nudam emphaſin inducunt, nilq; aliud ſignificant. Uſus earum creber

In

	ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
	Idem factitāt, quæ in *a* long. finiunt, excepto tantum, quando ſuff ሙ & ኒ accedunt, quæ *o* longum flagitant. Vid. quæ reg. 101. & 103. addita.	*Elif* cum *fatha* quieſcens finiunt, etiam ſimpliciter ſuffixa recipiūt, ut أَكْرِمُوهُ *honorate Vos D. illum*, in *Je* inſtar *Elif* quieſc. terminata pro lubitu id retinent, vel in *Elif* quieſcens mutant.	rò per *Chevozo*, ut ܢܫܩܘ *oſculati ſunt*, cum ſuff. ܢܫܩܘܗܝ *oſculati ſunt eum.* ܢܫܩܘܢܗ & ܢܫܩܘܢ.
Reg. 111.	Non opus. Carent enim, quantum mihi quidem conſtat, Æthiopes tum *Nun* paragogico, (quod reliqui tamen Orientales agnoſcunt omnes) tum epenthetico.	Non opus. Licet enim Futuris, quando rem Futuram petunt, ut fit imperando, vel optando, paragoge τȣ́ *Nun* contingat (vid. *Erpen.* Gr. Ar. p. 56.) illud ipſum tamen *Nun* accedentibus ſuffixis, ſi non prorſus, certè plerumq; omittitur.	Eadem. Vide *Lud. de Dieu* Gr. Harm. pag. 387. qui & p. 385. d. Gr. notat, *Jud. etiam aliquando per epentheſin inſeri*, quod ob chartæ anguſtiam hîc præterire cogimur.
Reg. 112.	Non opus. Parùm enim diſcrepat ſuffixio Pl. & Sing. num. Notandū verò, quod Suffixa Particulis plerumq; per e longum	Non opus. Adhærent enim Suffixa Particulis ſimpl., ut إِلَيْكَ *ad Te*, عَنْهَا *ab*	Eadem. Sing. imitantur ܒܳܬܰܪܝ *poſt me*, ܒܳܬܪܶܗ *poſt eum*; Plural. ܠܥܶܠ ܡܶܢ *ſupra*

gulis derogat, ut מָצָאתִי *inveni*, מְצָאתִים *inveni eos* גֵּרְשׁוּ *expulerunt*, גֵּרְשֻׁהוּ *expulerunt illum*. Eadem eſt ratio *Kübbutz* Euphonici, ut יִקָּחֻהוּ *accipient eum*. Referenda ad hanc reg. nomina formæ פְּרִי, quando accedunt ſuffixa gravia הֶם, הֶן, כֶן, כֶם.

Inſeritur aliquando Nun inter vocem & ſuffixum. Reg. 111.

Quod ideò Epentheticum appellavimus, ut יְשַׁבְּחוּנְךָ *laudabunt te*, יְמַצְאֻנְנִי *reperient me*. Frequentiſſima eſt hæc litteræ נ epentheſis apud Rabbinos, inſerunt enim illam inter verbum & ſuff. ך it. inter verbum & ſuff. הו ſimiliter inter verbum & ſuff. נָא prout egregiè hoc monſtravit CL. *Hackſpan*. Gramm. Rabbin. Cap. 6.

Quædam particulæ Singularium aliæ Pluralium more ſuffixa ſuſcipiunt. Reg. 112.

Sing. ut הִנְּךָ *ecce tu!* לְבַדּוֹ *tantum ipſe*. Plur. inſerto *Jodh*, ut אֵלֵינוּ *ad nos*, עֲלֵיכֶם *ſuper vos*, בֵּינֵיהֶם *inter illos*, אֵלַי *ad me*, אחריך

CHALDAICA

Euphon. hîc non valet. Quid de nominibus formæ פְּרִי hîc ſtatuendum ſit, ex iis, quæ ad reg 107. & 108. notata, patet.

Eadem.

Accidit epentheſis hæc cumprimis in Futuro primo & ſecundo, ſicuti & τῷ *Jodh*, ut פְּקַר *viſita*, פְּקֻרִיהּ *viſita eum*, יִפְקַר *viſitabit*, יִפְקְרִנַּהּ *viſitabit eam*.

Eadem.

Sing. morem ſequuntur בָּתְרָךְ *poſt te*, חִלּוּפַי *propter me*. Plur. בָּתְרַי *poſt me*, בָּתְרֵיהוֹן *poſt eos*.

Ver-

ÆTHIOPICA.

ex እንዚራ፡ *organum.*

Reg. 109. **Non opus.**

Videmus enim, quòd ſuffixa in verbis accedant ſimpliciter, niſi quòd ው፡ & ኒ፡ per *o* longum adhæreſcant: ut ይፈድዩኒ፡ *retribuunt mihi*, Pſ. 7, 4. ዘይከብሮሙ፡ *qui glorificat eos*, Pſ. 14, 5. ከደንከኒ፡ *protexiſti me*, Pſ. 84, 2. Confer tamen etiam quæ ad reg. 101, & 103. notata.

Reg. 110. **Eadem.**

Ut ወኢይትዐገሉኒ፡ *nec calumnientur me*, in Tapah: ab ዐገለ ነገርከኒ፡ *enarraſti mihi* E. Idem

ARABICA.

ذو الحدين *duæ acies.*

Non opus.

Nihil enim ſuffixa in verbis mutant, niſi quòd *Eliph* otioſum poſt *Wau* ſervile in 3. Pl. M abjiciant & terminationi 2. Pl. Maſc. نا addunt, ut ضَرَبُونَا *verberarunt nos*, ضَرَبْتُمُوهُ *verberaſtis eum*. Aliàs adhærent ſimpliciter.

Eadem.

Eliph ſaltim otioſum poſt *Wau* abjicitur, ut reg. præc. monitum, quæ in *Eliph*

SYRIACA.

Eadem, quæ apud Chald.

Quando terminatio iſtiusmodi occurrit. Pro נִי enim Syri habēt ܝ, quod ſimpliciter ſuffixa admittit. 2. F. Sing. *Judh* poſſidet, hinc ſuffixio fit juxta regul. 110. Dico igitur ܢܫܩܬܝ *osculata eſt*, cum ſuff. ܢܫܩܬܝܗ, &c.

Eadem.

Nota tamen, quòd *Wau* & *Judh*, quæ apud Syros aliàs hîc quieſcent, tum mobilia fiant, *Wau* quidem per *Ezozo*, *Judh* verò

veniunt ־ִי, ־וֹ, ־ֵהּ, ־ֵם & ־ֵן, ſed ־ם & ־ן; Fœmin. Pl. quoq; addi poſſunt: Plur. competunt ־ֵי, ־ֵו, הֶם, הֶן, הָ, Utriq; numero ſimul: ־נִי, כֶם, כֶן, ךָ & ךְ.

Verba Præterita mutant terminationes ־ָה in ־ַת, תְּ in תָּ, ת in תִּ & תֶּן in תֻּ; תֶּם, תֻּ; Futura נָה in ־ן, Imperfecta ſuum ה quoq; amittunt. Reg. 109.

Ut מְלֵאתָ *implevisti*, מְלֵאתַנִי *implevisti me*, עָנָה *respondit*, עָנָנִי *respondit mihi*, עָשָׂהוּ *fecit illud*, Pſ. 95, 5. NB. Habent etiam personæ 3. Fœm. præteritorum alias anomalias plures, quas ob raritatem nunc omitto. Ob aug. ſc. aſyllabica *Pathach* ante ת producitur in *Kametz* juxta reg. 132. ut פְּקָדָתְךָ ex פָּקְדָה. Sic etiam *Kübbutz* ſub ת in *Schurek*, producitur, ut גְּלִיתֻהוּ pro גְּלִיתוּהוּ.

In Chirek magnum, vel Schurek terminata, ſuffixa ſimpliciter admittunt. Reg. 110.

Nec indigent alio glutine, vel intercedente vocali, quod ſuperioribus regulis

CHALDAICA

conſona amittitur, ut מַלְכֵיהוֹן *Reges ipſorum*.

Verba Præt. mutant ־ַת in ־ָת, תְּ 2. Fœm. in תִּ, ת in תָ, נָא abjicit א, Imperf. ſuum א quoq; amittunt.

Ut פְּקַדַת *visitavit*, פְּקַדְתַּנִי *visitavit me*, פְּקַדְתְּ *visitasti*, פְּקַדְתִּיהִי *visitasti eum*, פְּקַדְנָא *visitavimus*, פְּקַדְנָךְ *visitavimus te*.

Eadem.

Ut פְּקַדִי *visita f.* פְּקַדִיהָא *visita f. eam.* פְּקַדוּנִי *visita V.* פְּקַדוּ *visita V. me.* Obſervatio de *Kübbutz* euph.

ÆTHIOPICA.

eſſe ſuffixū, & non vocalem illius tantum, quod Reatinus vult, illudq; abjicere ፕ nominis. Reatinus enim, ut modò dictum, cenſet vocalem tantum in ፑ h. e. *u* eſſe ſuffixum, ac mutare vocalem, quæ antea erat in ፕ, in hanc nim. *u*.] Vid. quæ ad reg. 100. notata.

Reg. 101. Maſculina Plur. ኘ ſequente ን tollunt; Fœmin. interdum *i* adſumunt.

Ut ሰረገላቲሁ፡ *currus ejus*, ex ሰረ ገለት፡ ኦንዚረ ትነ፡ *organa noſtra*, ex

ARABICA.

vocale finita, illud tollunt.

Dictum de hâc apocope jam ſupra reg. 98. De mutatione quoq; ةٌ Fœmin. in ىٰ ſuprà etiam quædam adtulimus. Nomina verò أَخٌ, أَبٌ, & حَمٌ Nun ob ſuffixum abjicientia, illius loco adſumunt quieſcẽtem, ſuis vocalibus reſpondentem.

Pluralia Maſculina perfecta itemq; Dualia diptota Nun caſuale auferunt.

Ut قَرْنَاهُ *Acumina ejus duo*, ab قَرْن

SYRIACA.

Ut ܡܰܠܟܳܐ *Rex*, cum ſuff. ܡܰܠܟܝ *Rex meus*, ܡܰܠܟܰܢ *Rex noſter*, &c. Nota, quòd illa, quæ in formâ ſimplic. in *Olaph* finiunt, iſtud in *Judh* mutent, quando ſuffixum Judh accedit. De tribus vocibus, quæ apud Ebr. â regul. excipiuntur, conſtat, quòd apud Syr. quoq; idem facitent.

Non opus.

Ob rationem, in Chaldaicis è regione allatam. Sive enim pluralia ſuffixa per formam emphat. ſive conſtructam adſumere dicamus, regulâ hâc non indigemus.

Ff 2

Ea-

CHALDAICA

Ut מַלְכָּא *Rex*, מַלְכִּי *Rex meus*, מַלְכַּי *Reges mei*, מַלְכְּתִי *Regina mea*. Pl. מַלְכָּתִי *Reginæ meæ*. Nota, quod illa, quorum tertia radic. א vel ה eſt, pro iſta ſæpè י recipiant. אַב quoque אַח & חַם hic â regulis recedunt, ut אֲבוּנָא *pater noſter*.

Non opus.

Adſiguntur enim ſive ſuffiguntur augment. plerumq; nominibus in ſtatu emph. poſitis, qui ſemper eſt א, quod juxta præcedentē regulam abjicitur. Gravia enim ſuffixa adhærent nominibus in ſtatu conſtructo poſitis, ubi ſimiliter nulla, con

Ut שָׂדֶה *ager*, שָׂדִי *ager meus*, שְׁאֵלָה *petitio*, שְׁאֵלָתִי *petitio mea*, אֱמוּנָתֶךָ *veritas tua*. Excipe פֶּה *os*, *He* in *Jodh* convertit, quod ante ſuffixum *Jodh* cadit viciſſim, ut עִם־פִּיךָ וְעִם־פִּיהוּ *cum ore tuo* & *cum ore ejus*, Exod. 4, 15. Quam formam quoq; אָב *pater*, אָח *frater*, חָם *ſocer*, aſſumto *Jodh* æmulantur, ut אָבִיךָ *pater tuus*, אָבִי *pater meus*, אָחִיו *frater ejus*, חָמִיהָ *ſocer ejus*, Geneſ. 38, 25.

Pluralia Maſculina ם abjiciunt: Fœminina Jodh adſumunt. Reg. 10.

Ut דְּבָרִים *verba*, דְּבָרֶיךָ *verba tua*, צְדָקוֹת *juſtitiæ*, צִדְקוֹתָיו *juſtitiæ ejus*. Sic & dualia; עֵינַיִם *oculi*, עֵינֵינוּ *oculi noſtri*. Excipe *Jodh* cum ם & ן omittitur, ut אוֹצְרוֹתָם *theſauri ipſorum*, imitantur hoc & alia. Notandum inſuper ſive potiùs repetendum ex antea dictis in genere, quòd ſuffixa quædam Sing. quædam Plur. numerò tantùm conveniant, Singul. tantum conveniunt

	ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA
	ስነኒሆሙ፡ *dentes eorum*, መጽሐፍክሙ፡ *liber veſter*, ቀራንብቲሁ፡ *palpebræ ejus*. Nota tamen, quod illa ſuffixa, de quibus reg. ſeq., his ſint frequentiora.	præcedente immediatè *Kesre* vel *ſe* vocali orbato, *Dſamma* in *Kesre* mutent, ut وَسُبْعِهِمَا *partis illorum duorum.*	Abjicitur verò *Olaph* formæ empha'. proq; eo accedit adfixum, ut ܡܰܠܟܟܘܢ *Rex veſter*, ܡܰܠܟܟܶܝܢ *Rex veſter* Fœmin. ܡܰܠܟܗܘܢ *Rex illorum*.
Reg. 106.	ሙ & ን adhærent per o longum. Eandem cum Ebr. ם & ן obtinent ſignificationem, ut: የሴስዮሙ፡ *aluit eos*, Pſal. 32, 19. ዘይሜህሮን፡ *qui docet eas*.	Non opus. Nunquam ſeparatim occurrit *Mim* vel *Nun* pro ſuffixo, ſed ſemper illa integra, de quibus regula præcedente.	ܢ adhæreſcit per Ptocho. Significatione convenit cum Ebræorum ן raphato, de quô reg. præced. 104. ubi etiam vide.

⊙ nec ſemper Pluralem notet; Sed pro ratione textus utrumq;. Vid. Dn. D. *Well.* Spic. Qq. Ebr. Syr. II. quæſt. 3.

	ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA
Reg. 107.	Non opus. Niſi quis dicere velit, integrum ኵ &	Nomina omnia, in Nun vo-	Eadem, quæ apud Chald.

Ut

CHALDAICA

[illegible] ou- [illegible] tanquam [illegible] [illegible]

ſi c. ut in Regimine ſolent, mutatis, ut עֲצַתְכֶם *conſilium veſtrum*, חֲפֵצֵיהֶם *deſiderium illorum.* Verba Singularium ratio-nes ſequuntur, ut עֵינֵיכֶם *occelli vos.* Formata verò ſunt Suff. כם & כן ex integr. pronominibus ſaparali. אתם & אתן i. e. *Vos V. & Vos F.* mutato ת in כ. הם verò & הן ſunt ex integr. pronominibus הם & הן *illi, illæ.*

Adhæreſcit per Kametz.

ם & ן adhæreſcunt per Kametz, ſolis Futuris per Tzere. Reg.

[illegible] verò [illegible] ab [illegible] ם & ן [illegible] eſt per de [illegible] ex [illegible] ſignifica [illegible] conveniunt, u[illegible] [illegible]

Significant idem, quoq; præcedentia, ut הֶם הֵן ſed junguntur ferè tantum vocibus, in mobilem finitis, ut לְשׁוֹנָם *lingua eorum,* גְּרוֹנָן *guttur illarum.* הוֹצִיאָם *eduxit eos,* יוֹשִׁיעֵם *ſalvabit ipſos.* NB. *Mem* in metricis libris ſæpè Vavcholem paragogicum aſſumit, ut כִּסָּמוֹ *operuit eos.* Per *Futura* intelligit auctor tam Futura *prima* (h. e. Imperat.) quam *ſecunda.* Deniq; probè obſervandum, quod ſuffixum hoc מו nec ſemper Singularem, (vid. [illegible])

Nomina o[illegible] numeri [illegible] emph. tollunt. Ut

Nomina Singularia Maſculina ה tollunt; Fœminina verò id in ת convertunt. Reg.

Ut

CHALDAICA.

[illegible] Fœm. [illegible] nominibus, [illegible] com[illegible] eodem [illegible] modo ſuffi[illegible].

[illegible] & [illegible] poſtu[illegible] Kametz.

[illegible] מַלְכַּנָא *Rex* [illegible] גּוֹאֲלַנָא *redem*[illegible] [illegible], בְּרִיתָנָא [illegible].

Gravia כּוֹן, כֵּן [illegible] copulant. Sing. per ſcheva, Plural. per Tzere.

[illegible] מַלְכְּכוֹן *Rex* [illegible] מַלְכְּהוֹן *Rex* [illegible] מַלְכְּכֵן *Rex* [illegible] מַלְכְּהֵן *Rex* [illegible]. Verba Sing

Significat idem, quod præcedens ה, niſi quod verbis peculiariter competit, ut וּלְבַשְּׂרָהּ *veſtieteam*. Notandum hic, quod pronomen hoc ׳, ſicuti & alia quoq;, non omnibus indifferenter adnectatur, nam præterito ſubjungi nequit. Sed potiſſimùm Futuro adhæret.

נו Raphatum poſtulat Tzere; ſed in Præteritis Kametz. Reg. 104.

Significat *nos, nobis, NOSTER, noſtra noſtrum*, (in quo differt ab altero נּוּ dagheſchato tertiæ perſon. Sing. Futur. quod requirit . & ſignificat *EUM*, ut יַצִּילֵנּוּ *eripiet eum*,) ut גּוֹאֲלֵנוּ *redemptor noſter*, הִצִּילָנוּ *liberavit nos*.

Gravia כֶּם, כֶּן, הֶם, הֶן copulantur conſtructis; Singularibus per ſcheva, Pluralibus per Tzere. Reg. 105.

Priora כֶּם כֶּן ſignificant *vos, vobis, VESTER, ſtra, ſtrum*; illud in Maſcul. hoc in Fœm. gen. at poſteriora. הֶם הֶן *ILLORUM, illis, illos, ILLARUM, illis, illas*. Hæc quatuor vocantur Gravia (ad differentiam reliquorum, quæ Levia ſunt) & junguntur formis conſtructis,

h, e,

CHALDAICA

[illegible] & inſerto [illegible] maxi[illegible] in Futuro, ut [illegible] Gen. 17, 17.

locum. Nec aſſuitur Nominibus, niſi tantùm in ה finitis, ut עָלֵהוּ *folium ejus.* Uſitatè ſcilicet tantùm nominibus hiſce ſuffigitur: Inuſitatè tamen minùsq; frequenter etiam aliis nominibus ſuffigitur. vid. Gen. 1, 12, 21. & 25. Job 25, 3. & Cap. 24, 23. Nah. 2, 4. NB. Huc referendum eſt. Compoſitum ſuffixum, נִי per *ſæghol* adhæ[illegible] *[illegible] illi.* Eſt enim loco נִי, receptum, & [illegible] perperam pro primitivo habetur. Deſumtum eſt ⊕

[illegible] Suff. Sing ac [illegible] per Kametz & Mappik.

ה Nominale adnectitur Singularibus per Kametz & Mappik; Pluralibus verò per ſæghol & Kametz. Reg. 102.

[illegible] ſignificatione [illegible], quoq; [illegible] nec no[illegible] com[illegible] ſed verbo[illegible] reg. ſeq [illegible], ut רְבִיתָה [illegible], אִשְׁכָּחַתָּה [illegible]. In verbis tamen ſæpiſſi[illegible] & ' epentheſe [illegible].

Significat *illa, ILLIUS, illi, illam,* in Fœminino genere, ut בַּעְלָהּ *maritus ejus,* יְלָדֶיהָ *nati illius.* Impropriè verbis annectitur, ut יַשְׁפִּילֶהָ *humiliabit eam.* NB. Huc refertur ה *locale,* quod ſignificat *Verſus, tenus, usq;* & terminationes corripit, ne accentum locomoveat: ut אַרְצָה *terram verſus.* Decurtatum eſt ſuff hoc ex pronomine integro ſeparabili הִיא *ea, ejus, ei, eam.*

Eadem cum præcedente.

נָּה Verbale adnectitur omnibus per ſæghol & dagheſch. Reg. 103.

Eſt

Signi-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
dens, vocalem id præcedentem produci, & *e* quidem breve in *a* breve vel longum mutari.		*Rex tuus*, Fœmina ܡܠܟܝܟܝܢ *Reges veſtri.*
Reg. 100. ሁ፡ Suffigitur ſimpliciter. Significat *ille, illius*, &c. in Maſc. ut ፍሬሁ፡ *fructus ſuus.* pro ሁ ſæpè adhibetur ſaltim vocalis *u*, mutando vocalem, in quam vox deſinit, in hanc ipſam, ut አንፉ፡ *naſus ſuus*, ex አንፍ፡ *naſus, ira.*	ـهُ Cohæret ſimpliciter. Obſervatis modò notis illis general. reg. 98. adductis, ut عُنُقٌ *collum*, عُنُقُهُ *collum ejus.* Quando verò *Kesra* vel *Je* vocali privatum immediate antecedunt, ـهُ mutatur in ـهِ	ܗ Nominale cohæret Singularibus & F. Pl. per Revozo, Plur. Maſc. per Procho. Eandem repete hic obſervati: quam reg. 98. adduximus, ut ܡܠܟܗ *Rex ejus.* In Plur. Maſc. inſuper ante le *B* vo cum *Procho* diphthongeſcens, ac poſt *Judh* quieſcens adſumit, ut ܡܠܟܘܗܝ *Reges ipſius.*
Reg. 101. Suffixum verbale per o longũ indicatur. Significatione convenit cum Ebr. הוּ nec tamen verbis	Eadem cum præcedente. Neq; enim verba peculiare hic agnoſcunt ſuffixi, ſed	Eadem, quæ apud Chald. Ut ܟܢܫܗ *congregavit illum.* In Fut. pro ſuffixo hoc, eſt ܢܟܢܫܝܘܗܝ, quod per

CHALDAICA

[illegible] Plur. per . . cum Chirek, [illegible] pro ך [illegible]

ex. עִבִּין Maſculino, שְׁעָרַיִךְ *portas tuas, ſc. Jeruſalem*; יַשְׂבִּיעֵךְ *ſatiabit te.*

aliquando etiam adhibetur כִי ut סִפְרְכִי

ו Cohæret Sing. & verbis per Tzere, Plur. (qui pro eo ־ה adhibent) per Cholem.

[illegible] convenit [illegible] Ebr. ut חַלְפֵּה [illegible] ſic & verbis, ut שְׁרֵהּ & [illegible] *illum.*

ו Nominale cohæret Singularibus per Cholem; Pluralibus per Kametz. Reg. 100.

Significat *ille, ILLIUS, illi, illum,* ut חַרְבּוֹ *gladius ejus,* בְּגָדָיו *veſtes ipſius.* Raro & impropriè verbis adhæret, ut יִרְדְּפוֹ *perſequetur eum.* Interdum reciprocam ſignificationem ſuffixum hoc admittit. Aliquando pro eo adhibetur ה, ut עִירֹה *pullum ſuum,* & סוּתֹה *operimentum ſuum,* Gen. 49, 11. pro עִירוֹ, סוּתוֹ.

[illegible] enim à Talmudiſtis hîc, ſicuti etiam in nom. [illegible] ad diff. ſuff. Fœminini.

הוּ Cohæret plerisque per Tzere.

[illegible] cum Ebr. [illegible] ut [illegible] *cum.* Eſr.

הוּ Verbale cohæret plerisq; per Tzere, ſolis Præteritis per Kametz. Reg. 101.

Significat idem quod præcedens *Vau*; ſed uſu differt, & propriè verborum eſt, ut נְשָׁכָהוּ *momordit illum,* אֶקְשְׁרֵהוּ *ligabo*

ÆTHIOPICA.

ut አምላክከ: Rex tuus, በረከትከ benedictio tua, Pſ. 3, v. ult. ላዕለ ሕዝብከ: ſuper populum tuum, ibid. ይጸንሑከ: expectant te. poſt ዐለ mutat *a* breve in ለ in *e* longum.

Reg. 99. ኪ: Itidem ſimpliciter adfigitur.

Ut ሐሊብኪ: *lectum tuum*. F. ይባርኪ: *benedicit te*, F vult *Reatinus*, fieri quandoq; mutationem claſſium, hic ob ſuffixum accedens

ARABICA

Obſervatis ſaltim generalibus illis, omnibusq; ſuffixis apud Arabes communibus Notis, quòd in Nominibus *Nun caſual.* tollatur, & ultima vocalis τῷ *Je*, it. ◌ٌ F. in ◌ً mutetur, ac deniq; *Hamze* ultimum in *Waw* vel *Je* mutetur; in verbis verò *Eliph* otioſum poſt *Waw* ©

ك Simpliciter adhæret.

⊙ auferatur, ut عَمَّةٌ *amita*, عَمَّتُكَ *amita tua*; ضَرَبُوا *verberarunt*, ضَرَبُوكَ *verberarunt te*.

SYRIACA

ſimpl., verbis per Dſekopho, Plur. Maſc. per Ptocho cum ܟ.

Obſerva tamē quod nomina prius in formam emph. ſint mutanda per additum Olaph, quod accedentibus ſuffixis abjicitur, ut ܡܠܟ *Rex* in formâ ſimpl., emph. ܡܠܟܐ, cum ſuffixo ܡܠܟܟ *Rex tuus*.

ܟܝ Suffigitur Singularibus & verbis per Revoro, Plurali Maſc. ut ܝ̈

Eadem hic Indoles habet obſervatio, quæ reg. præced. adducta, ut ܡܠܟܬܟܝ

Rex

CHALDAICA.

Eadem ſignific. [illegible] apud Ebr., ut פִּפְרָךְ ספריך *libri tui*, שְׁרָרָךְ [illegible] *te*.

Significat *Tuus, a, tuum: tibi, te:* quando Virum alloquimur, ut זְקָנְךָ *barba tua*, סְפָרֶיךָ *libri tui*, גִּדְּלְךָ *magnificavit te*. Quando verò verbi terminatio eſt ו vel י. accedit ſimpliciter, ut אֲהֵבוּךָ *dilexerunt te*, Cant. 1, 3. Sæpe accedit quoq; ה, quod alij (quos inter & auctor noſter reg. 114.) paragogicum ſtatuunt, alij verò eſſentiale [illegible] ךָ, quod defectivè ſuffigatur pro כָּה, orto è Pronomine ſeparab. אַתָּה, ת in כ mutato. Propter pauſam, quando cum præfixis componitur, fit vocalium metatheſis, ut [illegible] pro כָּה vid. auct. not. reg. 113. Sic etiam verb. quieſc. לא [illegible] habent ךְ pro ךָ, ut קְרָאֵךְ Eſa. 54, 6.

Eadem.

Non differt à præcedenti, in ſuf[illegible] modo: ad[illegible] enim ſing. [illegible] per [illegible] im[illegible] etiam per [illegible] qui[illegible] & quoq[illegible] ante hoc ſuffix. & nomen [illegible] [illegible] ſtatui

ךְ Fœmininum jungitur Singularibus & verbis per Tzere; Pluralibus per Pathach cum Chirek. Reg. 99.

Significatione non differt à præcedenti ךָ, ſed genere tantum; & uſurpatur, cùm de re Fœminina ſermo eſt, cujuscunq; tandem generis ſit illa vox, cui adhæret, ut עִצְּבוֹנֵךְ *dolorem tuum*, ſc. *Eva*,

ÆTHIOPICA.

Idemq; Significat, quod Ebr. ᷉, ut ወልድየ ፡ *filius meus*, interdum verò mutat *e* breve in *a* breve, ut አምላክየ ፡ *Deus meus*, aliquando & per *e* long. ſuffigitur ut ዐሊየ ፡ *contra me*. Interdum per *i* occultatur.

Reg. 97. ኒ Verbale adhæret ſimiliter.

Ut ከደንከኒ ፡ *protexiſti me*, it. in Imperat. ከድነኒ ፡ â radic. ከደነ ፡ *protexit, operuit*.

Reg. 98. ከ ፡ Adhærent ſimpliciter.

Ut

ARABICA

Ut إِلٰهِي *Deus meus*. Quando verò vox in quieſc. terminatur, cum fatha adnectitur, ut خَطَايَايَ *peccata mea* â خَطَايَا aliquando & Teſdid imponitur.

Non opus.

Non enim Arabes habent peculiare ſuffixum primæ perſonæ, quod verbis adfigant. Sed commune eſt illis نِي, nominum ac verborum ſuffixum, de quo reg. præcedente.

كَ Simpliciter ſuffigitur.

Ob.

SYRIACA.

Ut ܐܠܳܗܝ *Deus meus*, ܡܰܠܟܰܝ *Reges mei*, per craſin pro ܡܰܠܟܰܝܝ nonnullis paulo aliter ſuffig., quod nos ob chartæ anguſtiam cogimur omittere.

ܢܝ Verbale ſuffigitur Præteritis per Procho & Mekopho: reliquis ſimiliter.

Ut ܟܢܰܫܢܝ *collegit me*, Plural. ܟܢܰܫܬܘܢܳܢܝ *collegiſtis me*.

ܟ Suffigitur Singularibus & Fœmininis Pl. ſim-

Significat *meus, mea, meum*, per omnes caſus & numeros, ut אֵלִי *Deus meus*, יָדִי *manus mea*, צָרוֹתַי *afflictiones meæ*, per craſin, pro צָרוֹתַיִי. Ortum trahit ſuffixum ex Pronom. integro Separabili אֲנִי *ego*. Suffigitur quoq; verbis interdum, & quidem Infinitivis, ut בְּאָמְרִי *in dicere me*, h. e. *dum dico ego*, Ezech. 3, 18.

נִי Verbale ſuffigitur Præteritis per Pathach, reliquis per Tzere. Reg. 97.

Significat *mei, mihi, me*, ſicut præcedens Jodh: niſi quòd verbis tantùm competit, ut לְקָחַנִי *accepit me*, זָכְרֵנִי *memento mei*, יַגִּידֵנִי *annunciavit mihi*, הֱבִיאַנִי *introduxit me*, Cant 1, 4. Natales verò ſimiliter ſuff. hoc arceſſit ex integro ſeparab. Pronomine אֲנִי *ego*.

ךָ Maſculinum jungitur nominibus Singularibus & verbis per ſcheva; Plural. per ſœghol. Reg. 98.

CHALDAICA

[illegible] & apud Chal[illegible] אֱלָהִי *Deus me*[illegible] יְדִי *manus mea*. In Plural. & hic con[illegible] fit, ut [illegible]רְפַי *[illegible] meæ*. Nec inf[illegible] hoc Suff. reſpuit, [illegible] enim בְּמִפְקִי *in [illegible] me*, i. e. *[illegible]*.

Eadem.

Sign. quoq; ſuff eadem, ut: רַחֲמְתַנִי *[illegible] mei*, Jud. 14, 2. 10. שַׁלְּחֵנִי *mitte me*, 1. Sam. 20, 9 Aliquando etiam per ſcheva ſuffigi[illegible], vid. exemplum [illegible]

ךָ Maſc. jung. Singul. & Plur. per kametz.

Signi- Eâ-

ܗܶܝܢ	ܗܘܢ	ܟܶܝܢ	ܟܘܢ	ܢ & ܢܝ	
illæ.	*illi*	*Vos & Veſter.*	*Vos & Veſter*	*Nos*	Pluralis num.
Fœm.	Maſc.	Fœm.	Maſc.	Comm.	

Pronomina. Inſeparab. apud Arabes.

3.		2.		1.	
ها	هُ	كِ	كَ	ي	Singul. numeri.
illa	*ille*	*tu F.*	*Tu V.*	*ego*	
هما	*illi & illa duo.*	*illi & illa duo.*	كما		Dualis.
هنّ	هم	كنّ	كم	نا	Pluralis numeri.
illæ	*illi.*	*Vos F.*	*Vos V.*	*nos*	
Fœm.	Maſc.	Fœm.	Maſc.	Comm	

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA
Jaman nominale ſuffigitur ſimpliciter.	Je Sing. per Kesra ſuffigitur.	Judh Suffig. Sing. nude, Pl. per Ptocho.

Reg. 96.

Idemq. Ut Ut

CHALDAICA.

more comprehen-ſa.

	Comm.	F. M.	Maſc.	Fœm.
Sing.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	ego meum	Tu, Tuus	ille	illa
Plur.	[illegible] & נא	כון | כין	הון & הום	הין & [illegible]
	Noſter, nos	Vos	illi	illæ

	3. Fœm.	3. Maſc.	2. F.	2. M.	1. Comm.
Sing.	הּ & ה	יה & ו	ךְ	ךָ	נִי & י
	illa	ille	Tu		ego
Plur.	הן & ן	ם	הֶם	כֶם | כֶן	נוּ
	illæ	illi	vos		nos

Pronomina Inſeparabilia apud Æthiopes.

	1. Com.	2. F. M.	3. Maſc.	3. Fœm.
Singul.	ኒ & የ	ኪ | ከ	u long.	a long.
	ego	Tu	ille	illa
Plural.	ነ	ክሙ፡	ሙ & ሆሙ፡	ን & ሆን፡
	Nos	Vos	illi	illæ

Eadem.

Eandem quoq; obtinet ſuffix. hoc Significationem, hinc

ʾNominale Suffigitur Singularibus per Chirek parvum: Plural. contractè per Patha. Reg. 96.

Signi-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
Reg. 94. Non opus. Poſito enim quòd Æthiopes ወ converſivum Futuri in Præteritum, agnoſcant, ut notat *Reatinus*, illud ipſum tamen uſitato more, per *a* breve ſcilicet præfigitur.	Non opus. Iam converſivum Præteriti in opt. per fatha præfigitur. Plerumq; verò præcedit لَوْ cum verbo alio, ut	Non opus. Nunquam enim apud Syros Præfixum ܘ talem vim obtinet, ut convertat ſcilicet Futurum in Præteritum. Sed ſemper pro Futuro Futurum, pro Præterito Præteritum adhibent.

لَـوْ عَـلِـمْـتُ لَـنَـصَـحْـتُـكَ
Si ſciviſſem, monuiſſem te.

Reg. 95. Eadem.	Eadem	Eadem.

Pronomina inſeparabilia apud Syros hæc ſunt:

3.		2.		1.	
ܗ̇	ܗ̣	ܟܝ	ܟ	ܝ	Singularis numeri.
ipſa	ipſe	tu F.	Tu V.	ego	

 Pluralis

CHALDAICA.

Non opus.

Caret enim apud Chaldæos Vav poteſtate convertendi ſignificationem Futuri in Præteritu, ut Reg. 83. quoq; diximus. Nec datur quoq; apud Chaldæos, quod præteriti ſignificationem in Futuri mutare potis ſit. Unde hac poſteriori converſatione hic opus.

At Vav converſivum Futuri per Pathach & dagheſch præfigitur. Reg. 94.

Facit tunc ex ſignificatione Futuri Præteritum, ut יִשְׁלַח *mittet*, וַיִּשְׁלַח *& miſit*. Quod frequens eſt & elegans. Ante א ſuſcipit compenſativum Kametz אֶחַבֵּר *componam*, hinc וָאֲחַבֵּר *& compoſui*. Ante Jodh ſchevatum dagheſch amittit, ut יְדַבֵּר *loquetur*, hinc וַיְדַבֵּר *& locutus eſt*. Quando viciſſim præteritum in Futurum convertit retinet, uſitatam punctationem, niſi quod accentum differentiæ cauſa rejicit ad ultimam, ut שָׁמַרְתָּ *cuſtodiſti*, hinc וְשָׁמַרְתָּ *& cuſtodies*.

Cap. IIX.

DE SUFFIXIS.

Docet, quomodo inſeparabiles litteræ vocibus ſint ſuffigendæ.

Eadem.

Habent quidem & Chaldæi Pronomina ſeparata; ſed quæ plerumque adhibent inſeparabilium ſuff. hoc ſchemate

Ebræi loco Pronominum utuntur litteris vocum tergo adfixis. Reg. 95.

Habent & ſeparata quædam Pronomina, ſed quorum uſus eſt rarior. Inſeparabilium verò diſcrimen & ſignificata cognoſces ex hâc tab.

ÆTHIOPICA

& pater, ለንጉሥ፡ *hujus* vel *huic Regi.* በዕፀ፡ *per lignum.* pro በ utuntur ſeparab በመ፡ vid I1.1.3

Non opus.

Reg. 91. Niſi quod *Lam*, quando præpoſitioni ዐለ præmittitur, pro *a* brevi recipiat *a* longum, ut ላዕለ፡ ግብርከ፡ *ſuper opus tuum.* Pſal 1 , 15. *Beth* vero cum conſtituitur cum ቱ pro *a* brevi aſſumere gaudet *e* longum, ut በ ቱ፡ *meo.*

ARABICA

ut: [illegible] *ſicut hic* [illegible] *Mohammedi.*

Non opus.

Niſi quis huc referre velit, quod Lam quando cum ſuffixis componitur, ut لهُ *ei.* It[em] [illegible] ſimiliter, quando pleonaſticum eſt, aut præteritis præfigitur, *fatha* habeat. Quandoq[ue] præfixa hæc nomini ab *Eliph* incipienti, vel articulus ſequitur, tum vocalem ſuam amittit, & per *W*aſla cum præfixo connectitur.

SYRIACA.

ſicuti etiam Cyri pro quo integram particulam ſeparabilem [illegible] vel [illegible] *ſive* adhibent.

Eadem.

Mutatur enim ſcheva 1. in *Lam* vocalis ſequitur, ut [illegible] *in ſcribendo.* 2 In , & ſi *Jod* cum , quo ſcheva poſito ſequitur. 3. Ante *Olaph* adſumit illius vocalem, ut [illegible] *Deo.* Obſervatione de chaſaph ſicuti nec 4. & 5. hic opus.

Non

Lam

Non

CHALDAICA:

ſicut dicunt. ל inſuper ſæpè per דִּי exponendum, quando ſcilicet verbis activis ſubjunctum.

Eadem.

1. Eadem, ut בְּבְרִיךְ *in benedicto.* 2 Eadem, ut כְּיִתְרִין *ſicut chordæ.* 3. Eadem, ut וַאֲנַן *& nos.* לְאִסָּר *interdicto.* 4. non habet locum. 5. Eadem, ut וּבָהִיק *& ſplendidus.* וּזְרַע *& ſemen.* Nec Accentus diſtinctivus ut apud Ebræos, hanc punctationem τῷ Vav impetit. Deniq; hæc omnia ex reg. gen. prælibata, è quibus etiam perfectiùs queunt cognoſci.

Non

בְּעֵץ בְּיַעַר *per lignum in ſylva.* Nota *Lamedh* in לְאֹם & לְבַד non eſt præfixum, ſed proſtheticum; ſervile quidem, inſeparabiliter tamen adhærens. Agendum hîc eſſet de multiplici variâq; præfixorum horum ſignificatione, ſed cùm compendiI hujus ratio non admittat, alibi de re hâc agemus.

Illud ſcheva multas ob cauſas mutatur. Reg. 93.

1. In *Chirek parvum,* ſi ſocium ſcheva ſequitur, ut בִּבְרָכָה *in benedictione.* 2. In *Chirek magnum,* ſi Jodh ſchevatum ſequitur, ut לִישׁוּעָה *ſaluti,* ſcheva ſublato. 3. Ante chatephatam in ſimilem brevem, ut וַאֲנִי *& ego,* בֶּאֱמֶת *in veritate.* 4. Prope accentum diſtinctivum in Kametz, ut וָדֶשֶׁן *& pinguedo.* 5. Solum *Vav* ante aliud ſcheva, & litteram labialem בומף adſumit *Schurek,* ut וּכְלִי *& vas,* וּבֵן *& Filius.* Niſi forte accentus diſtinctus, ut dixi, *Kametz* poſcat, veluti וָמֵתוּ *& mortui ſunt.* Et hæc omnia ſecundùm generales regulas (nimir. 125. 127. 130. & addit.) hîc per anticipationem adductas. Plura igitur videre licet ſeqq. reg.

At

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA
	quando verò præcedens littera Gjezmata eſt, tum ſequens articulus vocalem amittit, præcedentemq; vel *Fatha*, vel *Dſamma*, vel *Keſra* adfinit, quòd prolixè monſtrare chartæ anguſtia vetat.	formam nominum emphaticam, terminatio ܐ emph. eliminetur, ut ex ſubſeq. patebit.
Reg. 91. Alf vocantis per vocalem ord. ſecundi & ſeptimi, negātis per ord. tertij præfigitur. Ut ኦእግዚእ፡ *ô Domine*, ኢየድኅኖ፡ *non eſt ipſi*. Pſal. 3, 2.	Elif interrogativum præfigitur per Fatha. Ut أَطَلَبَ *an quæſivit*, أَلَهُمَا *an illi.*	Non opus. Carent enim Syri litterá ſive præfixo interrogationem exprimente, indigitant verò interrogat. vel per particulam ſepar. ܐܢ, vel per tria puncta toti ſententiæ ſive quæſtioni ſubjuncta.
Reg. 92. Vave, Iavi, Beth præfiguntur per a breve. Eandemq; obtinent ſignificationem, quam apud Ebr., ut ወኦለ፡ &	Wau, Kaf, Kef per fatha, Lam & Beth per Keſre præfiguntur. Eadem, quâ apud Ebr ſignificatione, ut	Vau, Lomadh, Beth præfiguntur communiter per ſcheva. Eâdem Significatione, quâ apud Ebræos. Sed Wau converſivo carent, ſi.

CHALDAICA

nominib⁹ præfiga tur, ſit hinc, quòd nec propter litteras כרב excludatur: cum quibus tamen ferè nullibi concurrit.

gno. Benè ac notanter addit auctor, plerumq;, non ſemper enim hæc excluſio contingit. Id quod *Dn. D. Wellerus* ſpic. Ebr. Syr. Diſp. 3. quæſt. 4. multis Scripturæ probat. locis.

Eadem.

Eædem quoque propè obſervationes, ut הַמִיתָא. Sic ante ſcheva manet quoq; *Pathach* ſimplex, aſſumto etiã quãdoq; dagheſch, ſi ſervilis ſequitur. Aliquando etiam per *Seghol* præfigitur.

He interrogativum per ֲ chateph-pathach.

Reg. 91.

Quærit AN? NUM? ut הֲרָצַחְתָּ *nunquid occidiſti?* Pertinet quoq; huc הֵא הַתְּמִיהָ i. e. *He admirationis*, quod ſimiliter per chateph. pathach præfigitur, ut הֲבַת *num Filia*. Sequente ſcheva, per ſimplex pathach He præfigitur, quod dagheſch etiam interdum adſumit, ſed non niſi ſequente littera ſervili. Quandoq; etiã per ֶ præfigitur, more He emphat. Triplex forma occurrit, Joel. 1, 2.

Eadem.

Eadem quoq; Significatio. Solùm *Vav* converſivum Chaldæi non agnoſcunt. Pro כ quoq; iidem ſæpè integram particulam כַר vel כַד adhibent. ut כַּד אֲמַרִין *ſicut*

Vav, Caph, Lamedh, Beth præfiguntur communiter per ſcheva.

Reg. 92.

Vav Significat ET, ut וְאָב וְאֵם *& Pater & Mater*. Item convertit verborum tempora; de quo mox. *Caph* ſonat SICUT, ut כָּאָדוֹן כְּעֶבֶד *ſicut Dominus, ſic ſervus*. *Lamedh* HUIC vel HUJUS, ut לְמֶלֶךְ לְדָוִיד *Regi Davidi*. *Beth* IN vel PER, ut

בעץ

	ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
Reg. 89.	Non opus. Non enim reperitur apud Æthiopes præfixum, emphaſin deſignans: ſed ad hanc indicandam utuntur, quamvis rariſſimè, ſuffixo ሙ፡ ut ወፍኖቶሙ፡ *& via ipſorum*, Pſ.1,6. ወ emphat. iis in locis tantùm adhibere poteſt ubi apud Ebr. HE emphat.	Articulus اَلْ per Fatha, ſequente Teſdid. Reſpondet Ebr. ה eandemq; cum illo vim obtinet. Omnibus quoque nominibus præfigi poteſt.	Non opus. Carent enim Syri præfixo, emphaſin notante: indicant verò hanc in nominibus per peculiarem formationem, uti ſupra reg 38 & ſeqq. prolixè oſtenſum. Aliàs emph. formæ apud Syros iisdem locis non habet locum, quibus apud Ebr.
Reg. 90.	Non opus.	Et plerumq; niſi initio ſententiæ, fatha vel abjicitur prorſus, vel ad præcedentem rejicitur. Amittitur *fatha*, quando præcedit litt. quieſcens, vel alia littera vocali adfecta, ut كَانَ ٱلنَّاسُ *ſunt homines*, quando	Non opus. Quod ex præcedenti liquet: Notari tamen hic poteſt, quòd, ſicuti apud Ebr. ה emph. excluditur propter litteras כלב, ita apud Syros accedente ſuffixo ad for-

HE emphaticum per Pathach, ſequente dagheſch. Reg. 89.

Deſumtum eſt ex הוא Reſpondetq; articulo vel pronomini demonſtrativo, (unde etiam â Rabb. ה הַיְּדִיעָה *He notificativum* adpellatur), ut הַמֶּלֶךְ *ille Rex*. Quando dagheſch excluditur, habet Kametz (interdum tamen manet Pathach: ſic aliquoties Gen. 1. legitur הַחשֶׁךְ) ut הָרְשָׁעִים *hi imperij*. Niſi aliud Kametz ſequatur: tunc enim ante gutturalem eſt *Saghol* vicarium, ut הֶעָנָן *hæc nubes*. Probè verò notandum, quod ה emphaticum præfigi nequeat 1. Nominibus conſtructis, 2. nominibus propriis virorum ac mulierum (*locorum* enim nomina id admittunt) quæ nunquam adpellativa ſunt, 3. nominibus ſuffixa habentibus.

Et plerumq; rurſus excluditur â litteris כְּלֵב ſuccedaneis, reſidua vocali ad illas tranſlata. Reg. 90.

Ut כַּמּוֹץ *ſicut pluma*, בַּקָּצִיר *in meſſe*, לָאִישׁ *huic viro*, pro לְהָאִישׁ ,בְּהַקָּצִיר ,כְּהַמּוֹץ. *Succedaneas* voco, quia in locum excluſi He ſuccedunt. Si quis ab initiali ſitu *Antecedaneas* adpellare mavult, non repugno.

CHALDAICA

Non opus.

Licet enim pronominibus quibusdam tertiæ perſonæ præfigatur & emphaſin tum indicet, ut הַהִיא. In nominibus tamen emphaſis per peculiarem nominis terminationē, qua de ſupra reg. 38. & ſeqq. actum, indicatur, cujus originem eruditè indagat *Canin* Gr. Aſſyr. p. 21. Forma verò (vid. ſig ⓘ

Non opus.

Ratio ex illis, quæ ad reg. præced. notata, patet. Cùm enim præfixum *He*, emphaſin notans, apud Chaldæos rariſſimum ſit, nec niſi quibusdā pro no

	ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
Reg. 87.	እም præfigitur ſimpliciter. ut እምደብር፡ *à monte*, Pſal. 3, 4. amittitur verò ም quando aliud ም ſequitur, idq; ſine ullâ ulteriori mutatione.	Non opus. Semper enim præpoſitio مِن ſeparabiter nomini præponitur, nec niſi in pauciſſimis, nomini inſeparabiter adhæret.	Non valet. Nunquam enim præpoſitio ܡܢ truncata apud Syros reperitur, ſed ſemper integra, niſi cum Infinitivis, ubi inſuper Doladh ei præfigitur quandoq;.
Reg. 88.	Dſai per a breve præfigitur. Reſpondet Ebræorum ש Chald. ד eandem cum illis poteſtatem obtinet, ut ዘገብረ፡ *quod facit*, Pſ. 1, 4.	Schin per Fatha præfigitur. Signific. *poſt* reſtringitq; Futurum Indicat. ut سَيَنْصُرُ *adjuvabit.*	Eadem, quæ apud Chald. Ponitur nimir. Dolath loco Ebr. ד, cum quo etiam ſignificatione convenit, ut ܕܟܗܢ *qui ſacerdotio functus.* Nota quoq; eſt Gen. de quo alibi.

Non Ar Non

CHALDAICA.

Eadem.

Eadem etiam Significatione, ut מִבַּיִת *è domo*, מִכֶּסֶף *præ argento.* Propter gutt. ſimiliter *Tzere* habet, ut מֵאַרְעָא *è terrô.* Quando formativum eſt nominum ac Participiorum, nec non Inf. enim alio modo præfigitur.

DALETH per ſcheva præfigitur.

Eandem cum שׁ Ebr. Significat, habet, ortum verò trahit à דִּי ſeparato, quòd ſæpè etiā pro דְ occurrit, ut דְּיִיטַב לָךְ *ut benè ſit tibi.* Nota quoq; Gen. eſt, ut ſupra dictā.

Non

CAP. VII.

DE PRÆFIXIS.

Docet, quâ ratione ſerviles litteræ, nominibus propriis מֹשֶׁה וְכָלֵב comprehenſæ, vocibus cohæreant.

MEM præfigitur per Chirek, ſequente dagheſch. Reg. 87.

Significat AB, EX, PRÆ, & ex מִן enatum (quâ de cauſa etiam per dagheſch forte compenſativum præfigitur,) ut מִבַּיִת *è domo,* מִכֶּסֶף *præ argento.* Quando dagheſch locum non reperit, commutatur *Chirek* in *Tzere* compenſativum, ut מֵאֵל *à Deo.* aliquando tamen *Chirek* manet, ut מִחוּט *à filo,* Gen. XIV, 13. ante י ſchevatum excluditur euphoniæ cauſa dagheſch cum ſcheva ſub י, ut מִיְּדֵי *ex manibus.*

SCHIN per ſæghol, ſequente dagheſch. Reg. 88.

Significat, QUI, QUÆ, QUOD, UT, ut שֶׁכָּכָה *quodſic.* Aliquando & per Pathach præfigitur, ut שַׁלָּמָּה *quia, ut quid,* Cant. 1, v. 7. ſemel cum ſcheva, ut שְׁהֵם Eccl. 3, v. 18. Frequentiùs eſt apud Rabbinos. In S. ſc. pro eo adhibetur אֲשֶׁר unde etiam ortum trahit.

He

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
referri nequeunt, quod ex præcedentibus manifeſtum. Nec Tripliciter imperfecta ullo Æthiopes admittunt modo.	Triplicitur quoq. imperf. non dantur, ſicuti nec contiguè imperfecta.	Triplex anomalia locum habere nequit, ſicuti nec contigua h. e. primæ & ſecundæ radicalis vel ſecundæ ac tertiæ.

☉ Rabb. Cap. 1. Syri eandem cum Ebræis recipiunt diviſionem, niſi quòd ܘ radicalium numero eximant, & in ſervilium claſſem transferant. Arabes Ebræorum quoq; diviſionem recipiunt, præterquam quòd و apud eos ſervilis munere fungatur, quod ى quoq; & ط imitantur, quando ſcilicet pro ة ponuntur. Nec Æthiopes quicquam ab Ebræorum diviſione habent diverſi, niſi quòd ዘ, quod pro Chald. ד adhibent, frequentiſſimè apud eosdem ſerviat. Probè quoq; notari debet, quòd ſerviles litteræ non ſemper & ubiq; ſerviant. Quædam enim tantum ab initio locum habent, quales apud Ebr. ב ל & ש, apud Chald. ב ד ל. &c. Sic & apud Syros, Arabes & Æthiopes litteræ quædam non niſi â fronte ſervire poſſunt, ut ex ſeqq. Cap. patebit.

ኣም	Non	Non

CHALDAICA:

Tripliciter & hîc nihil ſimul imperfectū, quâ de cauſa ſi media Vav eſt, & præcedit ב vel י aut quieſc. aut ſeq. talis, movetur.

Tripliciter nihil ſimul imperfectum eſt, ne vox omninò transformetur. Nec duæ imperfectæ ſunt contiguæ: ideò media *Vav* in verbis Lamedh He movetur, ut קִוָּה, קִוִּיתָ, קִוִּיתִי.

DE LITTERARUM DIVISIONE IN RADICALES ET SERVILES.

Nobilis eſt eaq; omnibus Lingg. Orientalibus communis diſtinctio litterarum, in SERVILES & RADICALES. Serviles vocantur, quæ voci vel ab initio, vel in fine, vel utrinq; ſerviunt; nec tamen ita dicuntur ſerviles, quaſi ſemper ſerviant, nec unquam radicem conſtituere queant, ſed eo tantum reſpectu ſic vocantur, quia ſervire poſſunt, cùm radicalibus id non competat. Radicales apud Ebr. ſunt גדזחטסעפצקר hoc compræhenſæ â Moſe Kimchi ſymbolo: חַט כְּפַר גֹּזַע צֶדֶק: reliquæ ſerviles ſunt ab eodem Kimchi his dictionibus præſentatæ אֶתְכֶּנָּה מְשַׁלִּיבוֹ: ab aliis verò his propriis nominibus מֹשֶׁה וְכָלֵב אֵיתָן. Apud Chald. & Thalmudhicos eadem eſt diviſio, eædemq; litteræ radicales & ſerviles, quæ ap. Ebr., ſi modò obſervetur, quòd ד & ק apud illos ſerviant, & contra ש e ſervilium cohorte excludatur. Rabbinis tamen ק non eſt in uſu, ד rarum, proq; eo adhibent ש vel שֶׁל, notante CL. Dn. *Hackſpanio* Gramm. Rabb.

CHALDAICA.

יִבְנֵא *& ædificaſit.* in Fut. וְיִבְנֵי *& ædificabit.* Ob hanc etiam cauſam *Vav* apud Chaldæos nunquā per Pathach ſequente dagheſch præfigitur ut infra reg. 94. videbimus.

Eadem.

Igitur nec hîc novis op⁹ eſt regulis, ſed ſuperiùs traditarū adplicatione decente, V. G.

Pe Jodh quieſc. & לא״

יְבָא אוֹבֵי אוֹבֵית מוֹבֵי מוֹבֵין אוֹבֵי תוֹבֵי יוֹבֵי

Pe Nun & Lamedh Aleph.

נְדָא אַדֵי אַדֵית סַדֵי סַדֵין אֲדֵי תִדֵי יִדֵי

Tzere, ut נֵפֶן *& reſpeximus,* ex נִפְנָה. 5 Media radicalis Jodh amat cognatum *Chirek,* ut וַיְהִי *& fuit,* ex יִהְיֶה. Notandum, 1. Contingere quandoq; apocopen τοῦ *He* verborum quieſcentium לה, in Futuro, licet ו non adſit, vel certè non converſivum, ut תַּעַשׂ pro תַּעֲשֶׂה. 2. Per Futura hoc loco Auctorem intelligere Futura ſecunda ſive narrantia, non imperantia, quæ rariſſimè aliquid propter Vav patiuntur.

DUPLICITER IMPERFECTA.

Quæ dupliciter imperfecta ſunt utramq; ſimul anomaliam ſuſtinent. Reg. 86.

Non igitur novis egent regulis, ſed ſuperiorum convenienti adplicatione v. g. Pe Jodh & Lamedh He ſimul.

יָדָה הוֹדָה הוֹדֵיתִי מוֹדֶה מוֹדִים

אוֹדֶה תוֹדֶה יוֹדֶה יוֹדוּ

Pe Nun & Lamedh He ſimul.

נָטָה הִטָּה הִטֵּיתִי אַטֶּה תַּטֶּה

In talibus ſæpè unica tantum radicalis ſupereſt. Sic de aliis formis mixtis.

ne

ARABICA.	SYRIACA.
Typus in Je Finit.	Typus verb. ܓܠܐ & ܓܠܝ.
1. Conjug.	Præt. Peal.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
Particip. & Fut.	Part. & Fut.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
Æthip. vid. è reg. pag. 196.	*

ÆTHIOP:

Reg. 85. Non op.

Licet enim juxta Reaunum Æthiopes *Vave* cō verſivum agnoſcant, id ipſum tamen hic nullam cauſat anomaliam.

Propter particulas quaſdam Futura patiuntur Apocopen.

Notandum verò, quod Apocope ſit non litteræ, ſed vocalis, *Dſamma* ſcilicet in

Non opus.

Carent enim Syri Wau converſivo.

* *Ethpeel* τῷ Niphal reſpondens.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Pael.

aſyllabica hîc quoq; referuntur ים. & ות Participiorum, ut גֹּלִים & גֹּלוֹת ex גֹּלֶה

Typus in He deſinentium.

גָּלָה גָּלִיתָ גָּלִיתִי גָּלְתָה גָּלוּ Pr. Kal
גּוֹלֶה גּוֹלִים גָּלוּי אֶגְלֶה תִּגְלֶה Part. & Fut.
נִגְלָה נִגְלֵית נִגְלֵינוּ הִגָּלֵה אֶגָּלֶה Niphal
גִּלָּה גִּלֵּית מְגַלֶּה גַּלֵּה אֲגַלֶּה Pihil
הִגְלָה הִגְלֵיתָ מַגְלֶה הַגְלֵה אַגְלֶה Hiphil

Typus in Jaman finitorum.

Pr. Pahala ሰተየ፡ *bibit*, ሰተየት፡
ሰተይከ፡ሰተይኩ፡
Fut. እሰቲ፡ ይሰቲ፡ ትሰቲ፡
Aphala Pr. አሰተየ፡ Fut. አሰቲ፡

Propter Vav converſivum Futura Patiuntur Apocopen. Reg. 85.

1. *He* cum vocali abjicitur, ut וַיֵּרָא *& apparuit* ex F. Niphal יֵרָאֶה. 2. Tunc *ſcheva* primæ radicalis mutatur in *Saghol* ut וַיִּבֶן *& ædificavit* ex Fut. Kal. יִבְנֶה vel ejus *Pathach vicarium*, ſi prima gutturalis eſt, juxta reg 39 n. 4. quandoq; ſcheva manet, ſi nimir. media littera eſt una ex litteris *Beghadhcephat*. 3. Si augmentum antecedens Hiphil, ut וַיֶּפֶר *& fæcundavit* ex יַפְרֶה. 4. At Kal aliquando in *Tzere*

CHALDAICA

א in י mobile, ut à גָּלִין, גָּלַיִן, גָּלְיָא גָּלְיָא.

Typus in Quieſc. deſinent.

גְּלָא גְּלֵיתָ גְּ Pr. Peal
גְּלֵיתְ גְּלֵית גְּלוֹ
גָּלֵא גָּלְיָא אֶגְלֵי Part.
תִּגְלֵי תִּגְלוֹן & Fut.
אַגְלִי אַגְלֵיתָ Aphel

Non valet.

Apud Chaldæos enim *Vav* talem vim, convertendi ſcilicet Futuri Significationem in Præteriti, non obtinet. Hinc manet Futuri Significatio, licet ו præfigatur, & ob id Futura non patiuntur hic apocopen, ut וְבנא

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
Non opus. Verba enim deſinentia in ሀ prorſus perfecta ſunt, in የ verò quæ finiunt, የ ſchevatum ſimiliter retinent, ut ኢ.ኀበ ዩበ፡ *non ſollicitus fuiſti.*	Augmenta ſyllabica redinent Jodh. Diphthongeſcens, quando *fatha* præcedit, mobile verò per fatha, quando *Kesra* in Duali, in Plur. verò cum *Kesra* quieſcens, ut رَمَيْتَ *projeciſti* V. يَرْمِيَانِ *projicient* D. V.	Augmenta ſyllabica mutant Judh quieſcens in mobile. Hoc eſt pro ◌ܶ, Judh adſumit ◌ܝ, ut ܓܠܝܢ *revelavimus*, quando verò tertia radic. in Peal Judh eſt, tum quieſcit in ◌ܶ.
Reg. 14. Non opus. Ratio, quia verba, in ሀ, quæ finiunt, prorſus perfecta imitantur, in የ verò terminata, የ accedentibus augmentis aſyllabicis retinent, ut ጎ ቅ.ዩ፡ *vexarunt*, ſicut idico ጸቅ.ዩ፡	Aſyllab. Je prorſus ejiciũt cum vocali anteced. Ut رَمَوْا pro رَمَيُوا *projecit* F. in Paſſiv. tamen Je manet, ſic etiam in Duali Act. & Paſs.	Aſyllabica Olaph prorſus ejiciunt cum vocali antecedente. Ut ܓܠܝܢ *revelantes.* Excipienda tamen hîc multa augm. quæ ſyllabica ſequuntur, ut præced. reg. indicatum.
Ty-	Ty	Ty-

CHALDAICA

Eadem.

Per Præt. Peal י habet *Tzere*, (niſi, quod reg. præced monitum, ultima rad. ſit Jodh, tum enim quieſcit in *Chirek.*) in reliquis *Chirek*, ut אִתְגְּלִיְנָא. Syllabica augmenta tum hîc tum apud Syros imitantur quoq; quædam aſyllabica.

Eadem.

Ut שְׁתוֹ *biberunt* pro שְׁתַהוּ, תִּגְלוֹן pro תִּגְלְהוֹן. Aſyllàbicum quoq; hîc eſt Fœmin. Præt. Sing. ut גְּלָת vel גְּלַת pro גְּלַאַת *revelavit* E. ſic רְעָת. *acceptavit*. Participiorum אָ, ן, & ן, mutant א in

Augmenta ſyllabica mutant He in Jodh quieſcens.

Quod per Præteritum Kal habet *Chirek:* ut הָיִינוּ *vidimus*. Per cœtera ſæpiùs *Tzere*, ut נִשְׁבֵּיתָ *captus es*. Per Imperativa & Futura *Sæghol*, ut תְּזַכֶּינָה *purificabunt*, f. pro תְּזַכֶּהְנָה.] Manet tamen aliquando etiam ה ad analogiam, ut גָּבַהְתָּ *extuliſti te*, Ezech. 31, 10. Jodh quoq; quieſcens haut raro excidit prorſus, ut בָּנִתָה *ædificaſti*, 1. Reg. 9, 3. pro בָּנִיתָה. Singularis eſt anomalia in שָׁלַוְתִּי *tranquillus fui*, Job. 3,26. pro שָׁלֵיתִי, ו mobili pro י quieſc. poſito.

Aſyllabica He prorſus ejiciunt cum vocali antecedente. Reg. 14.

Ut שָׁתוּ *biberunt* pro שָׁתָהוּ, תִּגְלוּ pro תִּגְלְהוּ. Excipe: Fœminina Præteritorum id in ת mutant, ne ſcilicet propter concurſum duarum aſpiratarum litterarum κακοφωνία oriatur, ut רָצְתָה *voluit f.* interdum quoq; in י, ut חָסָיָה *confidit*, quandoq; planè abſorbetur, ut עָשָׂת *fecit*. de קָרָאת & וְחָיָה pro קָרְתָה & חָיְתָה vid. *Buxt.* Thes. p. 274. Cœterum ad aſylla-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.

Reg. 89.

ÆTHIOPICA. Non opus.

Non enim reperitur apud Æthiopes præfixum, emphaſin deſignans: ſed ad hanc indicandam utuntur, quamvis rariſſimè, ſuffixo ሙ፡ ut ወፍኖቶሙ፡ & vias ipſorum, Pſ.1,6.

ARABICA. Articulus ال per Fatha, ſequente Teſdid.

Reſpondet Ebr. ה eandemq; cum illo vim obtinet. Omnibus quoque nominibus præfigi poteſt.

SYRIACA. Non opus.

Carent enim Syri præfixo, emphaſin notante: indicant verò hanc in nominibus per peculiarem formationem, uti ſupra reg 38 & ſeqq. prolixè oſtenſum. Aliàs emph. formæ apud Syros iisdem locis non habet locum, quibus apud Ebr.

ወ emphat. iis in locis tantùm adhiberi poteſt ubi apud Ebr. HE emphat.

Reg. 90.

ÆTHIOPICA. Non opus.

ARABICA. Et plerumq; niſi initio ſententiæ, fatha vel abjicitur prorſus, vel ad præcedentem rejicitur.

Amittitur *fatha*, quando præcedit litt. quieſcens, vel alia littera vocali adſecta, ut كَانَ النَّاسُ *ſunt homines*, quando

SYRIACA. Non opus.

Quod ex præcedenti liquet: Notari tamen hic poteſt, quòd, ſicuti apud Ebr. ה emph. excluditur propter litteras בכל, ita apud Syros accedente ſuffixo ad for-

HE emphaticum per Pathach, ſequente dagheſch. Reg. 89.

Deſumtum eſt ex הוא Reſpondetq; articulo vel pronomini demonſtrativo, (unde etiam â Rabb. ה׳ הַיְּדִיעָה *He notificativum* adpellatur), ut הַמֶּלֶךְ *ille Rex*. Quando dagheſch excluditur, habet Kametz (interdum tamen manet Pathach: ſic aliquoties Gen. 1. legitur (הַחֹשֶׁךְ) ut הָרְשָׁעִים *hi imperij*. Niſi aliud *Kametz* ſequatur: tunc enim ante gutturalem eſt *Saghol* vicarium, ut הֶעָנָן *hæc nubes*. Probè verò notandum, quod ה emphaticum præfigi nequeat 1. Nominibus conſtructis, 2. nominibus propriis virorum ac mulierum (*locorum* enim nomina id admittunt) quæ nunquam adpellativa ſunt. 3. nominibus ſuffixa habentibus.

Et plerumq; rurſus excluditur â litteris כְּלֵב ſuccedaneis, reſidua vocali ad illas translata. Reg. 90.

Ut כַּמּוֹץ *ſicut pluma*, בַּקָּצִיר *in meſſe*, לָאִישׁ *huic viro*, pro כְּהַמּוֹץ, בְּהַקָּצִיר, לְהָאִישׁ. *Succedaneas* voco, quia in locum excluſi He ſuccedunt. Si quis ab initiali ſitu *Antecedaneas* adpellare mavult, non repugno.

CHALDAICA

Non opus.

Licet enim pronominibus quibusdam tertiæ perſonæ præfigatur & emphaſin tum indicet, ut הַהוּא. In nominibus tamen emphaſis per peculiarem nominis terminationē, quade ſupra reg. 38. & ſeqq. actum, indicatur, cujus originem eruditè indagat *Canin* Gr. Aſſyr. p. 21. Forma verò (vid. ſig. Ⓘ

Non opus.

Ratio ex illis, quæ ad reg. præced. notata, patet. Cùm enim præfixum *He*, emphaſin notans, apud Chaldæos rariſſimum ſit, nec niſi quibusdā pro no

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
Reg. 87. እም præfigitur ſimpliciter. ut እምደብር፡ *à monte*, Pſal. 3, 4. amittitur verò መ quando aliud መ ſequitur, idq; ſine ullâ ulteriori mutatione.	Non opus. [Semper enim præpoſitio مِن ſeparabiter nomini præponitur, nec niſi in pauciſſimis, nomini inſeparabiter adhæret.	Non valet. Nunquam enim præpoſitio ܡܢ truncata apud Syros reperitur, ſed ſemper integra, niſi cum Infinitivis, ubi inſuper Doladh ei præfigitur quandoq;.
Reg. 88. Dſai per a breve præfigitur. Reſpondet Ebræorum ש Chald. ד eandem cum illis poteſtatem obtinet, ut ዘገብረ፡ *quod facit*, Pſ. 1, 4.	Schin per Fatha præfigitur. Signific. *poſt* reſtringitq; Futurum Indicat. ut سَيَنْصُرُ *adjuvabit*.	Eadem, quæ apud Chald. Ponitur nimir. Dolath loco Ebr. ד, cum quo etiam ſignificatione convenit, ut ܕܟܗܢ *qui ſacerdotio functus.* Nota quoq; eſt Gen. de quo alibi.
Non	Ar	Non

CHALDAICA.

Eadem.

Eadem etiam Significatione, ut מִבַּיִת *è domo*, מִכֶּסֶף *præ argento*. Propter gutt. ſimiliter *Tzere* habet, ut מֵאַרְעָא *è terrô*. Quando formativum eſt nominum ac Participiorum, nec non Inf. enim alio modo præfigitur.

DALETH per ſcheva præfigitur.

Eandem cum שׁ Ebr. Significat. habet, ortum verò trahit á דִּי ſeparato, quòd ſæpè etiā pro דְ occurrit, ut דְּיִיטַב לָךְ *ut benè ſit tibi*.

Non

CAP. VII. *DE PRÆFIXIS.*

Docet, quâ ratione ſerviles litteræ, nominibus propriis משֶׁה וְכָלֵב comprehenſæ, vocibus cohæreant.

MEM præfigitur per Chirek, ſequente dagheſch. Reg. 87.

Significat AB, EX, PRÆ, & ex מִן enatum (quâ de cauſa etiam per dagheſch forte compenſativum præfigitur,) ut מִבַּיִת *è domo*, מִכֶּסֶף *præ argento*. Quando dagheſch locum non reperit, commutatur *Chirek* in *Tzere* compenſativum, ut מֵאֵל *â Deo*. aliquando tamen *Chirek* manet, ut מִחוּט *á filo*, Gen. XIV, 13. ante י ſchevatum excluditur euphoniæ cauſa dagheſch cum ſcheva ſub י, ut מִידֵי *ex manibus*.

SCHIN per ſæghol, ſequente dagheſch. Reg. 88.

Significat, QUI, QUÆ, QUÒD, UT, ut שֶׁכָּכָה *quod ſic*. Aliquando & per Pathach præfigitur, ut שַׁלָּמָּה *quia, ut quid*, Cant. 1, v. 7. ſemel cum ſcheva, ut שְׁהֵם Eccl. 3, v. 18. Frequentiùs eſt apud Rabbinos. In S. ſc. pro eo adhibetur אֲשֶׁר unde etiam ortum trahit. Nota quoq; Gen. eſt, ut ſupra dictā.

He

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
referri nequeunt, quod ex præcedentibus manifeſtum. Nec Tripliciter imperfecta ullo Æthiopes admittunt modo.	Triplicitur quoq. imperf. non dantur, ſicuti nec contiguè imperfecta.	Triplex anomalia locum habere nequit, ſicuti nec contigua h. e. primæ & ſecundæ radicalis vel ſecundæ ac tertiæ.

⊙ Rabb. Cap. 1. Syrì eandem cum Ebræis recipiunt diviſionem, niſi quòd ܘ radicalium numero eximant, & in ſervilium claſſem transferant. Arabes Ebræorum quoq; diviſionem recipiunt, præterquam quòd و apud eos ſervilis munere fungatur, quod ن quoq; & ط imitantur, quando ſcilicet pro ت ponuntur. Nec Æthiopes quicquam ab Ebræorum diviſione habent diverſi, niſi quòd ዘ, quod pro Chald. ד adhibent, frequentiſſimè apud eosdem ſerviat. Probè quoq; notari debet, quòd ſerviles litteræ non ſemper & ubiq; ſerviant. Quædam enim tantum ab initio locum habent, quales apud Ebr. ב ל & ש, apud Chald. ב ד ל &c. Sic & apud Syros, Arabes & Æthiopes litteræ quædam non niſi â fronte ſervire poſſunt, ut ex ſeqq. Cap. patebit.

CHALDAICA.

Tripliciter & hîc nihil ſimul imperfectū, quâ de cauſa ſi media Vav eſt, & præcedit ב vel ל aut quieſc. aut ſeq. talis, movetur.

Tripliciter nihil ſimul imperfectum eſt, ne vox omninò transformetur. Nec duæ imperfectæ ſunt contiguæ: ideò media *Vav* in verbis Lamedh He movetur, ut קְוָה, קְוִית, בְּלוֹהִי.

DE LITTERARUM DIVISIONE IN RADICALES ET SERVILES.

Nobilis eſt eaq; omnibus Lingg. Orientalibus communis diſtinctio litterarum, in SERVILES & RADICALES. Serviles vocantur, quæ voci vel ab initio, vel in fine, vel utrinq; ſerviunt: nec tamen ita dicuntur ſerviles, quaſi ſemper ſerviant, nec unquam radicem conſtituere queant, ſed eo tantum reſpectu ſic vocantur, quia ſervire poſſunt, cùm radicalibus id non competat. Radicales apud Ebr. ſunt גדזחטסעפצקר hoc compræhenſæ â Moſe Kimchi ſymbolo: חֵט סְפַר גֶּזַע צֶדֶק: reliquæ ſerviles ſunt ab eodem Kimchi his dictionibus præſentatæ אֶתְכֶּנָּה מִשְׁלִיבוֹ: ab aliis verò his propriis nominibus מֹשֶׁה וְכָלֵב אֵיתָן. Apud Chald. & Thalmudhicos eadem eſt diviſio, eædemq; litteræ radicales & ſerviles, quæ ap. Ebr., ſi modò obſervetur, quò ד & ק apud illos ſerviant, & contra ש e ſervilium cohorte excludatur. Rabbinis tamen ק non eſt in uſu, ד rarum, proq; eo adhibent שׁ vel שֶׁל, notante CL. Dn. *Hackſpanio* Gramm.

☉ Rabb.

Tzere, ut תִּפֶּן *& reſpeximus*, ex נִפְנֶה. 5 Media radicalis Jodh amat cognatum *Chirek*, ut וַיְהִי *& fuit*, ex יִהְיֶה. Notandum, 1. Contingere quandoq; apocopen τῦ *He* verborum quieſcentium לה, in Futuro, licet ו non adſit, vel certè non converſivum, ut תַּעַשׂ pro תַּעֲשֶׂה. 2. Per Futura hoc loco Auctorem intelligere Futura ſecunda ſive narrantia, non imperantia; quæ rariſſimè aliquid propter Vav patiuntur,

DUPLICITER IMPERFECTA.

Quæ dupliciter imperfecta ſunt utramq; ſimul anomaliam ſuſtinent. Reg. 86.

Non igitur novis egent regulis, ſed ſuperiorum convenienti adplicatione v. g. Pe Jodh & Lamedh He ſimul.

יָרָה הוֹרָה הוֹרֵיתִי מוֹרֶה מוֹרִים
אוֹרֶה תּוֹרֶה יוֹרֶה יוֹרוּ

Pe Nun & Lamedh He ſimul.

נָטָה הִטָּה הִטֵּיתִי אַטֶּה תַּטֶּה

In talibus ſæpè unica tantum radicalis ſupereſt. Sic de aliis formis mixtis.

ne

CHALDAICA.

וּבְנָא *& ædificaſit*. in Fut. וְיִבְנֵי *& ædificabit*. Ob hanc etiam cauſam *Vav* apud Chaldæos nunquã per Pathach ſequente dagheſch præfigitur ut infra reg. 94. videbimus.

Eadem.

Igitur nec hîc novis op⁹ eſt regulis, ſed ſuperiùs traditarũ adplicatione decente, V. G.

Pe Jodh quieſc. & לא

יְתָא אוֹתֵי אוֹתֵית
מוֹתֵי מוֹתֵין אוֹתֵי
תּוֹתֵי יוֹתֵי

Pe Nun & Lamedh Aleph.

נְדָא אַדֵּי אַדֵּית
סַדֵּי מַדֵּין
אַדֵּי תַּדֵּי יַדֵּי

CHALDAICA

א in י mobile, ut גַּלְיָא, גַּלְיַן, גַּלְיַן à גַּלְיָא.

Typus in Quieſc. deſinent.

גְּלָא גְּלֵיתָ ג Pr. Peal גְּלֵיתְ גְּלֵית גְּלוֹ

גָּלֵא גָּלְיָא אִגְלֵי Part. תִּגְלֵי תִּגְלוֹן & Fut.

אַגְלֵי אַגְלֵיתָ Aphel

Non valet.

Apud Chaldæos enim *Vav* talem vim, convertendi ſcilicet Futuri Significationem in Præteriti, non obtinet. Hinc manet Futuri Significatio, licet ו præfigatur, & ob id Futura non patiuntur hic apocopen, ut ויבנא

aſyllabica hic quoq; referuntur ים. & ות Participiorum, ut גֹּלִים & גֹּלוֹת ex גֹּלֶה

Typus in He deſinentium.

גָּלָה גָּלִיתָ גָּלִיתִי גָּלְתָה גָּלוּ Pr. Kal

גֹּלֶה גוֹלִים גָּלוּי אֶגְלֶה תִּגְלֶה Part. & Fut.

נִגְלָה נִגְלֵית נִגְלֵינוּ הִגָּלֵה אֶגָּלֶה Niphal

גִּלָּה גִּלִּית מְגַלֶּה גַּלֵּה אֲגַלֶּה Pihil

הִגְלָה הִגְלִיתָ מַגְלֶה הַגְלֵה אַגְלֶה Hiphil

Typus in Jaman finitorum.

Pr. Pahala ሰተየ፡ *bibit*, ሰተየት፡

ሰተይከ፡ ሰተይኩ፡

Fut. እሰቲ፡ ይሰቲ፡ ትሰቲ፡

Aphala Pr. አሰተየ፡ Fut. አሰቲ፡

Propter Vav converſivum Futura Patiuntur Apocopen. Reg. 85.

1. *He* cum vocali abjicitur, ut וַיֵּרָא *& apparuit* ex F. Niphal יֵרָאֶה. 2. Tunc *ſcheva* primæ radicalis mutatur in *Saghol* ut וַיִּבֶן *& ædificavit* ex Fut. Kal. יִבְנֶה vel ejus *Pathach vicarium*, ſi prima gutturalis eſt, juxta reg 59 n. 4. quandoq; ſcheva manet, ſi nimir. media littera eſt una ex litteris *Beghadkephat*. 3. Si augmentum antecedens Hiphil, ut וַיַּפְר *& fæcundavit* ex יַפְרֶה. 4. At Kal aliquando in *Tzere*

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
Non opus. Verba enim deſinentia in ኡ prorſus perfecta ſunt, in የ verò quæ finiunt, የ ſchevatum ſimiliter retinent, ut ኢ.ተሐከ ይ.ከ፡ *non ſollicitus fuiſti.*	Augmenta ſyllabica redinent Jodh. Diphthongeſcens, quando *fatha* præcedit, mobile verò per fatha, quando *Kesra* in Duali, in Plur. verò cum *Kesra* quieſcens, ut رَمَيْتَ *projeciſti* V. يَرْمِيَانِ *projicient* D. V.	Augmenta ſyllabica mutant Judh quieſcens in mobile. Hoc eſt pro ܺ, Judh adſumit ܝ, ut ܓܠܝܢ *revelavimus*, quando verò tertia radic. in Peal Judh eſt, tum quieſcit in ܺ.
Reg. 14. Non opus. Ratio, quia verba, in ኡ, quæ finiunt, prorſus perfecta imitantur, in የ verò terminata, የ accedentibus augmentis aſyllabicis retinent, ut ሰ ቀ.ዩ፡ *vexarunt*, ſicut dico ጸቀ.ዩ፡ Ty-	Aſyllab. Je prorſus ejiciũt cum vocali anteced. Ut رَمَوْا pro رَمَيُوا projecit F. in Paſſiv. tamen Je manet, ſic etiam in Duali Act. & Paſs. Ty	Aſyllabica Olaph prorſus ejiciunt cum vocali antecedente. Ut ܓܠܝܢ *revelantes.* Excipienda tamen hîc multa augm. quæ ſyllabica ſequuntur, ut præced. reg. indicatum. Ty-

CHALDAICA

Eadem.

Per Præt. Peal י habet *Tzere*, (niſi, quod reg. præced monitum, ultima rad. ſit Jodh, tum enim quieſcit in *Chirek.*) in reliquis *Chirek*, ut אִתְגְּלִיָּא. Syllabica augmenta tum hîc tum apud Syros imitantur quoq; quædam aſyllabica.

Eadem:

Ut שְׁתוֹ *biberunt* pro שְׁתַהוּ, תִּגְלוֹן, pro תִּגְלְהוֹן. Aſyllabicum quoq; hîc eſt Fœmin. Præt. Sing. ut גְּלַת vel גְּלָת pro גְּלָאַת *revelavit* E. ſic רְעַת *acceptavit*. Participiorum אָ, ן, & ן, mutant א in

Augmenta ſyllabica mutant He in Jodh quieſcens.

Quod per Præteritum Kal habet *Chirek*: ut חָזִינוּ *vidimus*. Per cœtera ſæpiùs *Tzere*, ut נִשְׁבֵּיתָ *captus es*. Per Imperativa & Futura *Sæghol*, ut תְּזַכֶּינָה *purificabunt*, f. pro תְּזַכֶּהְנָה. ¦ Manet tamen aliquando etiam ה ad analogiam, ut גָּבַהְתָּ *extuliſti te*, Ezech. 31, 10. Jodh quoq; quieſcens haut rarò excidit prorſus, ut בָּנִתָה *ædificaſti*, 1. Reg. 9, 3. pro בָּנִיתָה. Singularis eſt anomalia in שָׁלַוְתִּי *tranquillus fui*, Job. 3, 26. pro שָׁלַיְתִּי, ו mobili pro י quieſc. poſito.

Aſyllabica He prorſus ejiciunt cum vocali antecedente. Reg. 14.

Ut שָׁתוּ *biberunt* pro שָׁתְהוּ, תִּגְלוּ pro תִּגְלְהוּ. Excipe: Fœminina Præteritorum id in ת mutant, ne ſcilicet propter concurſum duarum aſpiratarum litterarum κακοφωνία oriatur, ut רָצְתָה *voluit f.* interdum quoq; in י, ut חָסָיָה *confidit*, quandoq; planè abſorbetur, ut עָשָׂת *fecit*. de קָרָאת & וְחָיָה pro קָרְתָה & חָיְתָה vid. *Buxt.* Thes. p. 274. Cœterum ad aſylla-

ÆTHIOPICA.

Non valet.

Reg. 81. Ratio in promtu eſt, quia *Hoi* apud Æthiopes eſt littera mobilis. hinc ἀναλόγως dico ይነቅሀ ፡ *ſurget*, ንቅሀ ፡ *ſurge*, ንቂሀ ፡ *ſurgens* à ነቂሀ ፡ *ſurrexit de ſomno*. Pro verb. verò Ebr. ירה, Æthiop. plerumq; adhibent *quieſc.* የ, quæ ipſa etiam parùm habent imperfectionis, niſi quòd የ *ſchevandum* aliquando ſub præced. per *i* occultatur, ut ይሐሚ ፡ *calumniatur* à ሐመየ ፡ ſic & እሬሲ ፡ pro እሬሲይ ፡

Non

ARABICA

Lam Je.

Eadem, quæ ap. Chald.

Quieſcente *Je* cum præced. *fatha* in activis, in paſſivis verò mobili perimpoſitum *fatha*, ut يَسَرَ Paſs. يُسِرَ

Futur. Activa in *Je* præced. Keſra, Paſſiv. præced. Fatha.

Participia Act. *Je* in prima abjiciunt (in reliquis enim utpote Duali ac Pl. itemq; Sing. Fœm. redit) Paſſiv. verò mobile reddunt per Teſdid.

Imp. Je in 2. M. S. amittunt, quòd in reliquis readſumitur.

Infinit. analogiam ſequuntur.

Aug.

SYRIACA.

Eadem, quæ apud Chald.

Quieſcit verò *Judh* in *chevozo*, & in Peal *Olaph*, quod loco *Judh* aliquando eſt, in *Dſekopho*.

Futura & Participia in ܢ

Peil tamen Conj. Pael & Aph. in prima in *Judh* præced. *Ptocho* definit.

Imperativi in ܐ

Excipe Conj. Ethpaal, quæ in ܝ finit & Peal, quæ frequentiùs in ܐ definit.

Infinitivus imitatur Imperativum.

Sed tamen in Peal tantùm, reliqui enim in ܘܐ finiunt.

Aug.

Lamedh He.

Omnia Præterita terminan-tur in ה R.g. 8.

Excluduntur verò ab hac & ſeq. reg. verba in ה finita, hæc enim regularia ſunt.

Futura & Participia in ה

Imperativi in ה

Infinitivi imitantur Imperativos. Sed in Kal & Niphal deſinunt in ה Conſtructi per omnes Conjugationes in ות

Ut נִפְדָּה *redemtus eſt*, הִשִּׁיא *ſeduxit*, וּמָרָה *rebellabit*, יִכָּרֶה *fodietur*, קֹנֵה *poſſidens*, מְכַסֶּה *tegens*, צְלֵה *aſſa*, הַמְסֵה *liquefac*, רְדוֹת *dominari*, הִשָּׁנוֹת *iterari*. Excipe ſolum Paul Kal, quod ה in י mutat, ut תָּלוּי *ſuſpenſus*. Notandum: quòd Futurum hic more Quieſc. א etiam, licet rariſſimè, in ֶ deſinat, ut אֶשְׁעָה *reſpiciam*, Pſ. 119,117. & cum ה paragog., ubi inſuper ה in י mutatur, אֶהֱמָיָה *perſtrepam*, Pſ. 77,4 item formâ Chald. interdum in ָ, imò etiam ſpeciali anomaliâ in י loco ה. vid. Buxt. Theſ. p. 279.

CHALDAICA.

Omnia Præterita terminantur in ־

Quieſcens in ־

Futura & Participia in א vel ־

Imperativi in י vel ־

Infinitivus Peal imitatur Imperativum, ſed reliqui deſinunt in את.

Nota in י quæ ſimiliter illud in Peal retinere quieſcens, ut גְּלוֹ, &c.

Peal in Præterito ... ut ה quoque deſinit.

Ea-

Augmen-

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
utplurimum ever- bis Ebr. [illegible] trahunt, perfecta ſequuntur per omnia- que, ut à ጥርጉም: *b.bit* fit. 1. Sing. [illegible] Pl. [illegible] Aphal. [illegible] *potavit*. Fut. [illegible] *potabit*.	2. quod Wau in 2. Fœmin. Sing. & Dual. numeri it. in Maſc. P. cum vo cali abjicatur, in aliis vero locis, ubi analogia Giezma requirit, item ple- rumque ſubſiſtunt.	quod verba Lo- madh Judh paulu- lum differant ab [illegible]. [illegible] à verb. Lomadh Olaph, retinent enim illa perpetuo Judh [illegible] quando [illegible] aliquando mobi- [illegible].
Non opus.	Non opus.	Non opus.
Reg. 30. Prorſus enim per- fecte hic Futurum Conjugatur. recte quippe dic. [illegible] *implebunt* [illegible] *[illegible] eſt*.	Perfectè enim in 2. & 3. Plur. Fœm. Futur. verba Lam Wau flectunt, niſi quòd ultima quie- ſcens cum vocali abjiciatur.	Perfecte enim verba quieſc. [illegible] apud Syros flectuntur in 2. [illegible] Pl. Fœm. Fut. [illegible] mobili reddunt.
Non opus.	Non opus.	Non opus.
Reg. 31. Nec etiam con- tractionem hujus modi admittere poſſunt Æthiopes, cum Fœmin. nihil adſumant in Fut. [illegible].	Verba enim *Lam- Aleph* plane perfecta ſunt, *Lamed He* vero analogiam quo- que hic ſequuntur, Wau tantum in Je mobile converſo.	Analogiam enim hic ſequuntur apud Syros verba Lo- madh Olaph, vel Judh, per Judh mobile, ut [illegible].
Non	Ei	Ea

CHALDAICA

[illegible] [illegible] quæ promiſcue [illegible] [illegible] & [illegible]. De omnibus [illegible] ſeq. reg. in [illegible].

quieſcere nequeat, pro brevi longam adſumat, in quâ etiam in medio, ubi alias ſcheva illi ſubſterni debebat, quieſcit. Hinc pro *Pathach* finali in toto Pr. Kal, nec non 3. Maſc. Sing. Niphal, Püal ac Hophal, ac Fut. etiam Hophal ac Püal *Kametz* adhibetur. et in medio א ſchevandum in *Tzere* quieſcit in omni-

[illegible] præteritis, ut Hoph. הֻמְצָא,הֻמְצָאָה,הֻמְצֵאת,הֻמְצֵאת,הֻמְצֵאתִי [illegible] quoq; in utroq; Futuro Kal ante א *Kametz* eſt, ut [illegible] ſeq. notatum.

Non opus.

Manet enim ple-[illegible] in quieſc-[illegible] terminatio [illegible], [illegible] [illegible] quod pro [illegible] quieſcent. [illegible] adſumitur, ut [illegible].

Futurorum Fœmininæ plurales exeunt in אנָה Reg. 80.

Ut תִּמְצֶאנָה *poſſuentur F.* Aliàs terminale *Cholem*, tranſit in *Kametz*, ut אֶצְבָּא pro אֶצְבֹּא *militabo.* Et Futuris accenſentur Imperativi, ut כְּלָא *claude*, מְצֶאנָה *invenite f.* pro כְּלֹא, כְּלֹאנָה.

Non opus.

Regulariter enim [illegible] Jodh mobile [illegible] quieſcent. [illegible] flectuntur, ut [illegible] ſicuti dico [illegible].

Participia Fœminina contrahuntur in אֵת Reg. 81.

Ut צְמֵאת *ſitiens* pro צְמֵאָה, & præmiſſo quandoq; ſcheva מוֹצֵאת. Sic etiam נְשֵׂאת Monoſyllab. flectuntur per *Kametz*, ut בָּא.בָּאִים.

Non

Lamedh

Compar. geminatorum cum Quieſcentibus mediæ rad.

Aphala Præt. አሐጠ፡ አሐጥከሙ፡ አሞተ፡ አሞትከሙ፡

Præt. Pahala.

ሐጠ፡ ሐጠተ፡
ሞተ፡ ሞተተ፡

Notandum tamen, quòd imperfecta forma rariſſima ſit, cùm in pleriſq; tum gem. quàm quieſc. mediæ rad, perfecta ſequantur.

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
	Lam Wau.	
Reg. 79. Non opus.	Non opus.	Eadem, quæ ap. Chald. obſervatio.
Retinent enim hæc verba uſitatam formationem & terminationem, ut መልአ፡ *impleuit*, Fut. አመልአ፡ *implebo*. Sic Tapahala ተኅብአ፡ *delituit*. Fut. ይትኀብአ፡ *deliteſcit* In finit. ተኅብኦ፡ *abſcondere ſe*, à ኅብአ፡ *abſcondidit*, à ረድአ *juvit* fit Fut. cum ſuff. ይረድአኒ፡ *juvit me*. Similiter & verba deſinentia in የ, quæ ut	Pro verbis enim לא Arabes utuntur. Verbis Lam Wau, de quibus in genere notandum, quod omnis ferè anomalia fluat ex canonibus gener p. 22 & 244. adductis, quibus jam addimus, 1. quòd Wau finale poſt fatha moveri nequeat, ſed vocali ſuâ abjectâ, in Eliph quieſcat, ut hic videmus غَزَا pro غَزَوَ 2. quod	Saltim ſciendum, quòd verba in Finita apud Syros perfecta ſint cum He apud eos. ſit litt mobilis. Alia verba in Olaph vel Judh deſinentia ad unum Conj. modum, quo de reg. 82., referuntur. Sic ܓܠܐ & ܓܠܝ ad unum Conjug. ordinem pertinere, modò obſervetur, quod

CHALDAICA

סַבֵּב סַבֵּבִית } Pael
קַיֵּם קַיֵּמִית }

אַסֵּב אַסְבֵּית } Aphel
אַקִּים אַקִּימִית }

[illegible] *Aleph, Lamedh Jodh, & Lamedh He.*

[illegible]otandum h. l [illegible] verba רא & [illegible] apud Chaldæ[illegible] ad unum Con[illegible] ordinem [illegible]antur, quòdq; [illegible] in Præterito [illegible] varias termi[illegible]ones habeat: [illegible] א, ה, י & [illegible] Dico enim חֲדָא, [illegible] & חֲדִי *gaviſus* [illegible] בְּרָא & בְּרִי [illegible] Ubi tamen [illegible]endum, quod [illegible]inationes א [illegible] ores ſint, [illegible] ה & י in Præ-

סִיבֵב סוֹבַבְתָּ מְסוֹבָב אֲסִיבֵב } Pih.
קוֹמֵם קוֹמַמְתָּ מְקוֹמָם אֲקוֹמֵם }

הֵסֵב הֲסִבּוֹתָ מֵסֵב מְסִבִּים אָסֵב } Hiph.
הֵקִים הֲקִימוֹתָ מֵקִים מְקִימִים אָקִים }

Interdum הֲקַמְתָּ

Lamedh Aleph.

Præteritorum Aleph in Kal Reg. 79. & initiis paſſivorū (h. e. 3. Sing. Maſc.) poſtulat Kametz (quod in Hophal & Pual etiam ad Futurum extenditur) in cœteris Tzere.

Ut in Kal בָּרָא בָּרָאתָ *creavit, viſi.* Niphal נִמְצָא *repertus eſt*, נִפְלֵאתִי *mirabilis fui.* Piel קִנֵּאתָ *invidiſti.* F. Hophal אֻמְצָא *inveniar.* Fut. Pual אֲמֻצָּא &c. NB. ſi ſit cum augmento conſequente aſyllabico, regulare eſt, ut מְצָאָהּ *invenit F.* | Sic etiam in Hiphil juxta analogiam Paradigmatis פָּקַד, occurrit, ut הַחֲטִיא *adpeccandum induxit.*

Totius regulæ, & varietatis ratio in co̓ conſiſtit, quòd א, cùm in brevi vocali quie-

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
interim tenendũ, quod quando media radic. ወ vel የ amittitur, eadem per vocalem longam compenſatur, ut: ቤትነ፡ pernoctavit ቦየተ፡ ሞተ፡ *mortuus eſt* pro ሞየተ፡ vel ሞወተ፡	vari poteſt, quôd nim. 1. plerumq; media radic. abjiciat vocalem. 2. Quando ultima Gjezma habet, quieſcens quoq; omittatur, defectũ indicat per vocalem, ei homogeneam ſub præc. locatam. 3. Si verò prima radic. Gjezma habet, illud abjiciatur, adſumtâ vocali ſequentis quieſcentis. Plura chartæ anguſtia prohibet.	retinet ܼ Ethpe[el], quod eſt loco Niph[al], in *Chevozo* finit, ut ܐܬܒܙܙ quod & Aphel facit, ut ܐܒܙ ma[]nente Chevozo cum augmento ſequente, ut ܐܒܙܙܬ ܐܒܙܙܬ ܐܒܙܙܬܘܢ

Compar. Surdorum cum Concavis.	Comparat. Quieſc. [ ] cum gemin.
1. Conj. Act.	Peal Præt.
مَسَّ مَسَسْتُ مَسُّوا	ܒܙ ܒܙܬ ܒܙܘ
قَالَ قَالَتْ قَالُوا	ܩܡ ܩܡܬ ܩܡܘ
4. Conjug.	Aphel Præt.
أَمَسَّ أَمْسَسْتُمْ	ܐܒܙ ܐܒܙܬܘܢ
أَقَالَ أَقَلْتُمْ	ܐܩܝܡ ܐܩܝܡܬܘܢ

CHALDAICA

[illegible] in *Scheva* [illegible] סָם, [illegible] [illegible] אֲקִים *cons* [illegible]. Ethpeel [illegible] hic Peal, [illegible] *Vau* con[illegible] in *Jodh* [illegible] in *Cholem*, ut [illegible] Ex[illegible] Infin. & Par[illegible] Peil.

Compar. Quiesc. cum gemin.

[illegible] { Peal Præt.

[illegible] { Peal Fut.

[illegible]

Peal

Chirek, ut אָגִיל *exultabo*. In quo ſolo verba Ajin Jodh à verbis Ajin Vau diſcrebant: 3. Totum Niphal exit in *Cholem*, ut נָכוֹן *paratus eſt*: niſi quòd illud ante aliud *Cholem* elicitum (in quod augmenta conſequentia ſyllabica in Præterito Niphal & Hiphil, ſcheva mutum ante ſe convertunt ad imitationem defectivorum ſecunda) Euphoniæ gratiâ, in *Schurek* migrat, ut נְכוּנוֹתָ *paratus fuiſti*. 4. In præterito Hiphil terminativum *Chirek* vel *Tzere*, manet, licet augmentum conſequens ſyllabicum accedat, ut הֲקִימוֹתָ *ſurgere feciſti*. Eſt tamen & alia forma, in quâ vulgatum patach.

Comparatio Quieſcentium Ajin cum Defectivies Ajin ſive geminatis.

Ut illorum congruentia & diſcrepantia manifeſtius adpareat.

סַב סַבּוֹתָ סַבּוּ	אָסוֹב תָּסוֹב	Kal.
קָם קַמְתָּ קָמוּ	אָקוּם תָּקוּם	
	אָגִיל תָּגִיל quorum media Jodh	
נָסַב נְסַבּוֹתָ	אִסַּב תִּסַּב	Niph.
נָקוֹם נְקוּמוֹתָ	אִקּוֹם תִּקּוֹם	

Pih.

ÆTHIOPICA.

litteræ mobiles i mirantantur, & ſic ſæpiſſimè verba hæc perfectè flectuntur, ut ከወረ፡ *protexit*, Imper. ከውረኒ፡ *protege me*, Pſal. 63, 2. à ከወቀ፡ fit Fut. ይከውቅ፡ *ſuppoſuit ei*, à ኀየለ፡ *fortis fuit* fit Fut. 3. Pl. cum ſuff. ይኀይሉኒ፡ *fortiores ſunt me*, Pſal. 70, v. 20.

ARABICA.

vel per *Teſdid* occultant, quieſcentem tamen reddunt, demùmq; vocali in quieſc. præc. homogeneam convertunt in activis, in paſſivis verò ſuam vocalem præced. reddunt, cui poſtmodum adſimilantur, ut قَالَ pro قَوَلَ قِيلَ pro قُوِلَ 3. Augmenta manent, ut in perfectis. 4. Conſequentia aſyllabica adhærent ſimpliciter, ut قِيلْنَ à قِيلَ.

SYRIACA.

[illegible] *[illegible] turus [illegible]*. 2. Leves [illegible] expungunt [illegible] mediam radic. [illegible] præced. ſcheva, ut [illegible], [illegible] *poſuit*, *poſuerunt*. aliquando tamen Judh manet. Sicuti enim pro Wau & Judh in Maſc. Sing. Olaph [illegible] hibetur. 3. Augmenta antec. habent [illegible] præter *Olaph* & [illegible] 4. Aug. conſequentia ſimpliciter adhærent omnia, ut [illegible] [illegible] [illegible] *[illegible] ſurgite*, *ſtabunt*.

Non opus.

Tert. Utraque enim, tam geminata ſcilicet, quàm quieſcentia mediá radicali, ſæpius perfectè flectuntur, quàm defectivè: in

Non valet.

Conveniunt terminatione verba ſurda & concava. In tamen pro meliori verborum horum notitia obſervari

Eadem.

Nam 1. Perſ. & [illegible] [illegible] definunt in *Dhalath*, ut [illegible] [illegible] Fut. verò & Præ[illegible] convertunt [illegible] geminatis. [illegible] verbum [illegible] in Præt. [illegible]

CHALDAICA.

[illegible] ſtatuitur, [illegible] dagheſcha[illegible], ut [illegible] in Ithp [illegible]. 2. Leves [illegible] rad. cum præcedente voca[illegible] expungunt, ut [illegible], [illegible]. 3. Au[illegible] antecedē[illegible] conſuetas vo[illegible] retinent, ut אֲקִים ſurgam, [illegible] 4. Aſyllab. conſeq. [illegible] adhæ[illegible], ut דָּר declina[illegible]. Imper. F. דּוּרִי [illegible] F. דּוּרָ. Sic [illegible] Partic. Peil [illegible] F. & [illegible].

Eadem.

Præteritum Peal definit in Kametz, [illegible]. In Par[illegible] Benoni con[illegible] in Peil dis[illegible]. 2. Futur. Peal & Imp. finiunt fre-

rum) loco ſecundæ quieſcentis duplicant, vocali conſuetâ invariatâ, ut קִימ[illegible], קִימַתְּ, קִימְתִּ, *exexit, kiſli, xi.* 2. Leves mediam cum prævia vocali expungunt ut שַׂמְתִּי, שַׂמְתְּ *poſuiſti, poſui.* 3. Augmenta antecedentia longas amant, ut אָבִיס *calcabo*, הֵטִיב *benefecit*, הֵיסַר *remotus eſt*, pro אֲבוּס, הֵטִיב, הֵסַר. 4. Aſyllabica conſequentia initialibus (h. e. verbis prout in tertia perſ. præt. vel in Part. Maſc. Sing &c. fiunt) ſimpliciter adjunguntur, ut סָר *recedens F.* סָרָה. Quod imitatur ſyllabicum נָה & in Kal Participiorum ים. & ות, ut קוּמְנָה *ſurgite* F. קָמִים *ſurgentes* V. קָמוֹת *ſurgentes* F.

In ſolis terminationibus nudis diſcrepant.

Reg. 78.

Nam 1. Præteritum & Participium Kal definit in *Kametz*, ut שָׁב *reverſus eſt* & *revertens*. 2. Futur. Kal (& Imperat.) terminantur frequentiùs, in *ſcurek*, ut אָקוּם *ſurgam*. Et quorum media Jodh eſt, in *Chirek*

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
Typus verborum ፀወ፡ quæ pro verb. Ebr. פ״י veniunt plerũque.	Sed addamus Typum verb. Phe Je. & Phe Wau.	[illegible] Aliquando tamẽ Jud in Aphel manet, sed diphthongeſcens, ut ܐܰܘܕܰܥ.
Pahal. Pr. ወፅአ፡ *exiit.*	وَعَدَ Pr. 1. Conj.	Typ. verb. Pe Jud.
ወፅአት፡ ወፅአከ፡	عِدْ Imper.	[illegible]
	يَعِدُ Fut.	[illegible] Ethpe.
Fut. እወፅእ፡ ትወፅእ፡ &c.	pro يَوْعِدُ	[illegible]
	مُتَّعِدٌ 8. Conj. Part.	[illegible] Aphel
Aph አውፅአ፡ አውፅአከ፡ አውፅአከ፡	مُوتَعِدٌ pro	[illegible]
	اِتَّعَدَ pro اِوْتَعَدَ	[illegible] Ethe. &c.
Tapah. ተወፅአ፡ ተወፅአት፡		Eadem obſervatio, quæ apud Chald.

Eadem.	Eadem.	Eadem.
Reg. 77. Nam licet pauca quædam ወ & የ per cognatas vocales, occultent uſitatẽ tamen hæ ipſæ lit-	Nam ו graves perfectè flectuntur, ut قَوُلَ. 2. Levea mediam radicalem non quidem ejiciunt, vel	Nimir. ו quæ gravibus reſpondent, analogæ ſunt, Mac & Jud ac quieſcentes ſunt, ut ܩܳܡ conſervatur. ܐܠ

CHALDAICA.

[illegible] *[illegible]avit.* Denique quoq; *A-phel* hic interdum in *Cholem*, ut איריר, Dan. 5, 4. Hophal rariſſimum eſt, quâ ex cauſâ â multis [illegible] negligitur.

Typus Jodh inch.
[illegible], [illegible] Peal
אירב, [illegible]
[illegible], אותב Aph.
מותב, [illegible]
אתיבת, [illegible] Itt.
מתיבת, [illegible]

Ap. Chald. quoq; hæc verba vocantur *[illegible] Vau* non â Præterito, ſed ad Imperat. Peal.

Eadem.

Nam prima radicalis vel *Cholem* habet, quod ſecundâ dagheſch excludit, ut קַיֵּם, vel re-gu-

ſcendere fecit, ' quoq; aliquando hîc manet, ut הֵילִיל *ejulavit*. In Hoph. הוּדַע, הֻידַע, הֻידַעְתָּ, הֻידַעְתִּי pro הוּדַעְתָּ, הוּדַעְתִּי. Semel atq; iterum Vav ſchurek in Kübbutz mutatum reperitur, ſequente dagheſch, ut מֻצָּב *erecta* pro מוּצָּב.

Typus â Jodh inchoatorum.

Kal	שֶׁבֶת	שֵׁב	אֵשֵׁב	תֵּשֵׁב
Niphal	נוֹשַׁב	נוֹשַׁבְתָּ	הִוָּשֵׁב	אִוָּשֵׁב
Hiphil	הוֹשִׁיב	הוֹשַׁבְתָּ	מוֹשִׁיב	אוֹשִׁיב
Hophal	הוּשַׁב	הוּשַׁבְתָּ	מוּשָׁב	אוּשַׁב

Ajin Vau vel *Jodh*.

Quæ ita nominantur reſpectu Infinitivorum: Nam præteritis rectiùs adſignatur medium Aleph: unde etiam juxta regulas ſequentes ita reſolvuntur, quaſi V. G. eſſet קָאַם pro קָם.

In pleriſq; conveniunt cum geminatis. Reg. 77.

Nempe 1. quòd graves *Cholem* in prima] habent, excluſo dagheſch characteriſtico in media radicali, & inſuper ultimam (ad æmulationem geminatorum

ÆTHIOPICA.

Non opus.

Sicuti & regula ſequente, manet enim የ in Conjug. ab initio auctis. Idem quoque verba quieſcent. prima ወ quæ aliàs pro verbis Ebræorum qui eſſe ־פ adhibentur, faciunt, ut ተወልደ: natus eſt, à ወለደ: Sic & Aphala, ut አውስከ: flere fecit à ወስከ: [illegible] In Futuro tamen aliquando ወ excidit, ut ይደቅ: Pſal. 3, 12. à ወደቀ: cecidit, ſic & ይ[illegible]: potuerunt à [illegible] potuit.

Reg. 76.

ARABICA

Conjugat. 8.

Je Gjezmatum mutat in Te, quod characteriſto per Teſdid inſeritur.

Ut اِتَّسَرَ pro اِيْتَسَرَ idem facit Wau in dicta Conjug. quando Gjezmatur.

Non opus.

Diximus ad reg. præced. quod Je Gjezmatum in Te mutetur. Notamus jam, idipſum aliquando manere, ita tamen ut præced. ſe vocali accommodet.

SYRIACA

Non opus.

Perfecte enim in Ethpeel verba ־פ flectūtur, niſi quod Jud ſchevaadum ubique Chevozo habent, quod ad præcedentem ſcevue ſchevatam transfert.

Judh ſchevâdum poſt aug. in Aphel & Ethtaphal in Wau diphthongeſcens mutatur.

Ut ܐܘܠܕ ܐܘܠܕ In Ethp. ܐܬܝܠܕ ܐܬܝܠܕ

Sed

Niphal mutat Jodh ſchevandum in Vav quieſcens in Cholem; dagheſchandum, in mobile. Reg. 75.

Ut נוֹלַד נוֹלַדְתָּ, נוֹלַדְתִּי *natus eſt, fuiſti, fui*, pro נִילַד נִילַדְתָּ, נִילַדְתִּי. Quando verò dagheſch *τῷ Jodh* ſecundum analogiam imprimi debet, mutatur illud in ו cum impreſſo dagheſch, ut: אִוָּסֵר תִּוָּסֵר יִוָּסֵר *erudiar, erudieris*, &c. pro אִיַּסֵר תִּיַּסֵר יִיַּסֵר ſuſtentaculum tamen in *Vav Cholem* non ſemper exprimitur.

Jodh ſchevandum poſt augmentum in Hiphil in Cholem; in Hophal in Schurek mutatur. Reg. 76.

Ut הוֹשִׁיב *collocavit*, מוֹסִיף *addens*, מוֹדָע *notum*, pro הֵישִׁיב, מֵיסִיף, מֵידָע. Suſtentaculum tamen Vav *τῷ* cholem non ſemper exprimitur, ut הוֹלִיד *genuit*. Speciale eſt, quod pro הוֹדַעְתִּי, 1. Sam. 21, 2. legitur יוֹדַעְתִּי. Interdum quoq; ו ſub finem amittitur, ut הוֹשַׁע *ſervavit*, הוֹרִד *deſcen-*

CHALDAICA.

Non opus.

[illegible] cum *τῷ* Niphal Hebr. reſpondens plane a[illegible] cum eſt, ut [illegible], כּוֹתַב *datũ fuit* [illegible]. Datur tamen ſecundum [illegible], & alia forma Ebræum Niph quodammodo reſpondens, nimir. [illegible] *habitu⁹ fuit.*

Eadem.

Pro Hiphil verò Chaldæi Aphel habent, pro Hophal Ophal, Ittaphal imitatur Aphel, de quibus & nos loquimur.) Ut אוֹתֵב *[illegible] ſedit, poſuit, [illegible]*, מוֹתַב *col[illegible]* pro מֵיתַב, [illegible]. Aliquando tamen Jodh manet ut

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA
ſidet *a* longum, id quod & alibi inter dum condingit, vid. Pſ. 13, 13. Pſ. 23, 6.	mutetur, idq; juxta reg. gen. 22. n. 2. ut يُوسِرُ pro يُيْسِرُ.	tur, ut ܬܺܐܠܰܕ ܬܺܐܠܕܺܝܢ pa*riet, paries*. Eadem [illegible] ratio Imper. ac Infin. Peal in ܝܺܠܦ,

ܝܺܠܦܘ *discite, discere*. In Aphe ac Ettaphal *Judh* in *Wau* vel *Judh diphthongeſc.* tranſit, quod etiam *Olaph* in verbis Pe Olaph facit, ut ܐܰܘܣܶܦ *addidit.* in Ettaph. ܐܶܬܬܰܘܣܰܦ *additus fuit.* Quandoq; *Judh* manet diphthongeſcens. In genere quoq; notandum de his verbis, quod *Judh* ab initio ſchevandum, pro *ſcheva* recipiat *Chevoſo*.

Reg. 74. Non opus.	Non opus.	Non valet.
Perfectè enim verba *Pe Jodh* hîc flectuntur, ut. የበ ቡ፡ *jubilate*, የብ ሰ፡ *areſcendo*, Pſal. 89 6 rarò abjicitur የ, ut ሀቡ፡ *date*, â የሀብ፡ niſi potiùs â ወሀብ፡	Perfectè enim Imp. & Infinitivus hic formatur, ſi modò ex præced. obſervetur, quòd *Je Gjezmatum* poſt *Dſamma* (quod fit Imper.) in *Wau* mutetur, ut أُوسِرْ pro أُيْسِرْ *dives eſto*. Notari tamen poteſt, quòd verba *Phe Wau*, *Wau* Gjezmatum in Fut. Conj. 1. itemq; in Imper. (nec non in Infin. formæ فِعْلَةٌ) abjiciant, quando media rad. *Kesra* habet. Quando verò tale non poſſidet analogia obſervatur. Gjezmatum (vid. ſig. ☿	Licet enim initi[illegible] bus verbis [illegible], ܬܶܒ, ܗܰܒ, [illegible] Judh initiale abjiciatur, manet tamen in reliquis omnibꝰ in Imp. ſubſtrato loco ſcheva, *chevozo*. In Infinitivo aliquando abjicitur, aliquando ejus loco Olaph adſumitur.

Non | Z 2 Con | Non

ſidebo, תֵּיקַץ evigilabis, תִּישַׁן dormies. Si aliquid in fine accedit, & ſimul removetur accentus, pro *Tzere* poſteriori redit ordinarium *ſcheva*, ut תֵּשְׁבוּן ſedebitis pro תֵּשְׁבוּן. Pauca, quæ enumeravimus ad reg. 62. verba defectiva Pe Nun imitantur. *Jodh* quandoq; etiam in *Vav ſchurek* mutatur, ut תּוּכַל *prævaluiſti*, Jer. 20, 7. אוּכַל *potero* Gen. 19, 19. pro אֵכַל, תֵּכַל.

CHALDAICA

[illegible] generalem [illegible] pro [illegible], ut אֲבָרֵךְ [illegible]. In hinc pro Tzere quandoque [illegible], *Ch*[illegible] & *Schurek* eſt; propter guttura[illegible] pathach. [illegible] Jodh inci[illegible]pendio nonnulla, inprimis quæ apud Ebr. defectiva imitantur, Defectiva Nun imitantur. Aliquando tamen & quieſcentia apud Chald. defectiva imitantur.

Ab Imperativo & Infinitivo Kal Jodh exulat. Reg. 74.

Hi terminatione Tzere, hîc paragoge ה.. adſumta; cui præſens vocales locum cedit, ut שֵׁב *ſede*, שֶׁבֶת *ſedere*, רֵד *deſcende*, רֶדֶת *deſcendere*, pro יֵרֵד, יֵשֵׁב. Pro duplici ſæghol interdum adhibetur duplex *pathach vicarium* juxta gen. reg. 59. n. 4. Sic etiam *pathach* quandoq; pro *Tzere*, ut תֵּן *dato*, & accedente ה parag. ſcheva, ut לְכָה *ito*.

Eadem.

[illegible] terminatione Tzere, hîc præfi[illegible] ſequente dageſch adſumto, [illegible] *ſede*, לְמִתַּב *ſe*[illegible]. Sæpius tamen [illegible] per ad[illegible] ם *Jodh* quieſcere facit in Tzere, ut מֵיתַב *di*[illegible].

(ad Arab.)

[illegible] q; *Je* abjic[illegible] alia quædam verba, quæ in medio *[illegible]* habent, quæ enumerat *Erpen.* p. 76.

Non Niphal

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
cundùm eundem ab አፈቀረ፡ *amavit* fit Fut. አፈቅረ፡ *amabo.)* ſæpiſſimè tamen utrumque Alf formativum ſcilicet Fut. & prima littera radicis manet, ut አ አምኖ፡ *confidebor ei,* Pſal. 27, 10. Sic & in Aphel utrumque Alf manet, ut አእመረ፡ *ſcivit.*	*ſatha* notatum, ipſum excidat: ſi ſcilicet careret vocali, ut إِيْتَرْ pro إِيْتَرْ. & hoc quidem juxta Can. reg. 21. adductos.	pter ultimam ſcilicet guttur. vel ſignificationem intranſitivam, vid. reg. 59. ac tum litteræ *Æthan* pro *revozo* adſumunt *chevozo*, ut ܠܐܬܟܬܒ *diſcas.* ... dicimus.

mus. *'Olaph* quoq; quandoq; in prima excluditur, interdum etiam in *Judh* quieſcens mutatur. *Olaph* ubicunq; ſchevandum, recipit vocalem aliam nim. *revozo*, quod etiam in præcedentem ſervilem in Ethpeel rejicit. Vid. reg. gen. 59. n. I.

		Pe Judh.
Reg. 73. Non opus. ἀναλόγως enim hic formatur Futurum, ut â radic. የደአ፡ *ſcivit* f. 3 Fut. ያየደአ፡ *ſciere faciet*. Pſal 18. v. 1. (littera የ una ex litt. Æthan poſſidet	Non opus. Perfectè enim hæc verba apud Arab. flectuntur, tantùm obſervato, quod *Je Gjezmatum* poſt *Dhamma* in *Wau* quieſcens mu	In Futuro Peal incipiunt â Chevozo & deſinunt in Pro cho. Judh verò medium plerumq; in ܝ mutatur

Z

CHALDAICA.	
tato) & deſinunt in Schurek.	reg 59 in 2. ut יֵאבַד peribit. NB. In Imp. (quantum attinet ſingularem Maſculinam ac Pluralem Maſculinam ac Pluralem Fœmininam) & infin. Kal. Aleph notatur cum ּ ut אֱמַר dic. Cætera ſunt regularia. Quemadmodum etiam major horum verbor. pars (ſex enim tantum verba nim. אֲבַד periit, אֲבָה voluit, אֲחַז adprehendit, אֲכַל comedit, אֲמַר dixit, אֲפָה coxit, ad hanc reg. pertinent, reliqua, ut cætera quæ â gutt. incipiunt, obſervatis ſaltim reg.54. & ſeqq., perfecte flectuntur) per totum analogiam imitatur.
Ut איכול Gen.24 v.33, ייכול Lev.17,9 pro Schurek ſæpiſſime eſt pathach, ut אֵיכַל comedam, תֵּיכַל comedet, תֵּיכְלִין comedetis Fœm. א aliquando amittitur, etiam in aliis tem-	

poribus, inprimis in Infinit. ut לְמֵכַל in Aphel & Ittaphal א tranſit in ו, ut אוֹכִל: accedente verò præfixo א excluditur, ut מוֹכִל cibans. In Ithpeel ſchevandum chatephpathach recipit, ut אִתְאֲכַל qui vel per daghesch in ת præced. occultatur, ut אִתַּכַּל. In Aphel etiam talis formatio eſt: אֵיכֵל.

Eadem.	*Pe Jodh.*
Jodh omiſſum ſæpe per daghesch ſecundæ radic. impreſſum indicatur, ut יִתֵּב ſedebit, quod interdum in Nun plenum reſolvitur, juxta	In Futuro Kal incipiunt & deſinunt in Tzere. • Reg. 3. Jodh cum ſupervacaneo plerumq; omiſſo: ut אֵלֵךְ ambulabo, תֵּרֵד deſcendes, יֵשֵׁב ſedebit, pro תֵּירֵד, יֵישֵׁב, אֵילֵךְ. Excipe: aliqua retinent Jodh, ſed cum chirek, & deſinunt in pathach, ut אִירַשׁ poſſidebo

ARABICA.			SYRIACA.		
Def.	Perf.		Def.	Perf.	
أَمُّ	أَمْمُمُ	Fut.	ܐܕܘܩ	ܐܕܩܘܩ	F.Peal
تَؤُمُّونَ	تَؤْمُمُونَ		ܢܕܩܘܢ	ܢܕܩܩܘܢ	
أَمَّ	أَمْمَمَ	4.C.	ܐܕܩ	ܐܕܩܩ	Aph.Pr.
أَمَمْتُ	أَمْمَمْتُ		ܐܕܩܬ	ܐܕܩܩܬ	
أَمُّوا	أَمْمَمُوا		ܐܕܩܘ	ܐܕܩܩܘ	

GEMINATORUM SCHEMA ÆTHIOPIC.

Pahala.			Aphala.	
Def.	Perf.		Def.	Perf.
ነበ፡	ነበበ፡	Præt.	ኣነበ፡	ኣነበበ፡
ነበቱ፡	ነበበቱ፡		ኣነበቱ፡	ኣነበበቱ፡
ነበነ፡	ነበብነ፡		እነብከ፡	ኣነበብከ፡
እነብ፡	እነብብ፡	F.	Nota tamen, quod defe[illegible]lva	
ይነቡ፡	ይነብቡ፡		forma rariſſima ſit.	

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.

ÆTHIOPICA.

Reg. 72. Non opus. Licet enim propter *Alf* litteram formativam Futuri, prima radicalis aliquando abjiciatur, quod notat. Reatinus (ſic ſecun

ARABICA.

Phe Elph.

Non opus. Prorſus enim ana logicè verba hæc apud Arabes conjugantur, niſi quòd Eliph hamzatum ſine vocali poſt *Dſamma* in *Wau*, poſt *Kesre* in *Je* mu etur, poſt aliud verò *Elpb*, *fatha*

SYRIACA.

Eadem, quæ apud Chald. ܐܬܐ ... ܐܬܐ ... *etiam*, *edes* & hîc pro *Etsere* in fine interdum eſt *Procbe* aut *Reſ*-*b* (propter

Niph.	Perf.	נִסַּבַּב נְסַבַּבְתָּ אִסָּבַב תִּסָּבֵב
	Imp.	נָסַב נְסַבּוֹתָ אִסַּב תִּסַּב
Piel	Perf.	סַבֵּב סַבַּבְתָּ מְסַבֵּב אֲסַבֵּב
	Imp.	סוֹבֵב סוֹבַבְתָּ מְסוֹבֵב אֲסוֹבֵב
Hiphil	P.	הִסְבִּיב הִסְבַּבְתָּ הִסְבִּיבוּ מַסְבִּיב אַסְבִּיב
	I.	הֵסֵב הֲסִבּוֹתָ הֵסַבּוּ מֵסֵב אָסֵב

Cap. VI.

De Quieſcentibus.

Docet inflectere verba, quorum prima radicalis eſt א vel י, aut tertia א vel ה.

Pe Aleph.

In Futuro Kal incipiunt â Cholem (א in prima ſing. abjecto) & deſinunt in Tzere. Reg. 7.

Ut אכל, יאכל, נאכל *edes, et, emus:* pro תאכל, יאכל, נאכל. Pro *Tzere* eſt quandoq; *Pathach* ex generali ratione

reg.

CHALDAICA

Def.	Perf.	
דַּקַּת	דְּקָקַת	
דַּקִּי	דְּקַקִי	
אֵדִיק	אֶדְקַק	F. Peal
תֵּדִיק	תִּדְקַק	
תֵּדִיקוּן	תִּדְקְקוּן	
אַדִּיק	אַדְקֵק	Aphel
אַדִּיקְתְּ	אַדְקֵקְתְּ	
אַדִּיקוּ	אַדְקִקוּ	

In Futuro Peal incipiunt à Tzere (א aliquando in Jod quieſcens muta-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
ረበብከ፡ *extendiſti*, ኀሠሥከ፡ *quæſivi*, Pſ. 118, 10. ኣረመምኩ፡ *Tacui*, Pſ. 31, 3.	poſtrema ante augmentum. ſcheva retinet, ut مَدَدْتُ vel Teſdid cum vocali manet, licet accedat augmentum.	accedat, ut ܪܰܡܬܶܝܢ ܪܰܡܬܘܢ, ܪܰܡܬܶܝܢ Sic etiam in 2. Fœmin. Plur. Futuri, ut: ܬܪܽܘܡܶܝܢ.
Reg. 7. Non opus. Aſyllabica enim planè ut in perfectis verbis hîc adhærent, ut ሣረረ፡ *fundavit F.* Sic & omiſſâ alterâ ſimilium, ut ይነቡ፡ *qui loquuntur*, Pſ. 5, 6. â ነበበ፡	Eadem. Ut مَدَّتْ *extendit F.* & مَدُّوا *extenderunt duo V.* â مَدَّ *extendit.* Tertia tamen Plur. Præt. formantur ut jam ſequitur.	Eadem. Ut ܥܽܘܠܝ *adſcende, Intra*, Fœmin. ܥܽܘܠܘ, Pl. Maſc. ܥܽܘܠܶܝܢ *adſcendite, intrate.* Sic etiam Aph., ut ܐܰܥܶܠܘ *immiſerunt*, 1. Tim. 6, ℣. 10.

TYPUS GEM. ARABIC.

Defect.	Perfect.	
مَدَّ	مَدَدَ	Præt.
مَدَّتْ	مَدَدَتْ	
مَدُّوا	مَدَدُوا	
		Fut.

TYPUS GEM. SYRIAC.

Defect.	Perfect.	
ܪܰܡ	ܪܡܰܡ	Pr. Peal.
ܪܰܡܬ	ܪܡܰܡܬ	
ܪܰܡܘ	ܪܡܰܡܘ	
		F. Peal.

CHALDAICA

labica, quæcunq; & ubicunque illa ſint, ut רַקְּתָן, רַקֵּתִין, רַקְּנָא comminuti fuiſſe, comminutæ fuiſtis, comminuti fuimus. Fut. 2. F. Pl. תִּרְקָּן comminuemini f.

Eadem.

Ut גֹּר ſuccide V. גֹּרִי ſuccide F. גֹּרוּ ſuccidite V. Sic רַקְּת, רַקִּי, רַקְּנָא. Quod verò aliquãdo Tzere in Chirek convertatur, ut in Præt. Aphel אַרְקֵי, אַרְקְא, juxta analogiam fit.

Typ. Gemin.

Def. Perf.

רַק רַקֵּק Pr. Peal

רַקֵּקְתְּ רַקֵּת

רַקֵּרת

Senſus regulæ eſt: Omnia ſuffixa ſive augmenta ſyllabica verbis geminatis accedunt per cholem cum dagheſch, quod eſt loco excluſæ radicalis præcedenti radicali impreſſo. Solùm נָה utriusq; Futuri, (tam primi ſcilicet quo Indicativus venit nomine, quàm ſecundi, propriè ita dicti,) per י in ſæghol quieſcens ſuffigitur retento dagheſch, ut תְּחִלֶּינָה incipient f. pro תְּחִלּוֹנָה.

A ſyllabica junguntur termi- Reg. 71.
nationi initiali.

Hoc eſt, non intercedente alia vocali inter ipſum ultimam litteram radicalem cujuscunq; temporis & ipſum ſuffixum, ut שֹׁם obſtupeſce: Fœmin. שֹׁמִּי Pl. שֹׁמּוּ manente accentu, & dagheſch etiam poſt longam impreſſo. Sic etiam in Niphal, ut נָשַׁם, נְשַׁמּוּ Eſaiæ 33, 8. it. in Hiphi, ut הֲשַׁמּוּ ſtupore corripiamini.

TYPUS GEMINATORUM:

סָבַב סַבֹּתָ סַבֹּתִי סַבֹּנוּ Perf. } Pr. Kal
סֹב סֹבּוּ סָבּוֹתָ סָבּוֹתִי Imp. }

אֶסְבּוֹב תִּסְבּוֹב תִּסְבְּבוּ תִּסְבּוֹבְנָה P. } Fut. K.
אָסוֹב תָּסוֹב תָּסֹבּוּ תְּסֻבֶּינָה I. }

Niphal.

ÆTHIOPICA

frequentiſſimè ſimiles maneant, & licet altera amittatur nulla tamen fit vocalium mutatio, quia ſuffixa non affiguntur per dagheſch, quo Æthiopes carent, ut ይሐምሙኒ ፡ *adfligunt me*, Pſal. 9, 13 የኀሥሥዎ ፡ *quæſiverunt eum*. Sed ut jam dictum, plerumq; ſimiles manent, ut አርመምኩ ፡ *tacui*. አምረርኩ ፡ *irritaverunt te*.

ARABICA

mutatio propter augmenta, ſive ſyllabica ſint, ſive aſyllabica: niſi illa, quæ in perfectis Conjugationibus contingit, ut تَمَدَّدْتُ *extendiſti* ab مَدَّ. Nec ratio quoq; mutationis, quæ apud Ebr. eſt, hîc locum invenit, cùm *Teſdid*, τῷ dageſch reſpondens, poſt quieſcentem litteram quoq; ſtare poſſit, ut مَادَّاتٌ *extendentes F.*

SYRIACA.

quæ fuit in prima, licet vox augmento ſyllabico ſub finem augeatur. Sic in Part. *Peil* â ܦܩܝܕ fit F. ܦܩܝܕܐ Pl. M. ܦܩܝܕܝܢ F. ܦܩܝܕܢ. In Part. Benon. ejicitur in Fœmin itemq; Pl. utriusq; generis *Olaph* cum ſubſtractâ vocali. Futurum quoq; Peal, Aphel & Ittaphal, nec non 1. ac 3. Sing. Præt. itemq; Participia Aphel ac Ittaphal accedente ſyllabico augmento conſequente, vocalem ultimam in ſcheva convertunt, excluſo *Kuſchoi* in litt. præced. *Begbadkephath*.

Reg. 70.

ÆTHIOPICA

Non opus.

Ἀναλόγως enim dico ቀጥቀጥከ ፡ *concidiſti*, Pſ. 29, 14 ... ረቡ

ARABICA

Non opus.

Reſolvitur enim vel littera, Teſdid onerata, ac tum po-

SYRIACA.

Non valet.

Retinetur enim ſcheva, licet augmentum ſyllab. acce-

CHALDAICA

radicali, licet ſuffixum ſive augmentū conſequens ſyllabicum accedat, ut [illegible] אַרְקְתָה ex אַרֵק. Notandum tamen, aliquando Tzere ultimum propter augmenta conſequentia ſyll. in ſcheva mutari, ut אַרְקִית comminui, מַדְקִין comminuentes M. מַדְקָן comminuentes F. In Fut. Aph. [illegible] comminuent.

Eadem hic augmenta ſyllab quæ apud Ebr. nimir. omnes præter ךָ ן׳ א_ & ׳. Participiale א_ apud Chald. quoq; ſyllabica augmenta imitatur.

Non opus.

Manet enim ſcheva ante augmenta conſequentia ſyllabica

præcedentes) longas in analogas breves.

Syllabica idem ſunt, quod mobilia, (quo nunc etiam *He* participiale pertinet) & corripiunt Kametz in Pathach, ut נָמֵק *contabeſcens*; Pl. נְמַקִּים, in Fœm. נְמַקָּה. Tzere in Chirek הֵדֵק *comminuit*, הֲדִקּוֹתָ *comminuiſti*. Cholem in Kübbutz, תֹּסֶךְ *teges*, תֻּסְכְּנָה *tegetis*. Ratio eſt, ut dagheſch, defectus index, locum habere poſſit, (poteſt tamen poſt longas etiam dagheſch interdum habere locum, quamvis rariſſimè & inpropriè ut p 10 quoq; dictum.) Nam ubi in fine aliquid accedit, defectus ſecundæ radicalis in tertia notatur per dagheſch forte compenſativum.

Notandum, omnes ſerviles verbi terminationes, exceptis tantum ה_ Fœmin. Præt. ן & ׳., quæ ob hoc aſyllabica vocantur augmenta, ſyllabicas eſſe & mobiles, cùm conſtent litterâ mobili, quæ cum vocali ſyllabam conſtituit.

Et ſcheva ante ſe Conver- Reg.
tunt in Vav Cholem. 70.

Ut חַנּוֹתָ, חַנּוֹתִי, חַנּוֹתֶם, חַנּוֹנוּ *miſertus fuiſti, fui, fuiſtis, fuimus*, pro חַנֹּתָ &c.

Senſus

	ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
Reg. 67.	Non opus. *Aphala* enim, quæ reſpondet Conj. *Hiphil*, nullam hic obtinet terminationem diverſam à perfectis verbis.	Non opus. Propter occultationem enim rad. unius litteræ, nulla accidit vocalis in fine mutatio. Sed terminatio cōſueta ubiq; manet ut in perfectis.	Non opus. *Aphel* enim τῷ *Hiphil*, & *Ethpeel*, τῷ *Niphal* Ebræorum reſpondentia uſitatam terminationem in Geminatis quoq; retinent.
Reg. 68.	Non opus. Præter quàm enim, quòd verba geminata ſimiles utplurimum retineant, augmenta ferè ſemper uſitatas vocales ſervant, licet altera ſimilium amittatur, ut ኢየሐጠጠኒ፡ *ne abſorbeat me*, Pſ. 68, 18. à verbo ሐጠጠ፡ *abſorpſit*.	Non opus. Retinent enim litteræ characteriſtæ tum temporum tum Conjugationum, conſuetas vocales, ut يُمِدُّ *extendet* تَمُدُّ *extendes*. Sic etiam in Conjug. deriv. ut إِنْمَدَّ. Creſcente etiam in fine voce, vocalis ſub augmento manet.	Non opus. Servant enim augmenta ordinariam vocalem, tantùm obſervato, quòd ſi littera ſequens fuerit una ex *Beghadhcephath*, illi imprimatur *Kuſchoi*, ut ܬܕܩܘܩ, *comminues* ܢܬܟܦܦ *incurvabit ſe*. Sic etiam in Hiph. ܐܕܩ; ܐܒܙܩ.
Reg. 69.	Non opus. Dictum enim jam antea, quòd fre-	Non opus. Nulla enim accidit hic vocalium Y mu	Non opus. Eadem enim retinetur vocalis, quæ

CHALDAICA

Non opus.

Retinet enim apud Chald. Aphel conſuetam terminationem, ſicuti etiam Futur. Ithpeel, Conj. Niph Ebræorum reſpondeat.

Non valet.

Habêt enim augmenta more conſueto *Chirek* cui dagheſch ſubjungitur, ut תדיק. Putat quoq; Cl. *Dieu* pro *chirek* more Syriac. ſubſtitui poſſe *Tzere* omiſſo Dagheſch, ut מֵיגַּי pro מגי à מוג, hujusq; punctationis in Targhum indicium eſſe ' poſt augmentum locatum.

Non opus.

Manet enim vocalis longa ſub prima radi-

Nudum Hiphil deſinit in Tzere, Futuraq; Niphal in Pachach. Reg. 67.

Nudum i.e. augmento conſequente non auctum, ut הֵחֵל *incepit*, יִמַּד *menſurabitur* pro יִנָּמֵד, הֶחֱלִיל.

Augmenta antecedentia vicino accentu, habent Kametz. Reg. 68.

Ut תֵּחַם *incaleſces*. Excipe Fut. Niphal, ubi brevis manet, ut יִדַּל *attenuabitur*. In Præterito ac Participio Hiphil eſt *Tzere*, ut מֵצַל *obumbrans*. In tota Hophal eſt *Schurek* immutabile, ut יוּשַׁד *vaſtabitur*. Remoto accentu, (quod fit, quando vox in fine creſcit, tum enim ad ultimam accentus transfertur, nec amplius augmento vicinus dici poteſt) pro ִ i-temq; ..redit ordinarium (ſub augmento ſc. antecedente) nimir. ſcheva, ſecundùm reg. 116. ut מְצִלִּים *obumbrantes*.

Conſequentia ſyllabica reſolvunt vocales (proximè ſc. Reg. 69.

præ-

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.

Reg. 66.

Eadem.

Leves verò Conjugationes hîc vocamus omnes tam activas, quàm paſſivas. Sic pro እለ፡ ይነብቡ፡ Pſal. 5, 6. legitur እለ፡ ይነብቡ፡ *qui loquuntur* & cum affixio ይነብቦሙ፡ *alloquetur eos* pro ይነበብዎሙ፡ à ነበበ፡ *locutus eſt.* Plurima tamen immò penè cuncta prorſus ἀναλόγως formantur, ut የሀ ትቶ፡ *interrogat eũ,* ሰዮዶከ፡ *expoliſti,* ሰደሎ፡ *fraudavit illam.* In Aph. አኰነኖ፡ *judicavit eum.* Tap. ተኰነነ፡ *judicatus eſt.*

Non

Eadem.

Quando ſcilicet mediam radicalem Gjezma præcedit, quod in Futuro contingit, ut يَمُدُّ *extendet* pro يَمْدُدُ. Si verò alia præcedat vocalis, tum cum propria ſua vocali media radi ejicitur, ut مَسَّ pro مَسِسَ, مُسَّ pro مُسِسَ.

Tota tamen hæc compenſatio locum non habet ac proinde geminata verba perfecta imitantur, quando ultima radicalis Gjezma ſuſtinet. Atque hinc perfectè dico يَمْدُدْنَ, مَدَدْتُ, non يَمُدَّنْ, مَدْتُ, quomodo dicendum eſſet, ſi ulti. aliam vocalem poſſideret.

Non

Eadem.

Leves verò Conjugationes hic vocamus, quæ levibus ſp. Ebr. reſpondent, nimir. *Peal, Ethpeel, Aphel, Ethtaphal.* Sic in *Peal* pro ܢܒܙܙ reperitur ܢܒܙ *Accenſa eſt.* Ita quoq; in *Aphel* ܐܒܙ ܐܒܙܙ &c. Ethia quoq; nonnulli excipiuntur. *Peil* enim regulare [illegible] pro [illegible], [illegible] &c. Sic quoq; totum *Ethpeel* in Part. præſ. S. M. pro primâ rad. inſuper inſeritur, ut [illegible] pro quo juxta reg. dicendum eſſet [illegible]. Quod in reliquis quandoq; ejicitur, quandoq; manet.

Non

CHALDAICA

Eadem.

Leves ſunt omnes præter Pael & Ithpaal, ut חן donavit, חַן dona ſive miſerere. Excipe & hic Participium utrumq; Peal itemq; totam Conjug. Ithpeel quæ analoga ſunt, ut Benon גְּזִיז tonſus, 1. Sam. 25, 4. Peil גְּזִיז detonſus. Ithpeil אִתְגְּזִית detonſa eſt. Et hic præteritum Peal ſæpè perfectè flectitur, ut קְלַלְתְּ viluit Targh. Jonath. Geneſ. 16, 4. Poſteriores quoq; Targumiſtæ in Benoni loco ſecundæ radicalis א & י quandoq; adhibuere, ut חָאִין peccans, Job 24, 16. קָיִץ exſcidit, Jerem. 10, 3. idq; imitatione Syrorum: Sicuti etiam hoc, quòd 3. Fœm. Pl. Præt. pro א, in ן quandoq; finiat.

In Levibus verò expungitur media radicalis, cum præcedente vocali. Reg. 66.

Leves ſunt reliquæ, ſcilicet *Kal*, *Niphal*, *Hiphil* & *Hophal*, ut רַב *multiplicavit*, רֹם *exalta*, pro רָבַב, רָמַם. Excipe Participia *Kal*, *Paul*, quæ regularia, ut אָרוּר *maledictus*. pro quo aliàs juxta datam regulam dicendum אִיר. Et in Futuris Niphal ſecundam Singularem Fœmininam cum ſecunda & tertia plurali, tam Maſculina, quàm Fœminina, ubi media radicalis littera cum ſuppoſita vocali expungitur, antecedens verò juxta reg. 69. reſolvitur ut יֵקָלּוּ & יֵקַלּוּ *leves erunt* pro יִקָּלְלוּ, â קָלַל *levis fuit*. Ipſum quoq; Præteritum Kal multa Geminata perfectum habent, ut קָלְלוּ *perfecerunt* pro quo juxta reg. fuiſſet dicendum כַּלּוּ. it. לָקְקוּ *linxerunt*, 1. Reg. 21, 19.

Non | Nudum

ÆTHIOPICA

mus â ከደነ፡ obtexit, protexit. ከሠተተ፡ revelavit E. à ከሠተ፡ aperuit, revelavit. Ratio eſt, quia Æthiop. dagheſch carent.

GEMINATA.

Reg. 65. Non opus.

Carent enim Æthiopes Conjugationibus Gravibus, cùm dagheſch forti, â quo ita vocantur & quod eas conſtituit, ipſi careant.

ARABICA

tionibus apud Arabes formantur, niſi quod *Nun* & *Tau* ante ſerviles ſimiles Gjezma adfecta in illis occultentur per *Tesdid*, (aliam enim vocalem habentia manent; ut كَبَتْنَ *deſtruxit F.*) ut كَبَتِّ *deſtruxiſti F.* كَبَتُّمْ *deſtruxiſtis* طَعَنَّ *confoderunt F.* طَعَنَّا *confodimus* à طَعَنَ.

GEMINATA.

Non opus.

Perfectè enim Conjugantur geminata verba in Conjug. illis, quæ Tesdid habent, ut سَلَّلَ Conj. 2., à سَلَلَ ſic & in 5. تَسَلَّلَ Rationem reddit *Erpenius*, quia unum *Tesdid* duas litteras, alteram ſcilicet conjug. 2. vel 5. & alteram geminatæ radicalis, compenſare nequit: multo minus una duo gerere Tesdid ſicuti apud Ebr. una littera non poteſt ferre duo ſimul dagheſch fortia.

SYRIACA.

GEMINATA.

Non opus.

Carent enim Syri Conjugationibus gravibus. Utuntur verò loco gravium Ebræorum, *Pael*, & *Ethpaal* in quibus geminata perfecta manent, ut ܕܰܟܶܝܢ *purga, elue nos.* Sic in Ethpaal, ut ܐܶܬܪܰܚܰܡ *miſericordiam conſecutus eſt* à ܪܚܶܡ. Item ܐܶܬܚܰܒܰܠ *corruptus* à ܚܰܒܶܠ.

CHALDAICA.

Verbum נְתַן interdum *perfectè* hîc flectitur, ut Dan. 2, 16. it. Ezræ 7, 20. interdum *imperfectè* h. e. ſublato נ (agimus verò jam de נ primâ non ultimâ radic. quæ ſemper manet) ut Dan. 4, 14. 22. & 29

Non opus.

Quamvis enim interdum in *Pael* & *Ethpaal* (quæ conjug. Ebræorum gravibus reſpondent) prima *Cholem* habent, quod ſecundâ dagheſch priveт, id tamen non ex uſu Chald. ſed ad formam Ebraicam fit. Sic Dan. IV, 16. in conjugatione Ethpaal legitur אשתומם *obſtupuit* pro אֶשְׁתַּמַּם è שָׁמַם.

Ea

reg. 61.) item in *utroq. Futuro Kal* h. e. Imperat. quod *Futurum primum* dicitur, & Fut., quod ſecundum vocatur. Alij ita efferunt, tam in *imperante*, quàm *narrante*, in *Zeri* terminatur, ut יִתֵּן & אֶתֵּן pro יִנְתֵּן & אֶנְתֵּן. Infinit. ſimiliter adſumto ת in Zeri finit, ut תֵּת.

GEMINATA ſeu DEFECTIVA Ajin.

In Conjugationibus gravibus prima radicalis Vau cholem habet, quod ex ſecundâ dagheſch excludit. Reg. 61.

Forte ſcilicet in Conjugationibus nim. gravibus, ut in Futuro Püal אֲסוֹבַב, תְּסוֹבַב, יְסוֹבַב: *circumdabor, circumdaberis, circumdabitur:* pro אֲסֻבַּב, תְּסֻבַּב, יְסֻבַּב. Sunt autem tres graves: *Piel, Püal, Hithpael;* quæ puncto dagheſch onerantur. Et multa tamen geminata prorſus imitantur hîc perfecta, juxta generalem auctoris notam reg. 60. Sic pro אֲמוֹדֵד Pſal. 60, 8. legitur אֲמַדֵּד idem tamen verbum Hab. 3, 6. in Fut. Piel & Præt. Hithp 1. Reg. 17, 21. juxta regulam ſine dagheſch reperitur.

In

	ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA
	eſt. Sic in Futuro ትነግሩ፡ *narrabitis* â ነገረ፡ *narravit.* (*ad Chald.) tur quoq; hîc, quãvis rariſſimè, verba defect. פ״נ & illa ferè tantum quæ reſpondent defectivis פ״נ apud Ebræos.	إِنْكَسَرَ enim dicitur إِكَّسَرَ id tamen imperfectam conjugationem non reddit, cum alibi Nun Gjezmatum maneat.	forte indicari nequit, cùm dagheſch forti careant Syri: Si tamen *Nun* excluſum una ex litteris *Beghadkephath* ſequatur, illa *Kuſchoi* recipit! Idẽ imitantur quædam verba *Pe* ܢ *Judh.*
Reg. 63.	Non opus. Dico enim ነሢእ፡ *ſumere* à ነሥአ፡	Non opus. Verba enim *Pe Nun* in Imp nihil habent peculiare.	Non opus. Notandum vero quòd Imp. Peal in his verbis deſinat in *Ptocho, Rewazo* & *Ezozo.*
	Lamedh Nun perfecta ſunt.	*Lam Nun.*	*Lomadh Nun & Tau.*
Reg. 64.	Non opus. Verba enim, quorum ultima rad. ነ vel ተ, apud Æthiopes perfectè formantur. Manente ነ & ተ ante ſervilem ſimilem, ut ገደፍነ፡ *protex-mus*	Eadem. Nec tamen, ex *CL. Erpeni* ſententia, imperfectis hæc verba adnumeranda ſunt. Perfectè enim aliàs verba hæc in omnibus Conjuga-	Non opus. Manẽt enim Tau & Nun radicalia ante ſervilia ſimilia. hinc in Rit. Syr. legitur ܨܒܬ *ornaſti,*

X 2 tio Ge-

dejecit, סַצִּיל *eripiēs* pro אַנְצִּיר, הִנְפִּיל, מַנְצִּיל.
Quam formam pauca defectiva *Fe Jodh* & verbum לָקַח in Hophal æmulantur. nim. hæc ſeptem, 1. יָנַח, in Hiphil הִנִּיחַ *poſuit*. 2. יָצַב in Niphal נִצַּב *conſtitutus eſt*, Hiph. הִצִּיב *ſtatuit*, Hoph. הֻצַּב. 3. יָצַג in Hiphil הִצִּיג *ſtatuit*. 4. יָצַע in Hiph. הִצִּיעַ *ſtravit, ſubſtravit*. in Hophal יֻצַּע *ſubſternitur*. 5. יָצַק in Hiph. הִצִּיק *infudit*, at Hoph. הוּצַק habet. 6. יָצַת in Hiph. הִצִּית in Niph. נִצַּת. 7. יָקַף in Hiphil הִקִּיף *ambivit, cinxit*. his *Buxt*. addit יָצַר.

Infinitivus Kal adſumit תַ. Reg. 63.

Ut גֶּשֶׁת *accedere* pro נְגַשׁ.

Lamedh Nun vel *Tau*.

Nun vel Tau ante ſervilem ſimilem ejicitur, defectu per dagheſch forte notato. Reg. 64.

Ut שָׁכַנּוּ *habitavimus*, שִׁחַתֶּם *corrupiſtis*. Requiritur tamen, ut ת & נ rad. ſcheva mutum habuerint.

Nota verbum נָתַן *dedit*, Nun etiam ante ת ſervile amittit (vid. exemplum reg.

CHALDAICA.

medio occurrit, [illegible], defectu per dagheſch forte notato. Sic in Fut. [illegible] datur [illegible] in Aph. [illegible] pro [illegible]. Sæpè tamen analogia obſervatur. Sic Dan 5, 2 legitur [illegible] & in [illegible] v. 3. Dan. Cap. Æth.

Non valet.

Simpliciter enim Nun [illegible] evalum in medio abjicitur, ut [illegible] pro [illegible].

Non opus.

[illegible] שׁחת enim, [illegible] recte in [illegible] dico שִׁחַתִּי [illegible] שִׁחַתּוּן pro [illegible] ſi reg. valeret [illegible] eſſet [illegible] & שִׁחַתְּ.

Ver-

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA
plenè nihil tradit quicquid igitur nos tradituri hîc ſumus, ex propria noſtra obſerv. habemus. Obſ. ult. valet.	fectis tamen illa adnumerat *Erpen.* ut ſuo videbimus loco. In obſ. ult. Arab. cum Ebr. conveniunt.	In obſervatione ultima Syri, ut & Orientales omnes, Ebræis conſentiunt.
Reg. 61. Non opus. Verba enim *Pe Nun* h. e. quorum prima rad. ነ eſt, perfecta ſunt, nec habēt quoq; ſcheva ab initio, niſi in Imperativo & Inf. Pahla, ut ንበር፡ *ſede* à ነበረ፡ *ſedit.* ንቁሀ፡ Imp. *ſurge* à ነቀሀ፡	Non opus. Nunquam enim verba apud Arabes à *Conſonis Gjezmatis* incipiunt, ac proinde nec Nun Gjezmato, ratio eſt, quia carent ſcheva mobili.	Eadem. Ut ܦܘܩܘ *pulſate* à ܢܩܫ Eadem quoq; exceptio, ut ܢܓܕܡ *exciſum*, ܢܦܩ *abiit.*
Reg. 62. Non opus. Neq; enim Æthiopes *Nun* ſchevatum abjiciunt, nec *daghesch forte* etiam habent. Hinc à ነሥአ፡ *ſumſit* fit Aphala አንሥአ፡ *elevavit.* Taphala ተንሥአ፡ *elevatus eſt*	Non opus. Licet enim *Nun* & *Tau* charactariſticæ litteræ Conjug. 7. & 10. ob primam radicalem ſimilem abjiciatur ſive in radicali ſimili per *Teſdid* occultetur, pro X اِنتَ	Non opus. Licet enim *Nun* medianum excludatur, quando ſcheva habet, (excipienda tamen tota Conjugatio *Ethpeel*, in quâ *Nun* ſchevatum manet) attamen defectus ille per daghesch forte

CHALDAICA

Quapropter & à Grammaticis etiã nonnullis prorſus negliguntur & inter perfecta referuntur. Peculiariter tamen aliquid de illis addemus ductu noſtri auctoris.

apud Græcos πειλω &' πειῶ apud Latinos amaſti & amaviſti dicimus indifferenter.

PE NUN.

Eadem.

Ut פַּק, יִפַּק pro quo in Dan. legitur יִפֵּק. Et hîc quoq; participium utrumq; analogicum, ſicut & Præt. *Peal.*

Omne Nun Schevandum abjicitur. Reg. 61.

Ut שַׁק *oſculare* pro נְשַׁק à rad. נָשַׁק *oſculatus eſt*. Excipe præteritum *Kal* & participium *Paul.* נְתַן tamen נ ſchevandum in præterito quoq; abjicit, ut תַּתָּה pro נָתַתָּה 2. Sam. 22, 41.

Eadem.

Licet enim tota conjugatio *Ethpeel* perfecta (exceptis pauciſſimis exemplis in Targhum, quæ adducit *Buxt. Gr. Chald. Syr.*) ſectatur, attamen aliis in locis, ubi *Nun* ſchevatum in medio

Et ſi fuerit medianum, ſchevandum ſc. defectus per dagheſch forte notatur. Reg. 62.

Hoc eſt, ſi littera quædam *Heemanthi* ab initio acceſſerit ad verbum *Pe Nun* & analogia ſcheva requiſiverit ſub נ, *Nun* abjicitur & ſequenti litteræ h. e. ſecundæ radicali dagheſch forte imprimitur, quod propterea & compenſativum vocatur, ut אֶצַּר *cuſtodiam*, הַפִּיל *dejecit*

ÆTHIOPICA

ወተዐጽኑ፡ *condu-dit M.*

ወተዐጽንከ፡ *contu-diſti V.*

ወተዐጽንኪ፡ *contu-diſti M.*

ወተዐጽነ፡ *con-tudit.*

Eadem.

Reg. 60. Notandum verò, quod non tot *defectiva verba* apud Æthiopes occurrant, quot apud Ebræos. Verba enim *Pe Nũ*, itemq; *Lamedh Nun* vel *Tau* regulariter conjugantur, ut infra ſuis locis oſtendetur. Sic etiam non dantur verba quieſcentia *Pe Aleph* nec etiam *Lamedh Aleph* vel *He*, ut ſuo videbimus loco. *Reſtinua* de imperfectis verbis planè

ARABICA

trilitterorum reſpondet, ut

غَرَرَ غَرَّ *fefellit* 1. 9j

تَغَرَّرَ تَغَرَّ 2.

اِغْتَرَرَ اِغْتَرَّ 3.

اِسْتَغْرَرَ اِسْتَغَرَّ 4.

Eadem.

Non tamen niſi verba *geminata* itemque quæ aliquam ex litteris ي و أ radicalem habent, pro imperfectis apud Arabes reputat *Erpen.* Licet enim dentur quoq; verba *Lameth Nun* & *Tau* apud Arabes, quorum ultima littera *Tau Gjezmata* in ſubſequenti ſervili ſimul per *Teſdid* occultetur, perfectis

SYRIACA.

inq; *Pael* & *Ethpaal* fermè ſolùm occurrunt, ut:

Subjecit V. ܫܥܒܕ

3. F. ܫܥܒܕܬ

2. M. ܫܥܒܕܬ

2. F. ܫܥܒܕܬܝ

1. C. ܫܥܒܕܬ

Eadem.

Tot etiam verborum imperfectorum ſunt ordines, niſi quod iſta, quorum ultima rad. eſt *He* planè perfectè flectantur, cùm *He* apud Syros ſit litera mobilis. Notandũ verò, quod loco verborũ quieſcentium לה apud Syros dentur quieſcentia *Lomadh Judh*, de quibus infra reg. 82.

Im

CHALDAICA

ut:

בַּלְבֵּל ,בַּלְבֵּלְתְּ

בַּלְבֵּלְתָּ בַּלְבֵּלְתְּ

בַּלְבְּלִית

Eadem.

Tot etiam verborum imperfectorum ordines, quot apud Ebræos. Si excipiantur modo verba defectiva לח & נן quanquam & apud Ebr. etiam hæc verba penè analoga ſint. Manent enim omnes litteræ radicales, licet non expreſſe ponantur, ſed in ſimili per dagheſch forte compenſativum occultentur. Qua-

CAP. V.

DE DEFECTIVIS.

Docet Conjugationem verborum 1. Pe Nun, 2. Lamedh Nun vel Tau, 3. Geminatorum.

Anomala verba ſunt vel Defectiva, vel Quieſcentia. Reg. 60.

Illa, quorum aliqua radicalis inter Conjugandum deficit, ut quæ ab initio habent *Nun* vel *Johd*, vel in fine *Nun* vel *Tau*, vel *duas poſtremas ſimiles*. Hæc, quæ conſtant litteris אֶהֱוִי (h. e. quorum vel prima radic. eſt א aut י, vel ſecunda eſt ו, vel ultima א aut ה) & differentur in ſequens Caput. Nota hîc ab antiquo paradigmate בָּעַל primam cujuslibet radicis adpellari *Pe* docendi gratiâ, ſecundam *Ajin*, ultimam *Lamedh*, unde anomalorum diſtinctæ denominationes ortæ ſunt. Obſerva etiam in omnibus ordinibus Imperfectorum multa manere regularia: ut apud

ÆTHIOPICA.

ſcheva ſimplex ſub guttur. habeat locum. 2. Terminatio verborum ſemper eſt vel *a* brev. vel ſcheva, propterea obſerv. hâc non opus. Tranſitiva mutant formativam futuri, ሕ in ሕ፡ 3 Non opus, carent enim Æth. dagheſch forti. Nec 4. Pathach vicario deſtituuntur iidem cùm ſub guttur. ſimpl ſcheva ſcheva in fine quoq; adhibeãt. Habẽt deniq; Æth. etiam verba

QUATRATA.

Eadem quæ tamen eodem, quo triliter., conjugantur modo, ut ወነዐነ ፡ *condudit V.*

ወነ

ARABICA.

netur tamen *Dſamma*, quod ex futuro patet terminutione, quæ manet in *Dſamma*, etſi ultima gutturalis ſit. 3. Non opus eſt, cùm *Teſdid* in gutt quoq;, excepto ſaltim *Eliph*, habeat locum. 4 & 5. Non opus, cùm Arabes *pathach genuſa* non agnoſcant. Accidit tamen apud Arab. mutatio quædam in futuro tum ob diverſam vocalem in ſecunda præteriti, tum ob particulas quaſdam, ut p ad reg. dictum, de quibus alibi.

QUATRATA

Deniq; etiam verba apud Arabes in uſu ſunt, ſed non niſi in conjugationibus: quarum 1. primæ, 2. quintæ, 3. ſeptimæ, 4 nonæ.

 tri

SYRIACA.

2. *Ezozo*, quod pro Ebr. Vav cholem in fine Fut. 1. & 2. adhibent, ob guttur. in fine non mutatur, dico enim in Imper. ܫܡܘܥ & in fut. ܢܫܡܘܥ] aſt *Revozo* ubicunq; fuerit, ſi littera gutturalis *He*, *Chet*, *Ain*, vel *Riſch* ſequatur, in *ptocho* etiam mutatur. 5. Propter *intranſitivam* quoq; ſignificationem *Ezozo* Imp. ac Fut. in *ptocho* mutatur, ut ܥܒܰܪ *tranſi*, ܕܚܶܠ *time*. *Pathach vicarium* itemque genuſa Syri non agnoſcunt, ſicuti nec etiam compenſationem excluſi *Kuſchoi*, quod in *Pael* & *Ethpaal* dagheſch forti reſpondet, quando med. rad. eſt littera *Begadkephath*, per vocalem longam.

QUADRATA.

Perfecte ſectantur inqi.

CHALDAICA.

(quod pro *cholem* Ebræo adhibent Chaldæi) itemq; *Zeri* ob ſequentes litt. חער in *pathach* mutantur, ut עֲבַר *tranſi* pro עֲבֹר in *Pael* עַבַּר pro עַבֵּר

5. Excluſum dagheſch in ר compenſari ſolet plerumq; in aliis gutt. raro. Significatio quoq; *intranſitiva*. *Kibbutz* ac *Zeri* in *pathach* hic mutat Pathach genuſa adſumitur quoties opus eſt. Obſervatione quartâ hîc non opus.

QUADRATA.

In *Pael* fere ſolùm occurrunt, ad cujus etiam analogiam flectuntur, ut

---

runt pro צָעֲקִי conf. reg. 134. 2. Terminale *cholem* aut *zeri* ob poſtremas חער vel *ſignificationem neutram* mutatur in pathach, ut שְׁלַח *mitte*, (vide reg. 138.) יִשְׁכַּב *cubabit* pro שְׁלֹח, יִשְׁכֹּב. 3. Vocales breves ֶ ַ ִ propter excluſum dagheſch producuntur in analogas longas ֵ ָ ִי, ut בֵּרֵךְ, מְבָרֵךְ, מְבָרֵךְ, בָּרֵךְ pro בֵּרֵךְ, מְבָרֵךְ, מְבַרֵּךְ, בַּרֵּךְ 4. *Saghol* convertitur in pathach vicarium גַּעַת pro גַּעַת Ezech. 17, 10. â נָגַע *tetigit*, טַעַת pro טַעַת Eccl. 3, 2. â verbo def. Pe Nun. נָטַע *plantavit*. conf. reg. 137. 5. Adſumitur *pathach genuſa*, ſicubi opus eſt nim. ſub ult. vel penult. חה & ע ſchevandis, ut נְטוֹעַ *plantavit*. vid. ſupra reg. 12. it. infra reg. 135. Et hæc omnia ſecundùm generales regulas: unde meritò hîc obiter tantùm tacta, reſervantur in Cap. IX. & X.

QUADRATA VERBA.

Hoc eſt, quæ vel quatuor radicalibus conſtant, vel unam alteram reduplicant, nihil habent novæ difficultatis; ut

כִּרְבַּלְתִּי	כִּרְבַּלְתָּ	כִּרְבֵּל
כִּלְכַּלְתִּי	כִּלְכַּלְתָּ	כִּלְכֵּל
texit,	texiſti,	texi.
ſuſtentavit,	*ſuſtentaviſti*,	*ſuſtentavi*,

Cap.

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
	litt. apud Ebr. vix poſſunt ſimplex obtinere ſcheva, ſed pro illo ⊙	ܐ ܡܫܠܚܐ ܐ ܐ ܐܫܪ.
Reg. 58. Non opus. Retinet enim tum ſervilis, tum radic. conſuetam Taphala vocalem, licet verbum à guttural. incipiat. TYPUS GUTT. እሐብሞ፡ Fut. Pahala. ተሐበመ፡ Pr. Tapahala. እተሐብሞ፡ F. Tap. አሕበመ፡ P. Aph እሐብሞ፡ F. Aph	Non opus. ob rationes ſæpè adductas. ⊙ compoſitum recipiunt, quod ſimilem quoq; brevem vocalem ante ſe requirit. guttur. igitur typus hic eſto planè analog. 1. Perſ. اتكعّف Fut 3. Conj. 1. M. تتكعّف 2. F. تتكعّفين 3. M. يتكعّف 3. F. تتكعّف	Non opus. Manet enim ſcheva ſimplex ſub prima guttur. in *Ethtaphal*, quæ Conjugatio τῷ *Hophal* Ebr. reſpondet. Gutturalium igitur prorſus perfectorum (de ܐ alibi agetur) hoc ſchema eſto. ܐܚܠܘܒ F. Peal ܐܬܚܠܒ Pr. Ethp. ܐܚܠܒ Pr. Aphi Simpl. Fut. Aph.
Reg. 59. Non valet. *Tranſitiva* quidē hîc aliquam mutationem faciunt, ſed non in ſyllaba ult., vid Reatin. de gen. verb. 1. Obſ. hic non valet cum ſcheva	Non opus. Niſi quod *Tranſitiva* ſingnific. aliquid mutet de quo alibi dicetur. 1. Non valet, quod ex hactenus dictis patet. 2. Non valet etſi enim gutturalis in fine fuerit, retinetur	Eadem. Non tamen ſemper nec in notis omnibus. Nam I. ſcheva mobile ſub gutturali manet, modò ſub *Olaph* ab initio *Ptocho* & *Revozo* pro eo aſſumitur, quod aliæ etiam gutt. interdum imitantur. 2. Ezo-

CHALDAICA

[illegible] cum ſæghol & chateph-ſæghol legitur, ut חָסְנוּ *poſſederunt.*

Non opus.

[illegible] quæ *[illegible]* Ebr. reſpondere, creditur, propter primam gutturalem nihil peculiare habet. [illegible] igitur hocce iſto ſchemate.

[illegible] אֶעְבֵּד Fut. Kal

אִתְעֲבֵד Pr. Ethpeel

אַעְבֵּד *Pr.* Aphel

יַעְבֵּד Fut. Aph.

Kametzchatuph & chateph-kametz in totâ Hophal. Reg. 58.

Kametz.chat. ſub ſervili; *chatephk.* ſub prim. guttur., ut מָאֳחָז *comprehenſus*, יָעֳמַד *ſiſtetur* pro מָאְחָז, יָעְמַד.

TYPUS GUTTURALIUM.

אֶחֱלוֹץ, תַּחֲלוֹץ, יַחֲלוֹץ, יַחַלְצוּ Fut. Kal

נֶחֱלַץ Præt. Niph. נֶחֱלָצָה, נֶחֱלָץ Partic.

הֶחֱלִיץ, הֶחֱלִיצָה Præt. Hiph. מַחֲלִיץ Partic.

אַחֲלִיץ, תַּחֲלִיץ Fut. Hiph. אָחֳלַץ Fut. Hoph.

Eadem.

1. Scheva ſub gutturali maximè initiali hîc quoq; in compoſitum mutatur, ut עֲבַד *fecit* pro עְבַד. 2. Terminale *Kübbutz* (quo-

Præterea receditur ab analogia paradigmatis, propter alias gutturales, vel ſignificationem intranſitivam, aut excluſum dagheſch. Reg. 59.

1. Scheva mobile ſub gutturali dilatatur in *Hatephpatha*, ut צָעֲקוּ *clamaverunt*

ÆTHIOPICA

turi propter litteram ſimilem formativam, excludatur. Hinc pro አአኅዝ፡ reperitur አኅዝ፡ *comprehendam.* quandoq; tamen etiam manet, ut አአምን፡ *confitebor.* aliàs in cæteris Fut. perſonis prima guttur. redinet ſuam vocalem ſicuti quoq; præcedens formativa, quæ tamen interdum *a breve* recipit, ut ትአብስ፡ *peccedis.* Sic etiam in Aphala, ut አእተተ፡ *abſtulit.*

ARABICA

ſcheva ſimplici Ebr. reſpondet, ob hoc non excludit, nec præcedentis formativæ vocalis mutatur. Ad analog. enim أُفِيقُ dico quoq; أُخَالِطُ *miſcebo commercium cum aliquo habebo.* Sic يَنْفَعُ *proderit.* Interdum tamen litt. formativa ante gutturalem, quæ Gjezma retinet, fatha loco jambi habet. vid. *Fabr.* ſp. Arab. p. 29.

SYRIACA

ܢܶܚܕܶܐ *gaudebit*, plur. ܬܶܚܕܽܘܢ *gaudebitis.* Sic nec obſervatio de gutt. media in Kal habet hic locum ob rationes reg. 55. add. dico hinc ܐܰܥܠܽܘ *curā habete.* Intranſitiva tam ſub non gutt. quàm gutturali pro *ezozo* in Imper. & Fut. Peal ferè ſemper adhibent *Ptocho*, ut reg. 59. n. 2. oſtendetur. Obſervatio de ܐ non habet locum, quid tamē ob Olaph prim. rad. mutationis contingat reg. 72. notabitur.

Reg. 57.

ÆTHIOPICA

Non opus.

Manet enim in Conjug. illis, quibus አ vel ተ ab initio accedit vocalis ſub prima rad guttural. eadem quæ in aliis, ut አእተተ፡ *abſtulit*, ተአምነ፡ *credidit.*

ARABICA

Non opus.

Ob rationes hactenus allatas. Quod enim apud Ebr. propter primam gutturalem radicis formativæ litteræ tum Conjug. tum Futur. temporis mutentur id totum inde eſt, quia gutturales litteræ

SYRIACA

Non opus.

Manet enim ſcheva ſimplex ſub guttural. prim. in *Aphel*, ut ܐܰܥܒܶܕ *ſervavi* à ܥܒܰܕ. Sic & in *Ethpeel*, ut ܐܶܬܚܰܫܰܒ & ܚܫܰܒ

CHALDAICA

busgutturalis ſe ac præcedentem punctat, illa tamen rariora ſunt. Hinc pro מְהַלְּכִים Daniel. IV, 26. legitur מַהְלְכִין. Nec obſerv. de א Futuri Kal hic locum habet reperitur enim in Dan. תֵּאמַר *dicet*, תֵּאמְרוּן *dicatis*, נֵאמַר *dicemus*.

Ut יְהַלֵּךְ *ambulabit*, תְּחַלִּיף *mutabis*, מַאֲמִין *credens* pro יְהַלֵּךְ, תַּחְלִיף, מַאְמִין.

Idem imitatur *Imperativus Kal*, cum media Gutturalis eſt, ut טַעֲמוּ *guſtate* pro טְעְמוּ *Excipe:* in *Futuro Kal* propter *Aleph* (tam ſervile, quàm radicale) vel *ſignificationem intranſitivam* eſt Sæghol & chatephſæghol, ut אֶהֱלֹךְ *ambulabo*, תֶּאֱנֹק *clamabis*. Quod interdum etiam imitatur ח, ut יֶחֱזֶה *adſpiciet*.

Non opus.

Retinetur enim ſub guttural. tam in *Aphel*, quàm *Ithpeel* ſcheva ſimplex, & licet quandoque in ſcheva compoſitum mutetur, hoc ipſum præcedens ſcheva vel vocalem invariatam relinquit. In Daniele tamen ex uſu Ebræo, *Aphel* propter guttu-

Sæghol & chateph-ſæghol in Præteritis Niphal ac Hiphil, atq; Participio Niphal. Reg. 17.

Ut נֶעֱנַשׁ *mulctatus eſt*, הֶחֱזִיק *adprehendit*, נֶהֱרָג *occiſus* pro נִעְנַשׁ, הִחְזִיק, נִהְרָג. Invenitur & ֲ, ut נַעֲנֶה *adflictus eſt*, Eſa. 53, 7.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
in hâc, quàm in Conjug. cæteris, quorum charact. ተ eſt, propter ſequentem ſimilem amittitur.	pro ايتسر. Quando verò prima radic. *Eliph, Thſe. Wau* vel *Je* fuerit, eandem ſibi adſimilat, & per *Teſdid* occultat.	2. quòd *Tau* maneat, etſi verbum à *Toladh*, *Thet* vel *Tau* incipiat.

Reg. 55.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
Non opus.	Non valet.	Non opus.
Carent enim Æthiopes ſcheva compoſito. & ſimplex ſub gutturalibus quoq; adhibent frequentiſſimè, ut è lectionis exemplo p. 37. & 39. adducto quodammodo liquet, exq; iis, quæ reg: ſeqq. 56. 57. & 58. adducentur, etiam patebit.	Nec opus etiam cùm *Gutturales* quoq; apud Arabes, ſi *Eliph* excipiatur, quod ipſum tamen interdum etiam Gjezma gerit, τὸ Gjezma (quod reſpondet τῷ ſcheva quieſcenti Ebr.) capaces ſint. Nulla igitur propter gutturales primas, in verbis apud Arabes fit peculiaris mutatio, ut ex exemplis, ſequentibus regulis ſubjectis patet.	Cùm enim Syri *Scheva compoſitum* agnoſcant nullum, littera gutturalis utplurimum ſcheva ſimplex retinet vel pro eo Pecho aut Revozo admittit, quæ vocales ſi quæ ſervilis præcedat in eandem rejiciuntur, quando gutturalis littera *Olaph* fuerit. Sic pro אֱלֹהִים Syri dicunt ܐܠܗܐ pro בֵּאלֹהִים: ܒܐܠܗܐ.

Reg. 56.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
Non opus.	Non opus.	Non opus.
Ob rationem reg. praec. adductam. Nota inſuper, quod አ radicale in prima Futuri	Licet enim prima rad. Futuri Gutturalis ſit, illa ipſa tamen Gjezma, quod τῷ ſcheva	Manet enim, ut jam dictum, ſcheva ſub gutturali ſimplex, ut [illegible]

CHALDAICA

ת, ut אִדְּכַר *commemoratus eſt* pro אִתְדְּכַר. in Futur. יִדְּכַר *commemorabitur* pro יִאתְדְּכַר. Manet tamen quandoq; ex uſu Syr. ת.

tut κακοφωνία, ת transponitur & dagheſchatur ſimul, tumq; duriter effertur. vid. plura apud *Buxtorf.* ת charact. ob prim. rad. ד ט vel ת excidit.

Non opus.

Sicuti nec reg. 56. 57. & 58. Solent enim Chald ſcheva ſimplex ſub gutturali uſitatè retinere: Sic pro יַעֲבֵד ſæpiùs reperitur יֶעְבֵּד *faciet*, pro יַעֲבֹר ſæpiùs legitur יֶעְבַּר *tranſibit*. Interim in præfixis inſepar. Præpoſit. Gutturalis littera punctat ſe & præced. vid. *Dieu* p. 403.

Prima gutturalis pro ſcheva muto recipit unam ex compoſitis vocalibus; atq; augmentum antecedens ſimilem mediocrem. Reg. 55.

Alij Grammatici ita efferunt: Littera gutturalis punctat ſe & præcedentem. Nim propter Gutturales אהחע ſcribitur ֲ, vel ֱ, vel ֳ. Aliquando retinetur ſcheva ſimplex ſub gutturali, ita tamen ut ſub ſervili vocalis brevis maneat, non aliter ac ſi ſequens ſcheva ſimplex fuiſſet compoſitum, ut יֶהְגֶּה *meditabitur* pro יֶהֱגֶּה.

Non opus.

Licet enim exempla occurrant interdum in quî- præ-

Scilicet Pathach & Chateph-pathach in Futuris Kal & Hiphil atq; participio Hiphil. Reg. 56.

Ut

Apud Arabes.

M.P. وْنَ	8. مُقْتَتِلَةٌ	1. قَاتِلَةٌ
M.D. انِ	9. مُقْتَلَّةٌ	2. مُقَتِّلَةٌ
F.S. ةٌ	10. مُسْتَقْتِلَةٌ	3. مُقَاتِلَةٌ
F.D. تَانِ	11. مُقْتَالَّةٌ	4. مُقْتِلَةٌ
F.P. اتٌ	12. مُقْتَوْتِلَةٌ	5. مُتَقَتِّلَةٌ
	13. مُقْتَوِّلَةٌ	6. مُتَقَاتِلَةٌ
		7. مُنْقَتِلَةٌ

Apud Æthiopes, vide è regione p. ſcil.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA
Reg. 54. Non opus.	Prima radicalis in conj. 8. tranſponitur.	Eadem.

ÆTHIOPICA.

Reg. 54. Non opus.

Carent enim Æthiopes Conj. cui አት præmittatur. In Aſtapahala verò ተ ſitum ſuum retinet, quacunq; litterâ ſequente. ſic à ጸዕነ፡ *equit* in Aſtapah. dicitur አስተፀዕነ፡ *inopem fecit.* Hinc nulla etiam litterarum occurrit hîc mutatio: nec ተ quoq; characteriſticū tàm in

ARABICA

Prima radicalis in conj. 8. tranſponitur.

Hoc eſt ت in Conj. 8. perpetuò eſt epentheticum h.e. poſt primam radic. locatur.

Hæc ſi ص ض ط vel ظ fuerit in ط (quod ipſum aliquando in ظ convertitur & cum priori per Teſdid coaleſcit.) ſi ت ث vel ز in ت mutatur, ut اِصْطَبَرَ pro

SYRIACA

Eadem.

Eadem quoq; obſervatio.

Iterum verò hîc ut apud Chaldæos Conj. *Ithpeel* & *Ethpaal* intelliguntur, utpote ex Ebr. *Hithpael* ortæ. Sic ܐܙܕܗܪ *conſideravit* pro ܐܬܙܗܪ.

Nota 1. quòd hæc metatheſis nō habeat locum quando *Tau* geminatur ut in *Ettaphal*. 2. quòd

modó, י. invariabili manente. Sic etiam Part. Præt. Pael מְפֻקָּד, ubi tamen Patach mutatur.

Apud Æthiopes.

Pahala	ጸቀደ፡	*Taphala*	ወተጸቀደ፡
Tapahala	ወተጸቀደ፡	*Anpahala*	ወንጸቅደ፡
Pahla	ወጸቅደ፡	*Ampahala*	ወምጸቅደ፡
Tapahla	ወተጸቀደ፡	*Aſtapahala*	ወሰተጸቅደ፡
Aphala	ወጸቅደ፡		

M.P. ..ኑ F.S. ..ኢ F.P. ..ቶ

CHALDAICA.

Eadem.

Intelligenda verò regula de conj. ex Ebr. *Hithpael* ortis.

Eadem quoque obſervatio, ut אִכְתְּחַר pro אִתְכְּחַר, אִזְדַּלַּח *diffuſus fuit* pro אִתְזְלַח. Tollitur quoq; ת (& cū eo quoq; א ſimul in Futuro ac participio) quando prima rad. eſt ד, ת vel ת.

II. VARIATIONES.

Propter ſibilum & gutturales.

Prima ſibilans in Hithpael transponitur. Reg. 14.

Hoc eſt ת (littera formativa dictæ Conjug.) litteris שׁ שׂ צ ס ז (radicalibus) poſtponitur, ut הִסְתַּבֵּל *oneravit ſe*, pro הִתְסַבֵּל, Idemq; ת poſt ז in ד, poſt צ in ט mutatur, ut הִזְדַּמֵּן *preparavit ſe*, הִצְטַדֵּק *juſtificavit ſe*. Metatheſeos hujus tum etiam mutationis litterarum, ratio eſt, ut rectè tradit *Buxtorf.* euphonia, ſive κακοφωνίας evitatio. Cùm enim ת molle h. e. dagheſch carens ad ſonum τοῦ ς blæſi degeneret, & ob hoc ſequente aliquâ litterâ ex jam indicatis, ſibilorum multitudo fiat, quæ malè ſonat, illa ut evitetur

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA
Reg. 52. Eadem.	Non valet.	Non valet.
Obſerva modo quòd ſub ſecunda rad. perpetuò *i longum* hîc ſit.	Sunt verò hi apud Arab. Infinitivi, nec niſi in reduplicatione adhibentur:	Sed omnes incipiunt à ܡ & (præter *Peal*) in ܘ finiunt, ut

1. فِعَّالٌ
2. تَفْعِيلٌ
3. مُفَاعَلَةٌ
4. إِفْعَالٌ
5. تَفَعُّلٌ
6. تَفَاعُلٌ
7. اِنْفِعَالٌ
8. اِفْتِعَالٌ
9. اِفْعِلَالٌ
10. اِسْتِفْعَالٌ
11. اِفْعِيعَالٌ
12. اِفْعِوَّالٌ
13. اِفْعِوَّلَالٌ

Inveniuntur tamen adhuc aliæ 32. formæ, quas exhibet Erpen. p. 57. & 58.

ܡܶܦܩܰܕ
ܡܶܬܦܩܳܕܽܘ
ܡܦܰܩܳܕܽܘ
ܡܶܬܦܰܩܳܕܽܘ
ܡܰܦܩܳܕܽܘ
ܡܶܬܬܦܰܩܳܕܽܘ

Plerumq; verò ܠ illis præmittitur, ſine quo Infinitivum non habere vim Infinitiv., tradit *Dieu*.

Reg. 53.

Hæc ſunt Participia.

Apud Syros

M. P. ܝܢ	ܡܶܬܦܰܩܰܕ *Ethpaal*	ܦܳܩܶܕ *Peal*
F. S. ܐ	ܡܰܦܩܶܕ *Aphel*	ܡܶܬܦܩܶܕ *Ethpeel*
F. P. ܢ	ܡܶܬܬܰܦܩܰܕ *Ethtaphal*	ܡܦܰܩܶܕ *Pael*

Particip. præt. Paſſivum ܦܩܺܝܕ eodem modo flectitur, manente ܝ.

CHALDAICA

Non valet.

In *Peal* Invinitivus à מ incipit, in Conj. cœteris in אָ terminatur, ut: מִפְקַד אִתְפְּקָדָא, פַּקָּדָא, אִתְפַּקָּדָא, אַפְקָדָא, אִתַּפְקָדָא:

Apud Æthiopes etiam ጸቂዶ: cui in cæteris Conjug. ſimpliciter littera cujusq; conjugationis formativa ſaltim præmittitur.

Quibus Infinitivi adſimilantur. Reg. 52.

Niſi quòd *Kal* etiam â *Kametz* incipit, maximè in reduplicatione verbi, ut פָּקֹד יִפְקֹד *viſitando viſitabo.* *Hiphil* vero & *Hophal* in *Zeri* quoq; deſinunt, ut הַפְקֵד, הָפְקֵד. Importat *reduplicatio* ſingulare ſignificationi augmentum ac certitudinem vid. Auctorem reg. 164. quæ non imminuitur multò minus ambigua vel incerta redditur per negativam particulam utriq; verbo præpoſitam, quòd perperam *Piſcator Herborn.* cum *Fr. Junio* ſtatuit. Quos refutatos vide à Dn. *D. Jacobo Wellero* Spicil. Qq. Syro-Ebr. I. quæſt. 1. confer *B. Par.* Comm. in Gen. p. 78. Nec non *Dn. D. Glaſſ.* Gr. S. lib. 3. tr. 3. can. 37. n. 2.

Hæc ſunt Participia. Reg. 53.

Apud Chaldæos.

פָּקֵד *Peal*
מִתְפְּקֵד *Ithpeel*
מְפַקֵּד *Pael*
מִתְפַּקַּד *Ithpaal*
מַפְקֵד *Aphel*
מִתַּפְקַד *Ittophal*

F. S. אָ | M. P. ין | F. P. ן

Participium *Peil* ſive Præteritum eodem formatur modo

Apud Ebræos.

פּוֹקֵד *Kal* Benon,
פָּקוּד *Paül*
נִפְקָד *Niphal*
מְפַקֵּד *Piel*
מְפֻקָּד *Püal*
מַפְקִיד *Hiph.*
מָפְקָד *Hoph.*
מִתְפַּקֵּד *Hithp.*

M. P. ים | F. S. ה & ת | F. P. ות

Apud

Reg. iii.

Hi omnes Imperativi,

Apud Syros.

	ܦܩܘܕ	*Peal*
tu V.	ܐܬܦܩܕ	*Ethpeel*
ܝ *tu F.*	ܦܩܕ	*Pael*
ܘ *Vos V.*	ܐܬܦܩܕ	*Ethpaal*
ܝܢ *Vos F.*	ܐܦܩܕ	*Aphel*
	ܐܬܬܦܩܕ	*Ethtaphal*

ܝ & ܘ non efferuntur hîc, ſicuti nec in Ind. præt. Sing. 2. F. & 3. F. plur. itemq; 3., pl. M.

Eſt quoq; apud Syros terminatio Imper. itemq; Fut. in *Ptocho* & *Revoza*. Ac priorem quidē terminationem omnia ferè verba habent, quæ in Indic. præt. in *Revozo* finiunt. Poſterior terminatio non adeò frequens eſt, reperitur tamen cum apud Chald., tum apud Syros. Propter *Gutturalem* vero Syri *Ezozo* nō mutant in *Ptocho*.

Apud Arabes.

	tu V.	اِنْقَتِلْ 8.	اُقْتُلْ	1.
ـِي	*tu F.*	اِقْتَلِلْ 9.	قَتِّلْ	2.
ـَا	*Vos duo vel duæ*	اِسْتَقْتِلْ 10.	قَاتِلْ	3.
ـُوا	*Vos Viri*	اِقْتَالِلْ 11.	أَقْتِلْ	4.
ـْنَ	*Vos* Mul.	اِقْتَوْتِلْ 12.	تَقَتَّلْ	5.
		اِقْتَوِّلْ 13.	تَقَاتَلْ	6.
			اِقْتَتِلْ	7.

Paſſiva Imper. non agnoſcūt: proq; illo utuntur Futuro cum ل mutato Dhamma in ult. Futuri in Gjezma.

Ea | T Non | Non

Hi omnes Imperativi.

Reg. 15.

Rectiùs ſine dubio auctor feciſſet, ſi Imperativum Futuro præmiſiſſet, quod alij Grammatici faciunt, cùm ab Imperativo Futurum in Ling. Oriental. deſcendat, præmiſſis ſaltim litteris איתן (Syri tamen pro י ſemper adhibent נ) & additis ſuffixis inſeparabilibus, perſonas formantibus.

Apud Ebræos:

	tu V.	פְּקֹד	Kal
י	tu M.	הִפָּקֵד	Niphal
ו	Vos V.	פַּקֵּד	Piel
נָה.	Vos M.	הַפְקֵד	Hiphil
	Pual &	הִתְפַּקֵּד	Hithpael

Hophal Imp. carent.

Apud Chaldæos.

		פְּקֹד	*Peal*
	tu V.	אִתְפְּקֵד	*Ithpeel*
י.	tu M.	פַּקֵּד	*Pael*
ו	Vos V.	אִתְפַּקַּד	*Ithpaal*
נָא	Vos M.	אַפְקֵד	*Aphel*
		אִתַּפְקַד	*Itthaphal*

Apud Æthiopes.

Pahala	ጰቀደ፡	
Tapahala	ተጰቀደ፡	*tu V.*
Pahla	ጰቅደ፡	*tu M.* ‍י
Tapahla	ተጰቅደ፡	*Vos V.* ו
Apkala	አጰቅደ፡	*Vos M.*
Taphala	ተጰቀደ፡	
Anpahala	አንጰቀደ፡	
Ampahala	አምጰቀደ፡	
Aſtapahala	አስተጰቀደ፡	

Non | Quibus

Apud Arabes.

	Ego	tu V.	ille	tu M.	illa	Vos 2.	illi 2.	illæ 2.	nos	Vos V.	illi	Vos M.	illæ	
	ا	تَ	يَ	تَ	تَ	تَ	يَ	تَ	نَ	تَ	يَ	تَ	يَ	
فَعَّلَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	1.
فَعِّلُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	2.
فَاعِلُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	3.
فْعِلُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	ـُ	4.
تَفَعَّلُ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	5.
تَفَاعَلُ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	6.
نْفَعِلُ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	7.
فْتَعِلُ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	8.
فْعَلُّ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	9.
سْتَفْعِلُ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	10.
فْعَالُّ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	11.
فْعَوْعِلُ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	12.
فْعَوِّلُ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	ـَ	13.

يَنَ اِنِ اِنِ اِي وُنَ نَ نَ نَ نَ

Hi

tum cum Teſdid in fine adjicit, ut أَفْعُلَنَّ pro أَفْعُلُ. Sic & in Plural. يَفْعُلَانِّ pro يَفْعُلَانِ.

Fit verò hæc terminationis futuri variatio propter certas quaſdam particulas ei præpoſitas, de quibus infra reg. 85. & 114. aliquid dicetur.

Apud Chaldæos.

	Illæ	Illi	Vos M.	Vos F.	Nos	illæ	tu M.	illa	tu F.	Ego	
	י	י	ת	ת	נ	ת	ת	י	י	א	
: פְקַר	.	.	.	.	.	.	.	.	.	אֶ	Peal
: תְפְקַר	.	.	.	.	.	.	.	.	.	״	Ithpeel
: פַקֵר	:	:	:	:	:	:	:	:	:	־	Pael
: תְפַקַר	.	.	:	.	.	.	.	.	.	ֽ	Ithpaal
: פְקֵר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Aphel
: תַּפְקַר	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ֽ	Ittaphal

ן. ין. ן ן.

Apud Æthiopes.

Ego	illa	ille	tu M.	tu F.	Nos	Vos M.	Vos F.	Illi	Illæ
አ	ት	ይ	ት	ት	ን	ት	ት	ይ	ይ

Pahala	*e breve* vel *Scheva*	ጸቅድ
Tapahala	*e breve*	ተጸቅድ
Pahla	*e breve*	ጸቅድ
Tapahla	*e breve*	ተጸቅድ
Aphala	*a breve*	ጸቅድ
Taphala	*a breve*	ተጸቅድ
Anpahala	*e breve*	ኀጸቅድ
Ampahala	*e breve*	ምጸቅድ
Aſtapahala	*e breve*	ሰተጸቅድ፡

Hi

in penult. verò *Kesra*, ut قَنِيَتْ paſſ ex قَنَيَ. in tertia قُنِيَ ex قَنَاةَ.

قَنَيَا	*illæ duo*	إِقْنَيَا	7.
قَنَيْتُمَا	*Vos duo*	إِقْنَيَا	8.
قَنَوْا	*illi*	إِقْنُوا	9.†
قَنَيْنَ	*illæ*	إِقْنَيْنَ	10.
قَنَيْتُم	*Vos V.*	إِقْنُوا	11.*
قَنَيْتُنَّ	*Vos M.*	إِقْنَيْنَ	12.
قَنَيْنَا	*Nos*	إِقْنُوا	13.

Reg. 30.

Hæc ſunt omnia Futura

Apud Syros.

	illæ	*illi*	*Vos M.*	*Vos V.*	*nos*	*illa*	*tu M.*	*ille*	*tu V.*	*ego*	
	ܢ	ܢ	ܬ	ܬ	ܢ	ܬ	ܬ	ܢ	ܬ	ܐ	
ܢܦܩܘܕ	*Revozo*										Peal.
ܢܬܦܩܕ	*Revozo*										Ethpeel
ܢܦܩܕ	*Schevas.*										Pael.
ܢܬܦܩܕ	*Revozo*										Ethpaal
ܢܦܩܕ	*Ptocho*										Aphel.
ܢܬܬܦܩܕ	*Revozo*										Ethtaphal

[illegible]

NB quotieſcunq; accidit in fine augmentum ſyllabicum, vocalis ſyllabæ ult. tum hic, tum apud Chald. mutatur in Scheva, unde poſt modū præcedēs Scheva, mutatur in Ptocho, ſæpiùs in Revozo, quod in præterito quoq; notandum.

incidit aliquod, ubi penult. Dſamma vel Keſra habet Paſſivum pro eo adhibeat Fatha. Sic Paſſiva Conj. prima eſt أُوقِنَ ab Act. أَوْقَنَ tertia Paſſiv. أُوقِنَ ab activa أَوْقَنَ.

Notandum inſuper, quod Futuri apud Arabes terminatio in Sing. ac prima Plurali varietur per *Apocopen* (quæ mutat Dſamma d. l. in Gjezma & (.) Fœm. Sing Maſcul. Pluralis ac in toto duali tollit) *Antitheſin* (quæ ſimiliter d. in locis (.) tollit ac Dſamma in fatha cōvertit) ac *Paragogen* quæ Nun fatha tum

Præterita apud Æthiopes:

Pahala	ጸ	*ille*	ቀደ፡ *ቀደ፡
Tapahala	ተጸ	*illa*	ቀደተ፡
*Pahla**	ጸ	*tu M.*	ቀደከ፡
*Tapahla**	ተጸ	*tu f.*	ቀደኪ፡
Aphala	አጸ	*Ego*	ቀደኩ፡
Taphala	ተጸ	*Illi*	ቀዱ፡
Anpahala	አንጸ	*illæ*	ቀዳ፡
Ampahala	አምጸ	*Vos V.*	ቀደክሙ፡
Aſtapahala.	አስተጸ	*Vos M.*	ቀደክን፡
		Nos	ቀደነ፡

Hæc ſunt omnia Futura. Reg. ſe.

Apud Ebræos:

	illæ	*Vos f.*	*illæ*	*Vos V.*	*nos*	*illa*	*tu M.*	*ille*	*tu V.*	*ego*	
	ת	י	ת	ם	נ	ת	ת	י	ת	א	
פְּקֹד											*Kal*
פָּקֵד											*Niphal*
פַקֵּד											*Piel*
פֻקַּד											*Püal*
פְקִיד											*Hiphil*
פְקַד											*Hophal*
תְפַּקֵּד											*Hithpael*

נָה ו ו י

Apud

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
Eadem.	Eadem.	Eadem.

Reg. 49.

Hæc ſunt omnia Præterita apud Syros.

ܗ hic in ſecunda ſe. ſing. itemq; 3. plur. Fœm. nec non ܘ in 3. plur. Maſc. non pronunciantur. Vide quæ ad reg. 31. p. notata.

ܩܛܰܠ † ܩܰܛܶܠ	Ille	
ܩܶܛܠܰܬ	illa	
ܩܛܰܠܬ † ܩܰܛܶܠܬ	tu V.	ܩ * ܩ Peal
ܩܛܰܠܬܝ † ܩܰܛܶܠܬܝ	tu M.	* ܐܬܩ Ethpeal
ܩܶܛܠܶܬ *	Ego	ܩ Pael †
ܩܛܰܠܘ † ܩܛܰܠܘܢ	illi	ܐܬܩ Ethpaal †
ܩܛܰܠܝ & ܩܛܰܠܝܢ † ܩܛܰܠ & ܩܛܰܠܝܢ	illæ	ܐܩ Aphel
ܩܛܰܠܬܘܢ † ܩܰܛܶܠܬܘܢ	Vos V.	ܐܬܬܩ Ethtaphal
ܩܛܰܠܬܝܢ † ܩܰܛܶܠܬܝܢ & ܩܛܰܠܬܝܢ	Vos M.	
ܩܛܰܠܢ & ܩܛܰܠܢܢ † ܩܰܛܶܠܢ & ܩܰܛܶܠܢܢ	Nos	

Præterita Conjug. apud Arabes hæc ſunt:

قَتَلَ † قَتَّلَ * قَاتَلَ ٤ أَقْتَلَ ¶ تَقَتَّلَ ٦	ille	قَ	1.
قَتَلَتْ	illa	قَّ	2.
قَتَلْتَ	tu V.	قَا	3.
قَتَلْتِ	tu M.	أَقْ	4.
قَتَلْتُ	ego	تَقَّ	5.
قَتَلَا	illi duo	تَقَا	6.

Paſſiva verba, cum activis ferè prorſus coincidunt, niſi quòd loco *Fatha* & *Keſra* in prioribus ſyllabis *Dſamma* habeant, (quod ipſum, ſi Elif adſit, idem in Wau convertit, juxta obſerv. 2. p. 45. l. 6. à fine) in

S 2

CHALDAICA.

Eadem.

Exemplum quære poſt exempl. Ebr. hoc ſigno ♆ *Cruces* quid denotant facile eſt cognoſcere, nim. † notat terminationem קַר pertinere ad *Piel* & *Hithpael*, qualem hæ conjugationes habēt pro nſitata קַר ſic hæc notat ſignificat *Hiphil* terminari in קִיר ſive *Chirek* pro *Pathach.* ⊙ notat dageſch * indicat pro פ adſumendū eſſe, propter ſuffixum ſc. ſyllabicum, פְ.

Ad Futur.

In Arabicis expreſſum eſt tantùm Futurum Activum: cum quo Paſſivum ferè co-incid.

quæ recordationem juvent, ut ex collatione ſenties.

Hæc ſunt omnia præterita, compendioſè contexta. Reg. 49.

קֵר † קַר ¶ קִיר	*ille*	פָּ * פְּ	*Kal*
קָרָה ¶ קִירַת	*illa*	נִפְ	*Niphal*
קַרְתָּ	*tu V.*	⊙ פִּ	*Piel* †
קַרְתְּ	*tu F.*	⊙ פֻּ	*Püal*
קַרְתִּי	*Ego*	הִפְ	*Hiphil* ¶
קָרוּ ¶ קִירוּ	*illi* / *æ*	הָפְ	*Hophal*
קַרְתֶּם *	*Vos V.*	⊙ הִתְפַּ	*Hithpael* †
קַרְתֶּן *	*Vos F.*		
קַרְנוּ	*Nos C.*		

♆ Hæc ſunt omnia Præterita apud Chald.

קַר † קֵר	*ille*	פְּ * פִּ	*Peal*
קָרַת *	*illa*	אִתְפְּ * אִתְפִּ	*Ithpeel* †
קַרְתְּ † קַרְתָּ	*tu*	⊙ פַּ	*Pael* †
קָרֵית *	*ego*	⊙ אִתְפַּ	*Ithpaal*
קָרוּ † קָרוּ	*illi*	אַפְ	*Aphel* †
קָרָא † קֵרָא	*illæ*	אִתַּפְ	*Ittaphal*
קַרְתּוּן † קַרְתּוּ	*Vos V.*	אָפְ	*Ophal.*
קַרְתֵּין † קַרְתֵּן	*Vos M.*		
קַרְנָא † קֵרְנָא	*Nos*		

In Daniele & Eſdra ferè ſolùm occurrit, ſicuti etiam & *Peil*, quod etiam in Præt. tantùm in uſu.

Præ-

ÆTHIOPICA.

PARTICIPIUM Paul.	INFINITIVUS
Singul.	ጸቂዶ፡
M. ጸቂዱ፡ F. ጸቂዳት፡	& cum Baclam.
Plural.	በጸቂዶ፡ ለጸቂዶ፡
M. ጸቂዳን፡ F. ጸቂዳት፡	

De አ poſt ult. *Plural. Fœm. Imp. & utriusq. Participij Sing.* necnon 3. *Plur. Præt. F. G.* Grammatici diſcrepant, cùm quidam, illud addant, quidem omittant.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
Eadem.	Eadem.	Eadem.

Reg. 49. Sic ad analogiam Syriaci thematis.

ܦܩܶܕ ܦܩܶܕܶܬ ܦܩܶܕܬ݁ ܦܩܶܕܬ݁ܝ ܦܩܶܕܶܬ

Formantur quoq;

ܦܩܕܘ ܦܩܕܝ ܦܩܕܬ݁ܘܢ ܦܩܕܬ݁ܝܢ ܦܩܕܢ

& alia.

Sic ad formam Arabici them.

قَتَلَ قَتَلَتْ قَتَلْتَ قَتَلْتِ قَتَلْتُ

Conjug.

كَتَبَا كَتَبَتَا كَتَبْتُمَا كَتَبُوا كَتَبْنَ

Ita quoq; juxta Æthiopicum thema.

ጸቀደ፡ ጸቀደት፡ ጸቀድከ፡ ጸቀድኪ፡ ጸቀድኩ፡

Formo: ገብረ፡ ገብረት፡ ገብርከ፡ ገብርኪ፡ ገብርኩ፡

Ea | Ea | Ea-

1. PARTICIPIUM.

Benoni ſive participium activum non ſolùm *Participium*, ſed & *Præſens*, *Futurum*, *Perfectum* ac *Imperfectum* exprimit, & hoc quidem apud Syros quando ܗܘܐ ei ſubjungitur. Præſens verò & quidem perſ. 3. quando nudè ponitur, ſecundam verò & tertiam perſ. cum adnexis pronominibus. *Paul*, cui Syr. *Peil* reſpondet, utplurimum *Præteritum Paſſivum* notat, quandoq; & Activè ſumitur: probè tamen obſervandum, quod *Participia* apud Syros tum demum ut *Particip.* exponenda ſint, quando ܟܕ vel ܕ illis præmittitur.

Conjugationum cœterarum formationem integram, chartæ redimendæ gratiâ hîc omiſimus, accedente & hoc, quòd peculiari Circulo ſive rotâ cum ſufficienti inſtructione infra ad operis hujus calcem exhibeantur, imò ex ſeqq. etiam, nim. reg. 49. & ſeqq, quodammodo etiam cognoſci queant. Pergimus igitur ad reg. 48.

CHALDAICA.

Eadem.

Eædem quoque obſervationes.

Paradigma Pakad eſt norma verborum omnium. Reg. 48.

Etiam imperfectorum; quæ ſic flecti præſupponũtur, ne tot paradigmata cudere opus: ſit ubi autẽ diſcedunt, monebitur in ſingulis. Itaq; totũ conjugandi artificium in eo conſiſtit, ut pro tribꝰ litteris פקד ſubſtituantur tres quæcunq; alterius thematis. Verbi gr. ad analogiam

פָּקַד פָּקְדָה פָּקַדְתְּ פָּקַדְתְּ פָּקַדְתִּי

Conjugantur quoq; iſta

כְּתַב כָּתְבָה כָּתַבְתָּ כְּתַבְתְּ כָּתַבְתִּי

Proinde tanquam fundamentum reliqui memoriæ imprimendum eſt diligentiſſimè. Id ut faciliùs conſequare, poſui primo explicitum paradigma diſpoſitione novâ & ſuccinctâ, deinde tradidi recenter inventa illius compendia,

quæ

ARABICA	SYRIACA
IMPERATIVUS.	IMPERATIVUS.
Sing Num.	Sing.
M. اُفْقُدْ F. اُفْقُدِي	M. ܦܩܘܿܕ F. ܦܩܘܿܕܝ
Dualis N.	Plur.
C. اُفْقُدَا	M. ܦܩܘܿܕܘ F. ܦܩܘܿܕܝܢ
Plur.	PARTICIPIUM Præſens.
M. اُفْقُدُوا F. اُفْقُدْنَ	Sing.
PARTICIPIUM.	M. ܦܳܩܶܕ F. ܦܳܩܕܳܐ
Sing.	Plur.
M. فَاقِدٌ F. فَاقِدَةٌ	M. ܦܳܩܕܺܝܢ F. ܦܳܩܕܳܢ
Dualis.	PARTICIPIUM Præt.
M. فَاقِدَانِ F. فَاقِدَتَانِ	Sing.
Plur.	M. ܦܩܺܝܕ F. ܦܩܺܝܕܳܐ
M. فَاقِدُونَ F. فَاقِدَاتٌ	Plur.
INVINITIVUS.	M. ܦܩܺܝܕܺܝܢ F. ܦܩܺܝܕܳܢ
فَقَدَ	INFINITIVUS.
	ܡܶܦܩܰܕ

ÆTHIOPICA.

IMPERATIVUS.	PARTICIPIUM Benoni.
Sing.	Sing.
M. ጰቅድ፡ F. ጰቅዲ፡	M. ጰቁድ፡ F. ጰቁድት፡
Plur.	Plur.
M. ጰቅዱ፡ F. ጰቅዳ፡	M. ጰቁዳን፡ F. ጰቁዳት፡

PAR.

Temporum ſignificationes apud Orientales.

I. PRÆTERITUM.

Præterito exprimitur *perfectum* & *imperfectum* Indicativi, Optativi & Subjunctivi. (quibus tamen duabus poſterioribus exprimendis aliæ dictiones ſæpè præmitti ſolent apud Arab. & Æth) apud Ebræos quoq; & Chaldæos *plusquam perfectum*, rarò apud Syros, qui plerumq; ad Præteritum adſumunt ܗܘܐ i. e. *fuit*, ut ܦܩܶܕ ܗܘܳܐ *præceperat, præcepiſſet*, Arabes كَانَ *fuit*, ut كَانَ ضَرَبَ *verberaverat*, Æthiopes ኮነ ፡ invariabile, ut ኮነ ፡ ወደድነ ፡ *amaveramus*, quamvis in uſu ſacro ſimpliciter utantur Æthiopes præterito pro plusquamperfecto. Apud Ebr. quoq; in ſententiis generalibus h. e. cùm non præciſè indicatur, quod fuit vel futurum eſt, ſed quod perpetuò fieri debet, *præteritum* pro *præſenti* adhibetur, nec non etiam pro *Futuro* ac *Imperativo*, quod poſtremum apud Syros quoq; aliquando in verbo ſubſtantivo uſu venire notat *Dieu*.

II. FUTURUM.

Futuro Indicativi, Optativi quoq; ac Subjunctivi futura indicantur: apud Ebræos quoq; in generalibus ſententiis *Præſens*.

IMPERATIVUS.

Habet in Ling. Orient. ſolas ſecundas perſonas: reliquas exprimit Futurum: ſicut etiam haut rarò ipſas quoq; ſecundas, quod apud Arabes in *deprecationibus* ac *dehortationibus* ſemper fieri conſuevit.

2. INFINITIVUS.

Innuit apud Ebræos Infinitivum Lat., apud Chaldæos verò ac Syros non niſi præpoſito *Lamedh*, ſine hoc verò vel *nomen* vel *Gerundium* notat. Apud Arabes plerumq; *Infinitivus* alteri verbo adjungitur & per Gerundiũ in *Do* exponi debet. *Gerundium* verò interdum exprimunt Ebr per Infinitivum præmittendo unam ex litteris *Bachlam*.

3. PAR-

CHALDAICA

Plur.

פְּקַדָא F. פְּקַדוּ M.

פְּקַדְתֵּין F. פְּקַדְתּוּן M.

פְּקַדְנָא C.

FUTURUM.

Sing.

אֶפְקַד C.

תִּפְקְדִי F. תִּפְקַד M.

תִּפְקַד F. יִפְקַד M.

Plur.

נִפְקַד C.

תִּפְקְדָן F. תִּפְקְדוּן M.

יִפְקְדָן F. יִפְקְדוּן M.

IMPERATIVUS.

Sing.

פְּקַדִי F. פְּקַד M.

Plur.

פְּקַדָא F. פְּקַדוּ M.

INFINITIVUS.

מִפְקַד

PARTIC. Benoni.

Sing.

פָּקְדָא F. פָּקֵד M.

Plur.

פָּקְדָן F. פָּקְדִין M.

Sic & Peil ſive פְּקִיד

Plural.

פָּקְדוּ C. 3.

פְּקַדְתֶּן F. 2. פְּקַדְתֶּם M. 2.

פָּקַדְנוּ C. 1.

FUTURUM.

Singul.

אֶפְקֹד C. 1.

תִּפְקְדִי F. 2. תִּפְקֹד M. 2.

תִּפְקֹד M. 3. יִפְקֹד M. 3.

Pluralis.

נִפְקֹד C. 1.

תִּפְקֹדְנָה F. 2. תִּפְקְדוּ M. 2.

תִּפְקֹדְנָה F. 3. יִפְקְדוּ M. 3.

IMPERATIVUS.

Sing.

פִּקְדִי F. פְּקֹד M.

Plural.

פְּקֹדְנָה F. פִּקְדוּ M.

INVINITIVUS.

פְּקֹד vel פָּקֹד vel יִפְקֹד

PARTICIPIUM.

Sing.

פֹּקֵד M. פֹּקְדָה F. v. פֹּקֶדֶת

Plur.

פֹּקְדוֹת F. פֹּקְדִים M.

Tem-

CHALDAICA

ſive *cavit ſibi*, quandoq; frequentativa, ut נִדַּבַּר *dictitavit:* plerumq; vero & regulariter *paſſive* ſignificat paſſione ab alio illata, ut נִבְרַךְ *benedictus fuit*. 2. Activa ſive *Piel intenſivam* ſignificationem habet, addens nim. actioni *continuationem* vel *ſtudium*, ut חִלֵּץ *eripuit*, à חָלַץ *liberavit:* vel *alternativam*, mutans neutralem in activam, ut לִמֵּד *docuit* à לָמַד *didicit*. quæ nonnunquam *declarative* tantum, nonnunquam permiſſivè etiam exponenda, vel contrariam Conjugationi 1., ut חִטֵּא *peccata expiavit*, à חָטָא *peccavit*. Illius Paſſiv. *Püal* reſpondet ſignificatione τῶ *Piel* paſſivè, ut לֻמַּד *edoctus fuit*. 3. Conjugatio *activa* ſive *Hiphil* talem denotat *actionem*, qua quis alium aliquid *agere* vel *efficit*, vel *permittit*, vel *occaſionem dat* vel *jubet*, vel *declarat*. Quæ vero in prima Conjug. fuêre *neutra*, in hâc fiunt ſimpliciter *activa*. Rariſſimè *neutram* ſignif. admittit. Hujus paſſivum ſive *Hophal* reſpondet activæ Hiphil *paſſive*. h.e. talem paſſionem deſignat, quâ aliquid alicui conceſſum eſt, vel quâ aliquis juſſus vel declaratus eſt. *Hithpael reciprocam agentis in ſeipſum* denotat actionem ſive veram ſive imaginativam, quandoq; & ſimpliciter activam, vel frequentativam.

CHALDAICA.

PRÆTERITUM.

Singul.

פְּקָדַת F.	פְּקַד M.
	פְּקַדְתְּ C.
פִּקְדֵת C. 3.	

Plur.

PRÆTERITUM

Conj. Kal.

Sing.

פָּקְדָה F. 3.	פָּקַד M. 3.
פָּקַדְתְּ F. 2.	פָּקַדְתָּ M. 2.
	פָּקַדְתִּי C. 1.

Plur.

ÆTHIOPICA.

gationum quoq; fermè eadem eſt, quæ apud Arabes. Sic in *Kal* pleraq; *neutralia* ſunt, ut ገበረ፡ *fecit.* in *Tapahola paſſiva*, ut ተገብረ፡ *f ctus eſt.*

Significatio igitur Conj. quarum Æth novem agnoſcunt, apud Æth. communiter ferè talis eſt.

1. Pahala *Neutra* & *Activa.*
2. Tapahala *Paſſiva.*
3. Pahla *Neutra.*
4. Tapahla *Paſſiva.*
5. Aphala *Activa.*
6. Taphala *Paſſiva*
7. Anpahala *Activa* & *Paſſiva.*
8. Ampahala *Tranſitiva.*
9. Aſtaphala *Activa* & *paſſiva.*

In obſervatione ultimâ Æthiopes ut alij Orient. cum Ebr. conveniunt,

ARABICA

quandoq; *Kesra* habet, rarò etiam *Dſamma.* Significatio verò Conj. quarum trilitteras 13. habent Arabes, dividuntq; in tres ordines, poſt primam talis eſt, Prima igitur nuda, ut فَعَلَ. ſignificatio vero illius *activa.* 2 gravata in medio Teſdid, ut فَعَّلَ ſignificatio ejus *tranſitiva.* 3. Aucta poſt primam radicalem litterâ quieſcente Eliph, ut فَاعَلَ ſignificatio & illius denotat *actionem in illud, à quo eandem ſenſit* 4. Aucta initio littera ا, ut أَفْعَلَ Sign. ejus *trãſitiva.*

R 5. Au-

SYRIACA.

jugationib⁹ perfectis perpetuo *Scheva* habet. Significatione Conjugationes Syr. cum Ebræis, illis h m.reſpondentibus Kal, *Peal:* Niphal *Ethpeel:* Piel, *Pael:* Pual, *Ethpaal.* Hiphil, *Aphel:* Hophal *Ethtaphal.* Hithpael aliquando *Ethpeel* & *Ethpaal* reſpondẽt, ferè conveniunt. Sic Ebr. נִכַּל *callide egit* reſpond. Syr. ܢܟܠ in Peal idẽ denotans. Quemadmodum etiam apud Ebræos verba Conjugationẽ *Piel* & *Hiphil* in *tranſitivè* etiam ſignificant, ita & apud Syros in *Pael* & *aphel*, ut ܡܰܛܺܝ *pervenit*, ܐܰܒܪܶܩ *fulſit*

[illegible]CA

[illegible] per. [illegible] Chaldæi ha [illegible], quod ſæpe [illegible] magni [illegible], idq; eam [illegible], quia [illegible] nota [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ſub [illegible] perpetuo [illegible] habent. Si [illegible] quoq; [illegible] eadem, [illegible], [illegible] reſpondentium. Conjugatio enim [illegible] reſpondens [illegible], eandem cum [illegible] ſignificationē habet, ſic Niphal & [illegible] ſignificatio-ne conveniunt.

tem, unde aliæ deducuntur ordine retrogrado. Sunt autem Conjugationes ſeptem [illegible] conjugationes, peculiares conjugationū formas conſtruere, credere quis velit) per quas ſignificata mutantur. In Kal pleraq; ſunt neutra, in Piel vero & Hiphil fiunt tranſitiva ſeu activa, [illegible] periit, אִבֵּד & [illegible] perdidit, quod etiam aliæ linguæ imitantur, ut Fugere, fugare: fallen / fellen: fahren / führen: ligen / legen: lernen / lehren: ſincken / ſencken. In genere de omnibus Orientalibus, cum quibus & Latini ac Græci in Præt. Paſſiv. conveniunt, notandum, quòd ſexum etiam in verbis, exceptis quibusdam perſonis, diſtinguunt & aliter de mare loquuntur, aliter de fœminis. Quod ſignificationem Conjugationum ſingularum apud Ebr., quas tamen non pro libitu hic, uti & apud reliquos Orientales formare licet, ſed ad uſum reſpiciendum, attinet, ita illarum poteſtatem tradunt Grammatici. 1. Activa ſive Kal ſimplicem actionem, quandoq; & neutram notat, ut [illegible] ſtudebat, [illegible] ſtetit. Itaus Paſſiv. ſive Niphal in tribus verbis, נִלְחַם pugnavit, נִשְׁבַּע juravit, נִשְׁעַן incubuit. quibus Dieu addit נִשְׁפַּט judicio contendit. Quandoq; reciproca, ut נִשְׁמַר cuſtoditus eſt à ſeipſo, ſive

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Plur. Maſc.	Plur. Maſc.	Plur. Maſc.
F. a. ብሒታዊያን	F. a. كَبِيرُونَ	F. a. [illegible]
c. convenit cũ ſimpl.	c. ٱلْكَبِيرُونَ	c. [illegible]
c. ብሒታዊያን	c. convenit cum ſimpl.	c. [illegible]
Fœm. Sing.	Fœmin. Sing.	Fœmin. Sing.
F. a. ብሬት [illegible] *dua*	F. a. كُبْرَى *maxima*	F. a. [illegible]
c. convenit cũ ſimpl.	c. ٱلْكُبْرَى	c. [illegible]
c. ብሬት	c. convenit cum ſimpl.	c. [illegible]
Fœm. Pl.	Plur.	Plural.
F. a. እብሬት	F. a. كُبَرُ	F. a. [illegible]
c. coincidit cũ ſimpl.	c. ٱلْكُبَرُ	c. [illegible]
c. እብሬት	c. convenit cum Abſ.	c. [illegible]
	De Dualibus vid. reg. 41.	

Reg. 47.

Eadem.

Eadẽ quoq; obſervationes, quæ apud Arabes [illegible]. De his enim Æthiopes, ſicuti cum Chaldæis Syri in [illegible] conveniunt, Significatio conjuga-

Eadem.

Et hic quoq; tertia Præteriti radix conſtituitur. De- ſinit vero [illegible] perpetuo in [illegible] quod etiam [illegible] ſupra pri- mam habet Medio quan-

Eadem.

Et Syri cum [illegible] in obſerv. [illegible] conveniunt. De- [illegible] quoq; [illegible] in [illegible] & [illegible] [illegible] in [illegible]. [illegible] ma [illegible] in Conjuga-

conſtr. abſol.		conſtr. abſ.
אַדְּרוֹת אדרות	*Toga*	idem אדרת
כתנות כתנות	*Tunica*	idem כתנת
idem מַלְכֻיוֹת	*Regnum*	idem מלכות
idem. שְׁאֵרִית	*Reſiduū*	idem שארית

Nota, quod forma emphatica hîc nulla ſit, præfigitur tamen nomini ad indicandam emphaſin ה, idq; ſolùm formæ abſolutæ. vid. reg. 89.

CAP. IV.
DE VERBO.

Docet verba perfecta 1. ad normam paradigmatis inflectere. 2. Propter quasdam literas nonnihil variare.

Inflexio verbi fluit ab unâ Radice, plerumq; triliterâ. Reg. 47.

Radix temporum reliquorum conſtituitur vulgo tertia perſona Præteriti *Kal* (i. e. *levis*, propter ſimpliciſſimam ſignificationem, deſinitq; in *Pathach*, interdum quoq; in *Tzere* vel *Cholem*, præcedente *Kametz*) propter ſui ſimplicitatem

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Maſc. Sing.	Maſc. Sing.	Maſculin.
F. a. አምላክ c. convenit cum ſimpl. c. አምላክ፡	F. a. مَالِكٌ *Rex* e. اَلْمَالِكُ c. convenit cum ſimpl.	Form. abſ. [illegible] ſimpl. [illegible] conſtr. convenit cum abſ.
Plur.	Plur.	Plural.
F. a. አማልክት፡ c. convenit cum ſimpl. c. አማልክት፡	F. a. مَالِكُونَ e. اَلْمَالِكُونَ c. coincidit cum abſ.	F. a. [illegible] e. [illegible] c. [illegible]
Fœm. Simpl.	Fœmin. Sing.	Sing. Fœmin. [illegible]
F. a. ንግሥት *Regi-* c. convenit *na* cũ ſimpl. c. ንግሥት፡	F. a. مَالِكَةٌ *Regina* e. اَلْمَالِكَةُ c. convenit cum abſ.	F. a. [illegible] e. [illegible] c. [illegible]
Plur.	Plural.	Plural.
F. a. ንግሥታት c. coincidit cũ ſimpl. c. ንግሥታት፡	F. a. مَالِكَاتٌ e. اَلْمَالِكَاتُ c. convenit cum abſ.	F. a. [illegible] e. [illegible] c. [illegible]
Irregul. exempl. Maſc. Sing.	Maſc. Sing.	Maſc. Sing.
F. a. [illegible] c. coincidit cum ſimpl. c. [illegible]	F. a. كَامِلٌ *Perfectus* e. اَلْكَامِلُ c. convenit cum abſ.	F. a. [illegible] e. [illegible] c. convenit [illegible]
Plur.	Pl.	

CHALDAICA

Mascul. Sing.

R. { abſol. [illegible] Rex / emph. [illegible] / conſtr. conve[illegible] [illegible] }

Plur. Maſc.

F. { abſ. [illegible] / emph. [illegible] / conſtr. [illegible] }

Fœm. Sing.

F. { a [illegible] Regina / emph. [illegible] / conſtr. [illegible] }

Fœm. Plur.

F. { abſ. [illegible] / emph. [illegible] / conſtr. [illegible] }

[illegible]

Maſc. Sing.

F. { a. [illegible] / emph. [illegible] / conſtr. conve[illegible] [illegible] Maſc. }

Plurale. conſtr.	Plurale. abſol.		Singulare. conſtr.	Singulare. abſ.
דברי	דברים	Verbum	דבר	דבר
לבבי	לבבים	Cor	לבב	לבב
שכני	שכנים	Vicinus	שכן	שכן
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
מלכי	מלכים	Rex	idem	מלך
נערי	נערים	Puer	idem	נער
קדשי	קדשים	Sanctitas	idem	קדש
מותי	מותים	Mors	מות	מות
זיתי	זיתים	Oliva	זית	זית
מלוני	מלונים	Diverſorium	מלון	מלון
פסלי	פסלים	Sculptum	idem	פסל
עיני	עינים	Fons	idem	עין
עזי	עזים	Robur	idem	עז
גדיי	גדיים	Hædus	idem	גדי
שדי	שדים	Campus	שדה	שדה
מקני	מקנים	Poſſeſſio.	מקנה	מקנה

Sequentia ſunt Fœminina.

conſtr.	abſ.		9ſtr.	abſ.
צדקות	צדקות	Juſtitia	צדקת	צדקה
שפחות	שפחות	Ancilla	שפחת	שפחה
חלקות	חלקות	Pars	חלקת	חלקה
עצות	עצות	Conſilium	עצת	עצה
				[illegible]דרת

ÆTHIOPICA	ARABICA.	SYRIACA
7. *Ablativus* per integrum እም inſeparabile formatur, ut እምዳዊት à *Davide*, እምህላዌ à *ſubſtantiâ*, plur. እምህላዌያት à *ſubſtantiis*. In Æthiopicâ Ling. in formatione nulla ferè, præter jam oſtenſam accidit vocalium mutatio.	min. ſana, habentq; in Nom. انِ Gen.&Acc. in يْنِ. 4. Nomina invariabilia, & terminantur in Nom. in ـُ, in Gen. & Acc. in ـَ. vel triptota, qualia exceptis illis, quorum mentionem jam fecimus, ſunt omnia ſing. & plural. fracta, ac terminantur Nom. per ـٌ Acc per ـً Gen. per ـٍ, ut رَجُلٌ *Vir*, Gen. & Dat. رَجُلٍ Acc. رَجُلًا Plur. Nom. رِجَالٌ Gen. & Dat. رِجَالٍ Acc. رِجَالًا	*Ablativus* indicatur per ܡܢ ſeparabile, ut ܡܢ ܓܒܪܐ à viro it. per ܒ inſeparabile ut ܒܚܟܡܬܐ *ſapientia* vel *ſapienter*. Syri tamen rariùs, quam Ebr. vel Chald. formativas has literas abjiciunt. Apud Syros non tanta eſt vocalium mutatio, ut apud Ebr. In eo tamen ab Ebr. differunt, quod propter emphaſin nomen immutetur, quod apud Ebr. manet invariatum.
Maſc.	Q 2 Maſc.	Maſc.

CHALDAICA

Ablativus eodem ut apud Ebr. his formatis ſolet modo, ut מִדָּוִד à Davide, מִגֻּבְרִין à viris.

Eadem hic obſervatio generalis, quæ apud Ebr. Obſervandum quoq;, Rabbinos proprio Chaldæorum more caſus formare, niſi quòd pro ל hic nonnunquam דִּי ſepar. adhibeant.

In Ebr. maxima intercedit vocalium mutatio, ob ſingulam conceptionem, quæ Chaldæis, qui in ſimplici forma ſæpius breves, quàm longas vocales habent, non adeò frequens. Plures tamen Chaldæi propter emph., quæ peculiarem conſtituit hic formam, conſonantium habent mutationes.

Ablativus per מִ, coaleſcente cum ipſo nomine, abjectâ nimirum littera ל, & ב, ut מִדָּוִד *à Davide*, בְּדָוִד *cum Davide*, מִגְּבָרִים *à viris*.

Notandum tamen in genere, quòd particulæ hæ formativæ ſæpiſſimè, inprimis in Vocativo & Ablativo omittantur, proptereaq; ad Syntaxin & ſtructuram ſermonis confugiendum eſſe, ſi quis rectè ac certò caſus diſcernere velit. Quomodo verò præfigantur, docet Cap. 7.

Cœterùm nominum Ebr. flexiones per numeros ac ſtatus è ſequenti tabula quodammodo elucéſcunt.

Maſc. Sing.

ÆTHIOPICA

ዘእግዚእግዚአብሔር፡ *Dominus dominorum.*

Dativus ex format ለ fit, ut ለዳዊት፡ *Davidi*, ለህላዌ፡ *ſubſtantiæ*, ለህላዌያት፡ *ſubſtantiis.*

Accuſativus cognoſcitur vel ex præfixo ለ, vel ex terminatione *nu-ſab.* quæ cum regimine convenit, ſæpe tamen prorſus cum Nominativo coincidit.

Vocativus cum Nominativo convenit, interdum tamen præmiſſo o, ut ኦ ዳዊት፡ *o David.* ኦህላዌ፡ *o ſubſtantiæ.*

Abl.

ARABICA

4. Pluralia fracta formæ ذور ,صور &c. 5. Regionum, Inſularum, Urbium, Pagorum, Artium, &c. 6. Plurq. hominum propria, & inter cætera Maſculina, omnia terminata in (ن), [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible], quarum [illegible] quæ [illegible] o-[illegible] ſervant termi-[illegible] nomina vel [illegible] [illegible] terminat [illegible] habent, & [illegible] generis ſunt. Duals omnia, [illegible] [illegible] in Nom. in (ا), in Gen. [illegible] tum Dat. vus & A[illegible] [illegible] [illegible]) & Acc. (ين). [illegible] [illegible] in Nomin. in (و), Gen. & Acc. ين. 3. Pluralia Fœmi-nin.

SYRIACA.

addit a literâ Genitivi formativa ܕ, ut ܕܚܠܬܗ ܕܡܪܝܐ *timor Domini.*

Dativus ſimiliter per ܠ formatur, ut ܠܕܘܝܕ *Davidi*, ܠܟܠܗܘܢ *[illegible]*.

Accuſativus eodem, quo Dativus hic format modo, & hinc ſæpe [illegible] etiam [illegible] *Davidem* [illegible].

Vocativus [illegible] apud Chald. [illegible] ſoluta [illegible] ܐ *Deus.*

Abl.

CHALDAICA.

ſive regimine perſpicitur, & tum ד emiſſum eſt, ut מִלַּת מַלְכָּא *verbum Regis*, Dan. 2, 10.

Dativus fit, ut apud Ebr. per ל, ut לְדָוִד.

Accuſativus per יַת ſeparatum, ut יַת דָּוִד *Davidem*.

Eadem hîc obſervatio locũ habet, quæ apud Ebr.; ut כַּד אִתְיְלִיד לֵיהּ יַת יִצְחָק cum natus illi eſſet Iſaac *Onkel.* Gen. 21, 5.

Vocativus & hîc nonnunquam per emphaticam formam indicatur, ut מַלְכָּא *ô Rex*. Sed propria nomina non admittunt.

Abl

nobiles, celebres, Gen. 6. *Targum* in ſtatu abſol. cum ד reddidit אֱנָשִׁין שֶׁל הַשֵּׁם. Obiter hîc notandum, quòd Rabbinis Genitivi nota ſit, nomenq;, quod aliàs in Reg. ponendum, ſimplex faciat, quando recto præponitur.

Dativus ſimiliter per ל, ut לְדָוִד *Davidi*, לִגְבָרִים *viris*.

Accuſativus per אֵת ſeparatum, ut אֵת דָּוִד *Davidem*, אֵת גְּבָרִים *viros*. (Obſervandum verò, particulam hanc אֵת verbis paſſivis aut intraſitivis junctam, Nominativum cum emphaſi valere, ut Gen. XXI, 5. Nec aliam quoq; particula hæc ſignificationem requirit, licet inter duo nomina poſt verbum activum ponatur quod contra Deus. & Amam evicit Dn. D. Weller. Spic. Qq Ebr. Syr. 1 q. 2.

Vocativus per ה emphaticum, quod interdum peculiarem vim habet, ut Pſ. 1, 6, 2. notante *Dieu*. Sic הַמֶּלֶךְ *ô Rex*. aliàs notum eſt, ה emphat. omnibus caſibus præfigi poſſe & etiam ſolere. In propriis nominibus nec vocativo præmitti poteſt: nec opus in illis emphaſi, vel notificatione, cum ſuâ natura rem determinatam notet.

Abl.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
	5. Aucta initio Te	*fulſit.* Sic quemadmodum Conjug. Paſſivæ apud Ebr. aliquando *activa* ſignificationem habet, ita & apud Syros his reſpondentes, ut ܐܬܓܢܒܪ *viriliter egit*, ܐܬܢܓܒܪ *fortis fuit.*

& onerata med. rad. Teſdid, ut تُقُتِّلَ *paſſiva.* 6. Aucta initio Te & poſt prim. rad. Eliph quieſcente, ut تَقَاتَلَ denotat *actionem mutuam.* 7. Aucta initio litteris اِنْ, ut اُنْقُتِلَ *paſſiva.* 8. Aucta initio Eliph & poſt primam rad. Te, ut اُقْتُتِلَ *paſſiva.* 9. Aucta initio Eliph & gravata ult. Teſdid, ut اِقْتَلَّ *colorem cum intenſione deſignat.* 10. Aucta initio litteris اِسْتَ, ut اُسْتُقْتِلَ *petitionis* Significationem habet. 11. Aucta initio & poſt med. rad. Eliph, onerata quoq; ult. rad. Teſdid, ut اِقْتَالَّ *colorum cum vehementi intenſione* ſignificationem habet. 12. Aucta initio Eliph, mediâ rad. quam geminat, Wau ut اِقْتَوْتَلَ ſignificationem *intendit.* 13. Aucta initio Eliph, poſt med. radic. Wau Teſdid onerato, ut اِقْتَوَّلَ ſignificatione cum præced. convenit. His tredecim activis tot reſpondent paſſivæ obſerv. ult. eadem, de quibus reg. 49.

ARABICA	SYRIACA
PRÆTERITUM.	PRÆTERITUM
	Singul.
قَتَلَتْ F. قَتَلَ M. 3.	ܩܛܠܬ F. ܩܛܠ M. 3.
قَتَلْتِ F. قَتَلْتَ M. 2.	ܩܛܠܬܝ F. ܩܛܠܬ M. 2.
قَتَلْتُ C. 1. Sing.	ܩܛܠܬ C. 1.

CHALDAICA

ſive *cavit ſibi*, quandoq; frequentativa, ut דִּבֵּר *dictitavit:* plerumq; vero & regulariter *paſſive* ſignificat paſſione ab alio illata, ut נִבְרַךְ *benedictus fuit.* 2. Activa ſive *Piel intenſivam* ſignificationem habet, addens nim. actioni *continuationem* vel *ſtudium*, ut חִלֵּץ *eripuit*, à חָלַץ *liberavit:* vel *alternativam*, mutans neutralem in activam, ut לִמֵּד *docuit* à לָמַד *didicit.* quæ nonnunquam *declarative* tantum, nonnunquam permiſſivè etiam exponenda, vel contrariam Conjugationi 1., ut חִטֵּא *peccata expiavit*, à חָטָא *peccavit.* Illius Paſſiv. *Püal* reſpondet ſignificatione τοῦ *Piel* paſſivè, ut לֻמַּד *edoctus fuit.* 3, Conjugatio *activa* ſive *Hiphil* talem denotat *actionem*, qua quis alium aliquid *agere* vel *efficit*, vel *permittit*, vel *occaſionem dat* vel *jubet*, vel *declarat.* Quæ verò in prima Conjug. fuêre *neutra*, in hâc fiunt ſimpliciter *activa.* Rariſſimè *neutram* ſignif. admittit. Hujus paſſivum ſive *Hophal* reſpondet activæ Hiphil *paſſivè.* h.e. talem paſſionem deſignat, quâ aliquid alicui conceſſum eſt, vel quâ aliquis juſſus vel declaratus eſt. *Hithpael reciprocam agentis in ſeipſum* denotat actionem ſive veram ſive imaginativam, quandoq; & ſimpliciter activam, vel frequentativam.

CHALDAICA.			
PRÆTERITUM.		PRÆTERITUM Conj, Kal.	
Singul.		Sing.	
פְּקַד M.	פִּקְדַת F.	פָּקַד M.3.	פָּקְדָה F.3.
פְּקַדְתְּ C.		פָּקַדְתָּ M.2.	פָּקַדְתְּ F.2.
	פִּקְדֵת C.3.		פָּקַדְתִּי C.1.
Plur.		Plur.	

ÆTHIOPICA.

gationum quoq; fermè eadem eſt, quæ apud Arabes. Sic in *Kal* pleraq; *neutralia* ſunt, ut ገበረ፡ *fecit*. in *Tapahola paſſiva*, ut ተገብረ፡ *factus eſt*.

Significatio igitur Conj. quarum Æth novem agnoſcunt, apud Æth. communiter ferè talis eſt.

1. Pahala *Neutra* & *Activa*.
2. Tapahala *Paſſiva*.
3. Pahla *Neutra*.
4. Tapahla *Paſſiva*.
5. Aphala *Activa*.
6. Taphala *Paſſiva*
7. Anpahala *Activa* & *Paſſiva*.
8. Ampahala *Tranſitiva*.
9. Aſtaphala *Activa* & *paſſiva*.

In obſervatione ultimâ Æthiopes ut alij Orient. cum Ebr. conveniunt.

ARABICA

quandoq; *Kesra* habet, rarò etiam *Dſamma*. Significatio verò Conj. quarum trilitteras 13. habent Arabes, dividuntq; in tres ordines, poſt primam talis eſt, Prima igitur nuda, ut فَعَلَ. ſignificatio vero illius *activa*. 2 gravata in medio Teſdid, ut فَعَّلَ ſignificatio ejus *tranſitiva*. 3. Aucta poſt primam radicalem litterâ quieſcente Eliph, ut فَاعَلَ ſignificatio & illius denotat *actionem in illud, á quo eandem ſenſit* 4. Aucta initio littera ا, ut أَفْعَلَ Sign. ejus *trāſitiva*.

R 5. Au-

SYRIACA.

jugationib⁹ perfectis perpetuo *Scheva* habet. Significatione Conjugationes Syr. cum Ebræis, illis h m. reſpondentibus Kal, *Peal*: Niphal *Ethpeel*: Piel, *Pael*: Pual, *Ethpaal*. Hiphil, *Aphel*: Hophal *Ethtaphal*. Hithpael aliquando *Ethpeel* & *Ethpaal* reſpondēt, ferè conveniunt. Sic Ebr. נָכַל *callide egit* reſpond. Syr. ܢܟܰܠ in Peal idē denotans. Quemadmodum etiam apud Ebræos verba Conjugationē *Piel* & *Hiphil* in *tranſitivè* etiam ſignificant, ita & apud Syros in *Pael* & *aphel*, ut ܡܛܳܐ *pervenit*, ܕܢܰܚ

fulſit

CHALDAICA

ſed [illegible] *Tamen* per-
[illegible] Chaldæi ha-
bent, quod ſæpe
[illegible] *magni*-
[illegible] eam
[illegible], quia
[illegible] vocali
[illegible] habent. [illegible]
[illegible] per unam
[illegible]. Sub
[illegible] perpetuo
[illegible] habent. Si-
gnificatio quoq;
conjugat. eadem,
quæ Ebræarum,
[illegible] reſpondentium.
Conjugatio enim
Peal reſpondens [illegible]
[illegible] eandem cum
[illegible] ſignificationē
habet. ſic *Aphel* &
[illegible] ſignificatio-
[illegible] conveniunt.

tem: unde [illegible] deducuntur ordine re-
trogrado. Sunt autem Conjugationes
ſeptem (ſi [illegible] conjugationes peccu-
liares conjugationū formas conſtitue-
re, credere quis velit) per quas ſignifica-
ta mutantur. In *Kal* pleraq; ſunt *neutra-
lia*, in *Piel* verò & *Hiphil* fiunt *tranſitiva*
ſeu *activa*, ut אָבַד *periit*, אִבֵּד & הֶאֱבִיד *per-
didit*, quod etiam aliæ linguæ imitantur,
ut *Dicere, fugare*; fallen: fellen: fahren/
führen: ligen: legen: lernen lehren: [illegible]
[illegible] &c. In genere de omnibus Orien-
talibus, cum quibus & Latini ac Græci
in Præt. Paſſivo conveniunt, notandum,
quòd ſexum etiam in verbis, exceptis
quibuſdam perſonis, diſtinguunt & ali-
ter de mare loquuntur, aliter de fœmi-
nis. Quod ſignificationem Conjuga-
tionum ſingularum apud Ebr., quas ta-
men non pro lubitu hic, ut & apud re-
liquos Orientales formare licet, ſed ad
uſum reſpiciendum, attinet, ita illa-
rum poteſtatem tradunt Grammatici.
1. *Activa* ſive *Kal* ſimplicem actionem,
quandoq; & neutram notat, ut [illegible]
[illegible], עָבַד *[illegible]*. Illius Paſſiv. ſive *Ni-
phal* in tribus verbis, נִחַם *pœnituit*,
נִשְׁבַּע *juravit*, נִשְׁעַן *incubuit*, quibus *Deus*
addit נִשְׁפַּט *judicio contendit*. Quandoq;
reciproca, ut נִשְׁמַר *cuſtoditus eſt à ſe ipſo*,
ſive

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Plur. Maſc.	Plur. Maſc.	Plur. Maſc.
F. a. [illegible]	F. a. كُبَرَاءُ	F. a. [illegible]
c. convenit cū ſimpl.	e. ٱلْكُبَرَاءُ	e. [illegible]
c. [illegible]	c. convenit cum ſimpl.	c. [illegible]
Fœm. Sing.	Fœmin. Sing.	Fœmin. Sing.
F. a. ዐቢት፡ *ingens*	F. a. كُبْرَى *maxima*	F. a. [illegible]
c. convenit cū ſimpl.	e. ٱلْكُبْرَى	e. [illegible]
c. [illegible]	c. convenit cum ſimpl.	c. [illegible]
Fœm. Pl.	Plur.	Plural.
F. a. [illegible]	F. a. كُبَرٌ	F. a. [illegible]
c. coincidit cū ſimpl.	e. ٱلْكُبَرُ	e. [illegible]
c. [illegible]	c. convenit cum Abſ.	c. [illegible]
	De Dualibus vid. reg. 41.	

Reg. 47.

Eadem.	Eadem.	Eadem.
Eadē quoq; obſervationes, quæ apud Arabes (cum his enim Æthiopes, ſicuti cum Chaldæis Syri in plurimis conveniūt) Significatio conju-ga-	Et hic quoque tertia Præteriti radix conſiſtit ſolet. Deſinit vero *Kel* perpetuo in *Fatha*, quod etiam conſtanter ſupra primam habet Modis quan-	Et hic [illegible] in obſerv. [illegible] conſentiunt. Deſinit quoque [illegible] in *Pthaha* & [illegible] ſæpiſſimè vero in *Ebſeſa*. Prima rad. in Conjuga-

[illegible] ... Plur. [illegible] ... Sing. [illegible] ... Form. Plur. [illegible] ... quod [illegible] ... ſyn, [illegible] forma con [illegible] pour nume- [illegible] ... plu [illegible] ...

conſtr. abſol.		conſtr. abſ.
אדרות אדרת	*Toga*	idem אדרת
כתנות כתנות	*Tunica*	idem כתנת
idem מלכיות	*Regnum*	idem מלכות
idem. שאריות	*Reſiduũ*	idem שארית

Nota, quòd forma emphatica hic nulla ſit, præfigitur tamen nomini ad indicandam emphaſin ה, idq; ſolùm formæ abſolutæ. vid. reg. 89.

Cap. IV.
DE VERBO.

Docet verba perfecta 1. ad normam paradigmatis inflectere. 2. Propter quaſdam literas nonnihil variare.

[illegible] Eadem. [illegible] obſerva [illegible] apud Ebr. [illegible] mo [illegible] quod ſub ulti- [illegible] ſyllabæ in ter- [illegible] non ſolùm [illegible] & Tzere, ſed

Inflexio verbi fluit ab unâ Radice, plerumq; trilitterâ. Reg. 47.

Radix temporum reliquorum conſtituitur vulgò tertia perſona Præteriti *Kal* (i. e. *levis*, propter ſimpliciſſimam ſignificationem, deſinitq; in *Pathach*, interdum quoq; in *Tzere* vel *Cholem*, præcedente *Kametz*) propter ſui ſimplicitatem

ÆTHIOPICA

Maſc. Sing.

F. { a አምላክ [illegible]
c. convenit cum ſimpl.
c. አምላክ: }

Plur.

F. { a. አማልክት:
c. convenit cum ſimpl.
c. አማልክት: }

Fœm. Simpl.

F. { a. ንግሥት Regi-
c. convenit (na) cū ſimpl.
c ንግሥት: }

Plur.

F. { a. ንግሥታት
c. coincidit cū ſimpl.
c. ንግሥታት: }

Irregul. exempl.
Maſc. Sing.

F. { a [illegible]
c coincidit cum ſimpl.
c. [illegible] }

Plur.

ARABICA

Maſc. Sing.

F. { a. مَالِكٌ Rex
e. مَالِكَ [illegible]
c. convenit cum ſimpl. }

Plur.

F. { a. مَالِكُونَ
e. مَالِكِينَ [illegible]
c. coincidit cum abſ. }

Fœmin. Sing.

F. { a. مَالِكَةٌ Regina
e. مَالِكَةُ [illegible]
c. convenit cum abſ. }

Plural.

F. { a. مَالِكَاتٌ
e. مَالِكَاتُ [illegible]
c. convenit cum abſ. }

Maſc. Sing.

F. { a. [illegible] Perfecte
e. [illegible]
c. convenit cum abſ. }

Q 3 Pl.

SYRIACA

Maſculin.

Form. { abſ. [illegible]
emph. [illegible]
conſtr. convenit cum abſ. }

Plural.

F. { a. [illegible]
c. [illegible]
c. [illegible] }

Sic Fœmin. Sing.

F. { a. [illegible]
e. [illegible]
c. [illegible] }

Plural.

F. { a. [illegible]
e. [illegible]
c. [illegible] }

Maſc. Sing.

F. { a. [illegible]
e. [illegible]
c. convenit [illegible] }

CHALDAICA

Mascul. sing.
absol. מלך Rex
S. emph. מלכא
constr. conve[nit cum abs]ol.

Plur. Masc.
abs. מלכין
P. emph. מלכיא
constr. מלכי

Fœm. Sing.
a[bs.] מלכה Regina
S. emph. מלכתא
constr. מלכת

Fœm. Plur.
abs. מלכן
P. emph. מלכתא
constr. מלכת

Exemplum aliud Masc. Sing.
a[bs.] [illegible]
S. emph. [illegible]
constr. conve[nit cum] abs. Masc.

Plurale.		Singulare.
conſtr. abſol.		conſtr. abſ.
דברים דברי	*Verbum*	דבר דבר
לבבים לבבי	*Cor*	לבב לבב
שכנים שכני	*Vicinus*	שכן שכן
עצלים עצלי	*Piger*	עצל עצל
מלכים מלכי	*Rex*	idem מלך
נערים נערי	*Puer*	idem נער
קדשים קדשי	*Sanctitas*	idem קדש
מותים מותי	*Mors*	מות מות
זיתים זיתי	*Oliva*	זית זית
מלונים מלוני	*Diverſorium*	מלון מלון
מגנים מגני	*Scutum*	idem מגן
עינים עיני	*Fons*	idem עין
עזים עזי	*Robur*	idem עז
גדיים גדיי	*Hœdus*	idem גדי
שדים שדי	*Campus*	שדה שדה
מקנים מקני	*Poſſeſſio.*	מקנה מקנה

Sequentia ſunt Fœminina.

conſtr. abſ.		9ſtr. abſ.
צדקות צדקות	*Juſtitia*	צדקה צדקת
שפחות שפחות	*Ancilla*	שפחה שפחת
חלקות חלקות	*Pars*	חלקה חלקת
עצות עצות	*Conſilium*	עצה עצת
		ארכת

ÆTHIOPICA

Ablativus per integrum እም inſeparabile formatur, ut እምዳዊት፡ *à Davide*, እምህላዌ፡ *à ſubſtantiâ*, plur. እምህላዌያት፡ *à ſubſtantiis.*

In Æthiopicâ Ling. in formatione nulla ferè, præter jam oſtenſam accidit vocalium mutatio.

ARABICA.

min. ſana, habent ; in Nom. انِ Gen.&Acc. in يْنِ . 4. Nomina invariabilia, & terminantur in Nom. in ٌ, in Gen. & Acc. in ً. vel triptota, qualia exceptis illis, quorum mentionem jam fecimus, ſunt omnia Sing. & plural. Fracta, ac terminantur Nom. per ٌ Acc. per ً Gen. per ٍ, ut رَجُلٌ Vir, Gen. & Dat. رَجُلٍ Acc. رَجُلًا Plur. Nom. رِجَالٌ Gen. & Dat. رِجَالٍ Acc. رِجَالًا

SYRIACA

Ablativus indicatur per ܡܶܢ ſeparabile, ut ܡܶܢ ܓܰܒܪ̈ܐ *à viris* it per ܒ inſeparabile ut ܒܚܶܟܡܬܳܐ *ſapientiâ* vel *ſapienter*. Syri tamen rariùs, quàm Ebr. vel Chald. formativas has literas abjiciunt.

Apud Syros non tanta eſt vocalium mutatio, ut apud Ebr. In eo tamen ab Ebr. diſcrepant, quod propter emphaſin nomen mutetur, quod apud Ebr. manet invariatum.

CHALDAICA

Ablativus eodem ut apud Ebr. hic formari ſolet modo, ut [illegible] *à Davide*, [illegible] *à viris*.

Eadem hic obſervatio generalis quæ apud Ebr. Obſervandum quoq;, Rabbinos prorſus Chaldæorum more caſus formare, niſi quòd pro [illegible] [illegible] ſepar. adhibeant.

In Ebr. maxima intercedit vocalium mutatio, ob illarum correptionem; at Chaldæi, [illegible] ſimpl. [illegible] ſæpius breves, quàm longas vocales habent, non adeò frequens. Plures tamen Chaldæi propter euph., quæ peculiarem conſtituit hîc formam, conſonantium habent mutationes.

Ablativus per מִ, coaleſcente cum ipſo nomine, abjectâ nimirum littera נ, & בְּ, ut מִדָּוִד *à Davide*, בְּדָוִד *cum Davide*, מִגְּבָרִים *à viris*.

Notandum tamen in genere, quòd particulæ hæ formativæ ſæpiſſimè, inprimis in Vocativo & Ablativo omittantur, propterea; ad Syntaxin & ſtructuram ſermonis confugiendum eſſe, ſi quis rectè ac certò caſus diſcernere velit. Quomodo verò præfigantur, docet Cap. 7.

Cœterùm nominum Ebr. flexiones per numeros ac ſtatus è ſequenti tabula quodammodo eluceſcunt.

Maſc. | Sing.

CHALDAICA.

ſive regimine per ſpicitur, & tum ד emiſſum eſt, ut מִלַּת מַלְכָּא *verbum Regis*, Dan. 2, 10.

Dativus fit, ut apud Ebr. per ל, ut לְדָוִיד.

Accuſativus per יָת ſeparatum, ut יָת דָּוִיד *Davidem*.

Eadem hîc obſervatio locū habet, quæ apud Ebr., ut כַּד אִתְיְלִיד לֵיהּ יָת יִצְחָק cum natus illi eſſet Iſaac *Onkel.* Gen. 21, 5.

Vocativus & hîc nonnunquam per emphaticam formam indicatur, ut מַלְכָּא *ô Rex*. Sed propria nomina non admittunt.

Abl

nobiles, celebres, Gen. 6. *Targum* in ſtatu abſol. cum ד reddidit אֱנָשִׁין דִשְׁמָן. Obiter hîc notandum, quòd שֶׁל Rabbinis Genitivi nota ſit, nomenq;, quod aliàs in Reg. ponendum, ſimplex faciat, quando recto præponitur.

Dativus ſimiliter per ל, ut לְדָוִיד *Davidi*, לִגְבָרִים *viris*.

Accuſativus per אֵת ſeparatum, ut אֵת דָּוִיד *Davidem*, אֵת גְּבָרִים *viros*. (Obſervandum verò, particulam hanc אֵת verbis paſſivis aut intraſitivis junctam, Nominativum cum emphaſi valere, ut Gen. XXI, 5. Nec aliam quoq; particula hæc ſignificationem requirit, licet inter duo nomina poſt verbum activum ponatur quod contra Deus. & Amam evicit Dn. D. Weller. Spic. Qq Ebr. Syr. 1 q. 2.

Vocativus per ה emphaticum, quod interdum peculiarem vim habet, ut Pſ. 1, 6, 2. notante *Dieu*. Sic הַמֶּלֶךְ *ô Rex*. aliàs notum eſt, ה emphat. omnibus caſibus præfigi poſſe & etiam ſolere. In propriis nominibus nec vocativo præmitti poteſt: nec opus in illis emphaſi, vel notificatione, cum ſuâ natura rem determinatam notet.

Abl.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
eruditi cordis. ሰእርት፡ capilli, in formâ conſtr. ሰእረተ፡ርእስየ፡ capilli capitis mei, Pſ. 39, 17. Itidem hîc notandum, quòd eadem etiam in ſing. Maſculin. mutatio vocalis breviſſimæ in ult. ac penult. vocalis in *a* breve habeat locum, ut መምህር፡ *doctor*, conſtruct. መምህረ፡ ሕግ፡ *doctor Legis*, Pſ. 9, 21.	*Filij*, in conſtruct. بَنُو و أَبْنَاؤُ *filij Dei*, in Genit. Dat. & Accuſativ. بَنِي و أَبْنَاءِ *filiorum*, *filiis* vel *filios DEI*.	nent imutabiles. Obſerva, quòd illa quæ in pl. ſimpl. form. deſinunt ܝܢ in pl. conſtr. in ܝ finiant, mutato quoq; revozolo ſ. heva, ut ܛܠܝܐ *puer*, pl. ſimpl. form. ܛܠܝܢ emphat. ܛܠܝܐ conſtr. ܛܠܝ Prima ſyllaba habet Ptacho propter concurrentia ſchevajim juxta reg. 125.
Eadem.	Non valet.	Eadem.
Eadem etiam obſervatio. *Genitivus* per ዘ, ut ዘዳዊት፡ *Davidis* ዘሀለው፡ *ſubſtantiæ*, plur. ዘሀለዋት፡ *ſubſtantiarum*. Etiam hîc ex conſtructione *Genitivus* tam ſing. quàm plur. numeri generis utriuſq; cognoſci poteſt, ut እግ...	Si modò invariabilia excipias nomina, (qualia notante *Erpenio*, ſunt 1. Adjectiva Poſitiva & Comparativa formæ أَفْعَل 2. Adjectiva term. in ان, quæ non formant fœmin. in ة. 3. Terminata *Elif* ſervili vel *Je* ſervili, quieſcente inſtar *Elif*, 4. Plu-	Eadem obſervatio. *Genitivus* indicatur, formaturq; per ܕ, ut ܕܕܘܝܕ *Davidis*, ܕܓܒܪܐ *viri*, quod ܕ nunquàm apud eos ſeparabile eſt. *Genitivus* & hîc, & quidem ut plurimùm ex regimine cognoſcitur, omiſſâ vel

quòd illa τὸ ה emphaticum excludat, & ratio in promtu eſt, ipſum enim conſtructũ illud conſtruens ſatis notificat. hinc non rectè dico סֵפֶר תּוֹלְדוֹת יֵשׁוּעַ ut minus benè legitur in Matth. Evang. Ebraico, ſed: סֵפֶר תּוֹלְדוֹת יֵשׁוּעַ *liber generationũ Jeſu.* Notificatur enim nomen תּוֹלְדוֹת per conſtructum יֵשׁוּעַ. Mutationes vocalium, quæ in formatione pluralis numeri ſimplicis â ſing. & conſtructæ formæ numeri utriusq; â ſimpl. occurrunt, exhibet Cap. IX.

CHALDAICA.

forma hæc ſeu terminatio in ֵי illis quoq; in locis occurrat, ubi conſtructa ſtare nequit, exiſtimat *Buxtorfius.* emphaticam formam ita quandoq; contrahi, ut יְהוּדָאֵי dicatur pro יְהוּדָאֵיא. Cui ſententiæ ambiguus ſubſcribit *D.e.s*, exiſtimans *eſſe enallagen formæ conſtr. pro abſolutâ.*

V. CASUS.

Formantur per particulas, nomine invariato.

Tum quoad vocales, tum conſonantes. & *Genitivus* quidem per ל, ut מִזְמוֹר לְדָוִד *Pſalmus Davidis*, לְגֶבֶר *viri*, plur. לְגִבָּרִים *virorum.* Nota, quòd *Genitivus* plerumq; per conſtructionem fiat, & tum ל omittitur, altero adjuncto nomine regente, in regimine poſito, ut חָכְמַת דָּוִד *ſapientia Davidis.* ſic & in plurali, ut אַנְשֵׁי הַשֵּׁם *viri nominis*, h. e. nobiles

Eadem.

Eadem quoq; obſervatio. *Genitivus* indicatur per דִּי tum ſeparatum tũ inſeparatũ, quod י abjicit, ut. דִּי דָוִד & דְּדָוִד *Davidis.* Sæpiſſimè tamẽ *Genitivus* apud Chaldæos quoque ex conſtructione ſive

ÆTHIOPICA

የተ፡ኅጢአት፡ *remiſſio peccatorum*. Symb. Pat. Notari etiam debet, quòd pluralis quoq; numerus Fœmininorum in reg. variationem admittat, ut in ſing. Sic አሕማሪ፡ *naves* in reg. facit ለአሕማሪ፡ ቶረቢቢ፡ *naves Tarſis*, Pſ. 47, 6.

Reg. 45. Pluralia Maſc. convertunt ታ in ተ፡ ኚ in ኒ.

Siq; præcedat vocalis brevis, nonnunquam in longam, ut ምሁራን፡ *eruditi*, conſtr. ምሁራነ፡ ሰብ *eru*

ARABICA

ut كِتَابُ مُوسَى *liber Moſis* pro كِتَابٌ. Sic & in plurali كُتُبُ مُوسَى *libri Moſis* pro كُتُبٌ. Nomina verò أَبٌ *pater*, أَخٌ *frater*, حَمٌ *ſocer* loco abjecti Nun (niſi ſuffixum ي accedat) adſumunt quieſcentes litteras, vocalibus ſuis in caſu quolibet congeneres.

Pluralia Maſcul. Nun conſonam abjiciunt.

Intelligenda verò regula hæc de nominibus perfectis, ut بَنُونَ *filij*

SYRIACA

ܡܕܝܢ̈ܬܐ. Multa tamen alio formantur modo. Mavult igitur *Dieu* form: tam emph. quàm conſtr. pl. numeri à form. ſimplicis ſing. quàm emph. deducere, mutando ſaltim terminationem pl. numeri in ܐ̈, emph. conſtr. verò in ܝ, ut ſingul. ſimpl. ܟܢ̈ܘܢ plur. ſimpl. ܟܢܘܬܐ emphat. ܟܢ̈ܘܬ conſtr. ܟܢܬܐ *Socia*.

Pluralia Maſculin. convertunt ܝܢ in ܝ̈.

Ut ܓܒܪܐ *vir*, pl. ſimpl. ܓܒܪܝܢ conſtr. ܓܒܪ̈ܝ *viri*. Vocales in prioribus ſyllabis planè ma-

ne..

CHALDAICA.

חָכְמָתָא. Pluralis conſtr. cum ſing. prorſus convenit, niſi quòd pro pathach Kametz readſumat, ut חָכְמַת conſtr ſing. *Sapientiæ* plur. conſtruct. חָכְמָת. ſimiliter addito א. formam emph. exhibet, ut חָכְמָתָא *hæ artes.*

vel penultima in ſcheva, juxta reg. 116. & 117. ַ item & ֵ in ָ in Maſcul. ſingul. juxta reg. 123. conſonis invariatis, ut דְּבַר (ex דָּבָר) יְהוָה *verbum Dei*, צִדְקוֹת אֵל (pro צִדְקוֹת) *juſtitiæ Dei.* ſi verò ſit Maſculinum plur. vel Fœmininum ſingul. mutat præter vocales, ſecundùm reg. 116. & 117., etiam terminationem conſuetam, juxta reg. hanc & ſequentem. Ut חָכְמַת אָדָם (ex חָכְמָה) *ſapientia hominis.* צִדְקַת יְהוָה (ex צְדָקָה) *Juſtitia Dei.* Maſculina vero licet in ה deſinant, immutatum tamen illud in regimine retinent, cùm radicale ſit, & ſervile tantùm in reg. mutetur, ut alibi oſtènditur.

Eadem.

Ut גְּבַר *vir* plur. abſ. גֻּבְרִין, conſtr. גֻּבְרֵי. Patet etiam, quòd vocal. ſub primâ maneat immutabilis, quod etiam in ſingul. conſtructo, qui ab abſoluto nihil diſtat, vidimus. Cùm verò forma

Pluralia verò Maſculina convertunt ים in ֵי. Reg. 46.

Ut אַדִּיר *magnificus*, pl. abſol. אַדִּירִים, conſtr. ſive in regimine poſitus אַדִּירֵי *magnifici*, E. G. אַדִּירֵי הָאָרֶץ *magnates terræ.* Sic & dualia: ut ex עֵינַיִם *oculi* fit עֵינֵי יְהוָה *oculi Domini.* Imitantur id pauculæ præpoſitiones, ut אַחֲרֵי *poſt*, בִּלְעֲדֵי *præter*, אַשְׁרֵי *bene, beatè, feliciter.* De conſtructa forma id inprimis notandum venit, quod

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
tet, cùm tam Maſculina, (utplurimùm quidem ſubſtantiva) quàm Fœminina in ት፡ finiant,	صِبْيَةٌ *pueri.* Et talia ſunt pleraq; maſculina fracta formarum VIII. IX. X. XI. XIV. Quædem utroq; formari videntur modo, ut غُلَامٌ *puer* pl. غِلْمَةٌ &	ܠܶܒܘܳܬܳܐ *corda* à ܠܶܒܳܐ, ܡܳܪܰܘܳܬܳܐ à ܡܳܪܝܳܐ *Dominus.* ܠܺܠܰܘܳܬܳܐ *noctes* à ܠܺܠܝܳܐ *nox.* è Fœmin. ܡܶܠܶܐ à ܡܶܠܬܳܐ *verbum.* ܠܶܒܢܶܐ *lateres* à ܠܶܒܶܢܬܳܐ *later.*

غِلْمَانٌ *pueri.* De his videri poteſt *Erpenius* Gramm. Arab. p. 131. Notandum deniq;, Singularia quædã pluralis terminationem aliunde mutuari, quod exempla ab *Erpenio* l. c. p. 135. adducta, teſtantur.

Quædam & hîc utroq; modo formãtur. Nõnulla quoq; pro duplici ſenſu, duplicem pluralem facere, tradit *Amira* cit. *Dieu* p. 110.

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
Reg. 45. Singularia Fœminin. propter Regimen mutant ት in ተ. Ac præcedentem vocalem interdum in a longum, ut ፍ ሐሤት፡ *delectatio* in reg. ሐሤተ፡ ጸላኢ፡ *delectatio inimici,* Pſal 29,1. ፍሥሐ፡ ...	Singularia Fœminin propter Regimen Nun vocale abjiciunt. Intelligenda hæc regula de nominibus triptotis, de diptotis enim valet tantùm in fœm. plurali perfecto, ut	Eadem. Obſervationes quoque eædem, quæ apud Chaldæos, ut: ܚܶܟ݁ܡܬ݂ܳܐ *Sapientia,* in conſtructa forma ܚܶܟ݁ܡܰܬ݂ in ſtatu emph. ܚܶܟ݁ܡܳܬ݂ܳܐ in plural. conſtruct. ܚܶܟ݁ܡܳܬ݂ emphat. ܚܶܟ݁ܡܳܬ݂ܳܐ

de quibus *Buxt.* Theſ. Gr. p. 90. quæ faciunt in pl. לוּחוֹת,שְׁמוֹת,אָבוֹת,&c. ê fœmininis ſunt מִלָּה *ſermo,* אֵלָה *quercus,* יוֹנָה *columba,* נְמָלָה *formica,* לְבֵנָה *later,* quæ faciunt מִלִּים, יוֹנִים, לְבֵנִים, more Maſculinorum. Quædam Maſculina & Fœminina utroq; modo formantur, ut חָצֵר *atrium,* לֵבָב *cor,* הֵיכָל *templum,* יַעַר *ſylva,* כָּתֵף *humerus,* &c. habent enim חֲצֵרִים & חֲצֵרוֹת: genus igitur horum ex adjuncto adjectivo, vel verbo cognoſcendum.

IV. REGIMEN.

Singularia Fœminina propter Regimen mutant ה ָ in ת ַ. Reg. 45.

Cùm duo ſubſtantiva concurrunt, quorum poſterius Latinè *Genitivi* caſus eſt, prius illorum, quaſi regens nomen, in *Regimine* conſtitui dicitur E.G. עֶבֶד אֱלֹהִים *ſervus Dei.* Id ipſum aliquantulum mutatur, poſteriori manente invariato, v. g. ſi Maſculinum ſit ſingulare, vel fœmininũ plurale, mutat tantùm Kametz & Tzere in antepen. vel

CHALDAICA

ejus quæ formant pl. אַבְנִין & אַבְנַיָּא in form. emphat שִׁמְחָן in fœmin. ſimpl. שִׁמְחָתָא in fœm. emph.

ê Fœmininis ſunt מִלָּה *verbum,* רוּחַ *ſpiritus,* &c. pl. מִלִּין & רוּחִין, מִלַּיָּא & רוּחַיָּא. Quædam & hic utroque formantur modo, ut יוֹם plur. יוֹמִין & יוֹמָן ſic & emph. יוֹמַיָּא & יוֹמָתָא.

Eadem.

Mutatur enim tantũ א ָ (quæ terminatio eſt Chald. pro Ebr. ה ָ) in ת ַ, cui accedens א ָ conſtituit formam emphaticam, ut חָכְמָא *Sapiẽtia,* conſtruct. ſeu in Reg חָכְמַת, emphat חכמתא ;

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
ſimul patet, quòd ት ſervilis littera fœm. generis in ſingulari, in plurali quandoq; abjicia tur, quandoq; etiã maneat. Formatur verò pl. à ſing. ſine ullâ vocalium mutatione, niſi quòd vocalis, ቴ ት pl. numeri præcedens, in a long. mutetur.	رَكْوَةٌ *lata* plur. رَكَوَاتٌ *lete.* Nota etiam, quòd Fœminina ſubſtantiva, à perfectis conjugatio nibus orta, nuda vel ſolo ة aucta, Gjezma ſupra mediam rad. poſitum, in plur. in illam vocalem mutent, qua lem habet ſyll. prima: ſic à دَعْدُ *Daado,* quod mulieris nomẽ, ſit plur. دَعَدَاتٌ, quando verò prima poſſidet Dſamma vel Kesra, plerumq; gjezma relinquunt invariatum, vel in fatha convertunt.	cum forma ſimpl. Maſcul. convenit, mutandum ſit priùs nomen in formam emphaticam, ut ܢܦܫ *anima*, emphaticè ܢܦܫܐ pl. ܢܦܫܬܐ. In ܘܬ vel ܐ quæ in ſing. f. ſimpl. terminantur, ſimiliter, ut apud Chald. plur. numeri terminationem adſumunt, redditis ܘ & ܐ mobilibus, ut ܡܠܟܘ *regnum* pl. ſim. ܡܠܟܘܬ emph. ܡܠܟܘܬܐ Ultimò quoq; notandum, plura lia tam ⊖
⊖ Maſculina, quàm Fœminina apud Syros duobus punctis ſupernè inſigniri, ut abſentibus vocalibus, pluralia à ſingularibus, cũ quibus ſæpè quoad conſo nantes conveniunt prorſus, diſcerni queant.		
Eadem.	Eadem.	Eadem.
Reg. 44. Quàm ſæpè enim terminatione, Maſculina ac fœminina in plurali numero, conveniant, ex hactenus dictis patet	Sic multa pluralia Maſculina formæ fractæ propiùs accedunt ad fœm., quàm Maſc. terminationem, ut صَبِيٌّ *puer* plur.	Sed in forma emphat. Frequentiora ex Maſculinis ſunt ܐܒܗܬܐ *patres* ab ܐܒܐ, ܫܡܗܐ *nomina* à ܫܡܐ

CHALDAICA.

plicem, de quâ agit noſtra præſens regula, & emphaticam, quæ fit à ſimplici pl., poſito אָ pro ן, ut אומָנַיָּא emph. *artes*. form. ſimpl. אוּמָנִין. Quorum forma ſimplex in ſingulari ו vel י eſt, illa pl. tam ſimplicem, quàm emphaticam formant per ו & י mobilia, ut מַלְכוּ *regnum*, plur. ſimpl. formæ מַלְכְוָן emphat. מַלְכְוָתָא *regna*.

Eadem.

Ex Maſculinis uſitatiora ſunt אַב *pater*, שֻׁם *nomen*, אוּמַּל *nomen ul.*, פֶּחָה *princeps*, אַרְיֵא *leo*, אָסְיָא *Medicus*, סוּס *equus*

חַיּוֹת, בִּירָנִיּוֹת, מֵאוֹת, אֲחָיוֹת, עִנְּוֹת, אֵשְׁפַּתּוֹת, שְׁבָּתוֹת, אִיתִיּוֹת, á geminatis orta, ante תּ daghesch forte adſumunt, juxta reg. 121. ut אֵם *mater*, אִמּוֹת, גַּת *torcular* pl. גִּתּוֹת, פַּת *fruſtum* pl. פִּתִּים. Emphaſis apud Ebræos non requirit formam peculiarem, ut apud Chaldæos & Syros. Præfigitur enim ſimpliciter הַ cum pathach ſequente daghesch, ut reg. 89. dicetur prolixè, ubi ſimul oſtendetur, quæ nomina emphaſin admittant apud Ebræos, Chaldæos, Syros & Arabes. itemq;, quales vocales alias, propter ſequentes gutturales הַ בְּדִירָשָׁה pro pathach requirat. Quædam & hîc ſingularis numeri tantùm ſunt, ut nomina propria, metallorum ac mineralium, ut מִרְיָם *Mirjam* ſoror Moſis, יְרִיחוֹ *Jericho* urbs, ac alia quædam. vid *Buxt.* Th. Gr. p. 90.

Quædam Maſculina pluralem formant more Fœmininorum: & contra. Reg. 44.

Frequentiora ex Maſculinis ſunt אָב *pater*, שֵׁם *nomen*, לַיִל *nox*, קוֹל *vox*, דּוֹר *ætas*, לוּחַ *tabula*, רוּחַ *ſpiritus*, צָבָא *exercitus*, מָקוֹם *locus*, מִזְבֵּחַ *altare*, & nonnulla alia, de

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
Reperiuntur etiã in ኒ terminata, quæ alias vocales, quàm *a* longum præmittunt, quæ uſu diſcenda. Nec prætereũdum hoc loco, Æthiopes pluralem per አ præmiſſum quandoq; formare, (quod Arabes quoq; interdum facere, ex form. 12. 13. & 14. patet) ut ሦክ፡ *ſpina* plur. አሥዋክ፡ *ſpinæ*. Sæpè etiam ſine ulla conſonantium mutatione pl. formatur, ut ወልድ፡ *filius* pl. ውሉድ፡ *filij*.	unà cũ Keſre abjiciũt, ut قَاضِي *judex* plur قُضَاة Fractorum ſeu imperfectorum formationem chartæ anguſtia prohibet addere. Exhibet illam *Erpen.* Gr. Ar. p. 122. & ſeqq.	ſimpl. hoc modo formát, emph. quandoq; in ܘܬܐ formant, quod & alia nonnulla faciunt. vid. *Dieu* Gr. Harm. p. 93. Eadem obſervatio, ut ܚܝܐ *vita*. Sic & propria.
Reg. 43. Plural. Fœm formatur â ſingulari in ት. Ut ትምህርት፡ *doctrina* plur. ትምህርታት፡ *doctrinæ*, ንጽሕት፡ *munda* pl. ንጽሓት፡ *mundæ*, ሰንበት፡ *Sabbathum* pl. ሰናብት፡ *Sabbatha*, ዕለት፡ *dies*, pl. ዕለታት፡ E quibus ſi mu	Pluralis Fœmininorũ formatur â ſing. in ات, abjecto ة ſervili. Ruſum verò, ut præcedens regula, ita & hæc de ſano ſeu perfecto plurali, qualem habent nomina propria & adjectiva quædam, cùm de rationalibus prædicantur, ut [illegible]	Eadem, quæ apud Chald. Obſervationes quoq; eædem, quæ apud Chaldæos. ut à ܚܟܝܡ *ſapiens* F. fit pl. ſimpl. ܚܟܝܡܢ emph. ܚܟܝܡܬܐ F. *ſapientes*. Notari etiam debet, quod ſi ſing. non finit in ܐ, ſed cum

עֲלוּמִים *adoleſcentia*. Plurali carent nomina propria, ut יִרְמְיָהוּ *Jeremiae*, it. metallorum, ut זָהָב *aurum*, בַּרְזֶל *ferrum*, כֶּסֶף *argentum*, בְּדִיל *ſtannum*, quæ tamen duæ poſtremæ dictiones ſemel in Bibl. plur. etiam reperiuntur; it. יַיִן *vinum*, תִּירוֹשׁ *muſtum*, דְּבַשׁ *mel*, &c. *Jodh* plurale interdum quoq; omittitur, manente tamen *Chirek*, ut תְּמִמִם pro תְּמִימִים *integri*, Lev. 9, 2.

CHALDAICA.

emph. ſeu צַדִּיקָא. plur. ſimpl. צַדִּיקִין emph. צַדִּיקַיָּא.

Nonnulla & apud Chaldæos plur. numero carent, propria ſcilicet. Item alia quædam, ut חַיִּין & חַיֵּי *vita*.

Pluralis Fœmininorum formatur à ſuo ſingulari in וֹת, abjectis ה vel ת ſervilibus. Reg. 43.

Ut חָכְמָה *Sapientia* plur. חָכְמוֹת *artes*. Nam ubi conſonæ auferri jubentur, illarum quoq; vocales (præcedentes) tollendæ ſunt. At *Schurek* in *Jodh* dagheſchatum & antecedens *Kibbutz* reſolvitur, ut מַלְכוּת *regnum*, pl. מַלְכֻיּוֹת *regna*. Sic à חָנוּת *cella*, fit חֲנֻיּוֹת *cellæ, taberne*. Eodem ferè modo plur. formant אָחוֹת *ſoror*, גַּיְא *vallis*, בִּירָה *palatium*, מָנָה *pars*, שֵׁנִית *ſecunda*, אַשְׁפּוֹת *ſtercus*, עַיִן *fons*, אוֹת *littera*, quæ pluralem formant

אתיות

CHALDAICA.

Pluralis formatur à ſuo ſingulari in ין, abjecto א ſervili.

Ut חָכְמְתָא *ſapientia* plur. חָכְמָן. Notandum hîc, quòd ſicuti in ſingulari, ita quoq; in plur., præter formam conſtructam, duplicem Chald. habeant formam, ſimplicem

ÆTHIOPICA

Reg. 42. Plur. Maſc. formatur à ſuo ſing. in ን.

Ut ጻድቅ፡ *juſtus* pl. ጻድቃን፡ *juſti*. ብፁዕ፡ *beatus, felix* pl. ብፁዓን፡ *beati*. ኃጥእ፡ *impius*, ኃጥኣን፡ *impij*. Propter emphaſin nulla conſpicitur hic variatio, ſed accedit quãdoq; tantũ ſimpliciter in fine ት, ut ኃጥኣን *peccatores* emph. ኃጥኣንት፡ *peccatores iſti*. Notat Reatinus, *duplicem eſſe terminationem Maſc. pl. in* ን *&* ት. *juxta priorem formari adjectiva, juxta poſteriorem ſimpliciter ſubſtantiva*: ſic አማልክት፡ *Dij* መላእክት፡ *Angeli*.

Re-

ARABICA

Pluralis Maſcul. formatur à ſuo ſingul in ون.

Intellectam verò volumus hanc regulam de plurali *perfecto, ſanum* ab Arabibus dictum, qualem habent potiſſimùm nomina propria & Adjectiva, fœmininum peradditum ة Formantia, cùm de rationalibus prædicantur, ut محمد *Mohammed* pl. محمدون *Mohammedes*. ناصر *adjuvãs* ناصرون *adjuvantes*. Fit verò hæc pl. numeri formatio ſine ulla vel vocabulum vel conſonantiũ mutatione, niſi quòd in ي quieſcens poſt keſre terminantia, id

SYRIACA

Eadem, quæ apud Chald.

Eademquoq; obſervatio quæ apud Chaldæos, modò notandum, quod emphat. forma ܐ fit : ſi ܐ ܙܕܝܩ *juſtus*, emphat. ܙܕܝܩܐ fit. pl. ſimplex ܙܕܝܩܝܢ emphat. ܙܕܝܩܐ *juſti*. Obſerva, quæ in ſing. in ܐ finiunt, in plur. form. ſimpl. illud ܐ mutare in ܢ ut ܛܠܝܐ *puer*. pl. fœm. ſimpl. ܛܠܝܢ *pueri*. Eandem formã habent, quæ in ſing. in ܐ deſinunt, ut ܡܬܢܓܕܐ *verberatur* pl. ܡܬܢܓܕܝܢ *verberati*, & quæ plur. ſimpl.

CHALDAICA

Pluralis Maſculinorũ formatur â ſuo ſingul. in ין.

Eſt hoc omnibus, quas hîc tractamus, linguis Orientalibus commune, quod pro ם Ebr. in plur. Maſc. ן habeant, ut in ſingulis oſtẽdemus. Notandum tamẽ quòd Chaldæi pluralem (cujus triplex forma, ſimplex, conſtructa & emphatica. Simplicem oſtedit præſens regula; conſtructam regula 46 emph. eſt in יָּא) à ſing. non ſimplici, ſed emphatico formẽt, mutando א in ין, ut צַדִּיק ſingul. ſimplex *juſtus*, emph-

Pluralis Maſculinorum formatur â ſuo ſingulari in ים. Reg. 42.

Ut צַדִּיק *Juſtus*, צַדִּיקִים *juſti*. Ubi ה, ſimiliter prius auferendum eſt, ut יָפֶה *pulcer*, pl. יָפִים *pulcri*. Novem in textu Ebr. Maſorethæ numerarunt nomina, in quibus plur. Maſc. more Chald. in ין. finit, nim אַחֵרִין *alij*, Job. 31, 10. אִיִּין *inſulæ* Ezech. 26, 18. חַיִּין *vita*, Job. 24, 22. יָמִין *dies*, Dan. 12, 13. חִטִּין *tritica*, Ezech. 4, 9. מַלְכִין *reges*, Prov. ult., 3. צִדֹנִין *Sidonij*, 1. Reg. 11, 33. שׁוֹמֵמִין *deſolatæ*, Thren. 1, 4. רָצִין *curſores*, 2. Reg 11, 13. quibus add. עִיִּין *acervi*, Mich. 3, 12. nec non מִלִּין *verba*, quod in Jobo ſæpè pro מִלִּים legitur. Quædam etiam planè *ἀνωμάλως* in ־ַי terminantur, ut גֹּבַי *locuſtæ* Amos 7, 1. & alia nonnulla, de quibus vid. *Buxt.* Theſaur. Gramm. p. 83, in י. terminata, ſimpliciter ם in plurali adſumunt, ut יְהוּדִי *Judæus*, plur. יְהוּדִים, in ו quæ terminantur, id quandoq; in י mob. mutãt, ut שׁוּק *forum*, plur. שְׁוָקִים, Cant. 3, 2. Quædam pluralia tantùm ſunt, ut פָּנִים *facies*, חַיִּים *vita*, item hæc ætatum nomina, בְּתוּלִים *virginitas*, זְקֻנִים *ſenectus*, נְעוּרִים *pueritia*, עֲלוּמִים

ÆTHIOPICA	ARABICA.	SYRIACA
orum ſtunt & per formam ſimplicē indicant, ut Pſ. 2. 7 ወልድየ ፡ አንተ ፡ pro Ebr. בני אתה ergo hod. e.	adjectiva alia. De quibus, ſicuti & de aliis quibusdā formis, quas chartæ anguſtia hîc vetat addere, vid. poteſt *Erp.* Gr. Ar. p. 118.	fœm. ſimpl. nihil differat, Syros in fœm. frequentiùs emphatica, quæ in ܬܐ eſt, quàm ſimplici formâ uti.
Reg. 41. Non opus. Pro Duali enim exprimendo adhibent *Æthiopes*, ſi non ſemper, certè utplurimùm pluralis numeri terminationem. Hinc *Ravinus* ne verbulo quidem dualis numeri in Gramm. ſuâ fecit mentionem. Sic à ማይ ፡ *aqua*, ſ. plur. ማያት ፡ *aquæ*, ad eundemq; modum à ሰማይ ፡ *Cælum* ſ. ሰማያት ፡ *Cæli* Pſ. 11X, 4.	Dualis formatur â ſingulari in ان. ة tamen Fœminινum in ت mutatur, ut مدينتان *duæ civitates* â مدينة *civitas.* ى & ي finales in ung. poſt fatha quieſcentes, hîc fiunt mobiles, ut فتى *puer*, فتيان *duo pueri.* In ſervile verò *Eliph* finita, illud in *Waw* mobile mutant, radicale autem retinent, ut صفراء *flava*, صفراوان *duæ flavæ*: quando verò *Eliph* radicale pro *Waw* vel *Je* poſitum, tum vel manet, vel mutatur in *Waw*, exempla ut lubet *Erpenius* Gr. Ar. p. 120.	Non opus. Dualem enim numerum Syri ferè ignorant; vel ſi occurrit, eandem cum Maſculino formam habet, ut ܬܪܝܢ *duo*, ܬܪܬܝܢ *duæ.*

CHALDAICA.

Fœm. מַלְכָּה *Regina.* Mutatur *Seghol* ſub ult. quoq; in *Schevà* juxta reg. 119 & tum juxta reg. 125. prius ex duobus concurrentibus in *Pathach* vel *Chirek* tranſit. Quando verò ita ה Fœm. accedit, ut vox non creſcat, *Kametz* & *Seghol* ſub penult manent, ut כָּלָה *conſummatio*, Fœm. כָּלָה *conſumta.* huc refer quoq; *impura* h. e. quæ *Dagheſch* vel *quieſcentem* includunt, juxta reg 18 , &c.

Dualis formatur à ſingulari in ין.

Ut ידין *manus* à יד *manus* in ſingul. Nota tamen, quod hæc forma rariſſima ſit, proq; ea ſæpe adhibeatur forma pluralis in ין. Conſtructa vero formæ itemq; emphat. cum plurali eadem ſit, ut ... Vid. Bux. Gr. Syro-Chald. p. 45 qui etiam frequentem hic notat collapſum formæ conſtructæ pro abſoluta.

Plu-

III. NUMERUS.

Dualis formatur à ſingulari in יִם Reg. 41.

Ut יוֹם *dies*, יוֹמַיִם *biduum.* Nota ה ſervilem (eſt enim hæc dualis forma tam fœmininis, quam Maſculinis communis) ſi adſit, priùs in ת mutatur, ut שָׁנָה *annus*, שְׁנָתַיִם *biennium*. Pauca ſunt dualis numeri tantùm, nim. מַיִם *aquæ*, שָׁמַיִם *cœli*, אַפַּיִם *faciei*: חָפְנַיִם *pugilli*, כִּלְאַיִם *heterogenea*, כִּירַיִם *chytropus*, מֹאזְנַיִם *bilances*: מִכְנָסַיִם *femoralia*, מָתְנַיִם *lumbi* & alia, quæ unà cum hiſce recenſet *Buxtorf.* in Theſ. Gr p. 85 Obſervandum hîc quoque, non omnia nomina in duali numero moveri, ſed illa ſolùm, quæ rem naturâ, ut יָדַיִם *manus*; ſignificatione, ut אַלְפַּיִם *2 millia*; cogitatione, ut יוֹמַיִם *biduum*; vel arte, ut נַעֲלַיִם *duo calcei*, geminam ſignificant.

Plu-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.
ſic & ſubſtantiv ut እግዚእ፡ *Dominus*, እግዚእት፡ *Domina*. Obſervandum tamen, illud ት haut rarò omitti, hinc & ምልእ፡ *plena*. Si verò Maſculinum in ይ finierit, illud in fœmin. accedente ት, euphoniæ causâ amittitur per craſin: ſic ወልድ፡ *filius* fœm ወለት፡ pro ወልድት፡ *filia*. ab አሐዱ፡ *unus* fit fœm. አሐቲ፡ *una*. Emphaſin exprimunt Æthiopes vel per ſuff. ሁ. vel per articulum ዝንቱ፡ *hic*, ዛቲ፡ *hæc*. de quibus vid reg. 95., vel planè omit-	*Regina*. Emphatica forma fit per præfixum artic. ال, quo accedente Nunnatio evaneſcit, ut الملكة *hæc regina*, à ſimpl. ملكةٌ Excipiuntur ab hâc formatione 1 adjectiva formæ أفعل, cùm poſitiva ſunt, quæ in fœm. Elif ſervile adſumunt, ut صفراء *flava* à Maſc. أصفر *flavus*. 2. Ejusdem formæ nomina, quando comparativa aut ſuperlativa ſunt: adſumunt enim hæc in fœm. *Je* quieſcens poſt *fatha*, ut كبرى *major* vel *maxima* ab أكبر *major* vel *maximus*. hanc mutionem imitantur & ad-	ܡܠܟܬܐ, à ܡܠܟܐ formæ ſimplicis fœmin. fit ܡܠܟܬܐ in formâ emphat. Quorum Maſc. forma ſimpl. in ܝ finit, formant fœmin. in ܬܐ ut ܛܠܝܐ *puer*, ܛܠܝܬܐ *puella*. Nomina *gentilia*, ſicuti & cætera, quæ in ܝ finiût, regularia ſunt, ut ܝܗܘܕܝܐ *judæus*, ܝܗܘܕܝܬܐ *judæa*. In ܐ quæ deſinunt, formant fœm. mutando ܐ in ܐ mobile, ut ܕܟܐ *mundus*, ܕܟܝܐ *munda*. Notandum denique, cùm forma Maſc. emph in ܐ deſinat, proindeq; à fœm.

O

CHALDAICA

de modò diximus, eſſe ſimplicem (ſi illa nomina excipias, quorum forma ſimplex cum Maſculino ſimplici convenit, quæ in form. emphat. ſolum א adſumunt, ut מַלְכוּת *Regnum* in form. emphat. מַלְכוּתָא) emphaticam verò à ſimplici deduci, pro א ponendo תָא: ut טַב *bonus*, טָבָא *bona.* in forma emphat. טָבְתָא. eodem etiam modo formant illa, quæ in form. ſimpl. in ה vel אָה finiunt. Gentilia aliaq; nomina in י finita, mutant י in א, cui ה addunt, ut מִצְרַי *Ægyptius*, מִצְרָאָה *Ægyptia*. קַדְמַי *primus*, קַדְמָאָה *prima*.

herus גְּבִירָה & גְּבֶרֶת *domina, Hera, illuſtris fœmina uxor Regis* (quæ duo nomina ita differe ſcribit Schindl. Pentagl. Lex. p. 275. ut גְּבִירָה *propriè ſit uxor regia*: at גְּבֶרֶת *quacunq; mater familiâs,*) è quo etiam patet, quòd nomina ſubſtantiva fœmin. dupliciter à Maſc. formentur in ה ſcilicet & ת, idemq; participia Adjectiva faciunt, ut פֹּקֵד *viſitans* M. פֹּקְדָה & פֹּקֶדֶת *viſitans* F. In י. quæ finiunt, etiam dupliciter fœm. formant in ית., quam formam auctor habet, & יָה. ſic à תַּחְתִּי *inferior* f. fœm. תַּחְתִּית & תַּחְתִּיָה. Emphatica forma (quæ ipſa tamen juxta communem Grammaticorum ſententiam locum non habet in nominibus propriis virorum ac mulierum: nec etiam ſuffixa habentibus) fit per præmiſſum ה ſequente dagheſch forti, quod ipſum tamen non rarò omittitur, ut reg. 89. oſtendetur. Mutantur & vocales in motione juxta reg. 116. & 124. Nimirum, ſi prima ſyllaba vocis diſſyllabæ *Kametz* vel *Seghol* habuerit, tum accedente augmento, ſive terminatione Fœm. generis ה vocales iſtæ juxta reg. 116. & 119. in *Schevâ* mutantur, ut יָשָׁר *rectus*, Fœm. יְשָׁרָה *recta*, זָקֵן *ſenex*, F. זְקֵנָה *anus*, מֶלֶךְ *Rex*, Fœm.

ÆTHIOPICA.

ſignificationē fortè reſpexit & carnus, non verò terminationis diſcrepantiam.

Eadem obſervatio, quæ ap. Ebræos, quòd ſcilicet neutra non agnoſcant Æthiopes, ſpeciali nimirum terminatione à reliquis diſtincta.

ARABICA

hoc loco recenſere, chartæ anguſtia prohibet. vid. *Erpin*, Gr. Arab. p. 118. Quæ verò ſignificatione tantùm fœminina ſunt, huic reg. non ſubjiciū tur. Videri poteſt de illis regula præcedens.

Eadem obſervatio, quæ apud Ebræos, de Neutris ſcilicet.

SYRIACA.

ܢܦܫܐ נֶפֶשׁ *anima.* Obſervandum etiam, ſæpè contingere apud Syros apocopen terminationis ܬܐ, hinc pro ܛܝܒܘܬܐ legitur ܛܝܒܘ *gratia.* Communis quoq; generis dantur hîc nomina, illa inprimis, quæ apud Ebræos talia ſunt, ut ܫܡܫܐ *ſol.* ܪܘܚܐ *ſpiritus.* Deniq; notandum tam in hâc, quàm præced. reg. multa dari anomala, quæ è Lexicis petenda.

Eadem obſervatio, quæ apud Ebræos, quod ad Neutra.

ÆTHIOPICA.

Reg. 4. Eadem, quæ apud Arabes.

Solùm notandum, quòd cùm Æthiopes non habeant *He*, *Tau* repræſentans ut Arabes, Tavi ipſi adhibeant in fœminini formatione, ut: ምሉእ፡ *plenus.* ምልእት፡ *plena*, ſic

ARABICA

Eadem.

Nota ſaltim, *He* illud duo puncta adſumere, ac ut *Te* tum efferri, ut طَيِّبٌ *bonus*, طَيِّبَةٌ *bona.* ſic & in ſubſtantivis, ut à مَلِكٌ Rex fit مَلِكَةٌ Re

SYRIACA.

Eadem.

Eadem tamē hîc locum habent obſervationes, quæ apud Chaldæos. Pro *Kametz* verò *Ptouko* Syros habere, inſuper notandum, ut ܛܒ *bonus.* ܛܳܒܳܐ *boni*, in emphat. formâ ܛܳܒܬܳܐ

CHALDAICA

diſcrepant, projadeq; ex contextu, hoc eſt adjuncto verbo illorum genus cognoſcendũ vel etiam ex Ebr. Reperiuntur quoque apud Chald. quæ fœmin. ſunt, nec tamen in א vel ה finiunt, illa inprimis quæ ה per apocopen abjiciunt, ut נְעָרִי, מַלְבִּי, & nonnulla alia.

Eadem.

Obſerva tamen duo, 1. Chaldæos loco ה ſemper ferè adhibere א, idq; juxta Canonem general. reg. 3 p. 6. adductam: 2. Duplicem habere eandem formam, ſimplicem & emphaticam, illamq; quâ de

ſicq; ordine planè inverſo ſive contrario, ut in nominibus cœteris, ut אַרְבָּעָה *quatuor* (viri) אַרְבַּע *quatuor* (fœminæ.) Cœtera numeralia â viginti ad centum communis generis ſunt, ut עֶשְׂרִים *viginti* V. & F., חֲמִשִּׁים *quinquaginta*, &c.
2 Accuratè diſcernendum eſſe, an ה vel ה radicalia ſint, an verò ſervilia. In illis quidem, quæ in ה terminantur, facilè hoc eſt cognoſcere, quia Maſculina, ſive quæ in ה radicale deſinunt, plerumq; antecedens habent ſeghol, ut מַעֲשֶׂה à rad. עָשָׂה. at in iis, quæ finiunt in ה, paullò difficiliùs hoc eſt videre. 3. Excipienda etiam eſſe ab hâc reg. ſeu aliena eſſe, quæ pro א habent ה, ut מִקְשָׁה *cucumerarium*, nec non שְׁרֵמָה *ager ſatus*, ſive *fertilis*.

Fœmininum formatur â Maſculino in ה. Reg. 40.

Ut טוֹב *bonus*, טוֹבָה *bonus*. Obſerva ה priùs tollendũ eſſe, ſi adſit, ut יָפֶה *pulcer*, יָפָה *pulcra*; & gentilia tantùm ה adſumere, ut מִצְרִי *Ægyptius*, מִצְרִית *Ægyptia*. Notandum non tantùm Adjectiva, ſed & ſubſtantiva apud Ebræos, ſicuti & cœteros Orientales moveri, illa nimirum, quæ ſexus diſcernendi cauſâ fiunt: ſic ab אִישׁ *vir*, f. אִשָּׁה *vira*, à גְּבִיר *Dominus*, *herus*

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.

notata. Sic ረዲኤት፡ & ረድኤት፡ *auxiliũ*. Vid. plura reg. 35. & 36. Referenda ad hunc canonem quædam, quæ uſus debet docere. ex quibus potiora ſunt, ነፍስ፡ *anima*, አንቀጽ፡ *porta*, ምንዳቤ፡ *tribulatio*, ቀላይ፡ idem & *abyſſus*. ርትዕ፡ *rectitudo*, መርገም፡ *maledictio*. Communis generis quæ ſint, vix vel certè rariſſimè reperiuntur, niſi quis cum *Reatino* credere velit, Æthiopes quinq; nominum genera habere, *maſculinũ*, *fœmininum*, *commune*, ut ሰብእ፡ homo, *promiſcuum*, ut avis, aquila; *incertum*, ut dies, ſed ſigni

vatio addita, ut فَكَاهَةٌ *prudentia*. غُزَلَةٌ *ſol. ſuaviloquium*. بَلْدَةٌ *civitas, regio*. Referuntur huc alia quædam, quæ ſimiliter ut apud Ebræos, uſu diſcenda, ut: كُبْرَى *maxima* إِحْدَى *una*, & tali modo form. fœmin. comparativa ac ſuperlat. itemq; Adjectiva quædam formæ فَعْلَانُ teſte CL. *Erpenio*. Quibus idem Erpenius accenſet أَرْضٌ *terra*. خَمْرٌ *vinum*, بِئْرٌ *puteus*, نَارٌ *ignis*, نَفْسٌ *anima*, شَمْسٌ *ſol*, &c. Pauca hic *communis generis* ſunt, nim. *nomina litterarum*, & 5. adjectivorum formæ, quas

hoc

notetur, quod terminatio ܬ݂, quæ inſuper ܐ adſciſcit, fermè ſit *emphatici ſtatus* tantum, inprimis ſi ܘ vel ܝ præcedat, quod ſuprà quoq; ad reg. 35. ſub fin. notatum. ſine ܐ verò, & aliquâ alia vocali præcedente, *formæ constructæ*: ſic ܒܣܘܪܬܐ *piratio*, ܬܒܘܥܬܐ *vindicta*. ܢܨܒܬܐ *planta*. Cùm verò non ſolùm fœminina formæ ſimplicis, ſed Maſculina quoq; emph. in Olaph finiant, obſervãdum, illa eſſe Maſcul. generis, quæ apud Ebr. hujus generis ſunt, ut ܠܒܐ ex לב *cor*. ſimiliter fœminini, quæ apud Ebræos Fœmin., ut ܐܪܥܐ ex Ebr. ארץ *terra*.

ܕܘܟܬܐ

tas, à radd. לָחַם *oppugnavit*, כָּסַל *deſipuit*. Huc refer, quæ res naturâ vel arte duplicatas ſignificant, ut עַיִן *oculus*, רֶגֶל *pes*, חֶרֶב *gladius anceps*, יָד *manus*, יָרֵךְ *femur*, אֹזֶן *auris*, בֶּרֶךְ *genu*, זְרוֹעַ & אֶזְרוֹעַ (quod ipſum tamen Maſcul. etiam generis eſt, quamvis Fœmin. ſæpiùs) כָּתֵף *humerus*. item alia quædam, ut אֶבֶן *lapis*, ארח *via*, אֶצְבַּע *digitus*, בֶּטֶן *venter*, אָתוֹן *aſina*, בְּאֵר *puteus*, &c. De propriis mulierum & muliebrium officiorum monere non opus eſt (dictum de illis regulâ præcedente.) Pauca ſunt communia, ut אֶרֶץ *terra*, גָּמָל *Camelus*, דֶּרֶךְ *via*, זָקָן *barba*, לָשׁוֹן *lingua*, נֶפֶשׁ *anima*, רוּחַ *ſpiritus*, שֶׁמֶשׁ *ſol*, שֶׂה *pecus*, צִפּוֹר *paſſer*, &c. *Neutra verò Ebræis nulla ſunt prorſus.* Ratione ſcilicet terminationis peculiaris: ſignificationis enim ratione Ebræi æquè ac alii neutrum habent. utuntur verò pro terminatione neutri utplurimùm Fœminino; quandoq; tamen etiam Maſculino. Notandum inſuper 1. quòd ab hâc regula excipienda ſint *numeralia cardinalia*, in his enim deſinentia in ה, Maſculina ſunt, & in radicalem Fœminina, ſicq;

CHALDAICA.

pro ה Ebræorum adhibere א, idq; juxta generalem Canonem reg. 3. p. 6. adductum: *Litteræ unius organi facile inter ſe permutantur.* Jam vero א & ה unius organi, nimirum *gutturis*, litteræ ſunt, ut notum. Fœminina igitur ex terminatione (ſignificationis enim ratione fœm quæ ſint, reg. præced. in Ebr. dictum) ſunt, quæ in א vel ה (quandoq; & ה) ſervile deſinunt. Ubi tamen rurſum obſerva, ſæpè apud Chaldæos in א finire, quæ Maſc. generis ſunt, in formâ ſcilicet emphatica & hæc ſolâ ſignificatione à fœmininis di

ÆTHIOPICA

tus eſt. ጸርሐ፡ *clamavit* ጸድቀ፡ *juſtus fuit.* ቀደወ inuſit. ሞተ፡ *mortuus eſt.*

Hic etiam obſervandum, 1. in ወ nomina deſinere ferè nulla, pleraq; enim illud ወ ſine compēſatione abjiciunt. 2. In የ terminari pauciſſima. Quæ enim à verbis ላየ deſcendunt nomina, ultimam rad. per ት accedens occultant, præcedenti e longum addendo, ut ምሴት፡ *veſpera* à መሰየ፡ *veſperaſcere,* & tum fœminina ſunt, vel per i long. indicant abjectam ult. rad. ut ቀኒት፡ *ſervitus* à ቀነየ፡ *ad ministrari.*

ARABICA

humano إنسان *homo* [illegible] *vagina.*

Notandum hìc tamen 1. nulla penè nomina in *Wau* terminari, proptereaque litteræ *Wau* hìc non haberi rationem. 2. In *Je* inſtar *Eliph* quieſcens (cujus vice fungitur) deſinentia, utplurimum fœminini eſſe generis, ut ذكرى *recordatio.*

SYRIACA

Nota tamen 1 pleraq; adſumere emphat. *Olaph* quâ in formâ frequentiùs, quàm ſimplici occurrunt, ſic dico [illegible], &c. 2. In ܘ quæ finiunt, quamplurima eſſe fœminina, ut ſup. reg. 35. oſtenſum, & ex terminatione Emphat. patet. 3. Referri ad hanc reg. debere, quæ in ܘܬܐ finiunt, quomodo *diminutiva* terminari ſup. reg. cit. dictum, quæ tamē fermè ſemper ܐ in fine adſumūt, ut [illegible] *agnellus.*

Reg. 39.

ÆTHIOPICA

Eadem, quæ apud Chald.

Obſerva modò ea, quæ ad reg. 6 notata

ARABICA

Eadem, quæ apud Chald.

Confer modo quæ reg. 36. obſerva

SYRIACA

Eadem, quæ apud Chald.

Eadem etiam obſervatio, ſi ſaltem no-

CHALDAICA.

[illegible] *conquaſſavit*, [illegible] *excelſus* ab [illegible] *aſcendit*.

Nota tamen hic, Chald. nomina fœmin. in ה præced. [illegible] ſæpe finire, & [illegible] illud frequenter per apocopen, (quā fœminam ſimplicē eſſe ſing. numeri, putat [illegible]) ut reg. 35. dictum, ab [illegible], quæ tamen nihil ominus Fœm manent, licet in [illegible] finiant. Hinc [illegible] Fœminini generis eſt, licet in [illegible] terminetur. ortum enim trahit per apocopen ex מַלְכוּת. Sic haut rarò occurrit מַלְכוּ *regnum* pro מַלְכוּת, Fœmininum manens.

Radicales Ebræorum litteræ hoc ſymbolo comprehenduntur ab *El. Levitâ:* זעף קֶצֶר הֶדֶר גִּטּ: *furor, ira, libellus repudij.* quemadmodum ſerviles h. ſ. כָּתַב שְׁמוֹ אֵלִיָּה *ſcriptum eſt nomen ejus Elias.* Serviles verò dicuntur hæ litteræ, quod quandoq; ſerviant, non quod ſemper. nam & ipſæ illæ conſtitutionem radicis ingrediuntur. Generalior hâc & ſeq. reg. eſt illa, eaq; omnibus ut occidentalibus, ita & orientalibus communis regula: Maſculina ſunt nomina virorum, officiorum virilium, fluviorum, menſium, populorumq; : Fœminina verò propria mulierum, muliebrium officiorum, urbium, regionum, &c.

Eadem.

Obſerva modò Chaldæos, quod Syri etiam faciunt pro

In ſervilem ה vel ת finita, ſunt Fœminina. Reg. 37.

Quæ major eſt facilitas, quàm Latinitatis: ut מִלְחָמָה *bellum*, כְּסִלוּת *ſtoliditas*

vel *Vave* quieſcens reddunt, ut [illegible], [illegible], [illegible], &c. A verbis *Ain Vau* vel *Jod* derivata, *Jod* & *Vau* ſimiliter retinent aliquando, aliquando eadem Dagheſch forti, ut [illegible], vel etiam ſine dagheſch, quando à fine creſcunt, ut לַיְלָה. per alias quoq. vocales occultant, quando à fine augmentum capiunt, ut נְחִית, נִפְחַת, מַחְנֶה. è *Lamedh He* enata ſæpiſſimè ה in fine retinent, ut [illegible] *coquens*, מַאֲפֶה *coctum* ab אָפָה *coxit*, בָּלֶה *vetus*, à בָּלָה *veteravit*, מִבְנֶה *ſtructura* à בָּנָה *ædificavit*, מִדְחֶה *impulſio* à דָּחָה *depulit*, הֶגֶה *ſermo* à הָגָה *meditatum eſt*, הוֹרֶה *genitor* à הָרָה *concepit*, מִזְרֶה *ventilabrum* à זָרָה *ventilavit*.

[illegible]

[illegible] non ab [illegible] verbis [illegible]

Eadem.

[illegible]

II. GENUS.

In radicalem vel י, ו aut ה deſinentia ſunt Maſculina.

Ut חֹשֶׁךְ *tenebræ*, מַעֲנֶה *reſponſum*, מָוֶת *mors*, à radicibus [illegible] *obſcura fuit*, [illegible] *fatus eſt*, [illegible] *ſine*. Sic quoq. [illegible] *ſignum*, [illegible] *ambo*, חֶשְׁבּוֹן *numerus*: licet ſint à thematibus [illegible] *ſignavit*, [illegible] *agitavit*, חָשַׁב *ſupputavit*.

Radicales

CHALDAICA

[illegible] fuit, vel [illegible] cæteras longæ [illegible] quod pro- [illegible] monſtrat Buxt. [illegible] Chald. [illegible] 203 & 204. [illegible] vel [illegible], communiter [illegible] vel cum Jod [illegible] vel protius [illegible] ſunt, ut [illegible] [illegible] à [illegible] [illegible] fuit, [illegible] ab [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] à [illegible] [illegible] Multa tamen ma- nent regularia, quæ [illegible] [illegible] ortu [illegible] ſervant ut [illegible] à [illegible] & hoc modu

Obſerva tamen in omnibus formis multa manere prorſus regularia. Sic à verbis defectivis *Pe Nun* orta (præter illa quorum media radicalis, *gutturalis* eſt, vel *Vau*, in his enim *Nun* penè ſemper retinetur) nonnulla [illegible] ſervant, ut [illegible] *modulatio* à [illegible] *pulſavit*, [illegible] *coronati* à [illegible] *ſeparavit*, *abſtinuit*. [illegible] *profectus* à [illegible] inuſit. in Hiph. [illegible] *[illegible]*, [illegible] *[illegible]* ab inuſit. [illegible], [illegible] *[illegible]* à [illegible] *[illegible]*, *Geminata* quamplurima ſimilem retinent. Videantur rad. אשש, ברך, בלל, גלל, חמם, הלל, הרר, יסס, חדד, חרר, חצץ, חקק, דרר, חתת, ירר, ללר, לבב, כרת, כלל &c. multa quoque geminant inſuper primam radicalem, & ſecundæ poſtponunt, ut [illegible] *lagena* à [illegible] *exhauſit*. [illegible] *Scutellæ* à בָּרַר *[illegible]* [illegible] à [illegible] *[illegible]*, & alia plurima. à quieſcentibus *Pe Jod* orta tot fermè *Jod* ab initio retinent, quot abjiciunt, nec accedente ab initio augmento, illud in *Vau cholem* convertunt reperiuntur enim, quæ occultant per *Schurek*, ut [illegible], &c. alia planè omittunt, imprimendo ſequenti literæ Dagheſch, ut [illegible], alia per *Cholem* vel

CHALDAICA.

[illegible] *dominus*, â rad. [illegible] אֹמֶן *fidel.* [illegible] *firmitas*, [illegible] *praes* [illegible] *Jodh.* Jodh quidem abji- ciunt, ut [illegible] *firma-* [illegible] *ingreſſum*, vel à fronte regen- dum in *Vau cholem* convertunt vel o- mittunt, nihilominus [illegible] literis Da- gheſch imprima- tur, ut [illegible] *sen-* [illegible] *fides*, [illegible] vel [illegible] *fovea*, à radic. [illegible] *fluſſit*, [illegible] *conſilium*, [illegible] à verbis *Pe* [illegible] vel *Jod* enata, eandem per *Ka-* *mets* vel *Tsere* ri- [illegible] ut [illegible] *di-* [illegible] *pura* à rad. [illegible]

qui defectus in Nudis â tergo, per lon- gam mutabilem; in auctis vero per Da- gheſch poſt brevem indicatur: [illegible] *cali-* *dus*, [illegible] *gustus*, תֹּם *integritas*, מָסָךְ *tegumen-* *tum*, [illegible] *cultum*, [illegible] *robur*, [illegible] *facinus*, סְגַּרָה *regnum*, [illegible] *oratio*, [illegible] *vindi-* *cta*, à Radicibus חמם, קנן, תמם &c. v. *Quieſcentibus Pe Jod* derivata, Jodh Nudum abjiciunt, vel à fronte regen- dum, in *Vau* cholem mutant, ut [illegible] *ſcientia*, [illegible] *conſilium*, מוֹשָׁב *ſedes*, [illegible] *in- crepatio* à Rad. [illegible], [illegible], [illegible] &c. 4. Ever- bis *Ajin Vau* vel *Jodh* enata, eas vel per immutabile *Kamets* & *Tsere* occultant, ut [illegible] *nubes*, גֵּר *peregrinus*, רָצִין *decre-* *tum* [illegible] *curcum*. â Rad. [illegible] ע, גיר, רוץ &c. vel per cæteras longas oſtentant, ut [illegible] *pavilionem*, אוֹר *lumen*, מָקוֹם *locus*, [illegible] *intelligentia*. 5. A *Lamed He* origi- nem trahentia, mutant illud in *Jodh* (ra- rius in *Vau*) vel proſus abjiciunt, ut [illegible] *fructus*, [illegible] *afflictus*, [illegible] *manſuetus*, אָב *pater*, [illegible] *filius*, [illegible] *ædificium*, גָּלוּת *exi-* *lium* à rad. [illegible] *fructum edidit*, [illegible] *reſpon-* *dit*, [illegible] *voluit*, [illegible] *ædificavit*, &c.

Obſerva

[illegible] *[illegible]*, מִשְׁקֹלֶת *perpendiculum*, [illegible] *ornatus*, [illegible] *ſopor*, [illegible] *con-ſolatio*, [illegible] *horror*, [illegible] *veſtitus*, [illegible] *monedula*. in ה quæ finiunt, ſunt nomina *Milel*, habent enim in ſyllabâ ult. *ſegol* vel illius *patharh* vicarium propter gutturales. Solent quoq; nomina in ה quæ terminantur, plerumq; in ת finire, hinc reperitur etiam [illegible], [illegible] &c. Raro ab *aleph* inchoantur; ut [illegible] *armilla*, [illegible] & [illegible] *vigilia, cuſtodia*.

Imperfecta Conjugationum ſuarum anomalias ſequuntur. Reg. 37.

Quemadmodum Anomala verba inter conjugandum quaſdam litteras vel mutant, vel amittunt, ita nomina inde derivata eaſdem imperfectiones ſubeunt. Quod particulariter per præcipuas ſpecies declarabo. 1 A defectivis *Pe Nun* orta, primam radicalem ſæpè per Dagheſch abſcondunt, ut [illegible] *liberatio*, à R. נָצַל *eripuit*, ſic [illegible] *diluvium*, à R. נָבַל *cecidit*. 2. A *geminatis* oriunda plerumq; alteram ſimilium amittunt, qui

CHALDAICA

[illegible] Non [illegible]

Eadem.

[illegible]

ÆTHIOPICA	ARABICA.	SYRIACA
Poſteriora *fœmi-nina* ſunt, ſatisq; frequentia, ſed vocales ſub prima & penultima non habent certas, ut. ብሪክት፡ *benedictio.* በጥድት፡ *f. tympanizans,* ኃጢአት፡ *peccatum,* ቀደምት፡ *prima* ምልእት፡ *plena, referta,*	Poſteriora *fœminina* ſunt, ut [illegible] *tabra,* [illegible] *capiditas.* [illegible] *ſtudium.* habent ſupra primam rad. *Fatha,* ſupra mediam *Gezma* vel ſequente Eliph quieſcente etiam *Fatha,* ut [illegible] *ſol.*	[illegible] *[illegible]* [illegible] *[illegible].* Poſteriora & ſic *fœminina* ſunt, & ſatis frequentia [illegible] tamen non [illegible] telligimus, [illegible] Maſc. ſunt & in [illegible] emph. deſinunt, ut [illegible] in [illegible] quieſcit, ut [illegible] *[illegible]-*

tia, & ita formantur fœminina fermè omnia à Maſculinis extra formam emphaticè poſitis (in forma enim [illegible] cè poſita Maſculina, cum fœmininis in ſtatu ſimplici conveniunt, & ex adjuncto verbo vel nomine [illegible] tantum cognoſcenda & cognoſci poſſunt. Sic [illegible] denotat [illegible] *nia,* in forma ſc. emph. & etiam *[illegible],* in forma [illegible].

Reg. 15.

Eadem.	Eadem.	Eadem
Tantum notandũ, quòd utrinq; in [illegible] vel [illegible], quæ terminentur, [illegible] ſuperſeruntur [illegible] verò ſiniunt [illegible] pluſime	Nota eadem quæ apud Chald. & quære præcedentia [illegible] cum [illegible] ad [illegible] pro [illegible] [illegible] ſi [illegible] ut	Obſervandum modo, quod [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] Syriaci [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Digitized by Google

CHALDAICA.

[illegible] *[illegible]*, [illegible] *[illegible]*, &c. In ה quæ [illegible] [illegible] etiam [illegible] [illegible] in [illegible] quoq; [illegible], ut [illegible] [illegible] *[illegible]*, [illegible]. Saghol [illegible] ante ה habet [illegible], ut [illegible] [illegible] utplurimum [illegible] vel [illegible], ut [illegible] *[illegible]*, [illegible], ubi insuper notandum, quod per apocopen ה [illegible] abjici- [illegible] pro dicta [illegible] quoq; [illegible].

Eadem.

Obſerva modò [illegible] Chal [illegible] adhibere ſecundum Canon. [illegible] Sunt vero [illegible]

---

dicto. בְּהֵמָה *jumentum*, כְּנֵסֶת *conventum*, בְּשׂוֹרָה *nuncium*, גְּבוּרָה *potentia*. [illegible] un- [illegible] in C. 5. nomen reperitur, quod Kametz accedente in fine ה, retinet ſub primis, nim [illegible] *[illegible]* Jer. III. 7., cui ſimilis eſt dictio Rabb. [illegible] quâ de voce vide ſupra p 46. vel ſcheva tantùm ſub media, ut [illegible] *[illegible]*, חֶרְפָּה *probrum*, שִׂמְחָה *lætitia*, חָכְמָה *ſapientia*, [illegible] *immunditiæs*. Rarius gravantur per Dagheſch, ut יַבָּשָׁה *arida*, [illegible] *intermiſſio*, [illegible] *perditio*. Quæ autem in ת deſinunt, utplurimum habent ſeghol vel pathach vicarium, ut אַדֶּרֶת *paludamentum*, גְּבֶרֶת *[illegible]*, אִוֶּלֶת *ſtultitia*, עֹפֶרֶת *plumbum*, כַּפֹּרֶת *propitiatorium*, נְחֹשֶׁת *æs*, שִׁבֹּלֶת *ſpica*, כְּתֹנֶת *tunica*, תּוֹלַעַת *vermis*, פַּחַת *apoſtema*.

Aliquando habent *Cholem* vel *Schurek*, ut גָּפְרִית *ſulphur*, רֵאשִׁית *primitium*, שְׁאֵרִית *reſiduum*, מַלְכוּת *regnum*, כְּסִילוּת *ſtoliditas*.

Utrinq; aucta incipiunt à Reg. 36.
Mem vel Tau, & deſinunt in He vel Tau.

Ut מִלְחָמָה *bellum*, מְבוּסָה *conſu*, מַהְפֵּכָה *[illegible]*, מַרְפֵּסָה *ſubverſio*, מִגְעֶרֶת *[illegible]*, מִשְׁפַּחַת *familia*, מֶמְשֶׁלֶת *dominium*, מוֹרָשָׁה

ÆTHIOPICA.

nulla [illegible] vero, [illegible] & [illegible] quæ ſibilant, ſat multa ſuppetit lectio librorum Æthiopicorum.

Priora *Maſculina* ſunt, ut [illegible] *computus*, à [illegible] *computavit*, [illegible] *frontator*, [illegible] *fœneratus eſt*. Huc referenda *derivativa* pleraque & *patronymica* quæ in [illegible] ſiniuntur, ut [illegible] *Romanus* ex [illegible] *Roma*. [illegible] *cœleſtis* è [illegible] *cœlum*. Vide plura apud *Ludolf*. Gr. Æth. Re[illegible] tamen & fœmi[illegible], tali modo quæ termi[illegible] [illegible] *aſſis*.

Poſte-

ARABICA

Notandū etiam, quod nomina quædam in ة terminentur, ſed [illegible] ſcriptum, ut [illegible] *magnificentia* vid. Erp. Gr. Ar. p. 114.

Priora *Maſculina* ſunt, ut [illegible] *ſtabulo* [illegible] [illegible] excipienda tamen in ة ſervi[illegible], inſtar [illegible] *quieſcens*, exaratura, ut [illegible] [illegible] quæ fœminina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] *ſemulae*,

Poſte

SYRIACA

Obſervandum tamen, quod aliquando inter Grammaticos controvertatur, an [illegible] ad *ſingularem* [illegible] [illegible] ad *emphaticam* [illegible] vid. Chald. Gr. Harm. p. 21.

Priora ſunt quoque *Maſculina*, ut [illegible] [illegible] [illegible] Referenda huc [illegible] [illegible] quæ in [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]

ſumit apud Ebræos denominativa pa-tronymica & gentilitia (quæ alia nomi-na alias habebant exprimunt per adjecti-onem dictionis [illegible], ut [illegible] Hieroſolymitanus, [illegible] Germa-nus, [illegible] Romanus, pro quo etiam dicunt [illegible] Germanus, [illegible] pl. [illegible] & [illegible] Romani) ut [illegible] Judæus, [illegible] Ægyptius, [illegible] Ebræus, &c. apud Rab-binos verò quibus nomina iſta ſunt valde uſitata, alia derivata eum qualita-tem exprimentia, ut [illegible] & [illegible] *divi-nus* ab [illegible] *Deus*, [illegible] *humanus* ab [illegible] *homo*, [illegible] *æternus*, [illegible] *ſenſibilis* à [illegible] *ſenſus*, [illegible] *ſolitarius*, [illegible] cognovit. Terminatione [illegible] iidem habitum ac qualitatem ſubjecti exprimunt iidem, ut [illegible] *commonitor*, [illegible] *conſolator*. in-ſerto etiam quandoque [illegible], ut [illegible] *[illegible]* à [illegible], [illegible] *[illegible]* à [illegible] *[illegible]*.

Poſteriora verò *Fœminina* (exceptis tamen illis, de quibus ad reg. 30. nec non nomine [illegible] *ſimilitudo* à rad. [illegible] *ſimilis fuit, aſſimilatus eſt*, quod Maſculi-ni generis) & ſatis frequentia.

Quæ in [illegible] deſinunt, vel habent ſcheva mobile ſub prima, ut [illegible] *bene-dictio*,

CHALDAICA.

Fœminina, quæ in [illegible] & [illegible] deſinunt [illegible] tamē, [illegible] a-[illegible] Chaldæos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] p. 6. [illegible] [illegible] &c. [illegible] quo-que quædam ter-[illegible]) ut [illegible] *primitiæ*, [illegible] *pe-[illegible]*, [illegible] *bene-dictio*, [illegible] *[illegible]*, *Evangelium*. Pleraque etiā ſcheva mobile habent ſub primā, vel quieſcēs ſub penult., ut ex dictis patet, itemq ex iis, quæ mox ad-[illegible] Quæ in [illegible] terminātur, non admodum multa ſunt, occurrunt ta-men quædam, ut [illegible]

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
	temporis, ſed a futuro paſſ. formatis, poſito *Mim* pro charact. Fut., ut مَقَامَةٌ *locus & tempus erectionis*. *Keſra* in nominibus inſtrumenti, ut مِحْرَاثٌ *aratrum*. مِسْبَارَةٌ *inſtrumentum, quo Medici indagant vulneris profunditatem*. Quædã Eliph præponunt, ut أَصْفَرُ *flavus*. Nonnulla *Te* præmittunt, ut تَكَبُّرٌ *ſuperbia*, تَكْمِلٌ *conſummatio*. Pauca *Je* præmittunt, ut يَنْبُوعٌ *fons*. Videatur omninò *Erpenius* Gramm. Arab. edit. nov. p. 176. & ſeqq. Inveniuntur quoq, quæ *Sin* cum *Eliph* & *Te* præmiſſum oſtendunt, ut اِسْتِسْقَاءٌ *petitio*.	omnes ferè vocales deſinere. Quædam & hîc ܐ præmittunt, maxime ex aliis linguis deducta, & à duabus conſonis incipientia, ut ܐܣܛܘܠܐ [illegible] è Græc. [illegible] ܐܣܟܡܐ [illegible] è Græc. [illegible] Nonnulla & Tau in fronte gerunt, ut ܬܘܬܪܐ abundantia, rad. ܝܬܪ abundavit, vel ܝ [illegible]

quæ initio aucta, nulla ſunt, vel certè pauciſſima quædam ܫ ab initio augentur, ut ܫܥܒܕܘܬܐ ab Ebr. [illegible] [illegible] ܫܘܚܠܦܐ *mutatio* ab Ebr. חלף *mutavit*.

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Eadem.	Eadem.	Eadem.
Reg. 35. Obſerva modò quòd in U quæ terminantur, pauca ſunt, vel potius nulla	Obſervatio eadem, quæ apud Chaldæos. No-	Eadem etiam obſervatio, quæ apud Chaldæos. Ob-

CHALDAICA.

[illegible] c ge- [illegible] omnia quaſi [illegible] pene nulla.

aromatibus adſimilant. Editus eſt liber iſte Venetiis, Baſileæ, & alibi in fol., aliquot voluminibus conſtans. *Veneta* editio anno Mundi 280., Chriſti verò 1520. luci data, quæ etiam in inclutæ hujus Academiæ inſtructiſſima adſervatur bibliotheca, meritò reliquis præfertur, cum ob papyri puritatem ac typorum elegantiam, tum ob ſui integritatem. In *Baſilienſi* enim editione omnia, quæ contra Chriſtum Chriſtianamq; religionem prolata, per *Marcum Marinum Brixianum*, eliminata: *Cracovienſem* verò editionem, etſi nihil ex illâ demtum, ob typorum tamen parvitatem Judæis non adeò probari, teſtatur *Buxt.* Dividitur generaliter in *Miſchna* & *Gemara*. *Miſchna* oralis cenſetur ab iis traditio, à Moſe originem trahens, & inde פֶּה עַל פֶּה per majores ad poſteros traducta, in litteras verò primùm à R. Jehuda redacta. *Gemara* ulterior eſt Miſchnæ explicatio & illius quaſi complementum. Unde & Miſchna priorem in Talmudh locum occupat, inſtar textus: Gemara verò ceu gloſſa ei ſubjungitur. Particulares, tum generales alias Talmudhi diviſiones addere prohibeor. Videantur igitur auctores laudati.

Eadem.

Eadem etiam obſervationes ſic Maſc. ſunt [illegible] Fœ-

Aucta fine tantùm, partim adſumunt Nun vel Jodh, partim He vel Tau. Reg. 35.

Priora ſunt *Maſculina*, ut קָרְבָּן *ſacrificium*, זָרִיז *ſecurus*, שִׁלְטוֹן *poteſtas*, נָכְרִי *extraneus*, Terminatio Jodh plerumq; exprimit

ÆTHIOPICA.

ሰ፡ [illegible], መኀሰ[illegible]፡ [illegible], *in ingenitro* መድኀኒ፡ *Salvator.* quædam tamē nonnihil variant, ut መሠረት፡ *fundamentum.* ምስማዕ፡ *auditus.* inprimis, quorū prima rad. ወ, illa enim hoc per *u* longum compenſant ut ውኅዝ፡ *decurſus aquæ.* ውፅአ፡ *egreſſus.*

Et hîc quædam አ præmittunt, ut አምባም፡ *[illegible]* quædam etiam ተ, ut ተለበለ፡ *exultatio.* Pauca ነ à frōte gerunt, ut ነዐቢ፡ *orc[illegible]*, nulla ይ. Reperiuntur tamē qua ሰ cum አ & ተ à fronte ſerviēs habent, ut አሰተ[illegible] ኅፈሰ *[illegible]* [illegible]

ARABICA.

hanc ſcheva Ebræorum quieſcenti reſpondere aliquoties dictum liquido aliqua مَفْعُول ſeu formativa præfigitur littera. Proinde illa præliminaris littera vocalē nanciſcitur plerumq; vel *fatha*, vel *Ḱeſrena*, vel *Kesr.* *Fatha* in nominibus loci ac temporis, à futuro Act. Conjug. 1. formatis, ut مَسْرَحٌ *locus progreſſ[illegible]*, l. *pagus.* مَوْعِد *locus & tempus condi[illegible]* مَشْهَد *locus publi[illegible] martyrij*, ſic & in aliis, ut مُصَلَّى *[illegible]*, *[illegible]* *Dſamma* itidem in nominibus loci ac

 tem

SYRIACA.

ܘܒܕܐ *inſtrumentum*, ܡܫܒܚܢܘܬܐ *[illegible]* ܡܬܒܐ *[illegible]*, Ex quibus exemplis ſimul patet, primam radicalem retinere ſuā vocalem, proinde & præfixum Mem ſuum ſcheva, niſi in paucis, ubi propter e[illegible] ſcheva [illegible] *Mem Pthoho* habet ut ܡܕܒܪܐ *[illegible]* à ܕܒܪ *[illegible]*, vel cum Sevomo ut ܡܫܠܡܢܘܬܐ *[illegible]* ܫܠܡ *[illegible]*. 2. Cum Syri non habeant [illegible] [illegible] [illegible] vocales longas & breves, nomina hæc au[illegible] [illegible] omnes

CHALDAICA

[illegible] *digitus*, [illegible] *[illegible]*, [illegible] *[illegible]*, [illegible] *[illegible]*. [illegible] *[illegible]*, [illegible] [illegible] [illegible] *[illegible]*, [illegible] (quod quidem [illegible] pro [illegible]) *[illegible]*, [illegible] *[illegible]*, [illegible] *[illegible]*, [illegible] *[illegible]*, [illegible] *[illegible]*, *[illegible]*.

gerunt, & à conjugationibus gravibus derivantur, ut [illegible] *mixtus, convivium* [illegible]. Verùm rectè illa ab Auctore noſtro neglecta, cùm *participia* ſint, licet ſignificatione nomina eſſe videantur.) Quædam א per patach præmittunt, ut [illegible] *[illegible]*, [illegible] *bulbus*: ſed crebrius *ſegol*, ut אצבע *digitus*, אזרח *indigena*, [illegible] *botrus*, [illegible] *pugnus*. Nonnulla Tav in fronte gerunt, ut תלמיד i. e. *diſcipulus* a rad. למד *didicit*, à תלמיד v. deducitur quoque verbum Syr. תלמד *diſcipulus fuit*, ac aliud nomen Rabb. תלמוד *doctrina*, quo nomine apud Rabbinos venit ingens illud opus totam doctrinam oralem Judæorum continens. De quo videri poteſt *Schindler*. Lex. p. 948. Auctor noſter *Bechin Happ.* paſſim, *Buxt.* recens. operis Talmud. Dn. D. *[illegible]* Judaiſmi c. 4. *[illegible]* Biblioth. Sac. p. 116. Cùm ſpacium hic ſupereſt, placet breviter aliquid de Talmude adnotare. Eſt vero liber hic ſat ingens ac pretioſus, ([illegible] Auctor noſter præf. ad Bech. Happ num [illegible] comparari queat,) complectens [illegible] [illegible] Judæorum, maximæq; apud Judæos auctoritatis, quod exinde patet, quia Maſſ. Soph. c. 15. hal 7. [illegible] compareant [illegible]. Miſchna vino, Talmud [illegible], Miſchna piperi, Talmud aromatibus

ÆTHIOPICA

no, ſumunt. Vocant enim hi *Adjectivum nomen, quod ſubſtantivo adjicitur, ſubſtantivum verò omne illud, cui ob ſui perfectionem aliud adjicitur, quove remoto, illius tamen ſubſtantia non amittitur.* Unde *anima* apud eos *ſubſtantivum* dicitur, *corpus* verò quod ei adjicitur, *adjectivum.* Sic *Dominus* ex eo, quòd homini aut alteri rei adjiciatur, *adjectivum* apud ipſos eſt, ſicuti teſtatur *Reatinus.*

Eadem.

Reg. 33. Prima rad. adſciſcit *e* breve ſive ſcheva, littera vero præliminaris *a* breve, ut መልአክ *Princeps, Angelus*, [illegible] *ful-gens* [illegible] *decip*, [illegible]

ARABICA

ſubſtantivo, adjectione ـِيٌّ, ut إِنْسَانِيٌّ *humanus* à nomine إِنْسَانٌ *homo.* in ة quæ finiunt, id abjiciunt, ut مَائِدِيٌّ *menſalis* à مَائِدَةٌ *menſa.* Quomodo verò poſtmodum Fœmin. à Maſcul. formetur ex regula 40. patebit.

Eadem.

Obſervandum ſolùm, quod & hæc nomina, ut alias omnia, *on* adſciſcant, niſi in quibuſcens determinentur. Prima radicalis adſciſcit *Gezma* (notam cuius ـْ han [illegible]

SYRIACA.

per inſertum ܢ, ut ܪܘܚܢܐ *Spiritualis* à ܪܘܚܐ *Spiritus*, ſic ܡܪܚܡܢܐ *miſericors* à ܪܚܡܐ *amicus.* II. Per additum ܝ ante ܐ, ut ܢܦܫܝܐ *animalis* à ܢܦܫܐ *anima.* III. Per ܢ & ܝ ſimul ut ܪܘܚܢܝܐ *ſpiritualis*, (pro quo & ܪܘܚܢܐ ſine ܝ dicitur,) a ܪܘܚܐ *Spiritus.*

Eadem.

Obſerva tamen 1. pleraq; nomina ab initio ac fine ſimul augeri (ſi participia excipias) ut [illegible] *miſericordia* [illegible]

CHALDAICA

ſed tanquam proprium agnoſcunt, id quod ex eo patet, quia ſub gutturali præcedenti, ſcheva in tale non mutatur. In incremento tamen vocis pathach in ultimâ Syllabâ more Ebræorum ſægol (juxta regulam ſcilicet 119) in ſcheva mutatur. quemadmodum enim à קֹדֶשׁ cū ſuffixis fit קָדְשִׁי, ita à Chald. קוּדְשׁ in ſtatu emphatico, qui א voci in fine addit, fit קוּדְשָׁא. Eandem mutationem apud Syros quoq; habere locum, docet Dieu Gramm. Harm. p. 87.

Eadem.

Obſervatio quoq; eadem. Notandum modo, quòd inſuper pro - & pleraq; *Pathach* habeant, ut reg 31. etiam dictum, ut מַשְׁכַּן pro מִשְׁכָּן *habitatio*, מַרְקַד pro מִשְׁקָל five מַשְׁקַל *pondus*, מַסְמַר *clavus* ex Ebr. מַסְמֵר. quædam etiam א fronte gerunt, ut אַרְכּוּב *bovus* ex Ebr. אֶשְׁכּוֹל. אֶצְבַּע *digitus* ex Ebr.

Aucta initio tantùm, pleraq; Mem gerunt in fronte, & terminantur in longam. Reg. 34.

Prima radicalis adſciſcit ſcheva, quando aliqua *Heemantica*, (i. e. א, ה, י, מ, נ vel ת) ſive formativa littera præponitur. Proinde illa præliminaris littera brevem vocalem nanciſcitur plerumq; *pathach*, interdum *chirek*, ut מִשְׁעָן & מַשְׁעֵן *baculus*, מִשְׁפָּט *judicium*, מַשְׂכִּיל *intelligens*, *ſapiens*, (in titulis Pſalmorum eſt genus carminis. diverſimodè aliàs ab interpretibus exponitur, vid. Muſcul. in Pſal. XLVII. v 7.) מַכְאֹב *dolor*, מִזְמוֹר *Pſalmus*, מַטְמוֹן *theſaurus*, (videntur quoq; huc referrri poſſe nomina quædam, quæ מ cū ſcheva mobili in fronte gerunt

ÆTHIOPICA.

plurima. Sic ማኅ[illegible] ቶት *[illegible]bulum, lucerna* à ኅተወ *[illegible], ex [illegible] acceſſus eſt.* ቶ ምህረት *doctrina*, a rad. ወሀረ *docuit*, & in Tapah. ተወሀረ *doctus fuit, didicit.* መንግ ሥት *regnum* à ነግሠ *regnavit*, raro ab አ inchoantur & in የ finiunt, ut አ[illegible] *[illegible] primi.*

Reg. 5[illegible].

Eadem.

Eadem obſervatio, quæ apud Arabes, [illegible] ነ in nominibus à verbis, quorum prima rad. ነ eſt, [illegible] ut መ[illegible] *[illegible] à* ነ[illegible] *[illegible]* [illegible] *plural.* [illegible] à rad. ነ[illegible] [illegible] a [illegible] nem quæ [illegible] ali[illegible]

ARABICA

ut [illegible] *[illegible]* [illegible] *conſeſſus*, [illegible] *via*, [illegible] *conſortium*, [illegible]. Rarò ab *Eliph* inchoantur, ut [illegible] *mulier*, [illegible] *filia.*

ma, nec alii *ferè* peregrina ab [illegible] incipiunt, de quibus reg. 1[illegible].

Eadem.

Notandum, quòd apud Arabes verbe *Pe Nun* regularia ſint, & propterea nomina quoq; apud eos [illegible] [illegible] *[illegible]* nomen [illegible] *[illegible]* A *[illegible]* [illegible] Eſ[illegible] [illegible] [illegible]

SYRIACA

& inſerto quandoque etiam [illegible], ut [illegible] *[illegible]* [illegible] *[illegible] eſt.* Quæ in [illegible] finiunt, plerumque [illegible] adſumunt, ut [illegible] *turris* à [illegible] *[illegible]*. [illegible]

Eadem.

Sic [illegible] *Pe Nun* [illegible] primâ radicalem [illegible] *[illegible]* abſcondunt, quando [illegible] dia rad. eſt [illegible] [illegible] *[illegible]* [illegible] *[illegible]* [illegible] quando [illegible] [illegible] rad. [illegible] litera

CHALDAICA

[illegible] in nominibus plurimis [illegible] קִנְיָנָא pro [illegible] in ה quæ finiunt, [illegible] habent ante illud [illegible], ut [illegible] interdum [illegible] etiam in plur. ut [illegible] dolores. Nonnulla quoq; in א incipiunt, ut [illegible]

Eadem.

Similiter quoq; ob [illegible] per Dagheſch [illegible], ut פְּרִי [illegible], שֵׁל [illegible], a [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]

[illegible] *cacabus*, מִשְׁקֹלֶת *perpendiculum*, [illegible] *ornatus*, [illegible] *ſuper*, [illegible] *conſolatio*, [illegible] *lorica*, [illegible] *veſtitus*, [illegible] *moneta*. in ה quæ finiunt, ſunt nomina *Milel*, habent enim in ſyllaba ult. *ſegol* vel illius *pathach vicarium* propter gutturales. Solent quoq; nomina in ה quæ terminantur, plerumq; in ת finire, hinc reperitur etiam [illegible], [illegible] &c. Rarò ab *Aleph* incheantur, ut [illegible] *[illegible]*, [illegible] & אַשְׁמֹרֶת *vigilia, cuſtodia*.

Imperfecta Conjugationum ſuarum anomalias ſequuntur.

Quemadmodum Anomala verba inter conjugandum quaſdam litteras vel mutant, vel amittunt, ita nomina inde derivata eaſdem imperfectiones ſuſtinent. Quod particulariter per præcipuas ſpecies declarabo. 1. A defectivis *Pe Nun* orta, primam radicalem ſæpe per Dagheſch abſcondunt, ut הַצָּלָה *liberatio*, a R. נצל *eripuit*, ſic [illegible] *[illegible]*, a R. [illegible] *[illegible]*. 2. *A geminatis* oriunda plerumq; alteram ſimilium amittunt,

qui

ÆTHIOPICA	ARABICA.	SYRIACA
Poſteriora *fæminina* ſunt, ſatisq; frequentia, ſed vocales ſub prima & penultima non habent certas, ut: ብርክት፡ *benedicta.* ብጥድት፡ f. *tympanizans.* ኃጢአት፡ *peccatum.* ቀደሚት፡ *prima.* ምልእት፡ *plena, referta.*	Poſteriora *fœminina* ſunt, ut [illegible] *tabia.* [illegible] *cupiditas.* [illegible] *ſtudium.* habent ſupra primam rad. *fatha*, ſupra mediam *Geſma* vel ſequente Eliph quieſcente etiam fatha, ut [illegible] *ſol.*	[illegible] *ſoror* ſic [illegible] *fraterculus.* Poſteriora & hæc *fœminina* ſunt, & ſatis frequentia ubi tamen non intelligimus, qui [illegible] Maſc. ſunt & in [illegible] emph. definunt, ut [illegible] *Ris* [illegible] in [illegible] quidem, ut [illegible] *ſapientia*,

tia, & ita formantur fœminina fermè omnia Maſculina extra formam emphaticã poſitis (in forma enim emphaticâ poſita Maſculina, cum fœmininis in ſtatu ſimplici conveniunt, & ex adjuncto verbo vel nomine ſubſtantivo tantum cognoſcenda & cognoſci poſſunt. Sic [illegible] denotat *hominem*, in forma ſc. emph. & etiam *lææ*, in forma ſimpl.

K-1. M.

Eadem.	Eadem.	Eadem.
Tantum notandũ, quod utrumq; in ህ vel ሉ, quæ terminentur, reperiantur, in ት vero numerus [illegible] plurima	Nota eadem quæ apud Chald. & quæ ejuſ. præced. [illegible] annubis. [illegible] adhærentia, pro [illegible] quod [illegible] valet M ut	Obſervandum modo, quod non [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dicta. בְּהֵמָה *jumentum*, [illegible] *conventum*, בשורה *nuncium*, גבורה *potentia* (uni-cum ſaltem in C. S. nomen reperitur, quod Kametz, accedente in fine ה, retinet ſub primis, num [illegible] Jer. III. 7., cui ſimilis eſt dictio Rabb. מְבָדָר quâ de voce vide ſupra p 40.) vel ſcheva tantum ſub media, ut חֶרְפָּה [illegible] *probrum*, שמחה *lætitia*, חכמה *ſapientia*, טמאה *immundicies*. Rariùs gravantur per Daghеſch, ut יבשה *arida*, שמטה *intermiſſio*, סגרה *peſſulum*. Quæ autem in ה deſinunt, utplurimum habent ſeghol vel pathach vicarium, ut אדרת *paludamentum*, גברת *fera*, אולת *ſtultitia*, עפרת *plumbum*, כפרת *propitiatorium*, נחשת *æs*, שבלת *ſpica*, כתנת *tunica*, תולעת *vermis*, כפתת *ſpolimen*.

Aliquando habent Cholek vel Schurek, ut גפרית *ſulphur*, ראשית *principium*, שארית *reſiduum*, מלכות *regnum*, כסילות *ſtoliditas*.

CHALDAICA. [illegible] *ſepulcrum*, [illegible] *poculum*, &c. [illegible] ה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] *medela*, [illegible] Saghol [illegible] habet [illegible] בעשה [illegible] utplurimum [illegible] vel י, ut [illegible] [illegible] ubi inſuper [illegible], quod per apocopen ה [illegible] abjicia[illegible] pro aucta [illegible] quoque [illegible].

Utrinq; aucta incipiunt à Mem vel Tau, & deſinunt in He vel Tau. 1 Reg. 36.

Ut מלחמה *bellum*, מרוצה *curſus*, [illegible] *plebs*, מהפכה *ſubverſio*, מוצאת *exitium*, משפחה *familia*, ממשלה *dominium*, מורשת

Eadem. [illegible] modò [illegible] Chaldæos [illegible] Canon. [illegible] &c. Sunt vero [illegible] &c.

ÆTHIOPICA.

nulla ſu[illegible] vero [illegible] & ቶ quæ finiunt, ſit multa ſuppe- tit lectio librorum Æthiopicorum.

Priora *Maſculina* ſunt ut [illegible] *compunxit*, à [illegible] *compunctio*, [illegible] *ſonitatur* [illegible] *ſonitatus eſt*. Huc referenda *derivativa* pleraq; & *patronymica*, quæ in ዊ finiunt, ut [illegible] *Romanus* ex [illegible] *Roma*. [illegible] *collectio* è [illegible] *collegit*. Vide plura apud [illegible] Gr. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] *at ſſ*[illegible].

Poſte-

ARABICA

Notandū etiam, quod nomina quidem in ة terminentur, ſed [illegible] ſceptrum, ut [illegible] *magnificentia* vide Gr. Ar. p. 114.

Priora *Maſculina* ſunt, ut [illegible] *dilectio*, [illegible] *[illegible]* excipienda tamen in ة ſervile, inſtar *Eliph quieſcens* exarata, ut [illegible] *[illegible]*[illegible]o quæ fœminina. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] *[illegible]*, & [illegible] *[illegible]*.

Poſte

SYRIACA

obſervandum ta- men, quod adimo- dum inter Gram- maticos contro- verſum ſit, [illegible] [illegible] [illegible] nomi- num [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vid. [illegible] Harm. p. [illegible]

Priora hîc quoque *Maſculina* ſunt, ut [illegible] [illegible] *[illegible]* [illegible] [illegible] [illegible]. Referenda huc [illegible] [illegible] [illegible] quæ in [illegible] finiunt, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

CHALDAICA.

Fœminina, quæ in ... ה desinunt [illegible] ... tamē, ... autorem ... Chaldæos eſſe terminationem ה, [illegible] reg. gener. [illegible] p. 6. *litera* [illegible] &c. quamvis in ה quoque quædam ter[illegible] ut אַרְעָא ... *p*[illegible] ... *bene-dicta*, ... [illegible] *Evangelium.* Pleraq; enī ſcheva mobile habent ſub prima, vel quieſcēs ſub penult., ut ex dictis patet, itemq; ex iis, quæ mox ad ſequentur. Quæ in ה terminātur, non admodum multa ſunt, occurrunt tamen quædam, ut ספינה

[illegible] apud Ebræos denium [illegible] patronymica & gentilitia (qualia nomina alias Rabbini exprimunt per adjectivum dictionis אִישׁ, ut אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם Hieroſolymitanus, [illegible] Germanus, [illegible] Romanus. pro quo etiam dicunt [illegible] Germanus, [illegible] pl. [illegible] & [illegible] Romani) ut יְהוּדִי Judæus, מִצְרִי Ægyptius, עִבְרִי Ebræus, &c. apud Rabbinos vero quibus nomina ita finita valdè uſitata, alia derivata eorū, qualitatem exprimentia, ut [illegible] & [illegible] *divinus* ab [illegible] Deo, [illegible] *humanus* ab אֱנוֹשׁ *homo*, נִצְחִי *æternus*, [illegible] *ſenſibilis* à [illegible] *ſenſu*, [illegible] *[illegible]*, [illegible] cognovit. Terminatione ן itidem habitum ac qualitatem ſubjecti exprimunt iidem, ut [illegible] *commonitor*, [illegible] *con[illegible]tor*. inſerto etiam quandoq; ה, ut [illegible] *peritus* à יָדַע, [illegible] *ſplendidus* à [illegible] *ſplendor*.

Poſteriora vero *Fœminina* (exceptis tamen illis, de quibus ad reg. 19. nec non nomine דְּמוּת *ſimilitudo* à rad. דָּמָה *ſimilis fuit, aſſimilatus eſt*, quod Maſculini generis) & ſatis frequentia.

Quæ in ה . deſinunt, vel habent ſcheva mobile ſub prima, ut בְּרָכָה *benedictio*,

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.

temporis, ſed à futuro paſſ. formatis, poſito *Mim* pro charact. Fut., ut مَقَامَةٌ *locus & tempus erectionis.* *Kesra* in nominibus inſtrumenti, ut مِحْرَاثٌ *aratrum.* مِسْبَارٌ *inſtrumentum, quo Medici indagant vulneris profunditatem.* Quædā Eliph præponunt, ut [illegible] *[illegible].* Nonnulla *Te* præmittunt, ut تَكَبُّرٌ *ſuperbia,* تَكَمُّلٌ *conſummatio.* Pauca *Je* præmittunt, ut يَنْبُوعٌ *fons.* Videatur omnino *Erpenius* Gramm. Arab. edit. nov. p. 106. & ſeqq. Inveniuntur quoq, quæ duo cum *Eliph* & *Te* præmiſſum oſtendunt, ut [illegible] *petitio.*

omnes fere vocales deſinere.

Quædam & hic ܐ præmittunt, maxime ex aliis linguis deducta, & a duabus conſonis incipientia, ut [illegible] *fiſ[illegible]* e Græco [illegible] [illegible] e Græco [illegible] Nonnulla & Tau in [illegible] ferunt, ut [illegible] abundantia, rad. [illegible] abundavit. vel [illegible] quæ initio aucta, nulla ſunt, vel certè pauciſſima. quædam ܡ ab initio augentur, ut [illegible] ab Ebr. [illegible] [illegible] [illegible] *mutatio* ab Ebr. [illegible] *mutavit.*

Eadem.	Eadem.	Eadem.
Reg. 15. Obſerva modo quod in U quæ terminentur, pauca ſint, vel potius nulla	Obſervatio eadem, quæ apud Chaldæos.	Eadem etiam obſervatio, quæ apud Chaldæos.

No-

Ob-

CHALDAICA.

[illegible] [illegible] hôc ge- [illegible], nim [illegible] *te-* [illegible] omnia quaſi [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inuſit. [illegible] [illegible] nulla.

aromatibus adſimilant. Editus eſt liber iſte Venetiis, Baſileæ, & alibi in fol., aliquot voluminibus conſtans. *Veneta* editio anno Mundi 280., Chriſti verò 1520. luci data, quæ etiam in inclutæ hujus Academiæ inſtructiſſima adſervatur bibliotheca, meritò reliquis præfertur, cum ob papyri puritatem ac typorum elegantiam, tum ob ſui integritatem. In *Baſilienſi* enim editione omnia, quæ contra Chriſtum Chriſtianamq; religionem prolata, per *Marcum Marinum Brixianum*, eliminata. *Cracovienſem* verò editionem, etſi nihil ex illâ demtum, ob typorum tamen [illegible] Judæis non adeò probari, teſtatur *Buxt.* Dividitur generaliter in *Miſchna* & *Gemara*. *Miſchna* oralis centenis traditio, à Moſe originem trahens, & inde פה־על־פה per majores ad poſteros traducta, in litteras verò primùm à R. Jehuda redacta. *Gemara* ulterior eſt Miſchnæ explicatio & [illegible] quaſi complementum. Unde & Miſchna priorem in Talmudh locum occupat, inſtar textus: Gemara verò [illegible] ei ſubjungitur. Particulares, tum generales alias Talmudhi diviſiones addere prohibeor. Videantur igitur auctores laudati.

Eadem.

Eædem etiam obſervationes, ſic [illegible] ſunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Fœ-

Aucta fine tantùm, partim adſumunt Nun vel Jodh, partim He vel Tau. Reg. 35.

Priora ſunt *Maſculina*, ut קָרְבָּן *ſacrificium*, גַּרְזֶן *ſecuris*, שִׁלְטוֹן *poteſtas*, נָכְרִי *extraneus*, Terminatio Jodh plerumq; exprimit

ÆTHIOPICA.

ምንሳኤ, መንሥኤ· ት: ira, indignatio መድኀኒ: Salvator. quædam tamē nonnihil variant, ut መሠረት: fundamentum. ምስማዕ: auditum. Inprimis, quorū prima rad. ወ, illa eam hoc per *u* longum compenſant, ut ውሒዝ: decurſus aquæ. ሙፃእ: egreſſio.

Et hic quædam አ præmittunt, ut አምዕዳም: limina quædam etiam ተ, ut ተፍሥሕት: exultatio. Pauca ነ a fronte gerunt, ut ነዐፍ, [illegible] Reperiuntur tamē quæ ስ cum አ & ተ à fronte ſervile habent, ut አስተ[illegible] [illegible] adſiatio [illegible] [illegible]

ARABICA.

hanc ſcheva Hebræorum quieſcenti reſpondere aliquoties dictum, quando aliqua [illegible] ſeu formativa præfigitur littera. Proinde illa præliminaris littera vocalē nanciſcitur plerumq; vel *Fatha*, vel *Damma*, vel *Keſre*. *Fatha* in nominibus loci ac temporis, à futuro Act. Conjug. 1. formatis, ut مَسْجِدٌ *locus quo preces dicuntur*, ſ. *fanum*. مَوْعِدٌ *locus & tempus condicti*. مَلْعَبٌ *locus publicus*, [illegible] ſic & in aliis ut مَرْقَدٌ [illegible] [illegible] *Damma* itidem in nominibus loci at

SYRIACA.

[illegible] *miſertus eſt*, [illegible] *miſericordia* [illegible] *exegit*, Ex quibus exemplis animadvertere licet, primam radicalem retinere ſuā vocalem, proinde, & præcipuum Mem ſuum ſcheva, niſi in paucis quibuſdam propter ſequens ſcheva præcedens *Mem Pascha* habet, ut [illegible] à [illegible] *ſacrificavit*, vel cum Recuba, ut [illegible] *conviviam* à [illegible] *bibit*. 2. Cum orientales non habeant diſcrimina ſcribendi inter vocales longas & breves, nomina hæc audita ita

CHALDAICA

Ebr. [illegible] [illegible], [illegible] brachium, [illegible] [illegible] abſcondi-[illegible] [illegible]. Quædam etiam ת præ-mittunt, ut [illegible] quod quidem Rabbinicum pro-[illegible] diſci-pulus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] orna-mentum.

gerunt, & à conjugationibus gravibus derivantur, ut [illegible] mixtus, commixtus, [illegible]. Verùm rectè illa ab Auctore noſtro neglecta, cùm participia ſint, ſi et ſignificatione nomina eſſe videantur.) Quædam א per patach [illegible] ut [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], ſed crebriùs ſegol, ut אֶצְבַּע digitus, אֶזְרָח indigena, אֶשְׁכּוֹל botrus, אֶגְרֹף pugnus. Nonnulla Tav in fronte gerunt, ut תַּלְמִיד i. e. diſcipulus a rad. לָמַד didicit, à תַּלְמִיד v. deducitur quoque verbum Syr. תַּלְמֵד diſcipulus fuit, ac aliud nomen Rabb. תַּלְמוּד doctrina, quo nomine apud Rabbinos venit ingens illud opus totam doctrinam oralem Judæorum continens. De quo videri poteſt Schindler. Lex. p. 948. Auctor noſter Bechin. Happ. paſſim, Buxt. recens. operis Talmud. Dn. D. Mullerus Judaism. c. 4. Sixt. Senenſis Biblioth. Sac. p. 126. Cùm ſpacium hic ſupereſt, placet breviter aliquid de Talmude adnotare. Eſt vero liber hic ſat ingens ac pretioſus, (cui dubitet Auctor noſter præf. ad Bech. Happ. num cenſuum imperialibus comparari queat,) complectens moralia, & Juridica Judæorum, maximæq; apud Judæos auctoritatis, quod exinde patet, quia Mai. Soph. c. 15. hal. 7. textum Biblicum comparant aquis, Miſchna vino, Talmud [illegible] & hal 8. legem ſali, Miſchna piperi, Talmud aromatibus

CHALDAICA

ſed tanquam pro primum agnoſcunt, id quod ex eo patet, quia ſub gutturali præcedenti, ſcheva in tale non mutatur. In incremento tamen vocis pathach in ultimâ Syllabâ more Ebræorum ſægol (juxta regulam ſcilicet 119) in ſcheva mutatur: quemadmodum enim à קֹדֶשׁ cū ſuffixis fit קָדְשִׁי, ita à Chald. קֻדַשׁ in ſtatu emphatico, qui א voci in fine addit, fit קֻדְשָׁא. Eandem mutationem apud Syros quoq; habere locum, docet Dieu Gramm. Harm. p. 87.

Eadem.

Obſervatio quoq; eadem. Notandum modo, quòd inſuper pro - & .. pleraq; *Pathach* habeant, ut reg 31. etiam dictum, ut מַשְׁכַּן pro מִשְׁכָּן *habitatio*, פַּרְקָן pro פִּרְקָן, מַשְׁקַל ſive מִשְׁקָל *pondus*, מַכְמַר *clavus* ex Ebr. מִכְמָר. Sic quædam etiam א à fronte gerunt, ut אַרְכְּבַר *botrus* ex Ebr. אֶשְׁכֹּל. אֶצְבַּע *digitus* ex Ebr.

Aucta initio tantùm, pleraq; Mem gerunt in fronte, & terminantur in longam. Reg. 34.

Prima radicalis adſciſcit ſcheva, quando aliqua *Heemantica*, (i. e. א, ה, י, מ, נ vel ת) ſive formativa littera præponitur. Proinde illa præliminaris littera brevem vocalem nanciſcitur plerumq; *pathach*, interdum *chirek*, ut מַשְׁעַן & מִשְׁעָן *baculus*, מִשְׁפָּט *judicium*, מַשְׂכִּיל *intelligens*, *ſapiens*, (in titulis Pſalmorum eſt genus carminis. diverſimodè aliàs ab interpretibus exponitur, vid. Muſcul. in Pſal. XLVII. v 7.) מַכְאֹב *dolor*, מִזְמוֹר *Pſalmus*, מַטְמוֹן *theſaurus*, (videntur quoq; huc referrri poſſe nomina quædam, quæ מ cū ſcheva mobili in fronte gerunt

ÆTHIOPICA.

Reg. 33. Non opus.

Dantur quidem in Æthiopica quoque Lingua voces *Milel*, ut ſupra reg. 17. & 18. ex Reatino adlatum, ſed nomina Milel, quæ cum Ebr. conveniant, apud Æthiopes occurrere, non memini. Adhibent enim pro formâ מֶלֶךְ, נֶפֶשׁ, קֹדֶשׁ, מָוֶת, צֶדֶק, ጸድቅ፡ አምላክ፡ መንፈስ፡ መቅደስ፡ መዋቲ፡

Eadem obſervatio, quæ apud Syros. ſicà ሰማይ፡ *Cælum* deſcendit ሰማያዊ፡ *cæleſtis.* Patet verò, aliter hoc loco nos Adjectivi nomen accipere, quàm Æthiopes, teſte Reatino,

ARABICA

Non opus.

Agnoſcunt quidem Arabes nomina Milel h. e. quæ accentum in penultima habent, diſſyllaba ſcilicet omnia, ac polyſyllaba, in penultima per litteram quieſcentem producta, ſed hæc præ aliis nihil peculiare habere constat. Hinc pro מֶלֶךְ dicunt مَلْكٌ & مَلِكٌ, pro מָוֶת Arab. dicunt مَوْتٌ.

Eadem obſervatio, quæ apud Syros, ſed formatio diverſa, eſt uſuq; diſcenda, tradit tamen CL. Erpenius, *nomen adjectivum poſſeſſivũ formari à ſub-*

SYRIACA.

Non opus.

Carent enim Syri hâc nominum formâ, proq; eâ occurrunt illæ, de quibus reg. 1. ſic pro מֶלֶךְ dicunt ܡܠܶܟ, ſcheva ſub primâ. pro סֵפֶר adhibent ܣܦܰܪ, pro formâ קֹדֶשׁ uſurpant ܩܽܘܕܫ &c. ut ſcheva ferè ſemper ſit ſub primâ, quod in nominibus *Milel* fieri nequit.

Placet hoc loco obſervare, quòd apud Syros quoq; dentur nomina adjectiva, (pro quibus Ebr. & Chaldæi utuntur ſubſtantivis in Regimine poſitis) & triplicis quidem ſpeciei 1. fit per

Penacuta ſeu Milel deſinunt in breve ſæghol, præcedente mutabili. Reg. 33.

Subdividuntur in quatuor formas 1. ubi aliud *ſæghol* præcedit, ut צֶדֶק *juſtitia*. 2. Ubi *Zeri*, ut סֵפֶר *liber*. Aliqua tamen indifferenter quinq; vel ſex puncta habent, ut שֵׂכֶל & שֶׂכֶל *ingenium*. 3. Ubi *cholem caſſum*, h. e. absq; Vav ſcriptum, ut קֹדֶשׁ *ſanctitas*. 4. Ubi *Kametz*, tunc media ſemper eſt Vav, ut מָוֶת *mors*. Et hæ formæ omnes ratione vocalium, in incremento vocis variè ſunt mutabiles. Porrò accidit ſæpiſſimè propter litteras החע, ut pro ſæghol deſinant in *Patha* vicarium, ut יֶשַׁע *ſalus*, נַעַר *puer*, נֵצַח *æternitas*, גֹּבַהּ *altitudo*. Et referuntur hûc quoq; imperfecta pauca, quæ pro ſæghol habent ſcheva mutum, ut חֵטְא *peccatum*, קֹשְׁט *veritas*, שָׁוְא *vanitas*.

CHALDAICA.

Non valet.

Carent enim Chaldæi formâ *Milel*. & ſi quandoq; formæ hujus nomina apud Chaldæos occurrunt, ex Ebraiſmo illa deſumpta & Chaldæis impropria (ut *Buxt.* loquitur) eſſe, ſcito. Hinc pro צֶדֶק dicunt צְדַק, pro חֶבֶל *confuſio* חֲבַל, pro שֶׁקֶץ *abominatio* שְׁקַץ, pro רֶגֶל *pes* רְגַל, pro סֵפֶר *liber* סְפַר, pro קֹדֶשׁ *ſanctitas* קוּדְשׁ, pro קֹמֶץ *pugillus* קוּמַץ, pro מָוֶת dicunt מוֹת, vel מוֹתָא in ſtatu ut videtur emphat. Nec pathach vicarium Chaldæi in his nominum formis agnoſcunt, licet enim pathach habeant, vel retineant potiùs, illud tamē non tanquam pro ſæghol poſitum,

ſed

ÆTHIOPICA

ram paſſivorū formativam, nimi ተ præmittunt, per quam ab activis, non verò à paſſivis diſtingui nomina inde formata, poſſunt, ut ተመሀሮ informatio à ተመሀረ didicit, fuit, didicit. Notandum etiam, quòd multa dētur nomina à *Tapabla* formata, (quorum certè radix in Pahala uſitata nō eſt) quæ ተ ab initio abjiciunt, ut ሐሤት exultatio, à *Tapabla* ተሐሠየ exultavit.

ARABICA

Licet enim Arabes habeant notam aliquā, quæ τῷ Dagheſch forti Ebræorum reſpondet, nim. *Tesdid*, quod reperitur quoq; in conjug. 2.5.9.11. & 13. illius tamen in nominibus, à conjugationibꝰ quæ iſtis derivantur, non haberi ſemper rationem, vel ex illis, quæ nunc ſubjiciemus exēplis patet: عِيد enim, i. *feſtum* derivari ab عَيَّدَ i.e. *feſtum celebravit* Ἐγκαίνια Joh. I.X., teſtatur CL. Philologus *Joh. Fabritius* Spec. Arab. p. 150. & à *Raphelēg* in Lex. p. 316. ſub rad. hāc collocatur, & tamen Tesdid in illo eſt omiſſum. Sic & ab أَدَّبَ *erudivit aliquem*, deducitur nomen أَدَب *doctrina*, quod ipſum tamen Tesdid caret. Id etiam patet ex nominibus [illegible] & [illegible] quæ à conjugationibus gravibus deſcēdunt. Manet tamen quandoq; in nominibus, à conjug. gravibus ortis, Tesdid, ut تَلَوُّنٌ *mutatio*, ex verbo conjug. 5. تَلَوَّنَ *coloravit*.

SYRIACA

litteris ܒܓܕܟܦܬ adhibeant *Kuſchoi*, quod prædictas litteras nōn geminat, ſed indurat ſaltim. Syri inſuper, cùm non habeant diſcrimen accuratum inter vocales longas & breves, ut reg. 11. dictū, inde fit ut pleraq; à gravibus derivata nihil hîc ab illis, quæ à levibus deſcendunt, habeant diverſit. Saltim illa, quorū media rad. eſt una ex litteris *Beghadkephath*, *Kuſchoi* retinēt, ſine ullà tamen vocalis præcedentis mutatione, ſic à ܣܰܒܰܪ *Evangelizavit* fit ܡܣܰܒܪܳܢܳܐ *Evangeliſta*. à ܕܰܟܺܝ *purgavit* fit ܕܘܟܳܝܳܐ *ducojo purgatio*. Poſteriori obſervatione Syri non opus habent, ut ex jam dictis manifeſtum.

CHALDAICA.

ſanctus. 4. In *Cholem*, ut סֻמָּק *rubrū*. 5 In *Schurek*, ut תַּנּוּר *fornax*, תַּפּוּחַ *pomum*. Pertinent quoq; huc, quorū dageſch ob gutturalem excluſum, per longam compenſatum eſt, juxta reg. 129. ut מָרָד *rebellis*, חָרָשׁ *opifex*, יָרוֹק *viride*. Vid. *Buxt.* Gramm. Syro-Chald. cap. 33. lib. 1.

Cholem; ut נֹפֶךְ *poffer*, סֹבֶל *onus*. 5. In *Schurek*, ut תַּנּוּר *furnus*, שִׁקּוּץ *abominatio*. NB. Huc etiam pertinent, quorum Dagheſch quidem omiſſum eſt; ſed aliâ vocali (longâ & brevis analogâ) compenſatum, juxta reg. 129. ut חָרָשׁ *faber*, חֵרֵשׁ *ſurdus*, סָרִיס *Eunuchus*, (ab hoc nomine Rabbini formant verbum, à quo *gallos caſtratos* vocant עופות מסורסים) pro חַרָּשׁ, סַרִּיס, &c. ad analogiam אַדִּיר גַּנָּב. Ratio eſt, quia dagheſch forte ubicunq; excluditur, (excluditur verò à gutturalibus & ר) per vocalem longam ut plurimum rurſum illius abſentia compenſatur, juxta allegatam reg.: ſicuti illius præſentia plerumq; vocales longas præcedentes in breves analogas mutat, ſecundùm reg. 121. Quandoq; & gutturalibus, א ſc. & ר, *dagheſch* impreſſum fuiſſe, notavit *Kimchi* & ex eo *Elias Levita*. Vid ſup. quæ ad reg. 6. p. 10. adjecta. Diximus etiam ibidem, quòd *dagheſch forte excluſum, propter gutturales ſcilicet, compenſetur per mutationem brevium vocalium in analogas longas*, quod tamen non καθόλου. *Liberaliùs enim*, quod rectè *Conſtantinus l'Empereur* notavit, *Elias Lev.* expoſit. ὁδοιπ. Kimich. loquitur, *quando dagheſch ubiq; productione vocalis ante litteras* אחהע״ר *compenſari*, ſcribit. Vide infra reg. 129. & quæ ad illam addita.

Non | Pen-

ÆTHIOPICA.

occiſio & ቀትል፡ pugnator, miles. à ሐደሰ፡ innovavit, ሐዲስ፡ novus, à ሐፀነ፡ educavit, lactavit, ሕፅን፡ ſinus. & hinc quoq; patet, quòd obſervatio illa de *ſcheva* comp. *ſub gutturalibus* apud Æthiopes non habeat locum, cùm *ſcheva compoſita* illi careant, & pro eo ſimplici utantur.

Reg. 11. Eadem, quæ apud Syros.

Carent enim Æthiopes τῷ *Dagheſchforti*, proindeq; cōjugationibus, ab eo formatis. Hinc nomina à *Pahela*, & Pabala formata admodùm difficulter inter ſe diſtingui queunt. à Paſſivis verò quæ deducuntur, litteram

ARABICA.

acus ab إبر inuſit. عِلْمٌ *ſcientia* ab عَلِمَ *ſcivit, cognovit.* Gjezma quæ ſub prima habeant, nulla ſunt. Notandum tamen, pleraq; à levibus orta ſupra primā rad. *Fatha* habere; Su ſecundâ *Keſra*, vel fatha quoq;. Supra ult. *Dſamma*, ſimplex quidem cum articulo; ſine illo nunnatum.

Eadem, quæ apud Syros.

Obſervandum tamen, ultimæ ſyllabæ terminationē more aliorum nominum hîc quoq; *on* eſſe, itaq; de penultimâ reg. intelligi debere. Cœterum nec hîc certò cognoſci poteſt quæ nomina à Gravibus deſcendant.

 Licet

SYRIACA.

ܙܕܝܩܐ *juſtus.*

IV. Ex iis, quorum ultima Syllaba *Dſekopko* habet, ut ܫܘܪܝܐ *ſolutio.*

V. Ex illis, quæ in *Ezozo* finiunt, ut ܩܕܝܫܐ *ſanctus*, ܪܘܓܙܐ *ira.*

Gravia deſinunt itidem in vocalē quamcunq;, præcedente quacunque.

Cùm enim Syri *Dagheſchforti* careant, ut ſuprà reg. 6. vidimus, proq; illo in iſtis tantùm verbis, quorū media radicalis una ex litteris

CHALDAICA.

pro בָּרָק dicunt בְּרַק *fulgor, ignis*. pro טְמֵא טַמְאָ *immundus* טְמִי, כַּדָּב pro כָּזָב *mendacium*.

vocales compoſitæ (cognatæ vocales compoſitæ τῷ Schevà ſunt ֲ ֱ & ֳ) ut אֱוִיל *ſtultus*, חֲמוֹר *aſinus*. Quæ novas propterea formas non conſtituunt, ſed ad præcedentes כְּסִיל & תְּהוֹם reducuntur: (Pauciſſima ex levi quæ oriuntur conjungatione, & in longam deſinunt, vocalem brevem in prima habent, niſi quis illa huc referre velit, quæ א emphaticum in fine adſumunt, proindeq; vocalem, in quam aliàs nomen deſinit, in ſcheva mutant, ex cujus cum alio præced. concurſu pathach ſub primam venit. Ad levia etiam referuntur, quæ dagheſch forte quidem habent, ſed non characteriſticum, ut דַּיָּן *judex* à דִּין it. דַּיָּג *piſcator* à דּוּג.)

Eadem.

Perinde verò ob Dagheſch mediæ radicali impreſſum dicuntur gravia, originemq; trahunt ex *Pael*. Suntq; ut apud Ebr. quinq; claſſium 1. Terminata in *Kametz*, ut גַּנָּב *fur*, זַמָּר *Pſaltes*. 2. In *Zeri*, ut יַבֵּשׁ *aridus*. 3. In *Chirek*, ut קַדִּישׁ *ſanctus*

Gravia deſinunt in longam, præcedente brevi, quam Dagheſch ſequitur. Reg. 3.

Ab hoc Dagheſch (forti ſcilicet, nam Dagheſch lene tantùm locum habet in litteris Beghadhcephath) denominatur *Gravia*, & originem ducunt ex *Piel* atq; *Pyal* itemq;, licet rariſſimè, ex *Hithpáel*. Suntq; rurſus quinq; claſſium 1. Terminata in *Kametz*, ut גַּנָּב *fur*, אִכָּר *agricola*, סֻלָּם *ſcala*. 2. In *Zeri*, ut מַקֵּל *baculus*, אִלֵּם *mutus*, כֻּסֶּם *ſpelta*. 3. In *Chirek magnum*, ut אַדִּיר *magnificus*. 4. In *Cholem*

ÆTHIOPICA

Eadem.

Reg. 31. Notandum hoc loco, quod Reatinus tradit, *nomina Maſculina litteras omnes ordinis VI. h. e. quæ e breve habent, in fine recipere poſſe*, ut እግዚእ፡ *Dominus*, አምላክ፡ *Deus*. *Fœminina verò deſinere in litteras IV. & VI. claſſis*, ut ልያ፡ *Lea*. ርብቃ፡ *Rebecca*. In vocalē ord. VI. quæ deſinunt, frequentiora ſunt. vid reg. 35. Quod vocales ſpectat ſub prima ac penultima litte-ra, omnium ferè claſſium occurre-re videmus, maximè tamen ſub pænult. *a* brev. *a* long. *i* long. & *e* breve ſub antepenult. *a* & *e*. ſic à ቀተለ፡ *occidit* ſit ቀትል፡ *occiſio*

ARABICA.

Eadem.

Obſerva tamen, nos hoc loco non agere de ultima littera, hæc enim ſemper in *Dſamm* i *Nunnatum* finit, in *ſimplex* verò *Dſamma*, quando habet Articulum ال, de quo infrà reg 46. & 89. ſed de vocali ſub litt. penultima. Sic reperiuntur, quæ ſub *primam radicalem* Fatha habent, ut نَاصِرٌ *adjutor* à نَصَرَ *juvit* it. quæ Dſamma, ut عُبَيْدٌ *ſervulus*, ab عَبَدَ *ſervivit*, بُطْلَانٌ *inanitas* à بَطَلَ *ceſſavit*. kesra, ut: إِبْرَةٌ *acus*

SYRIACA.

Eadem.

Hinc non opus, ut tot diverſæ hîc conſtituantur claſſes. Si cui tamen placet pro ratione vocalium, in quas deſinunt, certos conſtituere hîc ordines, nos non reclamabimus. ita quis 1 claſſem conſtituere poteſt ex illis nominibus, quæ in *Ptocho* terminantur, ut ܐܚܐ *tempus*, ܓܰܒܪܳܐ *vir*. 2. Ex illis, quæ in *Revozo* finiunt, ut ܪܶܓܠܳܐ *pes* ܓܒܺܝܳܐ *electus*, ܟܳܗܢܳܐ *ſacerdos*. 3. Ex illis, quæ in *Chevozo* deſinunt, ut ܚܰܝܠܳܐ *virtus*, ܐܘܪܚܐ

Levia deſinunt in vocalem longam, præcedente longâ vel ſcheva. Reg. 31.

Dicuntur *Levia*, quia oriuntur ex *levi* conjugatione *Kal*, (*Niphal* it., *Hiphil* ac *Hophal*, conjug. quoq; leves ſunt: ſed auctor noſter in hâc reg. agit ſaltim de nominibus *nudis*, â conjug. *levi* ortis) nec ullo Dagheſch forti onerantur. Non opus eſt, ut ſemper vel longa, vel ſcheva præcedat vocalem longam, niſi vox diſſyllaba ſit. Referenda enim ad hanc regulam etiam nomina imperfecta, quæ ſæpè monoſyllabica ſunt, ut דָּג *piſcis*, דִּין *judicium*, חֵן *gratia*, &c. Sunt autem pro diverſitate terminationum quintuplicia. 1. Claſſis deſinit in *Kametz*, ut דָּבָר *verbum*, שֵׁכָר *ſicera*, גּוֹרָל *ſors*, עוּגָב *organum*, כְּתָב *ſcriptura*. 2. Finitur in *Zeri*, ut שָׁכֵן *vicinus*, תֵּבֵל *orbis*, רוֹגֵל *obtrectator*, זְאֵב *lupus*. 3. Exit in *Chirek mag.*, ut קָצִיר *meſſis*, אוֹכִיל *cibus*, כְּסִיל *ſtultus*. 4. In *Cholem*, ut גָּדוֹל *magnus*, אֵזוֹב *hyſſopus*, קִיטוֹר *fumus*, תְּהוֹם *abyſſus*. 5 In *Schurek*, ut חָרוּל *urtica*, אֵבוּס *præſepe*, זְבוּל *habitaculum*. Obſerva tamen, quòd pro priori ſcheva ſub gutturalibus locentur cognatæ vocales

CHALDAICA

Eadem.

Nota tantùm, 1. quòd pro formâ דָּבָר adhibeant formā דְּבַר: hinc pro זָהָב Chaldaicè dicitur דְּהַב *aurum*, כְּתַב pro כְּתָב *ſcriptura*, ſemper n. Kametz in Pathach mutatur. quod etiam ſæpiſſimè in aliis formis, in Kametz quæ finiunt, contingit, ut עָלַם pro Ebr. עוֹלָם *ſeculum*, *mundus*. סִיפַר pro סוֹפָר *buccina*, תְּעַל pro שׁוּעָל *vulpes*. 2. Frequentiùs nomina apud Chald sub primâ habere ſcheva, quàm apud Ebræos, ut pro שָׁכֵן dicunt שְׁכֵן *vicinus*, *cohabitator*, pro

ÆTHIOPICA.	ARABICA	SYRIACA.
	Meddâ ſuper ſingulas literas.	punctis n' ܀ & ܀ *punctis* it. *ſocius* à cœteris ſolitarius

(de quibus omnibus ſuo loco) uſu venire in manuſcriptis deprehenditur.

Reg. 30.

Eadem.

Ut አምላክ፡ *Deus*, quaſi qui ſuper omnia debet à nobis *coli*, à rad. መለከ፡ *Coluit*. Rariùs etiam inverſo ordine verba à nominib9 deducuntur. In cœteris Æthiop. cũ Ebr. in hâc Reg conveniunt, præterquam quòd careãt conjugationibus gravibus ac proinde etiã nominibus gravibus, ſicuti dagheſch forti: Id etiam Æthiopes cũ Arabibus habẽt commune, quòd, ſicuti verba, ita etiam nomina inde deducta, à quib9-dã vocẽtur *ſana*, vel *ægrota*, ꝓ quo tamẽ vocare illa nos poſſumus *perfecta*, vel *imperfecta*. *grota*, nomina quoq; inde deducta hiſce apud eoſdem veniant nominibus.

Eadem.

Ut مَلِك ſive مَالِكٌ *Rex*, *Princeps*, à مَلَكَ *regnavit, dominatus eſt*. Hic quoq; ordine inverſo, ſed rariſſimè verba à nominibus derivantur, ut أَذَّنَ *auſcultare fecit, edictũ, mandatum edidit*, à nomine أُذُن vel أُذْن *auris*. Quoad reliqua cum Ebr. Arabes conſentiunt prorſus, niſi quòd ſicuti Syri, non habeãt *nomina Milel*. Notari etiã poteſt, quòd cùm perfecta verba à nonnullis Gr. *ſana* vocentur, ſicuti imꝑfecta *ægrota*,

Eadem.

Ut ܡܡܠܟܢܐ *Rex*, *conſiliorum director* à radice ܡܠܟ *conſilium dedit, regnavit*. Rariùs etiam hic ordine inverſo verba à nominib9 trahũt originẽ. Sic nonnulli à ܬܠܡܝܕܐ *diſcipulus* deducunt verbum ܬܠܡܕ *diſcipulos fecit*. In reliquis Syri cum Ebr. conveniunt, ſi duo ſaltim obſervẽtur 1. multa apud Syros dari *nomina peregrina*, quæ à nulla Rad. Syriaca deduci queũt, de quibus videri poteſt *Dieu* Adp. Gr. Harm. p. 421. 2. Nulla eoſdẽ agnoſcere *nomina Milel*, ut plurib. reg. 33. dicetur.

CAP. III
DE NOMINE.

Tradit Nominum 1. Formas, 2. Genera, 3. Numeros, 4. Regimen, quod eſt loco caſuum. Genitivi ſc. nam declinationes illas (in quibus ſc. caſus diverſimodè terminentur) non habent.

De mutatione cum Suffixis dicetur Cap. 8.

Nomina formantur à verbis. Reg. 10.

Ut מֶלֶךְ *Rex*, à rad. מָלַךְ *regnavit:* Rariùs ordine inverſo verba deſcendunt à nominibus, ut הֶאֱזִין *audivit*, ab אֹזֶן. Porrò ut verba vel *perfecta* ſunt vel *imperfecta*, ita & nomina inde deducta. Utraq; autem vel *Nuda* (quæ ſolis radicalibus litteris conſtant) vel *aucta:* & *nuda* iterum vel *levia*, vel *gravia*, vel *Milel: aucta* verò vel *utrinſecus* (h. e. ab initio vel fine tantùm) vel *utrinq;*. (Augmentum fit ab unâ vel pluribus litterarum *Haæmanti*, nominibus vel præpoſitis vel poſtpoſitis vel utroq; ſimul) Nomen dum auctor verbo præponit, ſecutus eſt ordinem conſtructionis. rectiùs juxta quoſdam feciſſet, ſi ordinem naturæ ſecutus, quod alij etiam faciunt Grammatici quidam, verbo nomen poſtpoſuiſſet.

Eadem

CHALDAICA.

Eadem.

Ut מֶלֶךְ &, quod ſecundùm quos dã in ſtatu emph., מַלְכָּא *Rex*, à rad. מְלַךְ *regnavit.* Rariſſimè & hîc ordine inverſo à nomine verbum deſcendit. In reliquis etiam Chaldæi cū Ebr. prorſus conveniunt niſi quod nomina *Milel* averſentur, ut reg. 33. oſtendetur.

Eadem

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA.

tiſſimè ſcribi ab breviatè, omiſſis nimirum duabus litteris ultimis, ductâq; ſupra litteras præcedentes lineâ, teſtatur CL. *Erpen. Not. prælim. ad Hiſt. Joſephi.* Quandoq; etiam ita voces contrahunt, ut ſi duæ dictiones ſcribēdæ, prioris primam, poſteriorisq; ultimam litteram exprimāt ſaltim E. G. ſi quis hanc vellet ſententiam indicare أنا الله *ego ſum Deus*, vel etiam الحمد لله *Laus Deo*, juxta hunc abbreviandi modum has ſaltim اه ſcribere neceſſum haberet. Interdum etiam ita ſententiam vel dictiones quaſdam denotant, ut primi vocabuli litteram primam, medij mediam, ultimi ultimam ſaltim ſcribant, teſte *Erpenio* Gramm. Arabicæ p. 13. quæ abbreviandi ratio omnium difficilima eſt, & maximis ambiguitatibus expoſita: ſic ſententiam illam piiſſimam رأس الحكمة مخافة الله *initium ſapientiæ timor DEI*; ita quis juxta prædictum compendium poſſet exprimere رمه, poſitâ tamen, quod quidem non ſemper neceſſe eſt, notâ

ducta: verùm etiā ſolitariæ quædam eæq; primæ dictionis litteræ, vel ſervilis etiam tantùm, integram vocem ſignificantes. ſic ܒ ܚܕ (ductâ ſupra litterā Beth lineâ) ſæpè ponitur pro ܚܕ ܒܫܒܐ *Uno Sabbatho.* In manuſcriptis linea ab utroq; termino, itemq; in medio rubris punctis plerùmq; ſolet adhiberi: ſi nimi. ſcriptura & linea nigrum colorem habeant, quando verò rubro hæc ſunt ſcripta colore, puncta nigrum referunt colorem. quod etiam in punctis *Kuſchoi* & *ruchoch*, nec non eſſentialibus pun-

CHALDÆA

pendi, ſed *ſuperſtitioſæ pietatis cauſâ factum eſſe, ne ſic prophanetur aut turpiter tractetur liber, prophanatio fiat ipſius nominis DEI quod fieri putant, ſi veris ſuis litteris ſi ſcriptum aut pronunciatum:* rectè ſtatuit *Buxtorff.* Gr. Syr. & Chald. p. 2. De ״ videatur p. 38.

Eadem

celeberrimi Rabbinis à Philologis hinc vocantur *Raſchi, Rambam* &c. ל׳ ל״ת *non extat* (uſurpant Maſorethæ de voce ſemel tantùm ſub hâc vel iſtâ formâ occurrente.) ססס vel ס סְתוּמָה *clauſum,* פפפ vel פ פְּתוּחָה *apertum. Et ſexcenta talia, quæ pridem alij*, nim. *Weigenmeierus, Münſterus*, & omniũ accuratiſſimè *Joh. Buxtorffius* tract. de Abbrev. Ebr. *collegerunt.* Addo ſaltim hoc, à nullo Auctorum dictorum, quantum novi, obſervatum: in libris Jud. haut rarò etiam abbreviaturis ſive ר״ת puncta ſubſterni. Sic in libro quodam, צוּרַת בַּעַל הַבַּיִת יוֹשֵׁב, ſcriptum legitur בָּאֵי אֵמֵה, quibus ſignificari בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם dubito nullus. Propoſui hoc jam ante aliquot annos in coroll. quodam Diſput. cujusdam Philologicæ.

CAP.

ÆTHIOPICA

Eadem.

Reg. 19. Si quis huc referre velit numerorum notas ſive *Ziphras*, quas illi pro integris adhibent dictionibus. Sic in *Comput. Æth.* apud *Scalig.* de *Emend. Temp* legitur ፩ አምላክ፡ *unus Deo*: pro quo in libello Precationū Æthiopicarum plenè reperitur አሐዱ፡ አምላክ፡

ARABICA

Eadem.

Sæpè enim in manuſcriptis Arabicis evenit, ut prima vocis littera, quæ plerumq; notâ, *Medda* dictâ, ſupernè ſolet notari, integram notet dictionem: ſi ن̄ integram dictionem نَدِب notat, ſic plures etiā voces, atq; adeo integrā ſententiam ſolitarius hujusmodi literis conjunctis, ſingulis tamen *Meddâ* notatis indicare ſolent Arabes, ita elegantiſſimam illam in adulatores gnomam: مَنْ نَقَلَ إِلَيْكَ نَقَلَ عَنْكَ *qui adfert ad te, aufert à te*, hiſce חח ſive literis ſolitariis poſſum exprimere م نا ن ع. Interdum tamen ultimas tantùm duas vel tres litteras omittunt, & ſic epitheton Dei عَلِيم in Alcorano frequentiſſi-

SYRIACA

Eadem.

Inveniuntur enim, in manuſcriptis præcipuè, non ſolùm voces demtis aliquot in fine litteris, quas *Dieu contractas* vocat, lineola aliquâ rectâ ſupra ultimas dictionis litteras, vel etiam ſupra integram dictionem ductâ notatæ h.m. ܠܐܠܗ ܕܡ̄ܫ ܒܟܠ ܦ̄ pro ܠܐܠܗܐ ܕܡܫܒܚ ܗܘ ܒܟܠ ܦܘܡܗ it. in quibus media quædam littera omiſſa, lineâ ſuperſcriptâ indicatur, ut ܒܫܘܒܗ pro ܒܫܘܒܚܗ lineâ ſupra ܒܫܘ ducta

tiſſi-

Adhibentur etiam ſcripturæ compendia. Reg. 29.

Quæ barbarè *Abbreviaturas*, Rabbinicè רָאשֵׁי תֵּיבוֹת *capita dictionum* adpellāt. Nam ut Latinè l. *librum*, C. *caput*, v. *verſum*, p. m., *piæ memoriæ*, q. d. *quaſi diceret*, ſignificat: ita Ebraicè conſonantes quædam apicibus notatæ, integras voces denotant E. G. אָמַר א׳ dixit, הַשֵּׁם ה׳ Nomen, הקב״ה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא *Sanctus ille benedictus, ſc. Deus.* ז״ל זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה *memoria ejus ſit in benedictione*, it. זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה *memoria illorum ſit in benedictione*, (addere ſolent, quando Rabbini alicujus vel alterius cujusdam piè defuncti mentionem fecére Judæi) בַּלַּ״ךְ וְלָאוֹ״ע בָּרוּךְ נוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ וּלְאֵין אוֹנִים עָצְמָה יַרְבֶּה׃ *benedictus ſit, qui dat laſſo robur, & cui non ſunt vires, ei robur multiplicat.* (Adhibent Judæi in fine librorum ex Eſ. XL, 29) כ׳ כְּתִיב *ſcriptum* ק׳ קְרִי *lectū* (uſurpant has abbrev. Maſorethæ in diverſa lectione indicanda, de quâ ſuprà reg. 15. aliquid dictum) ר׳ רַבִּי *magiſter*, א״ר רש״י אָמַר רַבִּי שְׁלֹמֹה יַרְחִי de *dixit Rabbi Salomon Jarchi*, רמב״ם ר׳ מֹשֶׁה בֶּן מַיְמוֹנִי *Rabbi Moſe filius Maimoni*, abbreviatè hi cele-

CHALDAICA.

Eadem.

Nota eſt elegantiſſima illa ſententia Chald. quam Rabb in librorum principio adhibēt: בְּסִיַּעְתָּא דִשְׁמַיָּא *cum auxilio cæleſti*, quæ hiſce exprimitur à Rabb. literis בס״ד. Ad imperfectū hunc ſcribēdi referre videtur Auctor, quod in Targum, editionis *Venetæ*, tum illo quod *Jonathæ* adſcribitur, tū quod *Hieroſolymitanū* inſcribitur, nomina divina אֱלָהָא, יְהוָה ſive אֱלֹהִים ita irregulariter reperiuntur ſcripta ידוד, אלדים, אֱלָקָא & אֱלֹקִים, id quod tamen non compen-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA

Kirmi & *Sjulſi*. *Niſchi*, Alcoranus utplurimùm apud Turcas extat deſcriptus. Cum hæc ſcripturæ forma convenit illa, quâ in Belgio libri Arabici excudi ſolent. Eſt enim hæc forma omnium nitidiſſima. *Kirmi*, quo imperatorem Turcicum in tabulis accepti & expenſi uti, teſtis eſt idem *Erpenius*. Sunt libri ſcripturâ hâc exarati, quales ipſe quosdam poſſideo, lectu admodum difficiles. Exiguis conſtat hoc genus ſcripturæ characteribus, ac notulis ferè tantùm, non enim invicem litteræ ſunt connexæ. *Sjulſi*, cujus uſus cumprimis eſt in librorum titulis & diplomatibus. Ad hoc proximè accedunt typi Mediceæ typographiæ Miraeſt ſcripturæ hujus elegantia, quàm auctor etiam noſter libr. *Tarich* p. 2 cum *Erpenio* meritò deprædicat. Exemplum videre licet apud auctorem noſtrum l. c. it *Jur. Reg. Ejusd.* p. 51. quod ultimum caeteta eſt Turcarum quâ impuras manus ab Alcorani contrectatione removent. Eandem etiam obſervavi in illo Alcorani exemplari, quod CL. *Hackſpanius* poſſidet. Hoc ipſum tamen non perpetuum. In illis enim Alcorani Codd., quos Reverendiſſimi Viri D.n. D. *Glaſſius* & D.n. D. *Elsnerus* videndos quondam mihi exhibuêre, nihil prorſus hujusmodi deprehendi.

ci & aliæ litteræ ab illa parte, quâ aliàs ad nexum ineptæ cenſentur, cum cœteris connectantur. In recentiori ſcripturâ ܐ præcedentis dictionis litteræ ult., ſi illa ܠ eſt, inſeri ſolet h. m. ܠܐ pro ܐ ܠ, ܠܐ y. in medio quandoq; paullo aliter pingitur h. m ܐ̈ܚܠܐ pro ܐܚܠܐ Joh XX, 21. ܐ quoq; ita etiam interdum abſorbetur quaſi, ut ܠܐ pro ܠ ܐܠܐ. & quod antea de ſcript. veteri dictum, litteras in illâ, minùs aliàs cō nexibiles jungi, idem etiam in hâc ſcriptura evenire videmus.

CHALDAICA. cuſi, ſed illi ſolùm, nec hi quoq; omnes, qui in Germaniâ prodière: alibi enim qui editi ſunt, ſæpiſſimè elegantiſſimâ Ebr. litterâ impreſſi conſpiciuntur.) En tibi trium poſteriorum Exempla:

1. Uſitata in Biblis Ebr.	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ
2. Gallorum.	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ
3. Italorum ac Hiſpan.	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ
4. Judæorum in Germaniâ in lib. Germ. vel MS.	א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ

1. Uſitata in Bibl. Ebr.	ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
2. Gallorum ac Hiſpan.	ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
3. Italorum.	ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ
4. Judæorum in Germaniâ in MS. vel lib. Germ. uſit.	ס ע פ צ ק ר ש ת ך ם ן ף ץ

à quibus ipſi tamen in Manuſcriptis multipliciter variant, prout quilibet manu ſuâ meliùs pingit vel deteriùs. In majuſculis quoq; mirè luxuriant, dum v. g. הָאֱמֶת ſic redduntur האמת

Adhi-

ÆTHIOPICA.

Reg. 28. Non valet.

Eadem enim eſt litterarum in MS., quàm typis excuſis libris Æthiopicis figura, ut vix quidquam, in quo forma manuſcripta ab excuſa magnoperè diſcrepet, hactenus invenire potuerim.

ARABICA.

Eadem cum Ebr.

Si enim in ulla *aliquâ* linguâ in ſcriptione datur variatio, hîc certè talis reperitur. Cùm enim Arabes, ut CL. *Erpenius* adnotat, καλλιγραφίας ſtudioſiſſimi ſint, quilibet fermè, prout ſibi videtur, litteras pingit, ut rarò duo vel tres Codd. manuſcripti Arabici inveniantur, in quibus idem litterarum ductus & combinatio. Hinc illæ etiam litteræ, quæ aliàs ab aliquo latere minùs aptæ ad connexionem cenſentur, ſæpè connectuntur cum aliis: in tantum quidem, ut etiam diverſarum dictionum litteræ in MS. videantur junctæ, immo & notas diacriticas ſive orthographicas uno fermè ductu cū litteris ſuis videas ſcriptas. Septem ſcripturæ Arabicæ genera, *Niſchi, Taalik, Diwani, Kirma, Sjulſi, Jakuti, Rabani*, CL. *Erpen.* p. 4. & 5. Gr. Arab. recenſet, è quibus potiora ſunt *Niſchi, Kirma*

SYRIACA.

Non valet.

Licet enim paucas quaſdam litteras aliter, ac in typis deſcriptis libris conſpiciuntur, forment, non tamen prorſus aliis utuntur characteribus. In Cod. MS. Altdorffino IV. Evangeliſtarum duplex occurrit litterarum figura, *antiqua* altera, altera *recentior*. Illa fermè eadem prorſus cum iſta, quam tab. charact. Syr. p. 4. exhibuimus, niſi quòd ܗ h. m. ܡ; ܡ ſemper, duobus ſaltim locis exceptis, ut formæ recentioris, & ܡ hoc modo ܦ ſcriptū legitur, ܘ verò ſicuti

CHALDAICA.	IV. CURRENS SCRIPTURA.
Eadem.	In manuſcriptis uſurpantur alij characteres.

Reg. 21.

Habent enim Ebræi, æquè ut aliæ Linguæ varias litterarum formas. Principalis & quâ ſacer Codex deſcribitur, dicitur, מרבעת *quadrata*, eſtq; duplex, *Vetus*, pinguior illa & undulata, proinde elegantior habita, ſed diſtinctu difficilior; & *Nova*; viſu quidem gracilior, expeditior tamen ſcriptu. Præter eas variæ ſunt vernaculæ, *Currentes* vulgò appellatæ, & ſingulis ferè gentibus ſuæ peculiares.

Hiſpanis minuta & continua, מגולגל dicta, ubi *Jod* & *Vau* mediis *Beth, Daleth*, atq; *Reſch* inſeruntur, cæteraq; omnes Arabico more cohærent. Cujus *Elias* in *Tisbi* meminit. *Gallis* laxior & inæquabilis, qualis viſitur in titulis Bibliorum & commentariis à Rob. *Stephano* editis. *Italis* rotunda, exilis & pulchra, משקיט vocata, quâ *Veneta* olim, & hodiè *Baſil-enſia* Biblia ſunt excuſa; ea probatur doctis, & reliquis præfertur. Noſtratibus deniq; Judæis in *Germania* degentibus, craſſa rudisq;, מעשיט denominata, qua libros *Minhaghim*, & conſimiles nugas exprimunt. (מנהגים (â נהג *duxit, deduxit*, metaph. *aſſuefecit, inſtituit*) *mores, conſuetudines, ritus*. Ita inſcribuntur â Judæis libri, in quibus tùm ritus in ſabbathis obſervandi, tum etiam ipſæ preces ac lectiones ſive textus Biblici, quolibet die in anno proponendi, continentur. Non unius libri hujusmodi ſunt auctoris. Sic extant מנהגי מהרי״ל i. e. *Rituale R. Jacob Levitæ*. it aliud rituale, cujus auctor *Iſaac Tirna*. Sciendum tamen, quòd non omnes *Minhaghim*, ſive Rituales libri hujusmodi craſſo charactere ſint excuſi

ÆTHIOPICA

men hic eadem, quæ ad reg. præc. addita.

Sic cùm Ebræi, Syri & Arabes nu merum denarium præmittant, Æthiopes idem quoq; factitant, quod ex Scalig. l. c. patet. Nos enim ob defectum typorum hîc cifras omittere cogimur.

ARABICA

Ratio hujus numeri deſumitur ex ordine litterarum veteri, ut reg. præced. dictum. Sicuti verò eodem loco obſervatum, quòd *Indorum* quoque notis ad ſimplices numeros exprimendos utātur, ita quoq; hîc illud uſu venit, ſic in Ducatis Turcicis annus, quo moneta cuſa, non litteris Arabicis, ſed cifris Indicis indicatus deprehēditur. Ubi tamen probè notari debet, quòd Turcæ annos ſuos non à nativitate Chriſti, ut nos, neq; etiam à condito mundo, ut Judæi, ſed à *fugâ Mohammedis*, *Hegira* illis dictâ, quæ incidit in d. 16. Julij anni Chriſti 622. numerent. Sic quando in Ducato Turc. cujus meminit *Waſerus* hic numerus 100٨. conſpicitur, intelligendus eſt annus Æ. Chriſt. 1597. anni enim triginta duo Arabici adæquant 31. Chriſtian. Excedit igitur Arab. Chriſt. Æram 33. annis, utramq; ab anno Chriſti 622. incipiendo.

SYRIACA.

ܠܒ 32. ܠܕ 34 &c.

Obſerva tamen, quod pro טו 15. (quod Ebræi reverentiæ cauſa pro יה, nomine DEI, adhibent) retineant Syri ܝܗ, cùm hoc nomen apud ipſos non ex Divinis aliquod nominibus ſit, adhibent enim ad nomen יה exprimendum dictionem [illegible]. Quod porrò Auctor addit de ſymbolica litterarum ſignificatione & uſu numerādi Cabbaliſtico, dubito, num in Syriacis id habeat locum.

CHALDAICA

Ut									
	עח	סט	נג	מד	לג	כד	יב	יא	&c.
	78.	69.	53.	44.	33.	24.	12.	11.	

At pro יה, quod eſt è nominibus divinis, uſurpatur reverentiæ cauſa æquivalens טו 15. Ordo iſte negligitur, quando numerus aliquis memoriali Symbolo aptè includi poteſt, verbi gr. *Parſcha Bereſchith*, ſive prima ſectio Geneſeos, tot verſus continere dicitur, quot valet nomen אֲמַצְיָה *Amaſiæ* in numeris, ſcilicet 146. Succedens Parſcha *Noa* 153. quot Symbolicum nomen בְּצַלְאֵל *Bazalel*, &c. Sic annus 1621. latet in verſiculo 10. Pſal. 111. רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת יְהוָה *Principium ſapientiæ timor Domini*. Uſus numerandi etiam inſignis eſt in *Cabbala*, ubi quæ in numeris æquivalent, per ſe mutuò explicari putantur, v. g. illud Gen. 49, 10. יָבֹא שִׁילֹה *veniet Silo*, per מָשִׁיחַ *Meſſiam*, quorum utrumq; 358. complectitur, quam interpretandi rationem *Gematriam* vocant.

Sunt & aliæ Cabbalæ ſpecies, quas prolixè exponit Auctor *Beth. Happeruſch.* Cap. 3 p. 60. & ſeqq. Ubi etiam verum hujus *Cabbalæ* apud Chriſtianos uſum his pulcerrimis oſtendit verbis: *Cabbalam non alio nos fine cognoſcimus, quàm ut eâ contra Judæos, harum nugarum admiratores maximos, utamur. Neſcio enim an aliunde (ex propriis ſc. ſuis commentis) fortiùs atq; hinc refutari queant. Nam noſtrum certè argumentandi genus & Ariſtotelicos ſyllogiſmos minùs curant, quàm Elephantus, quod ajunt, culicem: at una Cabbaliſtica ratiocinatio pluris apud ipſos æſtimatur, quàm univerſus apodicticarum demonſtrationum adparatus. Jaculemur ergò in hunc hoſtem tela, non quibus nos, ſed quibus ipſi vulnerabiles ſunt.* Eadem ſententia eſt aliorum Virorum CL. *Glaſſij* in Philol. S. lib. 2. part 1. *Elsneri* protheor. Pſal. 1. præmiſs. th. 60, 61. *Mülleri* Judaiſm. p. 39.

IV. CUR-

ÆTHIOPICA	ARABICA.	SYRIACA.
conjunctis notandum, quòd litterarū compoſitione formentur, centenarij quidem præmiſſis monadicis ante P, quod 100. denotat. Sic ante P quando B præmittitur 200. ſignificantur, quādo O (quod è Græcorū Δ eſſe, nemo non videt) P præmittitur, 400. & ſic conſequenter. P P *mille* notant, quibus, quantum monadicus vel denarius numerus præmiſſus indicat, tot millia denotantur. ſic IP P notat *10millia.* OP P 4*millia.*	denotat. 1. ى 4. ﻻ 5. ى 10. ك 20. كد 24. قل 130. ﺄﻉ 470. Reliquæ Arabum litteræ ت ث خ ذ ض ظ غ cæteros centenarios exprimunt: ſic ذ 700. ض 800. غ 1000. notat. Annus igitur 1645 exprimitur h. m. غخمه Recentiores Arabes ad modum Germanorū, ab *Indis* mutuatis utuntur numeris, quorum figurā, cum Germ. fermè convenientem, vide licet apud *Erpen.* Gramm. Arab. p. 12.	ܟܓ 23., quod in quinquagesimo accidit, qui ſic exprimitur ܢ 2. *Ad centenarios* exprimendos adhiberi finales litteras, denarios aliàs denotātes. *Chiliades* denotant primis novem Alphabethi litteris, lineā tantùm infra illas dextrorsū, ductā hoc modo ܒ 2000. *Myriades* eadem linea jacente, ut ܐ 10000. Cū imppoſito puncto ܢ 500. ܣ 600. notat quod etiā in prioribus quatuor cētenariis quandoq; fit. ſic 100. exprimitur per ܩ, 300 per ܫ.
Eadem.	Eadem.	Eadem.
Obſervanda tamen	Ita notat { ليل بكر لب } { 34. 22. 32. }	Sic ܠܒ 32.

Reg. 27.

H 2

CHALDAICA.

תתק	תת	תש	תר	תק	Vulg.
ץ	ף	ן	ם	ך	Maſor.
900.	800.	700.	600.	500.	

Millenarij exprimuntur per monadicos, quibus א cùm impoſitis duobus punctis ſubjungitur, quod ipſum tamen accedentibus centenariis rurſum excluditur. E.G.

וא̈	הא̈	דא̈	גא̈	בא̈	א̈
6000.	5000.	4000.	3000.	2000.	1000.
				חא̈	זא̈
				8000.	7000.
חש	ורג	זתש		דת	בק
8300.	6203.	7700.		4400.	2100.

Eadem.

Intermedij ex his compo- Reg. 273
nuntur, majore ſemper præ-
miſſo.

Us

	ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
Reg. 25.	Sads ſive Ordinis ſexti vocales omnibus litteris, aliâ vocali carētibus, adduntur. His in Pſalterio Æthiop. Pōtkeni ſæpè aliud adhuc punctum cernitur ſubſtratum, cujus tamen res in MS. lib. Æthiopicis nulla extant veſtigia.	Gjezma adſcribitur omni litteræ finali mobili, non punctatæ. Mobiles etiam litteras imitantur hîc *Wau* & *Je*, cum fathâ diphthongeſcentes, ut ex ſuprà dictis patet.	Non valet. Prout enim Syri figurâ τῶ ſcheva carent prorſus, ita etiam in fine nullum illius ponunt ſignum. Subintelligitur tamen illud (quod præced. reg. dictum) ſub omni littera finali mobili non punctatâ, ſc. vocali.
Reg. 26.	Eadem. Sed non Æthiopicis, verùm á Græcis, ut omnindò videtur, mutuatis litteris, parumper corruptis, quarum figuram videre eſt apud *Rostinum* 1. temq; *Scaligerum* in de Emend. Temp p. 424. & ſeqq. De *centenariis* verò & *millenariis* con	Eadem. Obſervandum tamen, quòd non juxta eum ordinem quem tabella p. 5. poſita exhibet, ſed juxta Ebraicarum litterarum ordinem (quem olim apud Arabes obtinuiſſe, tradit *Erpen.* Gr. A. p. 3.) Arabes numerent. Sic ا deno-	Eadem. Sic ܐ denotat 1. ܒ 2. ܝ 10. ܡ 40. ܫ 300. &c. Notãdum tamen 1. *Numerum vigeſimum* ſcribi duplici interdum ܟ, initiali & finali ܟ, ita tamen, ut finale crescente numero rurſus tollatur, ut

H

CHALDAICA.	
Eadem.	Scheva mutum inſcribitur omni ך finali, non Kametzato. Reg. 15.

Ut הלכך *ambulavi,* מלך *Rex. Æmulantur id litteræ Beghadhkephath poſt ſocium Scheva, ut* יפת *dilatet* (ita quidem verbum hoc Gen. IX,v. 6. reddidit *Hieronymus:* alij verò per *pulcrum faciat,* nonnulli per *alliciat* exponunt· vide *B. Par.* comm. in Gen. ad h. l.) & paucæ aliæ ut קשט *veritas.* Sciendum tamen, quòd ſub omni littera finali mobili. ſcheva quieſcens, ſi non exaratum, ſubintelligatur. qua etiam de cauſa litteris ſubſeqq. *Beghadhkephath* dagheſch lene inſcribitur.

Eadem.	Monadici exprimuntur novem prioribus litteris; denarij novem ſuccedaneis: centenarij reliquis. Reg. 16.

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק

100. 90. 80. 70. 60. 50. 40. 30. 20. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1.

ר ש ת

400. 300. 200.

Reliqui centenárij vulgariter ex minoribus coacervantur; Apud Cabbaliſtas verò Maſorethas litteris finalibus deſignantur;

Vulg.

ÆTHIOPICA

tentia ſtare queat) qui vocalem ordinis ſexti in Gutturali, immò etiam in aliis litteris per *Kametz chatuph* ſive *o breve* exprimere malint, quàm per *Scheva*, quod etſi fiat, retinet tamen vocàlis illa antiquā ſuam figurā, quod nobis & h. l. ſufficit. Quando verò & ubi per ּ Ebraicè reddi debeat, auctores cōtrovertunt, propterea & nos in dubiâ hac re certi quid adfirmare veremur. Nequaquam verò improbam⁹, ſi quis cum Dieu ſub gutt. per ְ exprimat, alibi per ְ ſimplex. in fine verò ſub gutturali, cùm hæc Scheva ſimplicis apud Ebr. incapax ſit, prorſus omittat.

Non

ARABICA

Gjezma quoq; capaces ſūt, quādo poſt fatha poſter. diphthongeſcunt, ut فَوْق *phauka* كَيْمَا *Caima*, لِكَيْمَا *licaima*, & cum يـ quidem in med. tantùm eſt, in fine, niſi Gjezma habeat: lego enim كَيْ *Ca*, non *Cai*, vide ſuprà reg. 22) ponitur ut مِنْ أَوْجُهِكَ وَقْفَ شَيْبِكَ Sic etiam ſub *Teſdid*: (quod dagheſch forti reſpondet,) vocem enim كَيَّمَا ita reſolvere poſſum كَيْيَمَا.

Non

SYRIACA

hâc vocalis alia. Ubi tamen probè notandum, ſæpè vocales ad aliam, quàm cui adſcriptæ ſunt, litteram debere referri. & tum littera illa, quæ tali vocali, ad ſe non pertinente, adfecta eſt, intelligitur habere ſcheva, ut ܟܡܝܣܬܐ Matth. 13. v. 44. pro ܟܡܝܣܬܐ qualem punctationē Grammatica requirit. vid. Dilh. Ecl. Syr. p. 21. Dieu ad h. l. Sed cur non idem Vir CL. talem quoq; irregularem vocalis poſitionem ſtatuit in verbo ܬܬܦܢܐ (ſicuti in excuſis Codd. legitur) Luc. XXII, 32. pro ܬܬܦܢܐ qualem punctationem confirmat Cod. MS. IV. Ev. Acad. Altdorff.

Non

partim
- *abſentiâ*
  - *Accentûs tonici*, ad penultimam retracti, in futuris cum ו converſivo, ut ויקם *Vajakom*.
  - *Accentus euphonici*, ſive *methegh* ante ſcheva, ut חכמה *Chochma ſapientia*, cum accentu verò חכמה *Chachema* i. *ſapiens fuit* f.
- *conſequentiâ*
  - *Dagheſch fortis*, ut רנו *ronnu canite*.
  - *Lineolæ Maccaph*, ut כל־ *Colomnis*. niſi ipſam lineolam præcedat א vel ה.
  - *Puncti raptiſſimi chatephkametz*, ut אהלו *ohel*. *tabernaculum*, צהרים *tzoharajim meridies*.

cum punctis ſcriptum, diſtinguitur ab *chateph-kametz conſequentiâ*
- *Scheva ſimplicis*, ut חדשי *chodhſche*: at aliâ vocali ſequente ſine dagheſch forti, eſt *chatephkametz* ut חדשים *chadhaſchim*.
- *Dagheſch fortis*, ut רנו *ronnu*.

Notandum deniq; *chatephkametz* regulariter tantùm ſub gutturalibus eſſe, & nunquam poſt ſe habere vel ſcheva vel dagheſch forte, ſuaq; puncta ſive chateph nunquam abjicere, quorum nullum de Kametzchatuph dici poteſt. *Bellarminum*, qui *chatephkametz* cum *Kametzchatuph* planè convenire exiſtimat, ſolidè refutavit Dn. D. *Wellerus* Spic. Qq. Ebr: Syr. 5.

Scheva

ÆTHIOPICA

Reg. 23. **Non valet.**

Præter ſimplices enim ſeptẽ vocales reg. 11. enumeratas,& quinq; compoſitas ſive diphthõgos reg. 10. adductas, quæ conſtanter figuras ſuas retinent, non habent Æthiopes vocales alias, ideoq; nec Kemetzchatuph, illius verò vicem gerit diphthongus ordinis 2. quod ex dictione ኩሉ ፡ i. e. *omnis* quam lego *cuulu*, it, nomine ቍርባን ፡ *Kuurban* i, e. *oblatio*, patet. Præterire tamẽ hîc non poſſumus, eſſe nonnullos,(quos & nos p. 23. ſecuti ſumus, adhuc tamen dubitãtes, an illa ſen-

ten-

ARABICA

Non opus.

Sicuti enim Syri, ita quoq; Arabes nõ agnoſcunt Kametzchatuph, proque illo uſurpant, vel retinent potiùs *Dſamma* invariatum, ut كُلّ *omnis* ex Ebr. כָּל ; قُرْبَان *ſacrificium* ſive *paſcha* Vid. Cl. Phil. *Joh. Fabritium* ſp. Arab. p. 6. Gjezma verò (quod ſcheva quieſcenti Ebræorum reſpõdere ſuprà ad reg. 14. notavimus) ſuper omnes litteras, exceptis litteris quieſcentibus ا و & ي (quæ ipſæ tamen interdum τὸ *Gjez-*

SYRIACA.

Non opus.

Carent enim Syri prorſus *Kametzchatuph*, proq; illo adhibent *Ezozo* ut ܩܘܪܒܢܐ ex קָרְבָּן *oblatio*, ܚܢܢܝ ex Ebr. חָנֵּנִי *miſerere mei, mihi eſto propitius.* ܟܠ pro כָּל Intelligitur autem Scheva apud Syros ſub omni litterâ mobili, vocali aliâ carente, (ſermo autem eſt de vocibus punctatis) ſive ſit ab initio, ſive in medio, ſive in fine, ut ܦܠܦܠ *Palpal*, ubi ſub ܦ tã in medio, quàm fine ſubintelligitur ſcheva, quia non adeſt ſub littera hâc

Kametzchatuph ante Schę- Reg. 24.
va (expreſſum vel intellectum) privatur punctis.

Ut קָרְבָּן *Korban* oblatio. Intelligitur autem Scheva ſub dagheſch forti, vel litterâ finali mobili, ut חָנֵּנִי *chonneni* miſerere mei. כָּל־ *Col* omnis quæ ex conſecutione Scheva, aut Dagheſch, aut Maccaph facilè â Kametz, vocali magnâ, diſcernuntur. Nihilominus autem rudioribus etiam קָרְבָּן & חָנֵּנִי cum punctis ſcribuntur inſtar breviſſimi chatephkametz, quod ſolis ferè gutturalibus ſubjicitur, ut אֳנִי *ani* navis, עֳנִי *ani* adflictio.

Geminam igitur, ut ex dictis liquet, *Kametzchatuph* habet figuram, alteram convenientem cum *Kametz longo;* alteram cum *Chatephkametz*, quæ vocalis breviſſima, coincidentem. ab his itaq; ut dignoſci queat, nota, quæ tradit Dn. D. *Glaſſius Gr. Ebr.* part. 1. p. 5. Cognoſcitur nimirum *Kametzchatuph*, privatum ſc. punctis,

CHALDAICA

Obſerva tamen quòd 1. apud Targhumiſtas *Kametzchatuph* tanto rariùs uſurpetur, quanto ſæpiùs pro illo manſit *cholem*. quod ipſum tamen in Daniele & Edſra accedentibus vocalibus, ſublatum, ut notavit *Buxt. Gr. Syr. Chald.* p. 11. 2. uti Scheva compoſitum in genere ſub aliis, quàm gutturalibus, ita & Chateph Kametz ſub aliis nonnullis non-gutturalibus inveniri, ut קֳדָם *Kadham* ante.

partim

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA

poſt alias quoque interdum abſorbeatur.

Quâ de cauſa etiam *Eliph* mobile vocatur *Hamza*. Notandum quidem, obſervationem hanc cum reg. Ebr., quæ de vocalis cujusdã, non conſonantis occultatione agit, minùs aptè conferri: quia tamen ſuprà ad reg. 7. p. 13. (ubi chartæ anguſtiâ excluſi de notâ hâc *hamza* agere haut potuimus) promiſimus, nos ad reg. hanc velle de Hamza aliquid monere, placuit pro miſſis ſtare. Notandum igitur de Hamza, quod ſit indicium litteræ Eliph mobiliſs. Siq; cum vocali illi adpingitur, (quod nos tamen ob typorum defectũ facere haut potuimus) notet motum ejus actualẽ, quemadmodum ſine vocali potentialem. Hinc ſæpè etiam pro Eliph mobili, maximè quando præcedant litteræ ل و & ب, ponitur, & tunc ل præcedens *Meddâ* adficitur, quod ejus indicat quietem & productionem, ut سَمْعَانٌ *Samáon*. Quando verò Hamza litteris Wau & Je imponitur, notat illas pro Eliph mobili eſſe poſitas.

 cto ܪ abſorbetur.

Sic ſcribo ܒܫܡ̈ܐ non ܒܫܡ̈ܐ it. ܫ̈ܒܝܚܐ pro ܫ̈ܒܝܚܐ. Reperiuntur tamen illa duo puncta ſæpè ſupra aliam etiã litteram poſita, ut ܦܬܓ̈ܡܐ ſuprà reg 4. amiſſio hæc ſive occultatio unius puncti de Revozo etiam adfirmata fuit: ſed cùm id rariſſimè contingat, malo, ut de ܪ ſaltim, punctũ alterum de ſociis ac Dſekopho abſorbente, obſervatio iſta intelligatur.

CHALDÆA | Auctor noſter Bechin Happ. de illa tradit, quòd nim. Lud. Carret, Judæus converſus litterâ hàc in voce ישי Trinitatis myſterium repræſentari crediderit. Aliàs de שׁ notum eſt, quod Ephraimitæ proferre illud haut valuerint, ſed illius loco שׂ adhibuerint, & re iſthac proditi 42000. occiſi fuerint, ex Jud. XII. 6. cauſam vero difficilis hujus pronunciationis R. D. Kimchi aërem aut loci influentiam fuiſſe arbitratur. Ob acutam illã litteræ שׁ pronunciationem per שׂ, putant quidam, שׂ eſſe tantùm literam irreptitiam pro ס. Hinc Syri quoq; pro illâ utuntur ܣ, non aliter, ac ſi ס eſſet, dicũt enim ex Ebr. שְׂמֹאל, שַׂק, שְׂכַר, שָׂטָן, שׂוּם, &c. ܣܶܡܳܠܐ, ܣܰܩܳܐ, ܣܰܟܪܳܐ, ܣܳܛܳܢܳܐ, ܣܺܝܡ. Arabes verò indiſtinctè pro שׁ ac שׂ utuntur ش & س. Sic ex שָׁמַיִם, שֵׁם, שֹׁק, &c. fiunt سَمَاءٌ, ٱسْمٌ, سَاقٌ. Notavit etiam hoc nobiliſſimus *Conſtantinus L'Empereur* eruditiſſimis ad *Moſis Kimchi* *ὁδοιπορίαν* notis, exemplo nominis מָשִׁיחַ, quod Arabes in *Alcorano* Suratâ 4. quæ eſt de mulieribus, exprimant h. m. ٱلْمَسِيحُ ſicuti hoc ex verbis, quæ *L'Empereur* l. c. allegat, patet. Conferantur quoq; , quæ habet Auctor noſter, *Taxich* p. 98. Æthiopes, ut nec hos omittam, pro שׂ utuntur, ሠ ut ሠቅ፡ ex שַׂק, item ሰ, ut ሰሎም፡ ex שלום (*ſive dextrum cornu præcedat, ut* קְדֹשִׁים *Kedhoſchim Sancti; ſive ſiniſtrum ſequatur, ut* שׂנא *ſone i.e. hoſtis.*

Obſer- Kametz-

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.

ſuam abjiciat, & inſtar Eliph quieſcat, ut عَلَى *ala.* (poteſt tamen etiam legi, quando ſc. Gjezma ei imponitur. & ſic reg 10. expreſſimus, ubi tamen per erratū typogr. Gjezma eſt omiſſum) Nun ſi adeſt, retrocedit.

Quòd و & ي 1. *poſt mobiles ante Wau & Je, quieſcentes cū vocali excidant, ſi fatha præcedat: hoc verò non præcedente, vocalē in locum præcedentis vocalis rejiciant*, ut يُوزِلُ pro يُؤَزِلُ

2. *Simil. quieſc. ſæpè expellāt*, ut طَاوُسٌ pro طَاوُوسٌ

3. *Mobiles ante aliam litteram mobilem poſt fatha, haud rarò in Eliph quieſcens mutentur*, ut قَامَ pro قَوَمَ, سَارَ pro سَيَرَ

4. *Concurrentes, ita ut prior vocali careat, Wau in Je mutetur, quod cum altero per Teſdid coaleſcit*, ut أَيَّامٌ pro أَيْوَامٌ

5. *Finales poſt Eliph ſervile in Hamza mutentur* ut سَمَاءٌ pro سَمَاوٌ

Hæc breviter ex *Erpenio*, è quo plura qui deſiderat, petere poteſt Hic enim tantâ ἀκριβείᾳ Arab. Ling. tradidit præcepta, ut tutiſſimum judicent hujus linguæ conſulti, ceu Ariadnes filum illius ſequi Inſtitutionem, quod nos etiam feciſſe & porrò facturos libenter præfitemur.

Reg. 23. Non opus. Non enim habent Æthiopes vocales â Conſonis ſeparatas.

Eliph ab Hamza in fine vocis poſt quieſcentes, in medio poſt

Punctum alterum Dſekopho, itemq; ſociorum, â contiguo puncto

CHALDAICA

Magna & *parva. magna* tũ *finalis* eſt, quæ in fine Bibliorum ponitur, & hanc eruditè expoſuit CL. *Fabritius Partit. Cod. Ebr.* Cap. 24. tum textualis, quæ conjunctim cum ipſo textu in ſuperiore & inferiore, interdum etiam marginali ejus ora proponitur. *Maſora parva* eſt, quæ litteris numeralibus, vocibus decurtatis & ſymbolicis, notatis inſuper diverſis lectionibus, ad latus textûs breviter & ſuccinctè deſcribitur. Hæc malui Præceptoris mei, Parentis inſtar venerandi quàm meis tradere verbis. Plura qui de immenſo hoc opere & Herculeo labore elaborato, ut rectè Maſoram vocat CL. *Dilherrus*, cognoſcere deſiderat, adeat præter magnos illos viros *Buxtorf. Tiberiad.*, quo aureo libro omnia Maſoræ myſteria propalavit, & *Glaſſium* l. c. *Auctorem* noſtrum *Bechinath Happeruſchim* Diſp. 3. ſ. 4. *Barthol. Mayerum* Philol. S. prodr. p. 373. Heinſium Ariſtarchi Bibl. proleg. & qui noviſſimè de Judæorum Cabbala, Maſora, &c. accuratiſſimè ſcripſerunt Dn. D. *Elsnerum* προθεωρ. Pſ. I. explan. promiſſâ, ac D. D. *Joh. Müllerum* Judaiſmi p. 59. & ſeqq.

Cholem à contiguo puncto ש abſorbetur. Reg. 14.

Manifeſtum eſt, auctorem non id velle hâc reg., quòd ſemper cholem a 9tiguo puncto ſchin ſ. Sin abſorbeatur, ſed tùm demùm, quando caret ſuſtentaculo Vav. expreſſum enim quoq; reperitur cum Vav prope Schin & Sin, ut תּוֹשָׁב hoſpes, inquilinus, item Toſchabh nomen urbis 1. Reg. 17, 1. מוֹשָׁב ſedes Pſ. 107, 4. ſic הוֹשִׁיעַ, מֹפִיץ, הוֹשֵׁעַ, יְהוֹשֻׁעַ, יָקוֹשׁ, יוֹשֵׁב, נוֹשָׁב, נֹשֵׂא, &c. Cœterùm ne quid hic vacui relinquatur, addimus de שׁ, litterâ tricipiti, quod

Auctor

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
	tha diphthongeſcāt, adſcriptâ notâ *Gjezma*, vel eadem omiſſâ, inſtar ا quieſcant, vid. reg. 10 p. 27. ubi ſupra ـيـ Gjezma adhuc adpingi debet, ſine enim hoc quieſcit. *3. Sequente Gjezmâ excidant*: ſupra ا tamen unionis (quo de reg) manet. In ſpecie, quòd *Eliph 1. in medio ac fine per vel poſt Kesra mobile, in* Je; *per vel poſt Dſamma, mobile, in* Wau *mutetur, addito utriq;* Hamza. *2. Poſt Eliph fathatum quieſcens excidat, fatha perpēdiculariter ſcriptâ, vel Meddâ, ut* آمَن pro أَأْمَن. *3. Sequente alio Eliph quieſcente in* و *fathatũ mutetur, ut* ذَوَائِب pro ذَآئِب. Quòd *Wau 1. mobile poſt Kesram in medio ac fine vocis in Je mutetur, ut* [illegible] & [illegible] *2. In fine poſt Dſamma, non ferat dſamma, ut* [illegible] pro [illegible] *3. in fine ſervile adſumat Eliph otioſum, quod fit in* Ind. 3. Præt. pl. M. it. Imp. pl. maſc. Quòd Je *1. in medio poſt Dſamma mobile, interdũ in Wau mutetur ut* [illegible] & [illegible] *in fine verò maneat, ſed Dſamma in Keſram tranſeat, ut* [illegible] pro [illegible] *2. in fine præcedente fatha vel Keſra, vocalem ſuam*	ὄργανον [Syriac], ἔφεσος [Syriac] *zebolun*. (pro quo tamen in MS. Altd. defectivè legitur [Syriac]) ex quibus ſimul patet, reg. 9. p. 15. quoad partem primam de propriis ac peregrinis præcipuè nominibus nos intellectam velle, ut in notis etiam ex Dieu additũ. Cæterum *Ezozo* ſemper habet ſuſtentaculum O. præterquam in duabus dictionib9 [Syriac] & [Syriac] (quod enim cæteras adtinet dictiones, quæ in MS. Altd. defectivè ſcribuntur, de illis peculiari diſſert. agemus) quas *Dieu* per *Cul* & *Metul* legit. Conf. CL. *Dilb.* Eclog. Syr. p. 24.

Maſorethis notata eſt, adpoſitâ ad verſiculi, ubi illa legitur, latus, litterâ מ i. e. מָלֵא *abundans*. 4. Maſorethas litteris hiſce ח & מ non ſolùm defectum vel abundantiam τοῦ Vav cum cholem, ſed aliarum quoq; litterarum redundantiam defectumve quandoq; indicare. Sic v. g. Gen. II, 6. ad dictionem וְאֵד conſpicitur nota hæc Maſorethica, integrè quidem ſcripta, h. m. בא מָלֵא וא חָסֵר denotatq; ſecundùm *Buxtorfium. Clav. Maſor.* duobus in locis vocem hanc reperiri; uno loco cum Jod, nim. Job. XIIX, 12. altero jam laudato, ſine illo. Sic de ה quoq; *paragogico* (quo de vid. reg. 114.) in ſecunda Præteriti invenitur Maſorethicum hoc מָלֵא, & nonnullis aliis locis, prout notavit CL. *Buxtorfius* l. c. Pari etiā modo חָסֵר non ſolùm defectum τοῦ Vav ſuſtentaculi cholem, ſed Jodh quoq; & He notat, ſicuti obſervavit *Buxt.* l. c. p. 61. Cùm h. l. ſæpè Maſoræ fiat mentio, & ſpatium quoq; hîc ſuperſit, placet de iſto libro pauca adferre, & quidem ex illis, quæ prolixè tradit Dn. D. *Glaſſius Philol. Sacræ lib. I. κατὰ τὰ.* 2. p 25. Eſt igitur Maſora (Ebr. ſeu Rabb. מָסוֹרָה l. מָסוֹרֶת *traditio*, a radice מָסַר *dedit, tradidit*) *doctrina critica, à priſcis Ebræorum ſapientibus circa textum Ebræum S. Scripturæ inventa, quâ verſus, voces & litteræ ejus numeratæ, omnisq; ipſorum varietas notata, & ſuis locis cum ſingulorum verſuum recitatione indicata eſt, ut ſic conſtans & genuina ejus lectio conſervetur, & ab omni mutatione aut corruptione æternùm præſervetur, & validè præmuniatur.* Auctores illius, unde primi ejus natales, cenſentur fuiſſe *Viri Synagogæ magnæ*, cujus caput ac præſes *Edras Sacerdos*, συνεργοὶ verò *Haggæus, Zacharias, Malachias* aliiq; Sacerdotes primarii, numero centum viginti, quam communem Ebræorum eſſe ſententiam, ipſe Elias Levita, qui libro מָסֹרֶת הַמָּסוֹרֶת notas Maſor. explicavit, præfat. iſtius libri fatetur. Notandum verò quod duplex ſit *Maſora*:

Magna

ÆTHIOPICA

Reg. 22. Non opus.

Sicut nec reg. 23. 24 & 25.

ARABICA

VVau quieſcens ſequente Gjezma excidit.

Ut يَقُمْ pro يَقُومُ. Facit hoc more reliquarum litterarum quieſcentium, quando illas Gjezma ſequitur, Vid. Erp. G. A. p. 28. Cœterùm cùm Arabes præter dictam obſervationem non multa habeant, quæ regulæ 22. Ebr. reſpondere videantur, igitur de litteræ Wau, tum etiam reliquarum quieſcentium, Eliph nim. & Je, natura & permutatione, pauca obſervatione digniſſima ſubnectere hic placet. Notandum itaq; ex Erpenl fideli inſtitutione de his in genere, quòd 1. *Poſt Gjezma in dictionis principio, medio item, ac fine non permutentur.* 2. *Poſt Vocales heterogeneas, deſtitutæ vocalibus illæ fiant homogeneæ.* Sic

مِيعَادٌ قِيلَ مُوقِنٌ	dico pro	مِوْعَادٌ قُوِلَ مُيْقِنٌ

Sciendum tamen quòd و & ي poſt *fatha*

SYRIACA

Dſekopho ſcribitur absq; VVau: in peregrinis vero ac propriis nominibus & paucis aliis cum illo.

Hinc ſcribo ܡܥܡܕܝܬܐ *lavacri*, non ܡܥܡܘܕܝܬܐ, quando enim ܘ̇ Dſekopho Wau ſubſternitur, illud Wau movetur plerumq;, ut ܠܘܳܬ *levoth* i. *ad*, ܗܘܳܐ *Hevo fuit* ܘܠܳܐ *Wole oportet*, &c. In propriis tamen ac peregrinis nominibus O quieſcẽs τῷ Dſekopho ſubjũgitur, ut ܐܘܪܫܠܡ

[illegible]

ipſum ſit verum, neſcio, quî Scriptura Samaritana, primæva Judæorum ſtatui poſſit, cùm litteræ hæ, ut notum, apud Samar. unam eandemq; ſemper formam habeant.

Reg. 22. Cholem mutabile, vel conſtructionis, vel prope indagheſchabiles, ſcribitur absq; Vav: cætera, præſertim characteriſtica, cum illo.

Non perinde eſt, an cum, vel ſine Vav ſcribatur: ſed quando eſt mutabile, (ut in penultimis nominum Milel, & ultimis ſyllabis verborum) vel in regimine poſitum, aut contiguè adtingit litteras אהחער aut vicinum eſt Vav vel Jod, tunc ſcribitur defectivè v. g. קֹדֶשׁ *Sanctitas*, יַעֲבֹד *ſerviet*, אֲרֻבֹּת הַשָּׁמַיִם *cataractæ cœli*, מְאֹד *valde*, כֹּחַ *virtus*, עֹלָם *ſeculum*, רֹאשׁ *caput*, גְּדֹלוֹת *magnæ*, אֲדֹנָי *Domini mei*, *&c.* Extra hos caſus plerumq; habet ſuſtentaculum ſuum Vav, ut כּוֹכָב *ſtella*; præſertim ſi illud Vav ſit radicale aut formativum. ut עוֹף *avis*, תּוֹחֶלֶת, *ſpes*. Excipiuntur tamen multa utrinq; anomala, quæ Maſora paſſim litteris ח h. e. חָסֵר *deficiens*, & מ h. e. מָלֵא *redundans* notavit. Nota ad hanc regulam 1. in genere, parvi illam eſſe momenti, cùm tot ferè reperiantur exempla in contrarium, quot pro eâ confirmandâ adferri queant, quod nec ipſe Auctor noſter abnuit. 2 Nomina Divina אֲדֹנָי, אֱלֹהִים, יְהוָֹה ſemper ſcribi defectivè h. e. cum cholem, Vav deſtituto. 3. Maſorethas non omnes dictiones, in quibus cholem cum Vav, vel ſine eo reperitur, litteris ח vel מ notaſſe, ſed illas tantùm, in quibus â communi ſcribendi modo (quem auctor noſter hâc reg. tradit) deflectitur. E. G. quando cholem cum fulcro reperitur prope litteras indagheſchabiles, vel in ultimâ ſyllaba nominũ in regimine poſitorum, tum dictio iſta in Bibliis â

Maſo-

ÆTHIOPICA.	ARABICA.	SYRIACA.
les, voces dividant, ſyllabam dictionis unam priore, ſequente alteram ſcribentes lineâ, quod in manuſcriptis perſpicere licet. vel etiā ſupra aut infra lineā vocis diviſæ partem ponunt, hôc præmiſſo ſigno ፡፡. excēpla ſuppetit plurima Pſalt. Æthiop.	divellunt: ita ut partem alteram lineæ inſerant, alteram verò ſequentis lineæ initio, vel etiam in margine ponant, teſte Erp. p. 8. vel etiā Syrorū cōſuetudine, lineâ aliqua inter duas ligabiles poſitâ, ſpacium complent, ut, [illegible] Ornatus gratiâ in fine omnes ferè litteræ diducuntur, ut ſtatim ſequitur.	complendæ gratiâ litteras non dilatant, ſed ſequentis vocis litteram primam ſuperfluè ſine puncto ponunt, vel lineâ inter duas litteras ligabiles inſertâ lineam cæteris adæquant, ut [illegible]
Reg. 5. Non valet. Retinent enim Æthiopes eandem litterarum formā ab initio, in medio, ac fine.	Litteræ, præter [illegible] & [illegible] itemq; [illegible], in dictionum fine extēduntur omnes.	Finales, [illegible] & [illegible] in dictionū clauſulis extendūtur. ut ܟܠ *omnis* ܡܘܡܐ *macula.*
*tamen voce, medianam vel initialem reaſſumunt formam.	Patet hoc ex ſchem. litt. Arab. p. 5. Creſcente *	Sed voce creſcente, formam vulgarem, h. e. medianam recipiunt, ut [illegible]
Non	*W*an	Dſe-

CHALDÆA

Accidit hæc dilatatio in manuſcriptis etiam litteris Beth, Daleth, Reſch atq; Schin, ubi inſuper He, Chet & Tau, cum gibbis antiquitùs picta viſuntur; Pe verò etiam in ſe reflexum & duplicatum, ac quaſi prægnans. Accentus & puncta antiquitùs non fuiſſe addita, ſtatuit cum multis Clariſſimis Viris Auctor noſter l.c. ubi etiam meminit, Judæos aliquid habere, quod Codd. noſtri ignorent, nempe *creberrimos apices*, non arbitrariè, ſed certo numero certisq; locis impoſitos, quos *Taghini* i.e. *coronulas* vocent. Addit quoq; ex R. *Alphes*; *ſeptem litteras, Gimel, Tet, Dſain, Nun, Ain, Zade & Schin* indigere *ternis apicibus ſeu coronulis.* At ego in manuſcriptis Ebr. plures litteras his coronulis ornatas, nimirū *Caph* quoq; *Sameth, Pe* & *Kuph* deprehendi. Quod verò *Schickardus* in verſione verborum R. *Alphes* addit, litt. has quasdixi, Symbolica voce *Schaetnez* comprehendi, admitti nō poteſt, niſi legatur *Schaetneds getz*, quod & verba Ebræa requirunt.

Quinq; finales מנצפך in dictionum clauſulis extenduntur. Reg. 21.

Ut מום macula, בן filius, ציץ flos, חפף texit, זך purus fuit. *Sed creſcente voce, vulgarem formam reaſſumere memento, ut* ציצים flores. *Quod verò Mem Eſ. IX, 7. in medio vocis* לםרבה *ad multiplicandum, clauditur, id totum, & plura ejusmodi li∫myſtićum eſt.* Litteræ quatuor מנצפך dicuntur ab Ebræis פשוטה i. *extenſa*, quia in hunc modum ךףץן extenduntur; littera verò ם, סתומה i. *clauſa*, *Elias Levita* Gram. Ebr. L. b. 2. Notari poteſt, quòd ſcriptio hæc ſ. extenſio litterarum מנצפך in vocum fine, non recens juxta Judæos ſit inventum, ſed, ut R. *Simeon* nomine *R. Joſua F. Levi* dixit הלכה למשה מסיני *conſuetudo Moſis è Sinai*, allegante Auctore noſtro ex *Bereſchith Rabba*, magnæ Auctoritatis apud Judæos libro, *Bechin. Happer.* p. 73. quod ipſum

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
vocalis claſſis III. in fine adnexa eſt, infra cæteras deprimi quodammodo videntur.	ſi lineæ incumbunt, ſed paucæ altitudinis ſunt ejusdem.	tā ſupra, quàm infra alias protrahantur, id quod [illegible] librorum Syr. meliùs, quàm regulis oſtendi poteſt.
Transverſim tenuiores, deorſum craſſiuſculæ.	Non opus.	Eadem.
Regulæ tamen hujus veritas meliùs ex libris manuſcriptis, quàm excuſis pateſcit ac conſpicitur.	In manuſcriptis enim omnes fermè æquales ſunt craſſitiei. In excuſis verò libris Arabicis modò deorſum, modò transverſim craſſiores ſunt lineæ.	Excipiendæ tamen quædam literæ, quas uſus & librorum tam manuſcriptorū quàm typis deſcriptorum inſpectio exhibet.
Eadem obſervatio ſolent quoq; Æthiopes in libris manuſcriptis primam libri lineam rubro plerumq; colore pingere, ſicuti etiam alias alternatim haut rarò ſcribunt.	Eadem obſervatio. De Scriptura *Siulſi*, quæ reliquis ſcriptionis modis paulò major, eminentiorq;, infrà regulâ 28. nonnulla dicentur.	Initiales litteræ non majorem habent formā, quàm in medio & toto contextu. nec myſticas quoq; agnoſcunt Syri.
Non valet.	Non opus.	Non valet.
Reg. 30. Nec opus quoq; habent tali dilatatione Æthiopes: cùm ut occidentales	Si de prima reg. parte ſermo eſt. Voces enim lineam excedentes vel di-	Adſolent quidē Ebræorum more, voces non divellere: interim lineæ com-

CHALDÆA	
quos inter CL. Barthol. Mayerus prodr. Philol. S. cap. I. ex Danielis l. comm. 4. adſtruere conantur.	primantur, quod patet ex dictione לְקַבְּצִי.

Transverſim craſſiusculæ, deorſum tenuiores.

Ad hoc præſtandum oportet calamum ſiniſtrâ parte breviùs abſcindere, & inter ſcribendum obliquè tenere. Pertinet etiam ad decus litterarum, ut in modum flammæ acuminentur; hanc calligraphiam feliciùs autopſia, quàm regulæ docent. Vide ergò, ut litteras invicem ſitu, & cognatas angulis apicibusq; probè diſcrimines. Cernimus enim, magnos quosdam errores è litterarum quodammodò ſimilium ab oſcitantibus tum librariis, tum Interpretibus in Bibl. verſiones irrepſiſſe. *Porrò majuſculas non habent Ebræi, ne initio quidem. Nam quæ grandiores alicubi, vel etiam minutiores occurrunt, myſtica ſunt.* Habent omninò Ebræi litteras majuſculas, quas extra myſterî caſum quoq; adhibent, ſed non in dictione unâ cum minuſculis mixtas, quod Latini & Germani faciunt in vocum capite. Verùm ita, ut totam lineam, minimùm integram dictionem iſtis complent. De myſticis litteris vide Dn. D. *Glaſſium* Philol. S. lib. 1. *Buxt. Clav.* Talmudh.

Sex dilatabiles ד ה ם א ה ת ל Reg. 16. complementi vel ornatûs gratiâ diducuntur.

Nam voces ſub lineæ finem dividere non ſolent, ſed aut hiatū hisce longioribus explere, aut ſequentium aliquas ſuperfluè ſine punctis adponere. Notavit hoc R. *Alphes* Hal. Seph. Tora p. 348. a. cujus verba allegat *Auctor noſter Jur. Reg.* p. 42.

Accidit

gentes,	አሕዛብ ፡፡ ወይ	*ach-dſáb vvaj*
& laudate eum	ሴብሕዎ ፡ ኩሉ	*ſeb-chovvu cuulo*
omnes populi.	ሙ ፡ ሕዝብ ፡ እስ	*mu chodsbo. ee*
Quoniã ꝯfirmata eſt	ሙ ፡ ጸንዐት ፡	*ma zan-at*
miſericordia ej⁹ ſuꝑ	ምሕረቱ ፡ ላዕለ	*mach-ratu la-le*
nos, & veritas	ነ ፡ ወጽድቁሰ ፡	*na vvaz-dokuſa*
Domini	ለእግዚአብ	*laogdſiab-*
manet in	ሔር ፡ ይሄሉ ፡ ለዓ	*cher Jobelu laa-*
æternum.	ለም ፡፡	*lam.*

Obſervandùm hic, quòd vocalis VI. claſſ. juxta *Potkenium* ſub gutturalibus, nec non poſt ſocium, longam vocalem, ac ab initio per *o* breve ſit expreſſa, quæ aliàs ſecundùm *Reatinum*, *Caninium* alioſq; per *e* breve ſ. ſcheva fuiſſet efferenda. Sed addemus translationem exempli hujus Æthiopici litt. Ebr. ſecundùm Dieu: סַבְּרִי ׃ לַאגְזִיאַבְחִיר ׃

כּוּלְכְּמִי ׃ אַחְזָב ׃ וַיְסַבְּחוּוּ ׃ כּוּלּוּסוּ ׃ חִזְב ׃ אֶסֶם ׃ צַנְעַתְ ׃ מַחְרַתִי ׃

לַעְלֵינַ ׃ וַצְּדְקוּס ׃ לַאגְזִיאַבְחֵיר ׃ יְהֵילוּ לַעֲלַם ׃

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Reg. 19. Eadem.	Non valet.	Eadem.
አ tantùm, ለ & aliæ, quæ *e* breve habent, ſupra reliquas eminere, ſicut illæ, quibus i ſ. vo-	Omnes quidem præter غ ر ز ژ ں ac finales ج ح خ ع غ م ن & ي baſi	Nota tamen, quòd ܫ ܢ ܠ ܩ & ܦ infra, ܒ & ܠ ſupra ܐ, verò ac ܘ tam

EXEMPLUM

Lectionis Ebrææ esto v. 8. Cap. 3. Sophoniæ, qui ſingulas Alphabeti literas, etiam finales continet.

Ideò expectato me,	לָכֵן חַכּוּ־לִי נא	*Lachén chacculi*
inquit Dominus, ad diē,	נְאֻם־יְהוָה לְיוֹם	*neüm Adonâi lejom-*
quo ſurgam tandem, quia	קוּמִי לְעַד כִּי מ	*kumí leadh ci*
decretū meū eſt colligere	מִשְׁפָּטִי לֶאֱסֹף	*miſchpati, leaſoph*
gentes, ut congregem	גּוֹיִם לְקָבְצִי	*gojim lekofzí*
regna ad effundendum	מַמְלָכוֹת לִשְׁפֹּךְ	*mālachóth liſchpóch*
ſuper eos indignationem (meam,	עֲלֵיהֶם זַעְמִי	*alehĕm dſami*
omnem furorem iræ meæ.	כֹּל חֲרוֹן אַפִּי	*cól charón appí*
Quoniā in igne zeli mei	כִּי בְּאֵשׁ קִנְאָתִי	*ci beéſch kinathí*
devorabitur univerſa ter- (ra.	תֵּאָכֵל כָּל־הָאָרֶץ׃	*teachél kol haaræz.*

CHALDAICA

Chaldæi cum Ebræis hoc toto ferè capite conveniunt.

Loquimur verò de ſcriptura Chaldæâ hodię uſitata. Antiquitùs enim diverſam Chaldæorum atq; Ebræorum fuiſſe ſcripturam Viri docti, quos

CAP. II.

DE SCRIPTIONE.

Docet exarare 1. Conſonas, 2. Vocales, 3. Numeros, 4. Currentes litteras.

De Orthographia utriusq; Dagheſch actum eſt reg. 5. & 6. agetur q; cap. XI.

Litteræ ſunto æquialtæ. Reg. 1.

Obſerva tamen, quòd littera ל ſupra alias promineat, quâ de cauſa & *Regina litterarum* adpellatur; י verò quantitate ſ. altitudine reliquas non adæquet; P verò & finales ך ן ץ ף infra lineam depri-

EXEMPLUM LECTIONIS ARABICÆ,
Ex Suratâ ſive Cap. LVIII. Alkorani.

Annon adtēditis,	أَلَمْ تَرَ أَنَّ	*'Alam taraanna l-*
quòd DEUS novit,	اللهَ يَعْلَمُ	*láha, 'jálamo*
quod, (eſt) in	مَا فِي	*má phiſ-*
cœlis & quod (eſt)	السَّمٰوَاتِ وَمَا	*ſamawáti wáma*
in terra ?	فِي الْأَرْضِ	*philárdi*
non (enim) ſunt	مَا يَكُونُ	*má jacúna*
in conventu	مِنْ نَجْوَى	*min nágsw.*
tres, niſi ille	ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ	*tshalátshati ílla hó- (wâ*
(ſit) quartus.	رَابِعُهُمْ	*rabiéhom.*

Arabicum hoc Exemplum ita typis Ebraicis exprimi poteſt.

אַלַם תַרַאַנַּ־אלְלַהַ יַעְלַמֻ מַא פִי־אלְשַׁמַאוַאתִ וַמַא פִי־אלְאַרְצִ
מַא יַכוּנֻ מִן נַשְׁוַי תַלַתַה אִלַּא הוּוַ רַאבִעֻהוּם׃

EXEMPLUM LECTIONIS ÆTHIOPICÆ,
ſit Pſalmus C.XVII. juxta Interpret. Æthiop. CXVI.

Laudate	ሰብሕዎ ፡ ለ	*Sabchowo la-*
Dominum	እግዚአብሔር ፡	*ogd'sabcher:*
omnes	ኵሉክሙ ፡	*cuulcomu*
gen-	አሕ	*ach*

3. *Scheva* (cui, ſed tantùm quieſcẽti, apud Arabes reſpondet *Gjezma*, apud Æthiopes quandoq; *Vocalis ord. VI.*) *nunquam cum litterâ ſuâ conſtituere poteſt Syllabam, ſed ſemper vel ad præcedentem vel ſequentem Syllabam retrahitur.* Ad præcedentẽ, quando eſt quieſcens ut חַמְּלֶךְ *ham-me-lech* Chald. מַלְכָּא *mal.-ca.* ܡܰܠܟܳܐ *mal-co* الْمَلِكُ *al. ma-li-co* አምላክ፡ *am-lac Rex*; Ad ſequentem, cùm mobile eſt, ut בְּרֵאשִׁית *bere-ſchith*, ܒܪܺܫܳܐ *beri-ſcho in principio* ቅድሜካ *Ked-me-ca.* Quando verò ſcheva mobile ſit, & quando quieſcens, patet ex reg. 13. & 14. Notandum hîc 1. Scheva, quando per e exprimitur, quod fit, ut illius indicetur motus, raptiſſimè debere efferri. 2. naturam τοῦ *ſcheva* imitari *pathach genuſaſ. furtivũ*, hinc vox גָּבֹהַּ non pro triſyll. ſed diſſyllabicâ habetur. it. *Scheva compoſitum.* propterea & vox אֱלֹהִים pro diſſyllabâ reputatur. 3. non agi hîc, an Scheva in carmine Syllabam faciat, quod omninò fit, ſed an reſpectu accentûs & reverà talem conſtituat, id quod negatur.

4. *Unaquaq; dictio habet tonum, illumq;* vel in *ultima, vel penultima, vel antepenultima* ſyllabâ, *nunquam ultra tertiam â fine.* ut פָּקַד *Pakádh* ܦܳܩܶܕ *Pokédh* نَصَرَ *náſara* ገብረ፡ *gabara* Excipe apud Ebræos dictiones, quas lineola *maccaph* ſequitur in his enim accentus ad ſequentem transfertur, ut כָּל־אָדָם *col adhám.* Imitari videtur hoc maccaph Ebr. apud Syros in dictionibus nonnullis maximè ab initio, lineola occultās, ut ܟܽܠ ܐ̱ܢܳܫ *cul.noſch*, & apud Arabes *Wesla*, ut: كُلُّ إِنْسَانٍ *Collon-ſano, omnis homo.* Vid. reg. 155.

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Jeſchâk. Dubitamus nos tamẽ adhuc de hiſce valdè, & quilibet per nos ſibi hîc, ut & regulâ præc. 7. 8. & 10. fingat, quod ipſi videtur. nos ſaltim pauca hæc ex *Reatini* mente delibare voluimus.	quâ notâ infr. reg. 155. agetur) dictiones quasdam connectit, ultimæ tantùm hîc habetur ratio, reliquis eodem tono, ſ. accentu continuato prolatis. Sic formulam illam, ſuprà reg. 6. l. 11. allatam lego: *bis-milla-hirrahhma-nirrahhimi* i. *in nomine Dei miſericordis miſeratoris.*	

EXEMPLUM LECTIONIS SYRIACÆ:
Ex Joh. Cap. III. v. 16.

Ita enim	ܗܟܢܐ ܓܝܪ	*Hochâne gêr*
dilexit Deus	ܐܚܒ ܐܠܗܐ	*achebb Alôho*
mundum,	ܠܥܠܡܐ	*lealmo*
ut Filium ſuum	ܐܝܟܢܐ ܕܠܒܪܗ	*aichâne delâbhréh*
unicum dederit,	ܝܚܝܕܝܐ ܢܬܠ	*Jichidhîjo netel*
ut quisquis	ܕܟܠ ܡܢ	*dechûl mân*
credit	ܕܡܗܝܡܢ	*damhâimen*
in eũ, non pereat,	ܒܗ ܠܐ ܢܐܒܕ	*béh lô nibhâdh*
ſed habeat	ܐܠܐ ܢܗܘܘܢ	*elo nevûn*
ſibi vitam	ܠܗ ܚܝܐ	*léh châje*
æternam.	ܕܠܥܠܡ ܀	*dalôlam.*

ri Milel h. e. accentum ab ultima ad penultimam trahi (in verbis) & propter hanc retractionem zeri ultimæ in ſæghol corripi; cholem in Kametzchatuph, ut הִשָּׁמֶר pro הִשָּׁמֵר, וַיָּקָם pro יָקוּם. Cùm vero ex Milel fit Milra, plerumq; vocalem longam in antepenultima, quandoq; etiam in penult. (vid. reg. 116. & 117.) in Scheva corripi.

REGULÆ GENERALES IN LECTIONE LINGG. ORIENT. OBSERVANDÆ.

1. *Litteræ priùs legũtur, quàm puncta ſive vocales*, ut שָׁלוֹם *ſchalom* Chald. שְׁלָם *ſche-lam* ܫܠܳܡܳܐ *ſche-lo-mo* سَلَامٌ *ſa-la-mo* ሰላም *ſalam* pax. Excip. tamen apud Ebr. & Chald. *pathach furtivum*, quod ante litteras החע legitur, ut יֵשׁוּעַ *Ieſchuah*. De quieſcentibus alibi agitur.
2. *Vocales longa cum ſuâ littera abſolvit Syllabam* (excepto in fine, & apud Ebr., quãdo accentu tonico eſt adfecta) brevis verò vel ſchevatam, vel dagheſchatam adſumit, ut הָאָדָם *ha-a-dham*. אֲנָשָׁא *ana-ſcha*. ܐ݁ܢܳܫܳܐ *e-no-ſcho*: إِنْسَانٌ *in ſanon* ሰብእ፡ *ſab-a*, *homo*. Notandum tamen, cùm Syri & Arabes, quod ſæpè dictum, non habeant diſcrimen accuratum inter vocales longas & breves ſ. magnas ac parvas, regulam hanc non tam ſtrictè, ut apud Ebr. & Chald. poſſe apud illos obſervari. Hinc ſæpè longa vocalis cum ſcheva conſtituit Syllabam, ut reg. 53. oſtenſum, quod Chaldæi etiam nonnunquam imitantur, ut ibi demonſtratum. Dagheſch forti qui deſtituuntur, uti Syri & Æthiopes, non poſſunt litteram dagheſchatam adſumere.

3. Scheva.

ÆTHIOPICA

vocalem longam, vid. *Reat.* Gram. Æthiopicæ Litt. A. 3. b.

Reg. 8. Item, quæ vocalem claſſis quartæ ſive A longum habent.

Hoc enim, ubicunque fuerit, & in quacunque ſyllabâ, longo, juxta *Reatinum*, profertur tempore: habet enim, ut idem monet, vocalis dictæ claſſis adeò longum tempus, ut cæteræ, quæ longæ ſunt, ſi ad hanc côferâtur, unum duntaxat habere tempus videâtur: ut: ወለለ፡ *Walale*, ይስሐቅ፡ *Jesehak*

ARABICA

ron mane.

conſonam, ut

Item polyſyllaba, quorum penultima per litterâ quieſcentem producitur. Ut, سَلَامٌ *Salámon* pax, سَمَاءٌ *ſamáon* cælum, رَحِيمٌ *rahhimon* miſerator. Huc refer, quæ per fatha perpêdiculare (quod reſpondet Eliph quieſcenti) producuntur, ut رَحْمٰنٌ pro رَحْمَانٌ *rahhmánõ* miſericors. it quorum penult. cû vocali ſua Gjezma habet, vel impoſitum Teſdid. Quod ſi Wesla (de qua

SYRIACA

quorum ultima non deſinit in mobilem ܡܶܠܳܐ *mélo verbum.*

Item disſyllaba, quorû prima ſyllaba per ſcheva quieſcês effertur.

Hoc enim in caſu, ſi ultima non ita quoq; ſe habeat, accentus eſt in penultima, ut ܡܰܠܟܳܐ *malco Rex.* quando verò ultima ſimiliter in conſonam, ſub quâ ſcheva quieſcens intellitur, finit, utraque adficitur accentu, ut ܦܶܩܕܶܬ *Pékdéth præcepi*, ܒܰܠܚܽܘܕ *bálchudh tantum.*

hoc eſt ante ה *Radicale,* ם *&* ן *ſervilia*; ſtat e-
nim tum ִ pro ֶ *ut* מֹשֶׁה Moſchæ', *Moſes*,
פְּנֵיכֶם penechæ'm *facies veſtra*, שְׁמַרְתֶּן
ſchemartæ'n, *cuſtodiiſtis f. huc refer dictionē*
אֲשֶׁר *aſchér, qui, quæ, quod,* quā nō lego *áſcher,*
quia ſcheva nō poteſt ſuſtinere accentū.

Item, quæ in ſervilia הָ נָה ךָ תָ תִי Reg. 18.
כִי מוֹ ו terminantur.

*Illud fiebat ratione vocalium: hoc verò re-
ſpectu conſonarum, ut* אֲחוֹתֶיהָ achothæ'-
ha, *ſorores ejus,* תִּשְׁכֹּנָּה tiſchcónna *habita-
bunt f.* דְּבָרֶיךָ defaræcha, *verba tua,* חָפַצְתָּ
chafazta, *voluiſti,* יָכֹלְתִּי jachólti, *potui*;
עֲזַבְתָּנִי adsafiáni, *deſeruiſti me,* לָמוֹ lámo,
eis, יִשְׂמָחוּ Jiſmáchu, *lætabuntur,* אֲחַזְנוּ a-
chádsnu, *apprehendimus,* יְצִילֵהוּ jazzilé-
hu, *eripiet eum. Huc refert* ה *paragogicum
& locale*; (de quo agitur reg. 101.) *ut*
לַיְלָה láila, *nox.* Sed excipe, *ſi ſcheva
mobile (ſimplex aut compoſitum) præcedit,
ut* אֲסַפְּרָה aſapperá, *annunciabo,* לְשֹׁנֶךָ
leſchonechá, *lingua tua,* גַּדְּלוּ gaddelú,
magnificate, צָעֲקוּ zaakú, *clamarunt.* NB. Per
terminationem תִי autorem intelligere
hîc תִי verbale primæ perſonæ ſingularis
numeri. Nominalis enim terminatio תִי
vocem non facit *Milel*. hinc lego שַׁאֲגָתִי
i. e. *Schaaghathi*, non *Schaaghàthi, rugitus
mei*, docente CL. *Dilherro* in analyſi
Pſal. XXII.

pater, quas lego *Zedhàk, Kudhá;ch.* Pathach enim in nominibus hujusmodi non eſt vicarium τῦ ſæghol, ſed terminale nominū, ut pluribus reg. 33. oſtendetur. Notari etiam hîc commodè poteſt, dictiones *Milra & Milel* eſſe Chaldaicas. מִלְּרַע enim in Chald. Ling. *infra* notat, in fine vocis accentum eſſe, indicans מִלְּעֵל verò *ſupra* ſignificat, q. d. in ſyllabâ ſuperiore accentū locatum eſſe. Nec præterire etiam poſſumus h. l. euphoniæ cauſâ juxta quoſdam vocem Milra fieri

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA

Non incommodè huc referri poſſe videtur *Amira* obſerv. de *lineola occultãte*. Notat v. hæc juxta *illũ* 1. litterarum quietem h. e. *pronunciationem per ſcheva quieſcens*, alio mobili ſequente, ut ܡܰܠܟܬܐ *malceto*. 2. ſubſcripta litteris quarundam otium i. e. *eaſdem ſcribi, non legi, ut* in ܐܢܫܐ ܒܪ *bar noſcho i. e. Homo*, ܗ in dictione ܛܘܒܘܗܝ quam juxta *Dieu* lego *tobhu*, non *tobh-hu*. Sic etiam litteris ܐ, ܠ, ܢ ac ܕ ſubducta, quieſcere h. e. planè otiari illis indicat, quæ in lineola p. 31. l. ult. ob typorum inopiam omiſſa.

	ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Reg. 16.	Eadem, quæ apud Arabes. In polyſyllabis nimir ut ነበረ፡ *nábara ſedit*. Niſi penult. longa fuerit vel compoſita, ut አዘዘነ *adsadscha manda, i.*	Tonus plerumque eſt in antepẽultima. In polyſyllabis ſc. ut نَصَرَ *nâsara juvit* تَنَاصَرَ *tanâſara*	Eadem. Ut ܚܠܦ *chaleph mutavit*, ܒܣܝܡ *basim ſuavis*. ܪܘܟܟܐ *ruchóch i. mollities*.
Reg. 17.	Eadem quæ ap. Arabes. Ut መንበረ፡ *mánbar ſedes*. ዳዊት፡ *Dávid*, አነ፡ *ana ego*. Sic & triſyllaba quædam, inprimis, quæ habent in penult. vocalem	Sed penacuta ſunt diſſyllaba. Ut بِمَا *bima eo quod*, إِلَى *ilai ad*, *ad cum* عَبْدٌ *ibdun ſervus*, بَحْرُونَ *bahhron*	Sed penacuta ſunt polyſyllaba. Ut ܐܠܗܐ *aloho Deo* ܕܓܒܠܘܬܗ *dagholutho ſabulas*. Huc refer & diſſyl., quorum

punctorum vel per *Elohim*, vel per *Adonai* legat, modò id non fiat ſuperſtitionis gratiâ. 4. Græcos olim in Bibliis ſuis hanc dictionem per geminũ Jod Samaritanũ, cujus figuram ſuprà p. 6. vidimus, absq; tamen vocaliũ notis, his enim ſcriptura Samaritica caret, expreſſiſſe, h. m. ࠉࠉ (Rabbinos etiam per ״ nomen hoc ſcribere, teſtatur B. meus Parens Exeg. p. 616.) quod nonnulli haut intelligentes, & cum Græcorum nimi cognationem quandam ſive ſimilitudinem habere videntes, *Pipi* legerunt.

(Regula hæc, ut & ſequentes, apud Chaldæos eædem ſunt, quæ apud Ebræos. tantùm de *Pathach vicario* obſervari poteſt, quòd apud Chaldæos reperiatur quidem Pathach in nominibꝰ illis, quæ Ebr. *Milhel* reſpondent, ut צְדַק pro צֶדֶק, קֻדַשׁ pro קֹדֶשׁ, ſed hæc accentum nequaquam ad priorem tollunt, uti ex adductis modò vocibus ... patet

Tonus plerumq; eſt in ultima.

Notandum, quòd *duplex* ſit *accentus*, *Euphonicus & Tonicus*. Illius uſus eſt, ut vocem, cui additus eſt, decore quodam ſuſpendat: unde *Methegh* dicitur, Vid. reg. 156. Hujus, ut ſyllabã, cui ſubſtratus vel impoſitus, acuat, quod reg. 16. 17. & 18. oſtendunt: Variæ in Cod. S. ſunt ejus figuræ, quas exhibent Reg. 151. & ſeqq. *Vox tunc dicitur* Milra, ut יִשְׂרָאֵל *Jiſraël*.

Sed penacuta ſunt, quæ in ַי vel ַ deſinunt.

Dicuntur Milhel, ut אֲבִיגַיִל *Abigájil*, אֲבִימֶלֶךְ *Abimaélech*, בֵּית־לֶחֶם *Bethlaéchem*; *quæ vulgò perperam Abigaïl, Abimélech, Bethlehem enunciantur. Huc refer, quæ* Pathach vicariũ pro Sæghol *habent (quod tantùm prope* ח ע *accidit, vid. reg.* 137.) *ut* בַּת־שֶׁבַע *Bath-ſchaéſa, Bathſabea. Excipitur autem Segol ante* הָמָן Haman, *hoc eſt:*

ה Radic-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA

guuntur, deſtitui. In quibusdam tamen illorum punctorum διακειμένων abſentiam notis aliquibus indicari, utpote in سين tali impoſitâ lineolâ curvâ ˇ, in ṣ verò [illegible], [illegible], ج, & سين iisdem litteris ſubſcriptis. in ſolo *He* finali imperfectè ſcripto, eodem impoſito. سين *ſchin* verò tribus ſuis orbato punctis ſupernis, alia tria illius in dicinæ loco ſubſternuntur, ad modum τῦ *ſæghol* Ebræorum. Quali notâ, triam ſcilicet punctorum, litteris aliquibus præter ب & ش, ſubſcriptorum vel impoſitorum, ſcripta Perſica & Turcica à purè Arabicis diſcerni etiam poſſunt. Solent enim illi, id quod ex *Hiſtoria MS. Sophi ſ. Regum Perſarum* Carminicè conceptâ, quam ex bibliothecâ CL. *Schwenteri* olim nactus ſum, nec non teſtimonio Philologorum maximorum *Wilh. Schickardi* & *Lud. de Dieu* didici, litteris ب & ج tria adinſtar ſeghol Ebræi, ſubſternere puncta, & tum, juxta *Schick.* Tarich p. 17. ب ut P duriuſculè, ج verò ut *tſch* vel *zg*, quaſi ſibilum compoſitum efferre. Optandum ſanè nimiopere, ut deſideratiſſimæ duarum harum Linguarum *Inſtitutiones*, quas effectas jam in arculâ adhuc ſecum ſervat Vir CL. & laudatarum Lingg. ſi quisquam peritiſſimus *Job. Zechendorffius*, ac curatiſſime elaboratas, tandem Mæcenatis alicujus beneficio prodirent in lucem.

quoq; hoc obſervavit CL *Dieu* ܕܛܒ *detobh* i. *boni g.* Matth. XIX, 16. *u* deniq; ut ܡܠܟܗܘܢ *Malkehun* i. *Rex eorum.* *Infrà ſub litteris* e. *Subſcripta verò τοῖς* ܐ & ܐ *J.*, ut ܕܦܪܝܫܐ ܗܘ *Daphriſchohau* i. e. *Phariſæi illius* Luc. VII, 37. ܬܒܐ *tebbo* Luc. IV, 37. *Sub* ܘ u *lõgum*, ut ܦܘܡܐ *pumo*. Atq; ob dictas cauſas, vocum earundẽ è diverſâ puncti locatione diverſa quoq; lectio eſt ac ſignificatio. hinc ܫܢܬܐ *ſchato annus*, ܫܢܬܐ *ſchento ſomnus*, ܥܒܕܐ *abhdo ſervus*, ܥܒܕܐ *abhodho opus.*

Non

nomen tetragrammaton יהוה, *quod ſi punctatur* יְהוִֹה, *legendum eſt* אֱלֹהִים, *ſi verò* יְהוָֹה *efferendum* אֲדֹנָי *nam vocales ejus ſunt mutuatitiæ tantùm, itq; iis per ſe caret, nec ante avorum noſtrorum memoriam quiſquam aliter pronunciavit.*

Hæc auctor ex ſententiâ CLmorum Philologorum, â quâ tamen multi non ſolùm graviſſimi Theologi, ſed & inſignes Philologi divortium faciunt. Ventilata eſt cõtroverſia hæc inter *Fullerum & Amamam*, quem vide prolixè diſſerentem *Antibarb. Bibl.* p.473. Adde etiam ſi placet, Druſium in Tetragr. Cap. 7. *Buxt.* rad. היה. B. *Par.* meum Exeg. L. T. p.619. nec non Auctorem, qui cenſetur Capellus, libri eruditiſſimi accuratiſſimiq; Arcanum punctationis revelatum inſcripti Orat. de nom. יהוה p.313. *Dilherr.* Philologem. A.1638. m. Aug. propoſit. Quibus omninò accenſ. Viri celeberrimi Dn. D. *Waltherus* & Dn. *Theodoricus Hackſpan* Patroni ac Præceptores mei æternùm venerandi, ille *Spicil. de nominibus DEI* יהוה אלהים *controv.* 5. hic *Diſp. de nomine Tetragr.* In Chartæ redimendæ gratiâ breviter notamus 1. concedendo Judæos olim ac hodie quoq; nec non Chriſtianorum etiam multos in uſu prophano â vocis hujus prolatione abſtinuiſſe, interim ex hoc nequaquam poſſe concludi, Ethniciſmi illos accuſandos eſſe, ac blaſphemiæ notam mereri, qui illud per *Jehova* legunt ac pronunciant. 2. Largiendo & hoc, juxta analogiam Grammaticam, ſervatis poſitiſq; punctis per *Adonai* ſ. *Elohim* debere efferri: ſed cùm Grammaticorum ſcita, non ſint edicta Regum; nec ullus fermè canon in Gramm. conſtitui poſſit, qui non ſuas quoq; habeat exceptiones. proinde nec vel hanc quoq; ob cauſam imperitiæ ſimpliciter poſſe accuſari, qui per *Jehova* vocem hanc efferunt. 3. non refragando, ſi quis pro ratione ſubſtratorum puncto-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA

ſcriptū,ut عَنْبَر *amberon*, non *anbaron*. Ante litteras يرملون accipit ſequentis litteræ ſonū, hâc notâ ſi illud adfectū, & tum *Gain* rubrum in MS. ei ſuperimponitur, interdum quoq; litteris يرملون *Teſdid*, ut مَنْ يُمَارِس *mammaraſa qui implicat ſe*, non *manmaraſa*, مَنْ لَا *malla*, non *manla, qui non*. Ante reliquas litteras omnes, exceptis tantùm (لو ي ك ل ع), ante quas proprium ſonum retinet, (ut مَنْ عَالِمًا *man aliman, qui doctus, ſapiens*) ut N. cum G. mixtum effertur, ſicuti nonnulli Ebr. pronunciant, ut مَنْ كَتَمَ *mang catama, qui tegit.*

Diximus modò ex *Erpenii* teſtimonio *Gain rubrum litteræ* (ن), *quando illa litteras* يرملو *precedit, in MS. accuratiùs imponi*. Nō abs re facturos nos putamus, ſi jā ex cod. hic addamus, litteras ب ت ث ن ي, ج ح خ, ف ق, interdum punctis ſuis, quibus tamen ſolis à ſe invicem diſtinguuntur

guuntur

ſentaſſe putat CL. *Dieu, ita ut ſubſidio litterarum* ܘ & ܝ (quæ hodie quandoq; excidêre) *omnium fungeretur munere vocalium, ſuprà quidem litteram exaratū notaret a, o, & u breve. a* ut ܐܓܪܢ *aghran* i. *conduxit nos* Matth. XX, 7. *o* uti in ܕܗܘܕܝܢ *ohdin i. e. memores* Matth. XVI, 9. ܕܩܝܡܝܢ *dekjemin* i e. *ſtantes* ibid. Cap. XX, 6. (notat quidem aliâs etiam punctum hoc Benoni, ſed ſemper ferè etiam vocalem *a* vel *o*, id quod ex eo patet, quia in illis locis, ubi vocales dictæ locum non reperiunt, uti in Benoni Conj. Aphel verb. quieſcentium media Vau, punctum non ſupra, ſed infra Judh locatum cernitur, ſicuti

quoq;

Ut ב Num. XI, 1. 4. *myſterium* aliquod, ut Eſaiæ IX, 7., ubi ם כְּרוּמָּה ſ. *clauſum* in medio reperitur, quod auctor etiam noſter adnotavit ad reg. 21. Sicuti idem פְּרוּחָה ſ. *apertum* in fine Neh. II, 13. cujus rei ſ. myſterii variæ redduntur ab Interpp. cauſæ. probabilior videtur, per ם *clauſū* in medio inſinuari admirandam Chriſti nativitatem & conceptionem, quæ *μυϛήριον ὁμολογουμένως μέγα*; per ם verò *apertum* loco poſteriori, civitatis ac murorum rupturam, quâ de propheta agit loco citato. Vide Dn. D. *Glaſſium* Philol. S. p. 8. 5. *Vocum corruptionem*, uti 1. Sam. IV, 13. Ezech. XLII, 16. Zach. IV, 2. Nehem. VII, 3. Quam etiam ob cauſam B. noſter Lutherus in verſ. Germ. interdum poſthabito כְּתִיב ſequutus eſt קְרִי. An verò קרי *ſemper ſit melius τῷ* כְּתִיב, ſ. an illa lectio, quæ in margine ponitur, ſemper ſit verior, quod *auctor* ad reg. 15. notat, non exiſtimo, *καθολικῶς* poſſe concedi, quemadmodum econtra nec illud: *utramq; lectionem h. e. tam* כתיב, quàm קרי i. e. *marginalem & textualem lectionem firmiſſimis niti rationibus*, ut *Brougthonius* ſtatuit, cùm ut rectè quoq; adnotavit CL. *Fabritius*, in quibuſdam כתיבין ſive textualibus dictionib9 ſatis perſpicuum ſit amanuenſium *σφάλμα*. Exempla exhibet Dn. D. *Glaſſius* Philol. S. lib. 1 p 8 & ſeqq. Ubi tamen notanda Laur. Fabritii regula: *Tamdiu dominetur* כְּתִיב, *donec σφάλμα fuerit deprehenſum*. Plura qui hâc de re ſcire deſiderat, adeat auctores laudatos, inprimis etiam CL. *Buxtorfium* Tiberiade ſ. comm. Maſor.

A. V. *Sic v. gr. illud 2. Reg. 18. 27.* שֵׁינֵיהֶם *legitur non ſecundùm conſonas, ſed vocales* מֵימֵי רַגְלֵיהֶם *ex antiquiſſima conſuetudine. Et hujusmodi diverſæ lectiones, juxta Eliam Levitam, in Bibliis ſunt 848, comprehenſæ ſigno* קריין וכתיבין, *inter quas ſemper illa verior, quæ in margine ponitur, non quæ in textu. Ad eas refertur*

1,0ui n

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA

ARABICA (continued): bú Gjezma (∘), quod cum ſcheva quieſcente idem ferè gerit officiũ. *mixtam enim cũ præcedẽti littera, vocali adfectâ, juxta Erpenium, conſtituit ſyllabam*, h.e notat litteram, cui impoſitum eſt, ad præcedentem vocali inſignitam, retrahi, ut قَلْبُ ٱلْمَلِكِ *Kal-bol-me-li-ci* i. e. *Cor Regis*. Minùs verò benè, juxta laudatũ Erpen. litteris Eliph, Vav & Je impoſitum reperitur. quando nim. quieſcunt: ſi enim diphthongeſcunt, rectè hoc illis adſcribi poteſt, juxta eundem G.A. p.28.

SYRIACA (continued): ſupra dictum, inter vocales longas & breves, igitur poſt omnes, niſi aliud quid obſtet, ſcheva poteſt quieſcere. Hinc lego ܐܚܕܪܐ *ach-do-ro*, *ſepis* ܚܡܬܐ *chem-to*, *ira*.

Reg. 19.

ÆTHIOPICA

Non opus.

Núllas enim Æthiopes dictiones aliter legunt, quàm ſcribũt. Agnoſcũt quidem circellum, eundemq; vel lateri dextro litteræ adfricatum, vel ſupernè adglutinatũ, vel infernè litteræ adjunctum: verùm is non diverſæ lectionis, ſed vocalium in litteris quibusdam indicina eſt.

ARABICA

Non opus.

Habent quidem Arabes ejusmodi notam ſ. circellum, ſed ille non totius dictionis, verùm unius ſaltim interdum litteræ, ante certas quasdam litteras, denotat lectionem (aliàs circellus, qui imperfectè ſæpè pingitur, litteræ cum præcedente unitæ nota eſt. Vid. reg. præced.) diverſam. *Nun* enim ante *Be* hujusmodi inſignitum circello, ut *Mim* legitur, quod *indicare*, ſcribit CL. Erpenius, *Mim-rubrum ei ſuper-*

SYRIACA

Non opus.

Nulla enim circelli hujusmodi (de *Dſeko-pho*, quod tali ferè modo pingitur, jam non quæritur) in N. T. aliisq; libris Syriacis, quos mihi quidem videre datum eſt, reperitur nota. Utuntur quidem Syri puncto aliquo, quod pro diverſa locatione diverſi notat vocũ, iisdem aliàs litteris ſcriptarum, lectionem & ſignificationem: ſed punctum illud vocales olim, hodierna cùm vocalium forma abeſſet, repræ-

⊕Philologorũ decus, deq. linguis Orientalibꝰ immortaliter meritꝰ Ioh. Druſius in de recta Lect. ling. Sanctæ c. 20. tũ quia methegh ſupplet locũ ד"ל dagheſch abſcẽtis, ut ex adducto exemplo patet, it. ex dictionibus הַלְלוּ & הַמְכַסֶּה, in quibus accẽtus methegh intellecti dagheſch vicẽ geſſit; tum etiam, quia idem accentus litterã quieſcẽtẽ innuit, ſicut י in voce וַיְגַלְּ, ∆

Voces circello notatæ, aliter leguntur, ac ſcriptæ ſunt. Reg. 15.

Varia in Biblijs ſacris circellorum hujusmodi ſ. notarum Maſorethicarũ, quarum juxta Eliam Levitam Germ. in Biblijs Ebr. numerãtur 848., ſignificatio eſt & uſus. Prolixè de iſtis agunt Viri CLmi Ioh. Buxtorf in Tiber. lib. 1. c. 17; ac *Laurentius Fabrit.* Partitionibus Cod. Ebr. c. 3. è quibus pro ratione hujus Compendii breviter notandum quòd notet ejusmodi cẽſura ſive correctio Maſorethica I. *litteræ* cujusdam in textu Ebr. *abundantiam*, uti ו in voce הַפְּרוּזִים Eſth. IX, 19. 2. *litteræ defectum, ut* א *in* מֵרֵשִׁית Deut. XI, 12. 3. *ſingularem litteræ rationem*, nim. vel quantitate reliquas excedentis, uti ד & ע Deut. VI. v. 4., vel cœteris minoris, uti ה Gen. II, 4. in voce בְּהִבָּרְאָם, vel ſuſpẽſæ, uti נ in voce מְנַשֶּׁה Jud. 18, vel inverſæ, ut נ Num.

∆ in dictione יִקְרָא it post lõgam accentu tonico adfectam, ut regula præced. oſtenſũ, ac denique in dictionibꝰ בְּיִזְרְעֶאל Bids-reel, לְיִזְרְעֶאל Lids-reel, לְיִרְאָה

Non opus.

Si illas Chaldaicas voces & periodos, quæ in ipſo authentico textu habentur, ſaltim excipias. In Chaldaicis enim paraphraſibus nihil hujusmodi invenitur, quicquam.

∆ Lir-a, בִּקְרוֹתֶיךָ Bckrothecha, ut oſtendit Druſius tr. de recta lect. Ling. S. c. 18. Extra hos caſus poſt brevem vocalẽ ſcheva ſemper quieſcere, cum eod. arbitramur, ſicuti poſt longã moveri.

ÆTHIOPICA

quoque per ſcheva tum mobile,tum quieſcens juxta regulas Ebr. vocalem illam claſsis VI.exprimi poſſe non abnuimus: aliàs ſẽper per ְ vel ֱ,ad quam ſententiã Potkenius inclinat, ſic dictionem እግዚእ፡ ubi tres litteræ habent vocalem claſsis VI. ſcheva tamẽ non niſi ſub ſecũda locum habere poteſt,rectè cum Potkenio legimus אֶגְזִיאִי egdſio,cũ duo ſchevajim ab initio ſimul ſtare nequeãt ſimplicia; compoſitum verò Æthiopes ignorent.

Reg. 14 **Non opus.**

Vide tamen,quæ reg.præced.de vocali claſsis VI. notata.

ARABICA

ſvetur, hoc eſt ad ſequentem ſyllabam retrahitur.

Optimè ſane notat CL.Dieu,*uſu diſcẽdũ eſſe,quando ſcheva poſt longam quieſcat, vel moveatur*. In quamplurimis ſanè locis de ſcheva præcedẽtis ſ. motu ſ. quiete facilè eſſet ferre judicium, ſi litteris ſubſequentibus *beghadhkephath* ſẽper addita eſſent puncta *Kuſchoi* & *rucbaeh*: ſicuti etiam optimum ex indicio hoc tulit de ſcheva mobili ſub ב in voce סְבָרָא judiciũ, laudatus Dieu.

Non opus.

Niſi quis dicere velit, Ebræorum ſcheva quieſcenti reſpondere Ara-

SYRIACA

quando nimirum id pro Dageſch forti Ebræorum,uti in conjug.gravibus & alijs,de quâ re ſuprà ad reg. 7.) adhibetur, ſic legitur ܬܶܟ݁ܠܽܘܢ *tekelun*, it ܢܶܙܒ݁ܽܘܢ *nezebbun* vel *nezebbũ*. 2. quòd cùm Syri non habeant accuratũ diſcrimẽ inter vocales magnas & breves, ſcheva poſt omnes quieſcat,ſic ܒܽܘܪܟ݁ܬ݂ܳܐ lego *burketho*. Poſt ſocium verò & ab initio ſẽper mo-

Eadem.

Cùm Syri habeant nullum,vel certè non accuratum diſcrimen, quod ſu-

litteris Begadhkephath impreſſo. Sic CL. Dieu Harm. p. 43. vocem שׁוּבְהֳרָא legit ſchuſhera, nō ſchubhehera. ita Idem in voce גְּבִילְתָּא litteræ ת imprimit dageſch lene, quod indicat, ſcheva poſt chirec magnum quiescere. Addit tamen laudatus CL. Dieu, ו & י non ſemper vocalem longam efficere, quando exprimātur, cauſam quoque reddit l. c. ubi vide prolixè illum differentem.

Eadem.

ac- centu illa tonico ſit notata, ut לְמְנַצֵּחַ lamenatzatzeach: (hoc verò inde fit, ut rectè obſervat

vocātur) per ד, דָּגֵשׁ כָּבֵד dageſch forte intelligendo. Legitur verò ſcheva 1. ab initio ſemper, ſi vocem שְׁתַּיִם Gen. XIV, 14. quam nonnulli per Schtajim legunt, alij rectiùs per ſchettajim efferunt, ut ת habeat dagheſch forte. 2 in medio ſub dagheſch forti ſ. illud expreſſum ſit, ut שַׁבְּחוּ ſchabbechu laudate; ſive ſubintel'ectum, ut וַיְהִי Vajehi, & fuit. 3. poſt vocalem magnam, vel longæ vicariam, accentu tonico deſtitutam: ut נָתְנוּ nathenu dedere. Sic וְגָרְךָ vegürecha, & converſabitur tibi. Quando enim accentus tonicus ſupra longam fertur vocalem, ſequens ſcheva quieſcit, hinc pronuntio תִּפְקֹדְנָה tiphkodhna, non tiphkodhena. 3. poſt sociū tantū in medio, ut יִלְמְדוּ jilmedhu, diſcent: ab initio enim duo ſcheva ſubſiſtere nequeunt, ſed ſemper, quando duo ex vocis analogiâ concurrunt, prius mutatur, juxt. reg. 93. in fine verò ſemper quieſcit. Id quod egregiè probat Exc. Dn. D. Weller9 Spic. Ebr. Syr. 1. q. 3.

Quieſcit ante ſocium ſcheva: poſt brevem: atque in fine. Reg 14.

Ante ſocium igitur ſemper ſcheva quieſcit, licet præcedat vocalis magna, ut נֵרְדְּ nerd nardus. it. in fine, ut exemplum adductum oſtendit. nec non poſt vocalem brevē, ut בַּרְזֶל bardsel ferrum, niſi accen-

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Reg. 12. **Non valet** Sic pro מָשִׁיחַ in Pſalt. Æthiop. Pſ. 2, 2. legitur መሲሑ *maſichu*, nō *maſiach* per vocalem claſſ. VI. In plurali eſt መሲሓን፡ *uncti*. Pſ. 104, 14. Ita ijdē nomen Ebr. יֵשׁוּעַ Æthiopicè efferūt per ኢየሱስ *Jjaſuſa*, ſicuti in libello Prec. Æthiop. MS. legitur; vel ኢየሱስ፡ *Jjaſus*, ut habēt alij; vel etiam, ut Reatinus in Gramm. Æthio pica legit, ኢየሱ፡ *Jjaſu*.	**Non valet.** Hinc pro מָשִׁיחַ dicūt مَسِيحٌ, ſic pro יֵשׁוּעַ Arabes in Alcorano ſuo Chriſtum ESSA (Arab. ſcribitur عيسى) *tanquam nomine proprio, nec ulli alij homini communi*, vocare, ex R. Samuele profert Præceptor noſter nunquam ſatis laudandus Eclog. Syr. p. 530. Conf. etiam Schik. Tarich p. 79 & Syri ut ܝܶܫܽܘܥ ܡܫܝܚܐ	**Non valet.** Carent enim Syri tum figura, tum ſono ־ַ Pathach genuſa, hinc nomen ܝܫܘܥ CL. Dilherrus cum Dieu legit *Jeſchu*, non *Jeſchua*. Vid. Eclog. Syr. p. 528. Dubitari verò de hoc poteſt, cùm Tremellius & Guido Fabritius ſemper exprimant per יֵשׁוּעַ, pathach ſub ע ponentes, ſed reſpondet pro illis Buxtorf., fieri *hoc formâ & adpellatione Ebraica*. In alijs ſæpè addunt ܥ
Reg. 13. **Non opus.** Quod enim adtinet claſſis VI. vocales, quas cum ſcheva easdem eſſe, ejusdemq; naturam imitari, quidam cenſent ſupra *	**Non opus.** * reg. 11. oſtendimus non ſemper poſſe admitti. Ubi tamē ab his ſcheva Ebræum locum habere poteſt, ibi apud Æthiopes	**Eadem.** Obſerva 1. quòd licet Syri careant dagheſch forti, illius tamen officio fungatur *Kuſchoi*, quan-

Eadem.

Obſerva ſaltim, quòd ה apud Chald. præcedēte tzere, patach illud reſpuat. Sic Chaldæi dicūt בֵּה peh, pathach abjecto ſub ה pro בַּהּ, i. *in eo*.

⊙ pium; per ב, ſecūdam alph. litterā, ſcheva præcedens; per ג, תְּנוּעוֹת גְּדוֹלוֹת *motiones i. vocales magnas* (quomodo à R. Elia Levita vocantur)

vid. pag. 22.

Eadem.

Notandum tamen, poſt vocales longas illud haud rarò quieſcere, quod patet ex ſubſequenti dagheſch leni,

Pathach genuſa legitur ante Conſonas ה mappikatum, ח & ע. Reg. 18

Habet communem figuram cum vulgari pathach, ſed in eo differt, quòd rariuſcule, nec niſi ferè ſub ultimis החע reperitur, ac ante ipſas enunciatur, ut אֱלוֹהַּ *Deus l. aloah*, non *aloha*. מָשִׁיחַ *Meſſias, Chriſtus*; non l. *maſchicha*, ſed *maſchiach* יֵשׁוּעַ *Jeſchua Salvator*. Sic etiam ſub penultimâ litterâ, ſequēte ſcheva muto cum dageſch leni (quod tamen ſæpè excidit) ut לָקַחַתְּ Gen. IV, 11. הַמְּלֻחַתְּ Ezech. XVI, 4. pro לָקַחַתְּ, הַמְּלֻחַתְּ. Fit v. hoc in 2. fœm. verb., quorum ultima rad. eſt החע

Nota hîc 1. quòd LXX pathach genuſa per ε expreſſerint ſic pro נֹחַ illi habent Νῶε, pro מָנוֹחַ Μανῶε. 2. quòd Pathach illud præcedat vocalis longa ֵ ִ ו vel י. Raro ſub ult. poſt breves eſt, ſemel etiā poſt Kametz, nimirum in voce תִּרְצָח *non occides* Exod. 20. v. 13. Deut. 5. v. 17.

Scheva legitur ab initio: ſub dagheſch: poſt longā, & poſt ſocium. Reg. 19.

Iudæus quidam CL. *Schwenterum* rationē, quando ſcheva legatur, ita docuit Pinxit litteras אבגד, dixitque in his legi, per א, quæ prima Alphab. littera, vocis princi-⊙

pium;

ſcheva tam ſimplex, quàm compoſitum, impropria vocalis ſit, cùm non ſemper, nec omnium litterarum vocalis ſit (cómpetit enim ſcheva ſimplex nunquam gutturalibus, ſicuti compoſitum propriè non niſi gutturalibus,) *neque etiã cũ ſuâ litterâ Syllab. conſtituat, ſed ſemper vel ad præcedentem, vel ad ſequentem referatur ſyllabam*: ad præcedentem, quando eſt quieſcens, ut מִצְרַיִם *mitz.-rajim.* ad ſequentem, quando eſt mobile ut בְּרֵאשִׁית *bre-ſcihth.* Dum vero auctor notat, ſcheva reſpõdere Græcorum *ε*, dubio procul indicare vult, ſcheva valere e *raptiſſimum*, quando nim. eſt mobile, (aliàs enim planè nõ auditur, vel audiri debet) qui ſonus tamen ipſi non eſt perpetuus: ſæpè enim alio modo effertur, nim. ut vocalis ſequens, cujus ſonum haut raro imitatur, & illi ſe adſimilat, quæ cauſa etiam ſecundũ Joh. Avenarium eſt, quur שְׂוָה, â rad. שָׁוָה *ſimilis, æqualis fuit*, nota ſive vocalis hæc, dicta fuerit. Notat etiam laudatus Philologus doctiſſimus, quòd modò pro *a*, modò pro *e*, modò pro *o* fuerit lectum. Hinc LXXII. & N. T. Scriptores Græci vocem סְדֹם non per *σέδομα* ſed *σόδομα* exprimunt, quod jamdudum â Philologis amuſſitatis Druſio, Dieu, Dilherro obſervatum: qui duo poſteriores in Syriacis quoque hoc contingere, ie. ô

Pa-

ô ſtatur. Sic verbũ ܫܒܩܬܢܝ Evangeliſtæ reddunt *σαβαχθάνι*, ſcheva ſub littera ܫ per valorem ſubſequentis vocalis, nim. per *a* exprimentes. Sæpè tamen etiam alium diverſumque â ſequentis ſyllabæ vocali ſonum ſcheva induiſſe, patet ex ܠܡܢܐ, ubi ſcheva ſub ܠ nõ per *e*, neq; etiã per *η*, ſed per *α* ab Evang. effertur. Vide Dieu Gr. Harm. p. 43. Dilherrum Eclog. Syr. pag. 53

Vocalis parva ad Syllabæ conſtitutionem plerũque vel ſchevatam, vel dagheſchatam adſumit ut מִשְׁפָּט *Miſch-pat.* פִּתְחוּ *pit-thu-*

Part. ood. Ebr. p. 3 *B. meus Parens* Coll. Iſag. p. 11: it. Exeg. L. T. p. 128. *Dilherrus* Eclog. Syr. p. 7. *Schickardus* מֹה p. 39. *Druſius* in alph Ebr. Antiq. p. 11. it. ad diff. loca Exod. V. p. 163. *Leonh. Marius* proleg. in Pentateuchum p. 44. *Pererius* in Apoc. p. 389. *Barth. Mejerus* Prodr. Philol. S. p. 39. & ſeqq. *Angelus Caninius* Inſtit. ling Syr. Arab. p. 9. *Schindl.* voce שקל p. 1934. & alij, quos dicti Auctores allegant. Inprimis v. CL. M. *Joh. Ern. Bornitius, Amicus meus ſingularis, qui noviſſimè Controverſiam hanc eruditè tractavit*, *Exercitatione geminâ de Characterum Judaicorum Antiquitate.*

Add. Rectè dicit Auctor, quòd י *cum vocalibus aliis coaleſcat in quaſi-diphthongũ.* licet enim י cum ◌ָ ◌ִ & ◌ֻ quodammodò diphthongum cõſtituere videatur, veræ tamen diphthongi, juxta CL. Buxtorf. illæ non ſunt. Hinc Præceptor noſter meritiſſimus Dilherrus ex Schvventero refert, *quòd antiqui Ebræorum, Chald. Syrorũ ne nomen quidem diphthongorum agnoverint*, Rudim. Syr. p. 10.

II. VOCALES.

Vocales ſunt quindecim. Reg. II.

Breves.			Longæ.		
Patach	◌ַ	a clar.	Kametz	◌ָ	a obſc.
Sægol	◌ֶ	æ	Tzeri	◌ֵ	e
Chirec parv.	◌ִ	i	Chirec magnũ	◌ִי	I
Kametzchatuph	◌ָ	o	Cholem	וֹ	*o*
Kibbutz	◌ֻ	u Gall.	Schurek	וּ	*u*

Breviſſimæ.

Scheva	◌ְ	*e*	
Chateph patach	◌ֲ	*a*	
Chateph ſægol	◌ֱ	*æ*	
Chateph kametz	◌ֳ	*o*	obſc.
Patach genufa	◌ַ	*a*	

Quomodo vocales hæ Ebræorum Magiſtris vocentur, docet Buxt. Theſ. Gr. p. 9. 11, ubi & rectè adnotat, quòd *ſcheva*

ÆTHIOPICA

Reg. 9. Non valet.

Non enim ሀው·ኪ፡ lego *Hauchasu sed hawuchani.* ſic ብሐውራትክሙ· lego *Bachâwurtecomu, in vagationibus veſtris.*

*in med. & initio, ut غَزَوُا *oppugnaverunt*, lego *gazawo.* وَلَاتَ *Walatta* وَكَلِمَة *Wakelama, & quicquid eſt.*

Reg. 10. Non opus.

Habet enim የ ſe per propriam vocalem, vel contrahitur etiã in vocalẽ ordinis tertii, ſic pro ጸየሐ፡ contractè dicitur ጸሐ፡

ARABICA

Vav præcedẽte Dſamma pronunciatur ut u.

Sic يَجْزُ *jagzu* lego, præcedente vero alia vocali, vel in ی vel in ي mutatur, de quâ mutatione videri poteſt *Erpenius*, Gr. Ar. p. 30, 31. quando verò habet vocalem propriam vel infra vel ſupra ſe, ut Weffcitur *

Ie quieſcit in Kesra.

Ut رَحِيمٌ *rahiman miſericors.*

Ubi verò non præcedit Kesra, vel in ی vel و mutatur, niſi ي propriam habeat vocalem, vel etiã cum Fatha diphthongescit. Vide paulò pòſt.

SYRIACA

Vav cum dzekovo & Ezozo in medio ac fine vocis obmutescit.

Ut ... ܦܘܠܘܣ *Πάυλος*, non *Paulus* vel *Paulvos*. Notat CL. *Dieu* ... in nominibus peregrinis, præſertim quando ... aut ... Gr. exprimenda ſunt, aut ... locum habere.

Jud quieſcit in Revozo & Chevozo.

Ut ܠܝ *Li*, non *Lii* ܬܪܝܢ *Teren*, nõ *terein*, ܝܠܕ non *jiledh*, ſed *iledh*.

Quod

Vav cum cholem & ſchureck obmuteſcit. Reg. 9.

Ut תֹּהוּ *inanitas* lego *tohu*, non *tovhuv*. Excipe, quando duas habet contiguas vocales, ut קוֹיִם *Kovim*, non *Koim*, *expectantes*, צַוָּאר *collum tzavvar*, non *tzafar* vel *tzavar*, in talibus enim eſt Dagheſch, non ſchurek.

Jod medianum vocali caſſum ſilet: at finale tantùm poſt Chirek vel Tzeri. Reg. 10.

Ut רַגְלָיו *raglaf*, non *raglaif* i. *pedes ejus*. כֵּלֶיךָ *Kelecha*, non *Kelaicha vasa tua*, פְּרִי *peri*, nō *perij fructus*, דִּבְרֵי *dibbre*, non *dibbrei verba*.

Nota. Finale cum cœteris vocalibus movetur, & coaleſcit in quaſi-diphthongum, ut יָדַי *jadai manus meæ*, אֲדֹנָי *adonai dominus*, גּוֹי *goj*, *gens*. תָּלוּי *talui ſuſpēſus*.

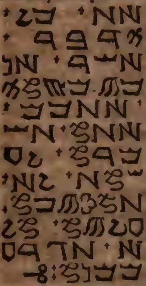
ὡς ἐν παρόδῳ monemus hîc ad imus, quieſcēt. lit. ſive vocal. officio apud Judæo in ſcripturâ Ebræo-Germanica etiam fungi litterā ע, per illam enim Germanicū e reddunt, ut רער, רעש, רען. Minùs verò aptè, juxta Buxtorffium, ijdem per litteram hanc exprimunt diphthongum German ö. Forſan illos neceſſitas, du Germanica Ebr. charact. commodè exprimere voluere, ad talem litteræ hujus uſum, qualem apud veteres Ebr. obtinuiſſe, non memini me legiſſe, adegit. Ad-

guam ignoraverit, ille non ſolùm libros Sam. legere, ſed & intelligere queat faciliimè. Quapropter plura h. l. de lingua hâc tradere ſuperſedemus. Sunt viri haut incelebres, qui S. Hieronymi Patris LL. peritiſſimi, ac Rabbinorum quorundam freti auctoritate ſtatuunt, eandem olim Samaritanarum atque Ebraicarum fuiſſe litterarum Figuram, cā nim., quam modò vidimus. Hodiernas v. Ebræorum litteras ab Esdra poſt captam Hieroſolymam & inſtauratione Templi, ſub Zerobabel eſſe inventas, vel à Chaldæis deſumtas, quod alij ſtrenuè negant. Nos de controverſia hac peculiari aliquando ἐὰν πὲρ ἐπιτρέπῃ ὁ Θεὸς Diſputatione ſumus acturi. Videri interim poſſunt *Crinesius* in כבבב p. 18. *Laur. Fabr.*

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA
Reg. 7. Non opus. አ enim nunquam ſine vocali reperitur, niſi quis vocalem ordinis quinti, quæ יֹ ſcheva reſpondere cenſetur, velit excipere. Quemadmodum nec ወ & የ. Ubi tamen nota: quòd licet አ, ወ & የ ſemper vocali aliquâ ſint adfecta, ac propterea propriè loquẽdo quieſcant nunquam, dentur tamen verba quieſcentia. ዐ do Hamza habet, quâ de notâ vide r. 23., licet vocali careat. Eadam obſervatio, quæ apud Syros.	Eadem. Sic كَانَ ٱللّٰهُ lego *Canallaho*, non *Cabanaballaho*. In primis verò quies יֹ ي contingit, quando ر quieſcens ſequitur, ut نَاصِرُوا *naſarus* ab initio verò quã do quieſcit, notâ Wesla adficitur, de quâ re vid. reg. 155. Quieſcentis etiã ي vice funguntur و & ـى poſt fatha, vocali & Giezma deſtituta, ut رَمَىٰ *rama*. Movetur tamen Eliph quan-ـد Ead. *Obſerv.* quæ *apud Syros.*	Eadem. Obſerva tamen, quòd interdum ut Judh pronuncietur, quando nimir. præcedit, vel ſequitur aliud ܝ: hinc lego ܐܐܪ *æar äer* è Gr. ἀὴρ, ܡܠܝܐ *melejo*, *plenitudo*. Eandem vim habet in omni Benoni quieſcente mediâ radicali Vav, ut ܩܐܡ lego *Kojem*, non *Kœm ſtans*. Tres verò tantùm habent literas quieſcentes ܝ ܘ & ܐ propterea que non reperiuntur verba quieſcentia in He.
Reg. 8. Non valet. Sic በረሀ፡ non lego *Bara*, ſed *barabaa*, *reficere*, *creare*.	Non valet. Habet enim He finale ſemper aliquam vocalem, vel recipit duo puncta, & tum ut T effertur.	Non valet. Lego n. ܟܠܗ *Culeh*, non *cule*, *tota illa*.

Vav

patet ex v. 32. cap. XII. Deut. quem præxeos loco hic è Crinesio ſubjicere placet.

Eth kol haddabar aſcher anochi mezavve ethchem otho thiſchmeru laaſoth, lo thoſiphu alaf, velò thigra mimmennu.

Unamquamq; rem, quam ego præcipio vobis, eam obſervabitis ad faciendum. Non addes ei, neq; detrahes ex eâ.

Ex hisce patet, quòd ſi quis ſaltim adductas litterarum obſervarit formas, nec Ebraicam linguam

Aleph qvieſcit, cùm vocali caret. Reg. 7.

Littera *quieſcere* dicitur, cùm non legitur, *moveri*, cùm pronunciatur.

Quies accidit quatuor Conſonis אהוי (quæ memoriæ gratiâ in nomine proprio אֱהוִי comprehenduntur.) Exemplum Aleph eſto vox רֵאשִׁית *principium*, quam leges *Reſchith*, non *Rehſchith*.

Notandum de litteris אוי & ה in genere, quòd 1 â priſcis pro vocalibus fuerint adhibitæ, quem uſum adhuc hodie præſtant in libris Rabb. ac Talmudhicis, ſæpèque juvant lectionem, ambiguam aliàs, & æquivocationem removent, א enim indicat ָ vel ַ, י notat ִ, ֵ. & ֶ, ו repræſentat וֹ & וּ. & ob hanc cauſam â priſcis אִמּוֹת הַקְּרִיאָה *matres lectionis* ſunt dictæ 2. Quòd quieſcant regulariter poſt vocales longas, interdum tamē & poſt breves 3. quòd ab initio non quieſcant, ſed tantùm in medio vel fine. 4. quòd ſæpè inter ſe permutentur, ac propterea etiā אוֹתִיּוֹת מִתְחַלְּפוֹת i. *litteræ permutabiles* dicantur. Vid. Eliam Lev. Gr. Ebr.

He finale nunquam legitur. Reg. 8.

Ut חָכְמָה *Sapientia*, lego *chochma*, non *chochmah*. Niſi puncto Mappik (de quo vide reg. 146,) notetur, ut גָּבְהָהּ *gofah altitudo*.

Vav

ÆTHIOPICA

Hinc etiam ap. illos non dantur cõjugationes graves, h. e. quarum media radicalis dagheſch forte gerit. pro iis verò utuntur formâ *Pahol.s*, uti infrà ad reg. 31. & 47. pluribus dicetur.

ፅ cum ſuffixo demonſtrativo ጉ፡ እንተጉ፡ *tumet* *Pſalm. III, 3.* Plur. እንተሙጉ፡ *Vosmet*.

Apud Aethiopes Dageſch Ebr. in ፡ quandoque reſolvi, patet ex dictione ሰንበት፡ *Sabbathum*, quæ eſt ex Ebr. שַׁבָּת. Sic ex Ebr. אַתָּ & אַתֶּם formant እንተ፡ *tu* & እንትሙ፡ *vos*. ó

ARABICA

Supra litteram ponitur, ac cũ Ebræorũ dagheſch forti eandem vim habet.

Omnibus competit litteris, etiã gutturalibus & ר, excepto ſolũ) ut patet ex trito illo بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Ubi littera canina ر contra morem Ebr. Teſdid gerit.

Vide plura infrà reg. 143. & 89.

Frequenter dagheſch forte Ebr. apud Arab. in ~ reſolvi, ſcribit Caninius p. 18. ubi adducit etiã dictiones אנביב & טנביר pro אביב & טבביר Conf. Schindl. Lex. p. 5. & 425.

SYRIACA

Carent enim Syri, ſicuti è Georgio Amirâ & Gabr. Sionitâ Syris doctiſſimis tradit Lud. de Dieu dagheſch forti. Ubi tamen ex analogia Ebraicâ, uti in conjugationibus gravibus defectivis Nun &c. dagheſch forte litteris imprimi debebat, illi pro eo litteras begadhkephath *Kuſchoi* adficiunt, quod litteras non geminat quidẽ, indurat tamen. ſic ܬܒܰܪ *tabar* lego, non *tabbar*, neq; etiã *tabhar*. Obſervatio illa de reſolutione Dagheſch fortis Ebr. in ~ hic quoque aliquando habet locum. Dicũt n. Syri ex Ebr. אַתְּ & אַתֶּם ܐܢܬܝ ܐܢܬܘܢ.

 Non

Ut שִׁבֵּר *Schibber*, non *Schibber*, neq; *ſchibber*, *fregit*.

Accidit regulariter omnibus litteris, præterquam quinque אהחער. Irregulariter tamen א & ר quoque inſcriptura quandoque reperiri Maſorethæ notarūt. In *Aleph* quidem quatuor locis, utpote *Geneſ. 43. verſ. 25. Eſra 8. verſ. 18. Levit. 23, 17. Job. 33, 21.* in Reſch etiam R. Moſe Kimchi pluribus in locis daghesch obſervavit, quæ allegat Buxt. Thes. Gr. p. 22.

Notandum hic ex eod. I. quòd Daghesch forte vocalem breviſſimam nunquam, (ſi modò exceperis vocem *ſtajim*, ubi Tav daghesch forte gerere, defendere ac probare ſatagit eximius Philologus M. Joh. Bohemus Gramm. Ebr. p. 26. quamvis alii ſtatuant contrarium, ut notat Auctor noſter ad reg. 13.) rariſſimè & impropriè longam ſequatur, & hinc ſi quæ illud præcedat, iſtam communiter in analogam brevem commutet, zeri in chirek, cholē in Kametz chat. vel kibbutz, Schureck itidem in kibbutz. exempla ſunt frequentiſſima. Interdū tamen & longas ſequitur. 2. quòd daghesch excluſum (quod fit propter guttur. & ר) vocalem præced. brevem in longam analogam convertat. Vid. Auctor reg. 129 3. quòd ex litterâ ſchevata, euphoniæ cauſa ſæpe excidat. ut in voce הַמְכַסֶּה pro הַמְּכַסֶּה *qui oper.* Pſal. 147 8.

Triplici v. pro triplici ſuâ functione, daghesch hoc forte Grammaticis venit nomine. Dicitur enim *characteriſticum*, *Compenſativum* & *euphonicum*, de quibus adpellationibus vide infrà, quæ ad reg. 143. adjecta.

Obſerva tm. 1. quòd daghesch forte Ebræorum apud Chaldæos ſæpè reſolvatur in נ, hinc pro אַתִּין & אַתְּ non rarò in ſcript. Rabb. אַנְתְּ & אַנְתִּין reperitur, ſic Dan. II. 16. pro יִתֵּן legitur יִנְתֵּן *dabit*. ſic ibid. v. 21. pro מַדְּעָא dicitur מַנְדְּעָא, qui Chaldaiſmus in Ebraiſmum quoq; videtur tranſlatus Job. xvii. 2. ubi pro קִצֵּי legitur קִנְצֵי. 2 quòd Targumiſtæ ac Rabbini ו & י dageſchandum ſæpè geminent. 3. quòd ex littera ſchevata frequentiùs quàm apud Ebr. excidat. 4. vocalem magnam ſequatur apud Rabb. 5. ex gutturalibus ſine compenſatione excludatur frequentiſſimè.

Aleph

ÆTHIOPICA	ARABICA	SYRIACA

ÆTHIOPICA

Reg. 4. Non opus.

Apud illos v. litteræ ש reſpondet ሠ, loco ש adhibent ሠ. ut ex שָׁמַיִם fit: ሰማያት *cæli*, ex שׂום formant ሠየመ *conſtituit*. ex שָׁלוֹם fit ሰላም *pax*.

Reg. 5. Non valet.

Ead. obſervatio, quæ apud Arabes Dicit quidem Renatinus ጸ, ut pe *fortiùs efferri*. θ item & T. cum *puncto Dagheſch*, ſed Æthiop. vel *dagheſch forte*, vel *lene* habere, eundem ideò cenſere, non arbitror.

▲ *ſtiter* dictum. Sæpè tamen puncta hæc omittuntur.

Reg. 6. Non valet.

ARABICA

س cum tribus ſupra ſe pūctis ſibilat craſſiùs, ſine illis exiliùs. Sic lego بِسْمِ *bismi*, non *biſchmi*, quomodo legendū, ſi ſcriptum eſſet بِشْمِ

Non valet.

Sicuti enim Arabes figurâ, ita quoq; uſu *dagheſch lenis* carēt: litteræ n. *Beghadbkephath* unius ſaltim apud illos ſunt poteſtatis, quam alphab. ſuprà allatum exhibet.

♉ Molliter verò efferuntur litteræ *Beghadbkephath* apud Syros, ſi non fuerint ab initio dictionis, nec poſt ſcheva quieſcens, nec loco dageſch Ebræorum fortis, & tunc infra illas pingi ſolet pūctum, ܦ Raphe Ebr. reſpondens, *Rucheh. c. mol.*

Teſdid litteras geminat,

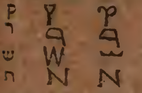
SYRIACA

ܕ quando punctum habet infrà, valet *d*, quādo ſuprà *r*, ut ܐܡܪ *dixit*, ܥܡܕ *baptizatus eſt*. Quæ *puncta cum r[illegible] & dſekovo imerdh coincidunt*.

Kuſchoi litteras Beghadkephath indurat.

Reſpondet Dageſchleni Ebr. & eſt punctum ſupra vel in ventre litterarū ܒ ܓ ܕ ܟ ܦ ܬ ab initio dictionis vel poſt ſchera quieſcens lego igitur [illegible] *tegbo*. [illegible] *balkhud*, nō *bhalchud*.

Non valet.

Manet hæc forma in principio, medio & ſine.

Vocalium figuras in L. Sam. ſe non vidiſſe, teſtatur Crineſius l. c Ex Ebraicâ igitur analogiâ ſonus earum petendus.

Púcta διασταλτικὰ, qual. ap. Latinos ſunt comma, colon, ſemicolõ &c, apud Ebræos Rebhiah, Dsakephkathon, Athnach &c. in Samaritanâ Script. non reperiuntur, teſte eod. Adhibent tamen Sam. confuſionis vitandæ gratiâ poſt ſingulas dictiones púctum unicum ad caput ultimæ vocis litteræ poſitum: poſt integram v. ſententiam duo puncta; ſicuti hoc omne

Eadem.

ſpeſcuntur in *Radicales* ac *Serviles* Sed de diviſione hâc infra reg 87&. ſeq. multis erit agendum.

Schin cum dextro puncto ſibilat craſſius, exilius cum ſiniſtro. Reg. 4.

ut שֵׁשׁ *Schesch ſex* שֶׂה *Sah pecus.* Quæ puncta interdũ cum Holem coincidunt, ut מֹשֶׁה *Moſch a Moſes.* שֹׂנֵא *ſone hoſtis.*

Daghesch lene litteras Beghadhkephath indurat. Reg. 5.

Punctũ intra litterã dicitur *Daghesch:* eſtque *duplex, Lene & Forte. Lene* eſt, quod ab initio, vel poſt ſcheva quieſcens ſcribitur: Cœtera ſunt *fortia.* Cum leni litteræ בגדכפת ſonant durìuſcule B. G. D. C. P. T. ut בֵּן *ben filius,* גַּן *gan hortus,* דָּם *dã ſanguis,* כִּי *ki quoniam,* פֶּה *Pe os,* תֹּם *tom integritas. absq. illo litteræ* בגדכפת *ſ. unt aſpiratè* βγδχφθ, *ut* אָב *abh pater,* חָג *chagh feſtum,* יָד *jadh manus,* רַךְ *rach mollis,* סוֹף *Soph finis,* אֵת *eth tempus.* Quãdo aſpiratæ eſſent hæ litteræ Beghadhkephath, pingebatur ſuper illas olim lineola, *Raphe* dicta, quæ etiamnũ in libris Ebræo-Germanicis conſpicitur addita. Vid. Buxt. Thes. Gr. p. 14.

Forte literas geminat. Reg. 6.

ut

Eadem obſerv.
Imò multò major, in primis in claſſium diverſarum diſtinctione, ubi linea parumper prolongata diverſam conſtituit claſſem.

ultimam eidem in fine, ſed extra connexionem.

Reg. 3.

Eadem.

Eædem obſervationes cum Ling Ebr. & Syr.

Addit quidem adhuc ſextum ordinem Reatinus, dum ᵽ peculiarem ſedem tribuit, & *epiglotticam* facit, de quâ tamen Reatini ſententiâ alij diſcedunt, ad *Palatinas* dictã litterã referentes, cum quibus & nos facimus.

Eadem obſerv.
Adde modo quòd pũcta inprimis obſervare opporteat. Sic ﺒﺘﺜﻨ & ﻴ ſo'â punctorum locatione differunt, ut ﺧ ﺧ ﺝ ﺝ &c. Sic quoq; ap. Arab.

Eadem.

Eædẽ obſervationes. Quæ v. vel gutturales, vel linguales ſint, patet ex collatione cũ Ebr.

Eædem obſervationes, quæ apud Syros.

Dividunt inſuper Arabes litteras in *Solares* & *Lunares*. *Solares* vocant litteras Linguales & Dentales, reliquæ Lũnarium illis veniunt nomine.

Eadem obſerv.
Sic ܐ & ܐ, ܒ & ܟ ܦ & ܦ, ܒ & ܟ, ܘ & ܙ, ܕ ܪ ferè cõveniũt figurâ.

Quæ *Quadruplicem* habẽt *figuram*, uſurpant primam ab initio, ſecũdam in medio in connexione, tertiã in fine in connexione.

Eadem.

Eædẽ obſervationes. *Omnis v. littera ad illam claſſem, in quâ ei reſpondens Ebraica eſt, referenda.*

Sic quia ܦܡܒ reſpondent Ebr. ב, מ & ף, igitur ad Labialium claſſem referuntur, ac proptereà facilè quoq; inter ſe permutantur.

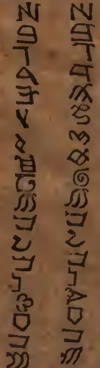
Notandum inſuper, quòd & apud Syros litteræ diverſi inſtrumenti inter ſe permutentur, quod inferius in appendice oſtẽdetur prolixè.

quan-

Crineſius diatr. de Ling Sam.) *cum Ebr. una & eadem.* Geminam v. hujus linguæ deprehendere licet litterarum formam; unam, quâ Samaritani in MS. utuntur; alteram, quâ libri Samarit. apud nos excuſi. Valor litterarum idem, qui Ebraicarum. nam *reſpondet Impreſ. MS.*

Ebr. Form.

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ

Oportet autem cautè inter ſimiles diſtinguere; quod diſcrimen omne in apicibus & angulis *conſiſtit: ut ex horum accurata collatione patet* אצג:בכרךךןוטמכסחהתףץ.

Quæ duplicem figuram *habent, uſurpant poſteriorem in fine tantùm, alteram alias ubique*

Ratione pronunciationis diſtribuunt in Gutturales, Labiales, Palatinas, Linguales, & Dentales. Reg. 3.

E Gutture *procedunt hæ quatuor* אחהע, *per* Labia *compreſſa prorumpunt totidẽ,* בומף *dictæ, in* Palato *formantur* גיכק, Linguales *ſunt quinque* דטלנת, *tandem per* Dentes *(vel gingivas edentulorum) ſibilant* זסצרש.

Diſtributionis hujus uſus cum primis conſpicitur ac fundatur in trito illo omnibusque Linguis communi Gram. Canone. Litteræ unius Organi facilè inter ſe permutātur. Cujus regulæ utilitas præcipuè deprehenditur, quando vôcabula aliarum Lingg ab Ebræâ primigeniâ deducere volum9. Vid. Crucigeri Lex. Harm.

Notabilis quoque ac nobilis eſt litterarum diviſio, eaq; omnibus linguis Orientalibus communis, quâ litteræ diſpe-

Typus Characterum Æthiop.

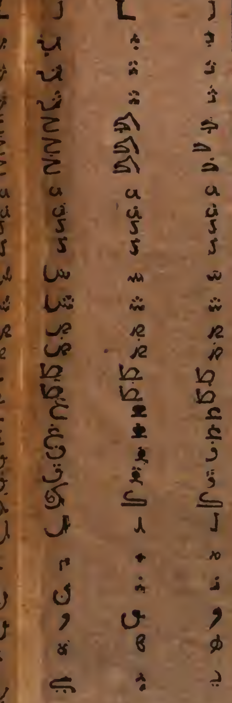
a breV. u long. i. long. a long. e. long. e breV. Vel conſ. o.

Hoi.	ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ህ	ሆ.
	ha	hu	hi	ha	he	h	hω
Lavi.	ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ.
	la	lu	li	la	le	l	lω.
Haut.	ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	ሔ	ሕ	ሖ.
	ha	hu	hi	ha	he	h	hω.
Mai.	መ	ሙ	ሚ	ማ	ሜ	ም	ሞ
	ma	mu	mi	ma	me	m	mω
Saut.	ሠ	ሡ	ሢ	ሣ	ሤ	ሥ	ሦ
	ſa	ſu	ſi	ſa	ſe	s	ſω.
Res.	ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሬ	ር	ሮ.
	ra	ru	ri	ra	re	r	rω.
Saat.	ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ስ	ሶ
	ſſa	ſu	ſi	ſa	ſe	s	ſω.
Kaf.	ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	ቄ	ቅ	ቆ
Bet.	በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ
Tavi.	ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቴ	ት	ቶ
Harm	ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	ኄ	ኅ	ኆ
Nahas.	ነ	ኑ	ኒ	ና	ኔ	ን	ኖ
Alph.	አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	እ	ኦ
Caf.	ከ	ኩ	ኪ	ካ	ኬ	ክ	ኮ
Vave.	ወ	ዉ	ዊ	ዋ	ዌ	ው	ዎ
Hain.	ዐ	ዑ	ዒ	ዓ	ዔ	ዕ	ዖ
Zai.	ዘ	ዙ	ዚ	ዛ	ዜ	ዝ	ዞ
Jaman.	የ	ዩ	ዪ	ያ	ዬ	ይ	ዮ
Dent.	ደ	ዱ	ዲ	ዳ	ዴ	ድ	ዶ
Gheml.	ገ	ጉ	ጊ	ጋ	ጌ	ግ	ጎ
Thait.	ጠ	ጡ	ጢ	ጣ	ጤ	ጥ	ጦ
Pait.	ጰ	ጱ	ጲ	ጳ	ጴ	ጵ	ጶ
Zadai.	ጸ	ጹ	ጺ	ጻ	ጼ	ጽ	ጾ
Zzapp	ፀ	ፁ	ፂ	ፃ	ፄ	ፅ	ፆ
Af.	ፈ	ፉ	ፊ	ፋ	ፌ	ፍ	ፎ
Pſa.	ፐ	ፑ	ፒ	ፓ	ፔ	ፕ	ፖ

Figura Litter…

Elif	א	ا
Be	ב	ب
Te	ת	ت
Thſe	ת̄	ث
Gjim	ש	ج
Hha	ה	ح
Cha	ח	خ
Dal	ד	د
Dhſal	ד̄	ذ
Re	ר	ر
Ze	ז	ز
Sin	ס	س
Sjin	ש	ش
Sad	צ	ص
Iad	צ̇	ض
Da	ט	ط
Dat	ט̇	ظ
Ain	ע	ع
Gain	ע̇	غ
Pſe	פ	ف
Kaf	ק	ق
Kef	כ	ك
Lam	ל	ل
Mim	מ	م
Nun	נ	ن
Wav	ו	و
He	ה	ه
Ie	י	ي

…ILLARUM		ARABICARUM.	
L	J	L	J

Ol
Bet
Go
Do
He
Vav
Zain
Hhe
Tet
Jud
Co
Lo
Mi
Nu
Sem
Ee
Pe
Sſod
Gqo
Riſc
Schi
Tau

ÆTHIO

HAR
NIÆ A
Ling. cur
CA

Reg. 1 Æthio
gunt d
ſum.

Differunt i
thiopes(qu
os ſequ:,te
bus Capellu
Is. Caſaub
c. 9.) ab O
cæteris,qu
jum ſcribu
cales con on
nectunt. Litt
ſcrivacem f

Reg. 2. Conſc
numera

Nomina, figu
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

HARMONIÆ
Ling. Chald. cum
Ebræâ
CAP. I.
De Lectione.

Cùm Chaldæi toto ferè hoc cap. I. cum Ebræis conveniant, nec niſi paucisſima habeant peculiaria, nobis paginæ hujus & ſubſequentium complendarum gratiâ pauca de Linguâ Samaritana allubeſcit hîc inſerere. Nulla v. linguarum Orientalium propius abeſt à Linguâ Ebræâ, quàm hæc ipſa, quippe quæ juxta communem Dd. ſententiam, *ſolis externis litterarum conſonantium* (vocalium enim punctorum figuras expresſas non habent Samaritani) *ſignis ab ea diſtincta; quoad internã ſui cõſtitutionem* (quam in νοήματι καὶ ἐκφράσει eſſe occupatam, rectè omninò cenſet CL.

INSTITUTIONUM
Linguæ Ebrææ.
CAPUT. I.
DE LECTIONE.

Docet legere 1. Conſonantes. 2. Vocales 3. Tonum rectè locare.

I. CONSONANTES.

Ebræi legunt ſiniſtrorſum. Reg. 1.

Litteras à ſe invicem diſtinguunt, & ab his quoq *vocales*, ita ut hæ ab iſtis, externæ ſc. ratione figuræ, prorſus quandoque abesſe posſint.

Non obſtat, quòd Rabbini א & ל quandoque h. m. ﭏ, vel ita ﭏ forment, & qs. connectant, hoc e. rarisſimum eſt.

Conſonantes numerant XXII. Reg. 2.

Quarum nomina, figuras & poteſtates ſequens exhibet tabella,

Lamedh	ל	*L*	*Aleph*	א	*aſpir. len.*
Mem	מם	*M*	*Beth*	ב	*Bh*
Nun	נן	*Nun*	*Gimel*	ג	*Gh.*
Samech	ס	*S*	*Daleth*	ד	*Dh.*
Ajin	ע	*aſp. fort.*	*He*	ה	*H.*
Pe	פף	*Ph.*	*Vav*	ו	*V. Conſon.*
Zade	צץ	*Z.*	*Dsain*	ז	*ds*
Kuph	ק	*Q. K.*	*Chet*	ח	*χ*
Reſch	ר	*R.*	*Teth*	ט	*t*
Schin.	שש	*ſh. ſch*	*Jod*	י	*J Conſ.*
Tau	ת	*Th.*	*Caph*	כך	*Ch.*

Oper-

LECTORI PHILOLOGO S.

IN tāte Grammaticorum in omnibus ferè Linguis abſolutisſimorum proventu, quem eruditum hoc & ſuperius ſeculum tulit, novas adhuc Præceptiones Grammaticas qui cogitat, de eo rectè forſan aliquis dixerit, quòd ἐν Αἰγύπτῳ σῖτον ἀγειν laboret: an æquè etiam haut, puto, de illo, qui Linguarum variarum, inprimis Orientalium, charactere ferè ſolùm diſſidentium, harmoniam ac convenientiam ſedulò perpendit, & ſic quamplurimas linguas uno conſpectu perluſtrandas exhibet. Fecere hoc, & non ſine inſigni laude fecere *Chevallerius*, *Bonaventura Cornelius Bertramus*, *Angelus Caninius*, ac noviſſimè nobiliſſima Philologorum celeberrimorum biga, *Joh. Buxtorfius* & *Lud. de Dieu.* Sed pleriq; horum vel defectu propriorum cujusquè Linguæ characterum, Ebraicis ſaltim litteris (quæ res quanti lectori, quando genuinis characteribus exaratos libros poſtmodum legere neceſſum habet, adferat impedimenti, propalam eſt) Linguas Ebrææ cognatas exhibere fuere coacti, vel Chaldæam ſaltem Syramq;, cœteris Orientalibus omiſſis, tum inter ſe, tum cum L. Ebr. conferre, ſibi habuere propoſitum. Geminum hunc defectum ſuppleri poſſe ratus ſum, & mecum Viri ac Patroni mei magni, ſi ſingulæ Linguæ Orientales propriis ſuis ac quaſi nativis tradantur characteribus, atq; Arabica Æthiopicaq; Ling. quæ non minus, quàm Chaldæa ac Syra, natu licet fortè minores, genuinæ Ebrææ matris filiæ, honore hoc ut cum Ebr. conferantur, non habeantur indignæ. Hunc iſtis exhibere, propriisq; characteribus adhibitis *Lingg. Chaldæa, Syra, Arabica, Æthiopicæ*, (inſperſis hinc inde Obſerv. *Rabbinico Talmudbicis*) *cum Ebr. Harmoniam* oſtendere, juxta methodũ CL. *Schick.* D. F. ſum adgreſſus. Si minùs, quem intendi ſcopum adſequar, cauſam pro me dicet mea juventus, cui, ut tantum opus adiret, auctores fuêre Viri graviſſimi. B. V.

Ad Eximium Dn. M. Iohannem Erneſtum Gerhardum Io-
annis, Archi-Theiologi illius, Filium patriſſantem,
HARMONIAS
LL. ORIENTALIUM, ſcilicet CHALDAICÆ: SYRIACÆ:
ARABICÆ: ÆTHIOPICÆ cum EBRAICA
diſtinctis charatteribus, iisq; geminis & propriis Jenæ edentem,
Phalecium

JAne Erneſte, Patris coruſca imago,
Muſarum, Charitumq; docte Alumne:
quem Salana fovet ſuis in ulnis,
Fama & quem niveis vehit quadrigis.
Tu ſeptemplicis Artis es Magiſter,
& ſeptemplicis inſuper peritus
Linguæ. Præditus es labris Latinis:
Græcis: Ebraicis: tibi loquela
Chaldæa: inſuper Arabum, Syrorum
Voces Aethiopumq; cognitæ ſunt.
Id nos Harmoniæ docent abundè
Linguarum auſpiciis tuis, (Juventus
quam pridem cupiit) typisq; ſacræ.
Has Linguas alii dedere nobis:
aſt unô intuitu dedit Juventæ
nemo. Primus es omnium profectò.
Tu das Ebraicæ (Juventa plaude!)
Matris Filiolas typis ſuis &
unô quatuor ordine intuendas:
Chaldæam atq; Syram (locô ſupremô
quæ ſtant) Arabicamq; conſequentem,
nec non Aethiopum gravem loquelam.
Qui Te Philologum ſalutat, ille
Verum Mnemóſyne jubente dicit.
Qui Te Theiologum canet, futurum
& Patrem Redivivum, Apollo is alter.

Beneficiorum à Gerhardinis acceptorum memor, amoris & honoris ergo L. M. Q. transmittit.

M. Adrianus Beyer Eccleſiæ Jenenſis
Diaconus.

Lecto-

NOn pictam; vivam magni ſed cerno Parentis
Effigiem, in te dum flecto, GERHARDE, animum.
Divinæ is ſtudio Sancto, Herculeoq; labore,
Vivus adhuc mentis tot monumenta dedit.
Nec dum defunctus placidâ in requiete quieſcit.
Poſthuma quod liquidò tot ſacra ſcripta docent:
In luce apricâ nobis *digniſſime tanto*
Fili Patre! tuo quæ ſtudio ſtatuis.
Ex proprioq; penu adjungis, quæ doctior orbis
Miratur, propter te celebratq; Deum.
Macte animo hoc! tecum benedictio dia perennet;
Ingenij vires detq; ſubinde novas!
Benevoli affectus teſtandi ergo adpoſuit
Salamon Glaſſius D & Superint. Gothæ
23. April. A. C. 1646.

Ad
Excellentiſſimum Dn. M. JOH. ERNESTUM
GERHARDUM, Magni Parentis magnum filium,
inſtitutiones Grammat. πολυγλώττας edentem:

IN natum *ſi unquam exemplum manare* Parentis
Vidimus exemplum hîc cernimus egregium!
Nato *macte* Pater! Patre *macte ò optime* nate!
Tu famam amplificas illius: ille tuam!
Dum linguas jungis Vir præſtantiſſime, *coas,*
HARMONICEq, locas ordine quamq, loco:
Macte labore iſto! tanto *digniſſime* patre
Gnate! *bene* exemplo *perge merendo* patris!
Sic, quæ Summa patrem *manſit: te Summa manebit*
Gloria, cum fueris-poſt pia fata ſuper!
Erffurti, gratulabund. adpon.
M. Sebaſt. Schröter ad D. Michael.
Paſt.

MIra ſatis res eſt: dum ſera crepuſcula noctem
orbe trahunt, radiat Sol oribundus humo.
Juſtitiæ Sol eſt, quô noctis imâgo fugatur,
& jubar ætherei dogmatis orbis habet.
Sphinx Styge cede procul: proculi Logodædale, tornans
& ſalebras, Apinis eq; Celeuſma tricis
Uſus enim variæ linguæ hæreſim & aſtra refutans,
immotâ fidei mœnia rupe ſtruit.
Hieraglottaſtrophas, Perſeus velut enſe Meduſam,
ſternit, & amne, velut Pegaſus, ornat humum.
Ergò GERHARDE *facis rem gratam Aganippidos undis,*
dum pentaglotton impiger edis opus.
Quin Tibi Templa, Lycæa; ſolum, polus, omine fauſto
grata ſonent, gradum dum videt orbis opus!
SAXONIS *Albiaci decorans juga clara Sionis,*
*(*LVTHERI *ôre, Sacro dum ſcadet, amne, ſolum,)*
Faxit, ut alveplos derives, flumine largo
dives, in Eoas, Heſperiasq; plagas.
Sic tuus ille labor, Perſeus veolos, Hæreſin omnem
impedit, & recreat Pegaſus amne Scholas!
Cimmerias ſic TE tenebras Hyperionis aſtrum
pellet, & in tenebris lux orietur humo!
Leucoreus cunctos ſi TE fluit amnis in amnes,
orbis: LVTHERI *Stella, Parentis honos!*

11. Calend. Majas A. Χειροτονίας cIↃIↃCXLVI. τιθεὶς ἐν προεδρίας f. gratulabundus

M. JOHANN. Vollbracht: Phyſices Prof. Publ.
p. t. Facultatis Philoſophicæ Decanus: Academiaq; ERFFURTINÆ
RECTOR.

Non

Dn. D. JOHANNES CAMMAN JCtus & Reip. Brunſuicenſis Syndicus primarius,

litteris Brunſ. d. 12. Oct. Anni 1645. exaratis

PRodromum & ſpecimen Linguæ Æthiopicæ harmonicè cum aliis Linguis Orientalibus conferri cœptæ ex transmiſſis quaternionibus lubentiſſimè cognovi; quam collationem & quidem per columnas foliorum ſibi invicem reſpondentem valdè probo, continuationemq; cœptæ hujus harmoniæ πανταγλώττου, ut brevi mihi quoq; videre liceat, diſcupio &c.

Dn. D. THOMAS REINESIUS, Medicus Altenburgenſium ordinarius.

litt. Altenb. d. 7. Sept anno 1645.

ad Georg Crauſerum Gymn. ibid. Rectorem exaratis.

STudium conferendarum ad matricē ſuam Ebræam Linguarum Orientalium in M. Gerhardo adprimè placet & hortator ei ſum, ſi quidquam apud eum valet mea tenuitas, ne deſerat cœptum &c.

Dn. JOHANNES ZECHENDORFFIUS Gymnasii Cygnæi Rector

litteris Cygneæ d. 29. Aug. 1645. datis.

SUmmâ cum voluptate & me hercule cupiditate novarum Linguarum cognoſcendarum legi non ſolùm, ſed & admiratione ingenij tui traditas perlegi, nec deſtiti, quin uno & temporis & lectionis protelo omnes Tuæ inſtitutionis paginas percurrerem. Pro quibus gratias ago ſummas, Ex ijs enim id fructus retuli, ut quia præter lectionem mutilam & incertam in Æthiopicis mihi parum (deſtitutus n. ſum libris in hac Lingua) in eam tamen de cætero Deo vitam prorogante, in eam, inquam, me pleno ore, ut cum Poeta loquar, proluam, nactâ tam commodâ informatione &c.

JUDICIA QUÆDAM DE PRÆSENTI OPUSCULO.

Dn. D. SALOMON GLASSIUS Superattendens Ducatûs Saxo-Gothani Generalis,

litt. Gothæ d. 19. April. 1645. datis.

ALterum, quod intimaſti πολυγλωττίας ſpecimen (Sick. ſc. harm) orbis Chriſtianus avidè excipiet. In quo ut pergas, ut cœpiſti, moneo peramanter &c.

Id. litt. Gothæ 14. Sept. ejusd. Anni dat.

LItteras tuas amoris favo ſtillantes rectè accepi, ſimul & ſpecimen primum Grammatices Schickardinæ, inſigni augmento cœterarum Orientalium Linguarum exornatæ: qui equidem labor non poteſt non mihi & omnibus bonis placere, utq; ad finem optatum perducatur, & multos τοῖς φιλολόγοις præſtet uſus à DEO precor &c.

Dn. D. MICHAEL WALTHERUS Eccleſiarum in Ducat-Brunſuic. ac Lunæburg. Superintend. generaliſſimus

litt: Cellis Dom: 18. Trinit. Anno 1645. datis

PRopoſitum tuum in concinnanda omnium Linguarum Orientalium Harmonia felicitet *Jeſus Chriſtus*! Mihi profectò illud tam eſt ad ſalivam, quàm poſt Scripturam Sacram quicquam aliud. Labor hic erit omnibus utiliſſimus & multis addet calcar, ut eandem terant ſemitam & Philologiam Sanctam calidius habeant. Gratias itaque ſummas ago pro communicatis primis Quaternionibus. Illos, qui proximè typis concredentur, mihi non minùs polliceri auſim,

Dn.

quòd non unis litteris ad opuſculum hoc cōtinandum M.T. me inſtigarit. Suſcipe igitur, PATRONE OPTUME, MAXUME, in tutelam TUAM ac patrocinium paternum fœtum hunc immaturum, qui tn. ut lucem adſpicere auderet, blandis TUIS admonitionibus effectum. Suſcipe, inquam, mente hilari ac fronte innubi, nec permitte ut ſpes mea quam in TE collocavi, decollet. Ita DEUS Opt. Max: γλώσσαρχ☉, qui ad refrenandam ſuderbiā γλωττοσύγχυσιν, ut juſtiſſimam pœnam humano generi immiſit, hodierno verò die per admirandam Spiritus Sancti effuſionem ſuper Apoſtolos, Evangelij in univerſo obe prædicandi legationem munusq; ſubituros primam qs. Linguarum diverſisſimarum Harmoniam in Legatis ſuis conſpici voluit, diutiſſimè Magnif. TUAM ſervet incolumem, ut habeat in TE porrò Resp. fulcrum ſolidiſſimum, Eccleſia Fautorem ſincerum, Scholæ Conſervatorem benigniſſimum, Eruditi decus eximium, qui litteras ſectantur, Mœcenatem faventiſſimum, ego deniq; meaq; ſtudia Patronum ac Promotorem immortalem. Wittebergæ ex ædibus Lyſerianis d. XVI. KL. Junl Anni CIↃ IↃC XLVI.

Nobiliſs. Veſtræ. Magnificentiæ

Cultor & Admirator
devotiſſimus

M. Joh. Erneſtus Gerhardus.

b JUDI-

Præceptoris voce didicerim, immò diſcere allaboraverim, ne objici mihi poſſit, notiſſimum illud TUÆ *Magnificentiæ Arabum proverbium,* لَا تَتْرُكْ فُرْصَةً عَنْكَ . *cujus ſenſum ita Arabs quidam exhibet:* لَا تَتَزَيَّنْ بِحِكْمَةٍ لَسْتَ تَفْهَمُهَا وَلَا تَفْتَخِرْ بِمَنْفَعَةٍ لَا تَعْرِفُهَا ۞

Sed tanti tamen apud me fuit tantorum virorum adprobatio, ut ceu vinculo quodam adamantino ad cœpti continuationem fuerim tractus, & ſic ſummam meam audaciam ac temeritatem juvenilem propalaverim. Invadit jam illud: Ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει. *dubito nullus, multos, in me idem hic quadrare, adſeveraturos. Adſentior lubens, nihilq; nunc magis in votis haberem, quàm integrum adhuc mihi eſſet, vel juveniles hoc auſus prorſus abolere, vel cùm illud non concedatur, modò ſaltem iſtam Arabum gnomam obſervare.*

أُرِيدُ كَرَمَكَ بِيَمُوكَ لَا بِيَمُو غَيْرِكَ ۞

Sed nec hâc viâ ire jam conceſſum. Quid igitur faciendum? deliniendi bonorum animi, ut errata typographica, quorum magnam ſegetem poſt Indicem exhibemus, haut gravatim tollant, & quæ à me ipſo errata, tamdiu dextrè interpretentur, usq; dum, quando altera editio forſan σὺν θεῷ *prodierit, memoratam Arabum ſententiam meam facere rurſum fuerit licitum. Hoc igitur ſi precibus meis a malevolis, de æquis enim non ambigo, impetrare haut valuero,* TUA, *Vir ſumme, auctoritate efficere potes, & effecturum* TE *etiam, certo confido. Talem quippe* TE *novi* Patronum, *qui imbecillem hunc fœtum non ſolùm defendere poſſit, ſed & velit. Latere enim jam nunc ſinit ſingularem iſtam* TUAM *ac verè paternam, quâ ab aliquot jam annis indignum me proſequeris favorem, cujus tot extant illuſtria* τεκμήρια, *ut ſi recenſere eadem, dies deficeret, id ſanè luculentam illius, quod dixi, ſpem mihi exhibet,*

quod

TE exaratæ, quarum aliquot, niſi memoria me fallit, videndi, cum Tecum
eſſem, copiam faciebas, nec non libri non pauci, quos ſua illuſtri manu Tibi
inſcripſit ac dono dedit, ut alia ſummæ ac principalis clementiæ ſigna, erga
Brunſuigæ TUÆ notiſſima, jam prætercam [illegible]
ro contentus fuiſti, Vir maxime, ipſe ſolum Linguarum [illegible]
lere, ſed multorum etiam aliorum ad earundem amorem animos [illegible]
taſti. Ad hæc, ſi quæcunque illorum, quos allexeras, ſtudium promo-
poſſe ratione, vidiſti, omiſiſti nihil. [illegible]
[illegible] *publicam & ad ſeram poſteritatem propagandum* [illegible]
[illegible] *quod in typos Æthiopicos, quibus* [illegible]
noſtra (Coloniam excipio, ubi ſuperiori ſæculo Pſalterium [illegible]
litterisq; prodiit) ſed & Angliæ, Gallia, Hiſpania, immo & Linguarum
Orientalium cultrix ſtudioſiſſima Belgium, hucusq; caruit, [illegible]
[illegible] *de cauſa, qui libri* [illegible]
[illegible] *extantes publicæ luci* [illegible] *literis committi poſſent.* [illegible]
[illegible] *cognoſceres, poſſidere me libellum Precationum Lingua hac & cha-*
racteribus exaratum, auctor mihi extitiſti & adhortator, [illegible] *ut*
in Latinam funderem Linguam, & præmiſſis [illegible]
tionibus cum [illegible] *in publicum prodire juberem. Id quod* [illegible]
[illegible]*ctum fuiſſet, niſi neſcio quæ impedimenta voto ac voluntati* [illegible]
fuiſſent relictata. Nec tamen fruſtra hactenus liberalitatem TUAM
[illegible]*, vel beneficium Tuum occultare voluiſſe videatur,* [illegible]
[illegible] *Linguarum Ebr. Chald. Syr. Arab. H*[illegible]
[illegible]*, quibus refragari nolui, nec potui etiam,* [illegible] *Lin-*
guam Æthiopicam in conſortium [illegible]
ſeu volumini. Tibi igitur [illegible]
[illegible] *hocce percepturi* [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Pro-

provectiq; ſcientia fecit in univerſa noſtrâ Germaniâ clariſſimum, & ad ſummum in Republicâ patriâ evexit locum, ita rerum Theologicarum cognitio, quâ non illis etiam, qui dictæ ſcientiæ Doctores audiunt, jure conferri poteſt, nobis hic Te ſuſpiciendum, & Linguarum tum Occidentalium, tum Orientalium plurimarum peritia vere celebrem, non inter Juriſconſultos tantum, ſed Linguarum quoq; conſultos, [illegible] reddit, quâ literarum [illegible] fecit admirandum. Me ſanè, [illegible] rerum, qui Linguarum addiſcendarum amore incenſi, [illegible] ita in Tui admirationem rapuiſti, ut ab eo tempore, quo primum benevolentia Tua, proximè ab Ampliſſimo Viro Dn. Philippo Horſt *Philoſophiæ Practicæ & Oratoriæ in alma Salana Prof. Publ. celeberrimo & Facultatis Phil. Seniore meritiſſimo, Patrono ac Promotore meo perpetim colendo, [illegible] fores, Tibi ſoli ſtudia mea probari, Unice exoptaverim. Dum enim inſpexi & vidi non ſine ſtupore vidi ingentes illos raroſq; Tuos theſauros, quos in Linguis recondidiſti, & quæ pluribus [illegible], Tibi comparaſti. Neq; enim ſat Tibi fuit, in primo juventutis flore Linguarum Gallicæ, Italicæ, Hiſpanicæ, Bohemicæ, Sclavonicæ, Anglicæ, &c. deliciis [illegible] ſtudia mitigaſſe: ſed ætate quoq; creſcente, inter graviſſima Reip. munia & concatenata negotia publica, Linguis etiam Orientalibus Ebrææ, cujus fundamenta in adoleſcentia jeceras, Chaldææ, Syræ, Arabicæ, Perſicæ, Turcicæ, &c. aliquid ſubciſivi temporis dare, non inſuper habuiſti. Haut quaquam enim Te fugiebat, ſicuti iſtarum ſcientiam ad Legationes, quibus non paucis cum immortali nominis Tui gloriâ functus es, [illegible] ſubſidium plurimum conferre; ita harum ad Opuscula divina, quorum major ſemper Tibi, quàm rerum mundanarum omnium cura fuit, percipienda, maximam eſſe utilitatem, imo &, ſi [illegible] ſalus excipiat, neceſſitatem. Factum hinc, ut Illuſtriſſimus Princeps ac Dominus, Dn. AUGUSTUS, Brunſvicenſium ac Lunæburg. Dux &c. heros glorioſiſſimus, Princeps ac Dominus meus clementiſſimus, Te non modo propter ſingularem Juris ſcientiam, ſed & propter eximiam Linguarum variarum notitiam ſemper habuerit in deliciis, id quod ipſius Celſit. literæ, propriâ manu [illegible] ad*

Te

VIRO

MAGNIFICO, NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, EXCELLENTISSIMO.

Dn. D. JOHANNI CAMMANNO,

JCto celeberrimo,

Nec non

Inclitæ Reipubl. Brunſuicenſis Conſiliario ac Syndico Primario graviſſimo, &c.

Deo, Patrono ac Mæcenati omni honoris cultu [illegible] proſequendo, obſervantiam filialem!

CUm fortunæ adverſitas promiſſo tempore, Magnificentiæ Tuæ [illegible] ſunt Aſtronomicas illas preces, quas Tibi, Vir Magnifice, [illegible] quæ M.T. deſiderabat, [illegible] nobis fuit [illegible] & quidem præſentis hujus opuſculi Philologici [illegible] apud Te, Vir ac Patrone magne, excuſare, tum etiam [illegible] in publicum [illegible] tronum *quærere. Non [illegible], niſi Tu, Vir Magnifice, qui & [illegible] eſſes [illegible] ſuſcipiendo & defendendo fortior. Philologiam [illegible] eſſe [illegible], quam magna pars hominum [illegible] referta, [illegible] non videtur [illegible] eſſe [illegible] ſed & qui [illegible] poſſit. Talis Tu, Vir [illegible]*

WILHELMI SCHICKARDI

INSTITUTIONES LINGUÆ EBRÆÆ,

NOVITER RECOGNITÆ ET AUCTÆ.

ACCESSIT HARMONIA PERPETUA ALIARUM LINGUARUM ORIENTALIUM, CHALDÆÆ, SYRÆ, ARABICÆ, ÆTHIOPICÆ,

Cum indicibus neceſſariis,

Operâ

M. JOHANNIS ERNESTI GERHARDI JENENSIS.

Sumtibus Chriſtiani à Saher Bibliopolæ Erffurtenſis.

Jenæ, [illegible]

ANNO M DCXLVII

INSTITUTIONES
LINGUÆ EBRÆAE
HARMONIA PERPETUA
SYRÆ ARABICÆ ÆTHIOPICA
1647
Erffurtensis